

Správa o činnosti ÚKSÚP za rok 2017

Predkladá: Ing. Peter Rusňák, PhD., v.r.
generálny riaditeľ

Bratislava, apríl 2018

Obsah

Identifikácia organizácie.....	4
1. Poslanie, hlavné činnosti, strednodobý výhľad a priority organizácie.....	6
1.1 Poslanie a prínos organizácie.....	6
1.2 Hlavné činnosti	6
1.3 Strednodobý výhľad a priority organizácie.....	8
1.3.1 Plnenie priorít	8
2. Odborná činnosť ÚKSÚP.....	11
2.1 Oblasť pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií.....	11
2.1.1 Legislatívny rámec činnosti.....	11
2.1.2 Činnosť	12
2.1.3 Ciele a prehľad ich plnenia.....	26
2.2 Oblasť odrodového skúšobníctva.....	27
2.2.1 Legislatívny rámec činnosti.....	27
2.2.2 Činnosť	27
2.2.3 Ciele a prehľad ich plnenia.....	35
2.3 Oblasť osív, sadív a množiteľského materiálu.....	36
2.3.1 Legislatívny rámec činnosti.....	36
2.3.2 Činnosť	38
2.3.3 Ciele a prehľad ich plnenia.....	45
2.4 Oblasť vinohradníctva a vinárstva	46
2.4.1 Legislatívny rámec činnosti.....	46
2.4.2 Činnosť	47
2.4.3 Ciele a prehľad ich plnenia.....	48
2.5 Oblasť ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby.....	58
2.5.1 Legislatívny rámec činnosti.....	58
2.5.2 Činnosť	59
2.5.3 Ciele a prehľad ich plnenia.....	76
2.6 Oblasť autorizácie prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov.....	77
2.6.1 Legislatívny rámec činnosti.....	77
2.6.2 Činnosť	78
2.6.3 Ciele a prehľad ich plnenia.....	84
2.7 Oblasť ochrany rastlín.....	85
2.7.1 Legislatívny rámec činnosti.....	85
2.7.2 Činnosť	86
2.7.3 Ciele a prehľad ich plnenia.....	97
2.8 Oblasť krmív a výživy zvierat	99
2.8.1 Legislatívny rámec činnosti.....	99
2.8.2 Činnosť	100
2.8.3 Ciele a prehľad ich plnenia.....	110
2.9 Oblasť laboratórnych činností.....	113
2.9.1 Legislatívny rámec činnosti.....	113
2.9.2 Činnosť	114
2.10 Technický a skúšobný ústav pôdohospodársky	148
2.11 Ciele a prehľad ich plnenia v rámci programu potravinová bezpečnosť, zdravie a ochrana zvierat a rastlín	162
3. Oblasť výkonu kontroly.....	165

3.1	Systém vykonávania kontrol.....	165
3.2	Oblasti výkonu kontroly	166
4.	Rozpočet organizácie	172
4.1	Plnenie rozpočtu ÚKSÚP v roku 2017	172
4.2	Celkové zhodnotenie plnenia záväzných ukazovateľov rozpočtu v roku 2017	174
4.2.1	Plnenie príjmov v roku 2017	174
4.2.2	Čerpanie výdavkov v roku 2017.....	174
4.2.3	Mimorozpočtové prostriedky	176
5.	Ľudské zdroje	177
5.1	Politika zamestnanosti	177
5.2	Mzdová politika	179
5.3	Výberové konanie a výber zamestnancov.....	179
5.4	Sociálna politika.....	179
5.5	Vzdelávanie zamestnancov	179
6.	Politika kvality, vnútorný kontrolný systém	181
6.1	Politika kvality.....	181
6.2	Vnútorná kontrola	181
6.3	Audítorská činnosť.....	182
6.4	Činnosti na úseku petícií, sťažností a iných podaní.....	184
6.5	Prijímanie a vybavovanie podnetov súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti	184
7.	Vonkajšie vzťahy	185
7.1	Činnosť v odborných a profesných orgánoch	185
7.2	Medzinárodná spolupráca	186
7.3	Podujatia na národnej úrovni, veľtrhy, výstavy	187
8.	Hlavní užívatelia výstupov ÚKSÚP a publikačná činnosť	189
8.1	Hlavní užívatelia výstupov	189
8.2	Publikačná činnosť.....	190
9.	Zoznam skratiek	192

Identifikácia organizácie

Názov: Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave
Sídlo: Matúškova 21, 833 16 Bratislava
Zriaďovateľ: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
Kontakt: tel.: 02/59 880 200, 02/54 775 369
e-mail: uksup@uksup.sk, <http://www.uksup.sk>

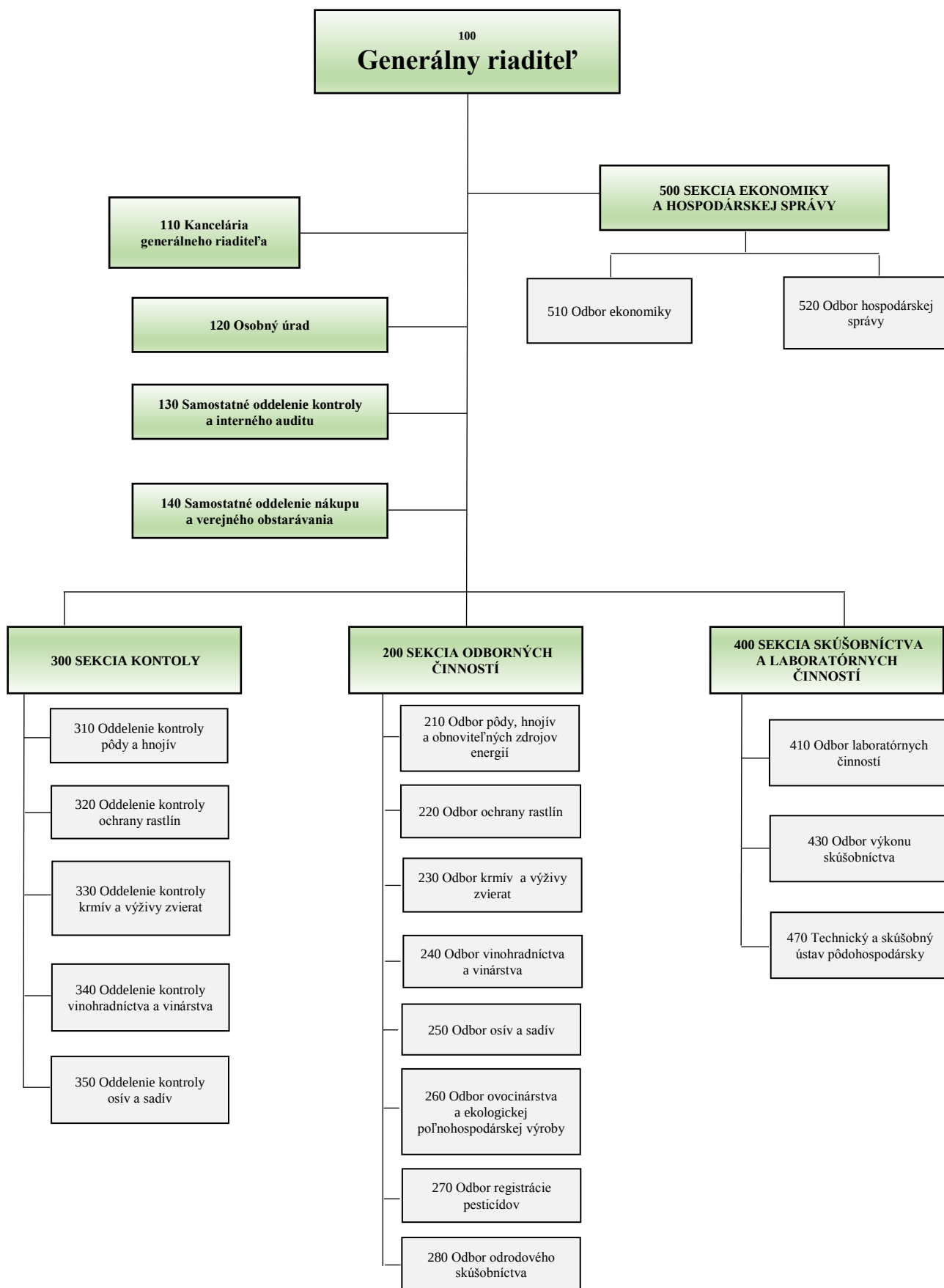
Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave (ďalej len „ÚKSÚP“) je štátnou rozpočtovou organizáciou zriadenou dňa 01.01.1969 rozhodnutím Ministerstva земедělství a výživy v Prahe č. j.: II/4-1178/68/23 zo dňa 17.12.1968 v znení rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 2450/2017-250 zo dňa 27. júna 2017 o zriadení rozpočtovej organizácie podľa § 21 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

ÚKSÚP je priamo riadený Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „MPRV SR“).

Členovia manažmentu k 31.12.2017

Generálny riaditeľ	Ing. Peter Rusňák, PhD.	
Sekcia ekonomiky a hospodárskej správy	Ing. Štefan Korec	riaditeľ sekcie
Sekcia kontroly	Ing. Peter Řeháček, PhD.	riaditeľ sekcie
Sekcia odborných činností	Ing. Samuel Michálek	riaditeľ sekcie
Sekcia skúšobníctva a laboratórnych činností	Ing. Daniela Bukovská	riaditeľka sekcie
Kancelária generálneho riaditeľa	Ing. Ľuba Gašparová	vedúca kancelárie
Samostatné oddelenie kontroly a interného auditu	Mgr. Ing. Miriam Šimšíková	vedúca oddelenia
Samostatné oddelenie nákupu a verejného obstarávania	Ing. Peter Gráčík	vedúci oddelenia
Osobný úrad	JUDr. Erik Dóczy	vedúci osobného úradu

Organizačná schéma ÚKSÚP k 31.12.2017

1. Poslanie, hlavné činnosti, strednodobý výhľad a priority organizácie

1.1 Poslanie a prínos organizácie

Poslaním ÚKSÚP je prostredníctvom výkonu úradnej kontroly a štátnej odbornej kontroly vstupov do poľnohospodárskej prvovýroby (hnojivá, odrody, osivá a množiteľský materiál, prípravky na ochranu rastlín, krmivá), ako aj v oblasti vinohradníctva, vinárstva, ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby a výkonom skúšobníctva zabezpečiť zdravé a bezpečné zdroje pre výrobu potravín a krmív a ochranu zdravia ľudí, zvierat, rastlín a životného prostredia.

Vedenie a aktualizácia registrov, vydávanie rozhodnutí, certifikátov, osvedčení, oznámení, oprávnení, výpisov, posudkov a vypracovávanie odborných stanovísk umožňuje a zároveň podporuje činnosť podnikateľských subjektov v príslušnej oblasti poľnohospodárstva, ktorá je vykonávaná podľa platnej legislatívy.

Všetky činnosti ÚKSÚP sú vykonávané na základe príslušnej národnej a európskej legislatívy, jednotných metodických postupov, na vysokej profesionálnej úrovni, nestranne a objektívne. Na zisťovaných a vyhodnotených údajoch svojej činnosti je ÚKSÚP ekonomicky nezávislý. Výsledky slúžia hlavne poľnohospodárom, farmárom a podnikateľským subjektom v poľnohospodárskom sektore pre potreby ich ďalšieho zveľaďovania a prispievajú k celkovému zvyšovaniu ekonomickej výkonnosti a konkurencieschopnosti rastlinnej a živočíšnej výroby.

ÚKSÚP vykonávaním odbornej a kontrolnej činnosti participuje ako externá inštitúcia na úlohách delegovaných činností pre potreby Pôdohospodárskej platobnej agentúry (ďalej len „PPA“). Získané údaje slúžia pri kontrole rôznych agroenvironmentálnych opatrení pre naplnenie cieľov Programu rozvoja vidieka na r. 2014 – 2020.

1.2 Hlavné činnosti

Hlavné činnosti, ktoré ÚKSÚP zabezpečuje, vyplývajú z európskej a národnej legislatívy (vid'. legislatívny rámec pri jednotlivých oblastiach odbornej činnosti):

a) Úradná kontrola

- prípravkov na ochranu rastlín (ďalej len „POR“)
- pestovania v EÚ autorizovaných geneticky modifikovaných rastlín (ďalej len „GMR“)
- krmív
- systému ekologickej poľnohospodárskej výroby (ďalej len „EPV“)
- vo fytosanitárnom sektore

b) Štátna odborná kontrola

- pôdy, certifikovaných hnojív, hnojív Európskeho spoločenstva (ďalej len „ES“), vzájomne uznaných hnojív, používania a skladovania hnojív a evidencie používania a skladovania hnojív

- používania a skladovania hnojív a evidencie používania a skladovania hnojív v zmysle nitrátovej smernice
 - množiteľského materiálu pestovaných rastlín v SR, aj pri dovoze z tretích krajín
 - pestovateľov, pestovateľských plôch a výskyt škodlivých činiteľov na pestovateľských plochách GMR
 - kvality chemických prípravkov na ochranu rastlín
 - v oblasti vinohradníctva a vinárstva
 - ovocných sádov a chmeľníc v oblasti integrovanej a ekologickej produkcie
 - vo fytosanitárnom sektore
- c) Skúšobníctvo
- výkon štátnych odrodových skúšok za účelom registrácie odrôd pestovaných rastlín a výkon skúšok na odlišnosť, vyrovnanosť a stálosť pre udelenie Šľachtiteľského osvedčenia novým odrodám
 - skúšanie biologickej účinnosti POR
 - výkon vegetačných skúšok množiteľského materiálu pestovaných rastlín
 - stacionárne poľné a nádobové pokusy vplyvu hnojenia na úrody pestovaných rastlín
 - výkon akreditovaných skúšok vlastností poľnohospodárskych, potravinárskych a lesníckych strojov a zariadení pred ich uvedením na trh
- d) Vydávanie rozhodnutí, certifikátov, osvedčení, oznámení, oprávnení, výpisov, stanovísk, odborných posudkov v príslušných oblastiach
- e) Vedenie a aktualizácia nasledovných registrov:
- certifikovaných a vzájomne uznaných hnojív
 - dodávateľov množiteľského materiálu pestovaných rastlín
 - pestovateľov geneticky modifikovaných rastlín
 - vinohradov
 - vinárov, obchodníkov a maloobchodníkov s vinárskymi produktmi
 - ovocných sádov a chmeľníc
 - autorizovaných POR a POR povolených na paralelný obchod
 - autorizovaných pomocných POR a pomocných prípravkov povolených na paralelný obchod
 - dovozcov a výrobcov rastlinných komodít, ktoré podliehajú fytosanitárnej kontrole a skúšaniam
 - prevádzkovateľov v systéme ekologickej poľnohospodárskej výroby
 - oprávnených inšpekčných organizácií pre ekologickú poľnohospodársku výrobu
 - krmivárskych podnikov
- f) Autorizácia POR, pomocných prípravkov, hodnotenie účinných látok, safenerov a synergentov
- g) Fytosanitárna kontrola
- rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov
 - množiteľských porastov, vrátane vzorkovania rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov

- h) Monitoring škodlivých organizmov, vrátane vzorkovania rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov
- i) Agrochemické skúšanie pôd (ďalej len „ASP“), stanovenie pôdnej reakcie a obsahu živín
- j) Výkon príslušného orgánu pre ekologickú poľnohospodársku výrobu
- k) Vedecko-výskumná činnosť strojov a technologických liniek vhodných na energetické a priemyselné využitie poľnohospodárskej biomasy (Výskumné centrum potenciálu biomasy)
- l) Znalecká, posudková, projektová, vzdelávacia, prednášková, poradenská, edičná a propagačná činnosť

1.3 Strednodobý výhľad a priority organizácie

Hlavné priority organizácie

- zjednodušiť a stransparentniť odborné a ekonomické riadenie ÚKSÚP zmenou organizačnej štruktúry
- zaviesť a vyhlásiť vlastný systém manažérstva kvality ÚKSÚP, ktorým sa zabezpečí efektívny výkon úradnej kontroly, inšpekcie a certifikácie
- prehodnotiť akreditácie laboratórnych pracovísk a akreditáciu certifikačných orgánov ÚKSÚP akreditačným orgánom Slovenskou národnou akreditačnou službou (ďalej len „SNAS“)
- odborná príprava a realizácia „Národného programu prieskumu vybraných škodlivých organizmov na území Slovenskej republiky“ s cieľom včas identifikovať prvé prieniky škodlivých organizmov (ďalej len „ŠO“), a tým zvýšiť účinnosť nariadených rastlinolekárskeho opatrení
- zabezpečenie ochrany územia SR pred zavlečením organizmov škodlivých pre rastliny rastlinolekárskou kontrolou na hraničných inšpekčných staniciach (ďalej len „HIS“)
- zabezpečiť a spustiť komplexný informačný systém pre POR (ISPOR)
- obnovovať maloparcelnú poľnohospodársku techniku za účelom skvalitniť a zefektívniť činnosti v skúšobníctve
- obnoviť vozový park a vzorkovacie sady na výkon úradných kontrol
- stabilizovať a posilniť špičkových expertov primeraným finančným ohodnotením

1.3.1 Plnenie priorít

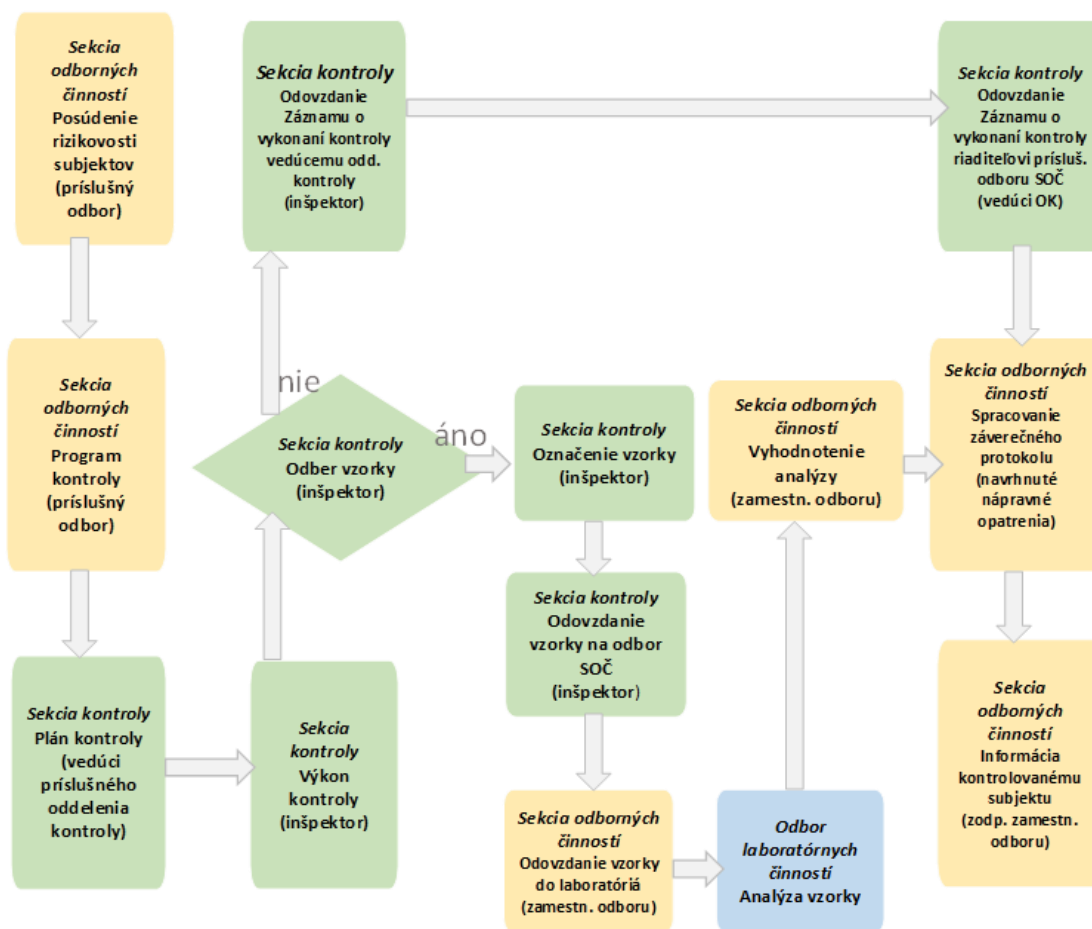
Priority boli vytýčené s cieľom čo najefektívnejšie zabezpečiť výkon úradnej a štátnej odbornej kontroly vstupov do poľnohospodárskej prvovýroby a výkon skúšobníctva a zároveň stabilizovať odborných zamestnancov ÚKSÚP vo všetkých oblastiach svojej činnosti.

Organizačnou zmenou uskutočnenou v roku 2016, kedy vznikli sekcie a oddelila sa kontrolná a skúšobná činnosť od odbornej - metodickéj, sa v roku 2017 výkon úradnej a štátnej odbornej kontroly zefektívnili a harmonizovali.

Výhody novej organizačnej štruktúry

- definované kompetencie a zodpovednosti
- popísané procesy
- väčšia nestrannosť jednotlivých kontrol
 - plány – spracováva odbor SOČ na základe posúdenia rizík
 - samotnú kontrolu a odber vzoriek vykonávajú jednotlivé oddelenia Sekcie kontroly
 - vyhodnotenie kontroly: laboratória a príslušný odbor SOČ
- organizácia jednotlivých kontrol je prehľadnejšia – plány kontrol
- efektívnejšia kontrola jednotlivých oddelení kontroly
- rýchlejšia a efektívnejšia komunikácia prostredníctvom riaditeľov sekcií (Sekcia kontroly – Sekcia odborných činností – Sekcia skúšobníctva a laboratórnych činností)
- zistenia z interných auditov sú odstránené, resp. sú prijaté nápravné opatrenia v kratšom čase, pretože jednotlivé sekcie na seba navzájom vyvíjajú väčší tlak, aby dané zistenie bolo čo najskôr odstránené

Riadenie procesov medzi jednotlivými sekciami

V roku 2017 sa ukončila rekonštrukcia pavilónov na Matúškovej ul. v Bratislave, čím sa zabezpečil plný výkon jednotlivých pracovísk Odboru laboratórnych činností.

Zlepšilo sa materiáľno-technické vybavenie Sekcie kontroly a výrazným spôsobom sa zmenil systém vykonávania kontrol (viď kapitola 3 Oblasť výkonu kontroly).

Významnou organizačnou zmenou uskutočnenou od 1. júla 2017 bolo začlenenie Technického a skúšobného ústavu pôdohospodárskeho (ďalej len „TSÚP“) pod ÚKSÚP ako organizačná zložka Sekcie skúšobníctva a laboratórnych činností.

Činnosť TSÚP, ktorú zastrešovalo „Centrum pre poľnohospodársku biomasu“ bola začlenená do Odboru pôdy a hnojív, ktorému sa zmenil názov na Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií.

Stabilizácia a posilnenie odborných zamestnancov primeraným finančným ohodnotením

Pre stabilizáciu a posilnenie špičkových expertov sa nastavil model ohodnotenia zvýšením platových tried z hľadiska najnáročnejšej odbornej činnosti, ktorú zamestnanec vykonáva a zvýšením osobného príplatku.

Týmto opatrením sa ÚKSÚP v spolupráci so Základnou organizáciou odborového zväzu snaží zamedziť odchodu špičkových expertov z dôvodu podstatne vyššieho ohodnotenia ich odborných a jazykových znalostí.

2. Odborná činnosť ÚKSÚP

2.1 Oblasť pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií

2.1.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MP SR č. 245/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o certifikácii hnojív a uznávaní výsledkov laboratórnych a vegetačných skúšok hnojív
- Vyhláška MPRV SR č. 151/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív
- Vyhláška MPRV SR č. 215/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obhospodarovaní poľnohospodárskej pôdy v zraniteľných oblastiach
- Vyhláška MP SR č. 577/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú typy hnojív, zloženie, balenie a označovanie hnojív, analytické metódy skúšania hnojív, rizikové prvky, ich limitné hodnoty pre jednotlivé skupiny hnojív, prípustné odchýlky a limitné hodnoty pre hospodárske hnojivá
- Vyhláška MPRV SR č. 462/2011 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa Vyhláška MP SR č. 199/2008 Z. z.
- Vyhláška MP SR č. 199/2008 Z. z., ktorá ustanovuje Program poľnohospodárskych činností vo vyhlásených zraniteľných oblastiach
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 764/2008, ktorým sa ustanovujú postupy týkajúce sa uplatňovania určitých vnútroštátnych technických pravidiel na výrobky, ktoré sú v súlade s právnymi predpismi uvedené na trh v inom členskom štáte, a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 3052/95/ES
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie č. 1774/2002
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 142/2011, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych predpisov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu, a ktorým sa vykonáva smernica Rady č. 97/78, pokiaľ ide o vzorky a predmety vyňaté spod kontroly veterinárnych kontrol na hraniciach podľa danej kontroly
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 2016/1618, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách na účely prispôsobenia príloh I a IV
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1257/2014, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách na účely prispôsobenia príloh I a IV
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 463/2013, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách na účely prispôsobenia jeho príloh I, II a IV technickému pokroku
- Nariadenie Komisie (ES) č. 223/2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách na účely prispôsobenia jeho príloh I a IV technickému pokroku
- Nariadenie Komisie (ES) č. 137/2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách na účely prispôsobenia jeho príloh I a IV technickému pokroku

- Nariadenie Komisie (ES) č. 1020/2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách na účely prispôsobenia jeho príloh I, II, IV a V technickému pokroku
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1107/2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách na účely prispôsobenia jeho príloh I a IV technickému pokroku
- Nariadenie Komisie (ES) č. 162/2007, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách s cieľom prispôsobiť jeho prílohy I a IV technickému pokroku
- Nariadenie Komisie (ES) č. 2076/2004, upravujúce po prvýkrát prílohu I nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách

2.1.2 Činnosť

Činnosť ÚKSÚP v oblasti pôdy a výživy rastlín je ustanovená zákonom č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov.

Pozostáva zo zabezpečenia:

- agrochemického skúšania pôd t. j. plošnej kontroly poľnohospodársky využívannej pôdy, analýzy pôdných vzoriek a expedície analyzovaných a vyhodnotených výsledkov poľnohospodárskym subjektom
- úloh vyplývajúcich zo štátneho plánu na úseku Plošného prieskumu kontaminácie pôd
- kontrolnej činnosti nad dodržiavaním ustanovení zákona o hnojivách v poľnohospodárskych podnikoch, ktorá je zameraná na skladovanie, používanie a evidenciu hnojív a kontrolu plnenia podmienok nitrátovej smernice v poľnohospodárskej praxi
- certifikácie hnojív, pestovateľských substrátov a pôdných pomocných látok
- kontroly kvality hnojív

Činnosť ÚKSÚP v oblasti pôdy a hnojív zabezpečuje Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií (ďalej len „OPHOZE“).

2.1.2.1 Agrochemické skúšanie pôd (ASP)

ASP je ťažiskovou činnosťou OPHOZE, jeho výsledky sú dôležitým faktorom stanovujúcim vhodnosť pestovania plodín na danom stanovišti, s cieľnou informáciou o potrebe vápnenia a hnojenia monitorovaných pôd, čím sa umožňuje správna regulácia hnojív a tým aj starostlivosť o pôdnu úrodnosť a ochranu životného prostredia.

V pôdných vzorkách sa stanovuje pôdna reakcia (hodnota pH) a obsah prijateľných foriem fosforu (P), draslíka (K) a mobilných foriem horčíka (Mg) v jednotnom výluhu Mehlich III.

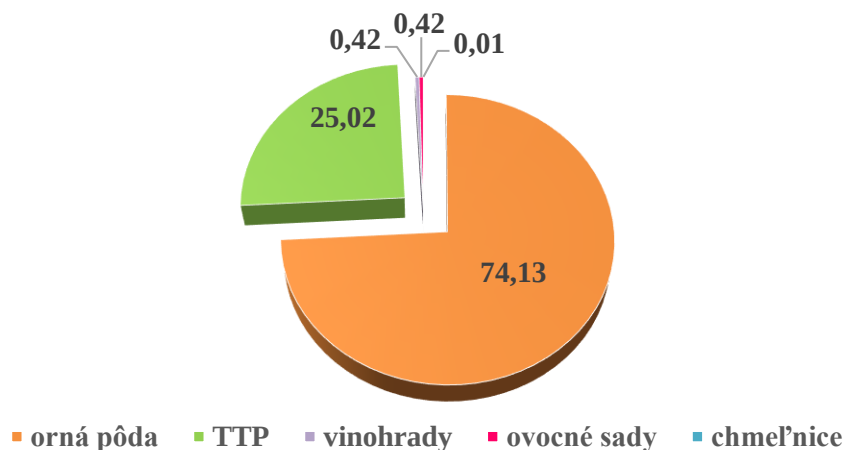
Tento vylúhovací roztok dobre modeluje prístupnosť živín z pôdy pre rastliny. U trvalých kultúr (vinohrady, ovocné sady, chmeľnice) sa okrem spomínaných základných živín stanovuje aj obsah vápnika (Ca) v pôde.

V roku 2017 bolo v ASP v rámci celej SR analyzovaných **27 188 pôdných vzoriek**, čo predstavuje preskúšanú výmeru **245 994,17 ha** poľnohospodárskej pôdy. Túto celkovú výmeru

poľnohospodárskej pôdy reprezentujú výmery jednotlivých kultúr nasledovne:

- 182 354,13 ha orná pôda
- 61 552,88 ha trvalé trávne porasty (TTP)
- 1 020,57 ha vinohrady
- 1 032,52 ha ovocné sady
- 34,07 ha chmeľnice

Výmera poľnohospodárskej pôdy preskúšanej v ASP v roku 2017 (%)

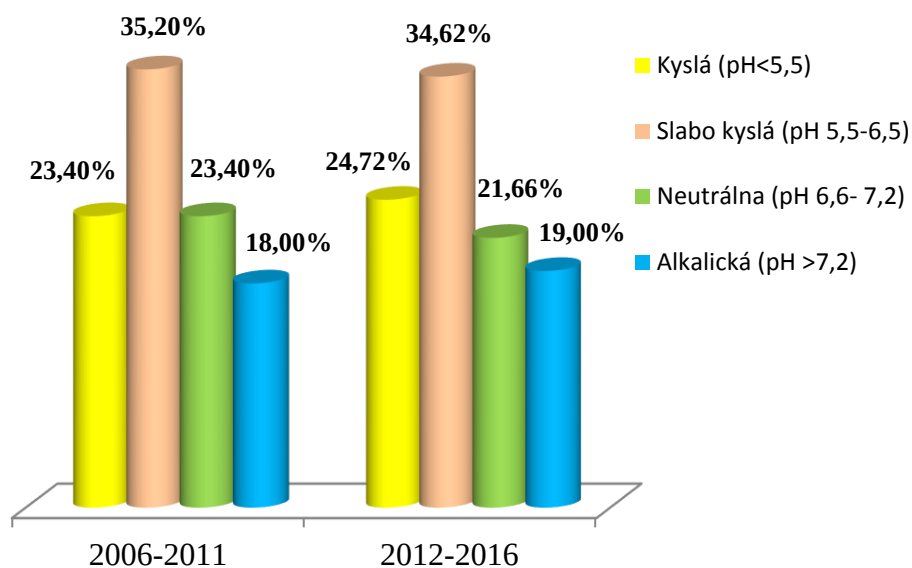

V roku 2017 prebiehal šiesty rok XIII. cyklu ASP. Pôdne vzorky ASP z odberového roku 2017 sa ešte analyzujú, preto rok 2017 nie je v správe zahrnutý.

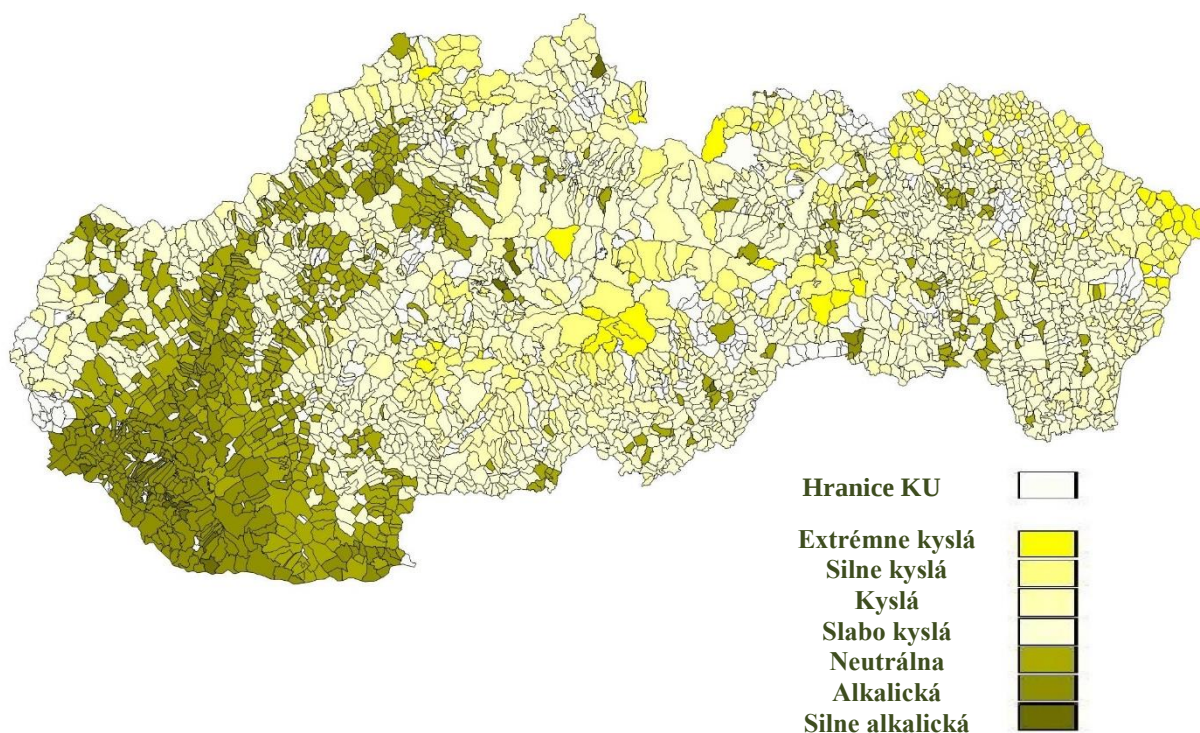
Rozdelenie poľnohospodárskych pôd SR v % podľa pôdnej reakcie

Pôdna reakcia	Roky 2006-2011	Roky 2012-2016
Kyslá	23,4	24,72
Slabo kyslá	35,2	34,62
Neutrálna	23,4	21,66
Alkalická	18,0	19,00

**Rozdelenie poľnohospodárskych pôd SR podľa pôdnej reakcie
(porovnanie rokov 2006-2011 a 2012-2016)**

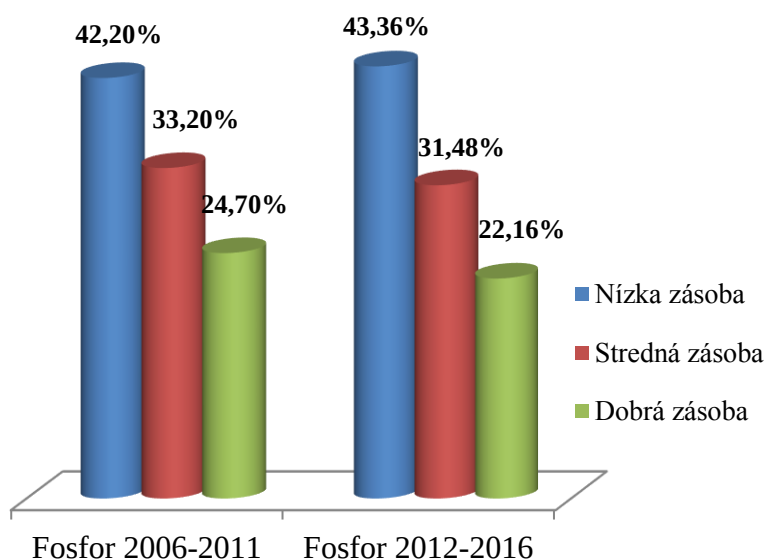
Vyhodnotenie hodnoty pH v XIII. cykle ASP (roky 2012-2016)

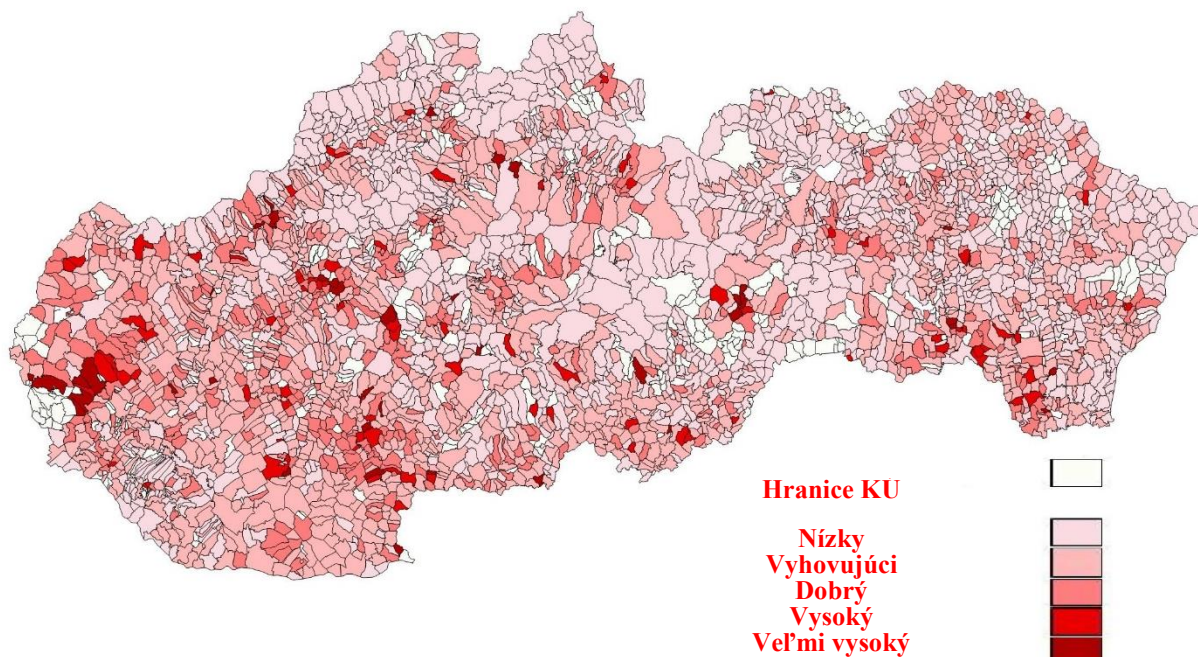
Rozdelenie poľnohospodárskych pôd SR v % podľa obsahu prístupných živín – fosfor

Fosfor	Roky 2006-2011	Roky 2012-2016
Nízka zásoba	42,2	43,36
Stredná zásoba	33,2	31,48
Dobrá zásoba	24,7	22,16

**Rozdelenie poľnohospodárskych pôd SR v % podľa obsahu prístupného fosforu
(porovnanie rokov 2006-2011 a 2012-2016)**

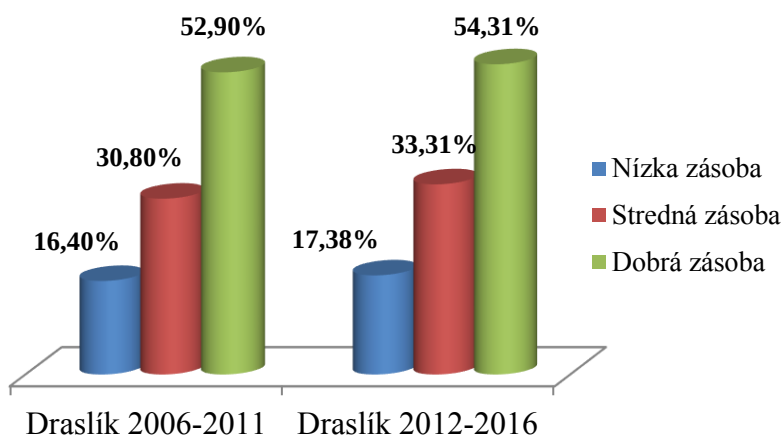
Vyhodnotenie obsahu prístupného fosforu v XIII. cykle ASP (roky 2012-2016)

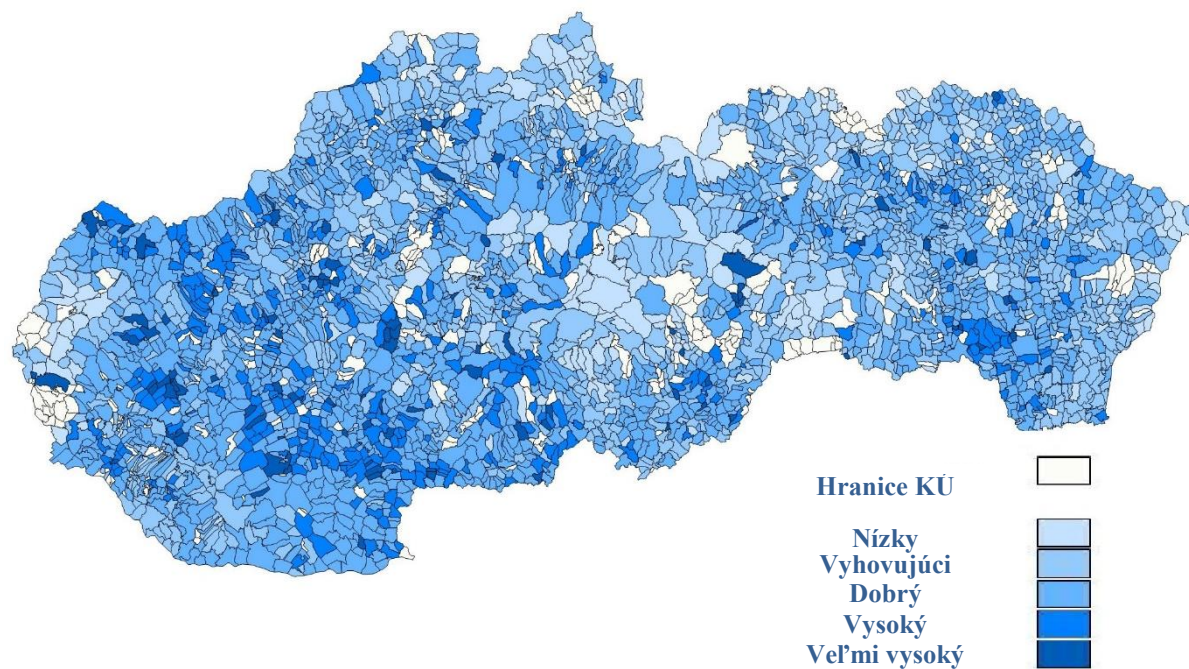
Rozdelenie poľnohospodárskych pôd SR v % podľa obsahu prístupných živín – draslík

Draslík	Roky 2006-2011	Roky 2012-2016
Nízka zásoba	16,4	17,38
Stredná zásoba	30,8	33,31
Dobrá zásoba	52,9	54,31

**Rozdelenie poľnohospodárskych pôd SR v % podľa obsahu prístupného draslíka
(porovnanie rokov 2006-2011 a rokov 2012- 2016)**

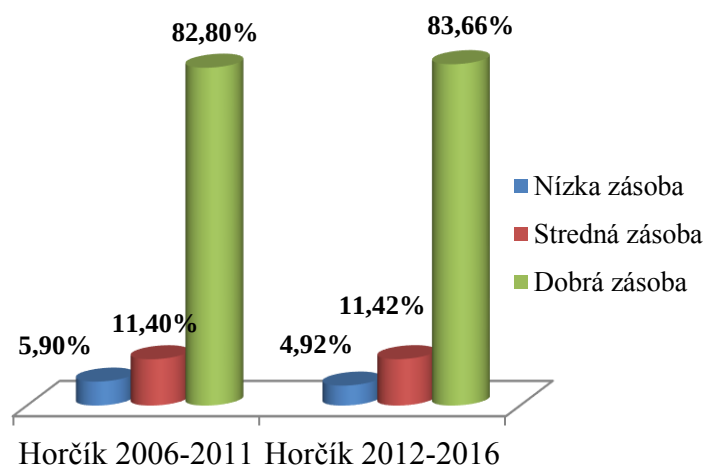
Vyhodnotenie obsahu prístupného draslíka v XIII. cykle ASP (roky 2012-2016)

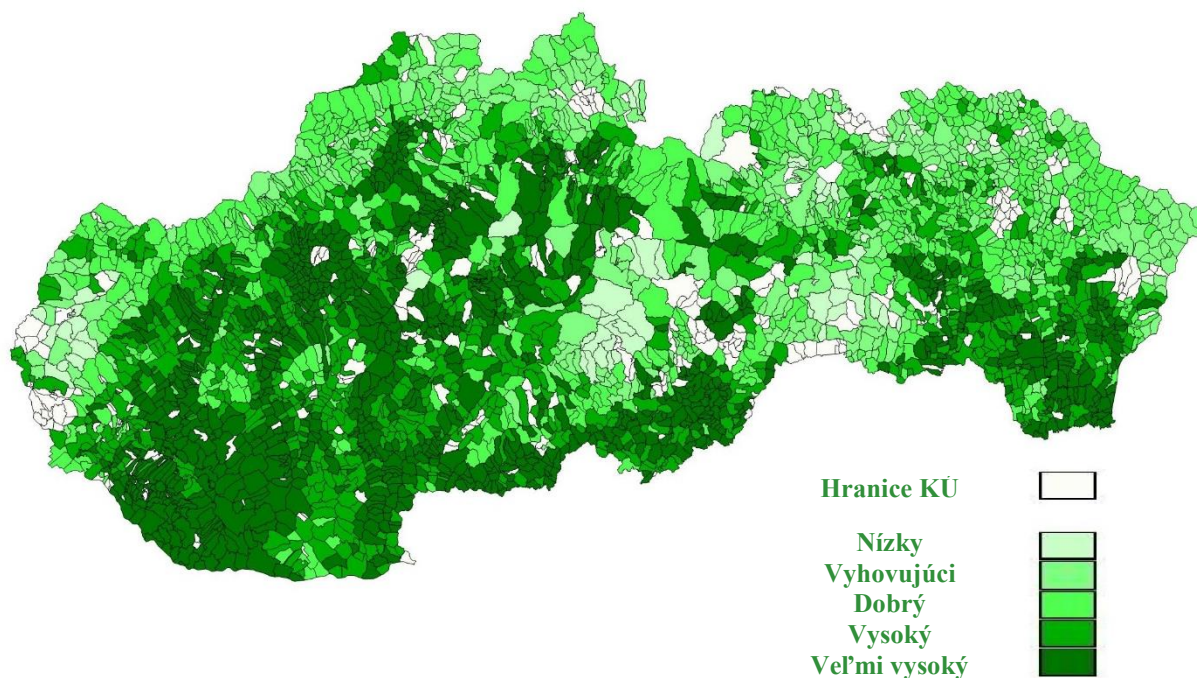
Rozdelenie poľnohospodárskych pôd SR v % podľa obsahu prístupných živín – horčík

Horčík	Roky 2006-2011	Roky 2012-2016
Nízka zásoba	5,9	4,92
Stredná zásoba	11,4	11,42
Dobrá zásoba	82,8	83,66

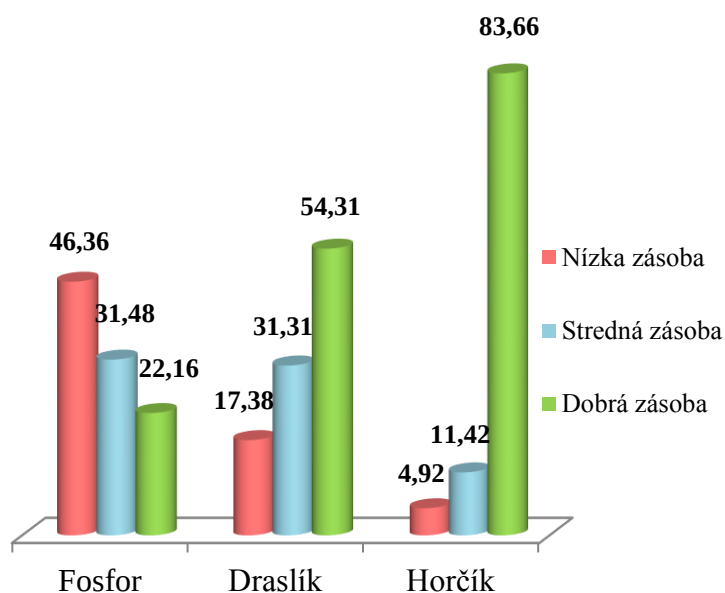
Rozdelenie poľnohospodárskych pôd SR v % podľa obsahu prístupného horčíka (porovnanie rokov 2006-2011 a rokov 2012-2016)

Vyhodnotenie obsahu prístupného horčíka v XIII. cykle ASP (roky 2012-2016)

Rozdelenie poľnohospodárskych pôd SR v % podľa obsahu prístupných živín (rok 2012-2016)

2.1.2.2 Štatistické vyhodnocovanie spotreby hnojív

Z formulárov spotreby hnojív, ktoré sú podnikatelia v pôdohospodárstve povinní zaslať každoročne do 15. februára, sa štatisticky vyhodnocuje spotreba hnojív za predošlý hospodársky rok. Zároveň to predstavuje administratívnu kontrolu hnojív, ich používania a skladovania,

nakoľko farmári podávajú tiež hlásenie o skladovacích kapacitách hospodárskych hnojív. V roku 2017 bol zaznamenaný 30 % nárast počtu hlásení o spotrebe hnojív, nárast vznikol spustením elektronického zberu dát priamo cez webové sídlo ÚKSÚP.

Porovnanie spotreby priemyselných hnojív v SR v živinách za roky 2012-2017

Rok 2012

Hnojivá	Celková spotreba v t	Spotreba na 1 ha poľnohospodárskej pôdy v kg živín
Dusíkaté	101 004,3	64,95
Fosforečné	19 167,2	12,33
Draselné	13 297,4	8,55
Priemyselné hnojivá spolu	133 468,9	85,83

Rok 2013

Hnojivá	Celková spotreba v t	Spotreba na 1 ha poľnohospodárskej pôdy v kg živín
Dusíkaté	140 665,15	72,94
Fosforečné	25 412,05	13,18
Draselné	18 285,01	9,48
Priemyselné hnojivá spolu	184 362,20	95,60

Rok 2014

Hnojivá	Celková spotreba v t	Spotreba na 1 ha poľnohospodárskej pôdy v kg živín
Dusíkaté	143 621,89	74,47
Fosforečné	27 407,32	14,21
Draselné	19 987,21	10,36
Priemyselné hnojivá spolu	191 016,53	99,05

Rok 2015

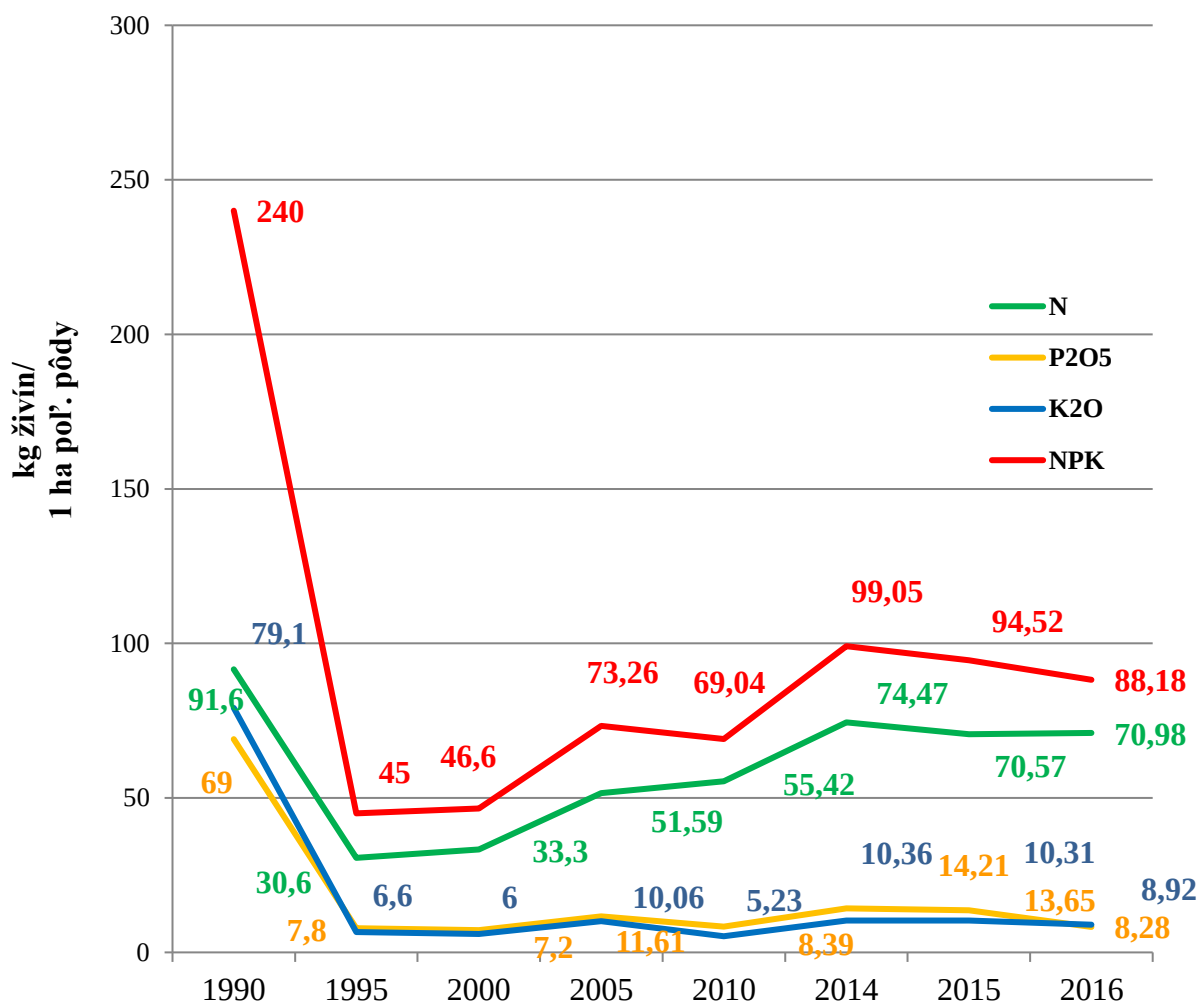
Hnojivá	Celková spotreba v t	Spotreba na 1 ha poľnohospodárskej pôdy v kg živín
Dusíkaté	135 568,30	70,57
Fosforečné	26 215,70	13,65
Draselné	19 798,20	10,31
Priemyselné hnojivá spolu	181 582,20	94,52

Rok 2016

Hnojivá	Celková spotreba v t	Spotreba na 1 ha poľnohospodárskej pôdy v kg živín
Dusíkaté	116 126,40	70,98
Fosforečné	13 552,74	8,28
Draselné	14 601,38	8,92
Priemyselné hnojivá spolu	144280,52	88,18

Vyhodnotenie spotreby priemyselných hnojív za rok 2017 v súčasnosti prebieha.

**Graf spotreby hnojív v kg živín na 1 ha poľnohospodárskej pôdy
v rokoch 1990-2016**

Graf spotreby hnojív ukazuje znižovanie spotreby hlavne fosforečných a draselných hnojív.

2.1.2.3 Štátna odborná kontrola pôdy a hnojív

Štátnu odbornú kontrolu pôdy a hnojív v súčasnosti vykonávajú inšpektori Oddelenia kontroly pôdy a hnojív (OKPH). V roku 2017 inšpektori OKPH vykonali 611 fyzických kontrol poľnohospodárskej pôdy a hnojív v zmysle platnej legislatívy. Kontroly boli vykonané v súlade s plánom kontrol, ale aj na základe sťažností, podaní, petícií.

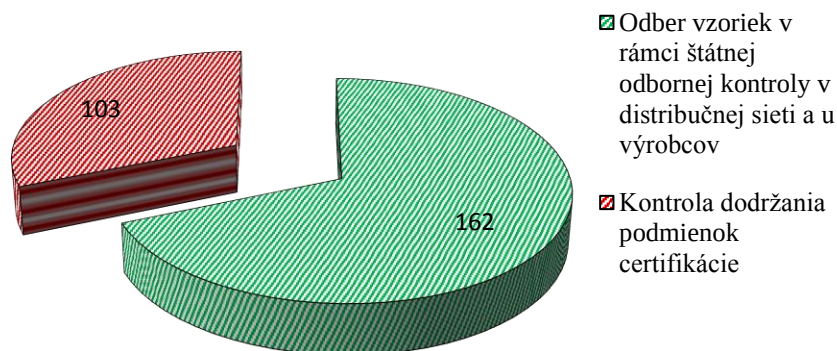
Kontroly boli zamerané na správnosť odberov a evidencie pôdnych vzoriek pre agrochemické skúšanie a monitoring pôdy, kontrolu skladovania a používania hnojív, kontrolu evidencie o používaní hnojív, ako aj na kontrolu zákonných postupov pri aplikácii čistiareských kalov, dnových sedimentov.

Zistenia z kontrol boli následne spracované a vyhodnotené zamestnancami OPHOZE. Na základe zistení boli zamestnancami OPHOZE začaté správne konania.

V období platnosti certifikátu hnojiva inšpektori OKPH odoberajú kontrolné vzorky hnojív a zisťujú dodržiavanie požiadaviek uložených v certifikačnom konaní. Vzorky sú následne

analyzované v Skúšobnom laboratóriu analýzy pôdy a hnojív (SLAPH). V prípade zistenia nedostatkov zamestnanec OPHOZE navrhne nápravné opatrenia. Kontrola je vykonávaná nielen u certifikovaných hnojív, ale tiež hnojív ES a vzájomne uznaných hnojív. V štátnej odbornej kontrole bolo v roku 2017 odobraných 162 kontrolných vzoriek hnojív, z toho 43 vzoriek bolo s označením „Hnojivo ES“ a 21 vzoriek bolo vzájomne uznaných hnojív. V jednom prípade boli zistené nedostatky riešené odňatím certifikátu.

Štátna kontrola hnojív (rok 2017)

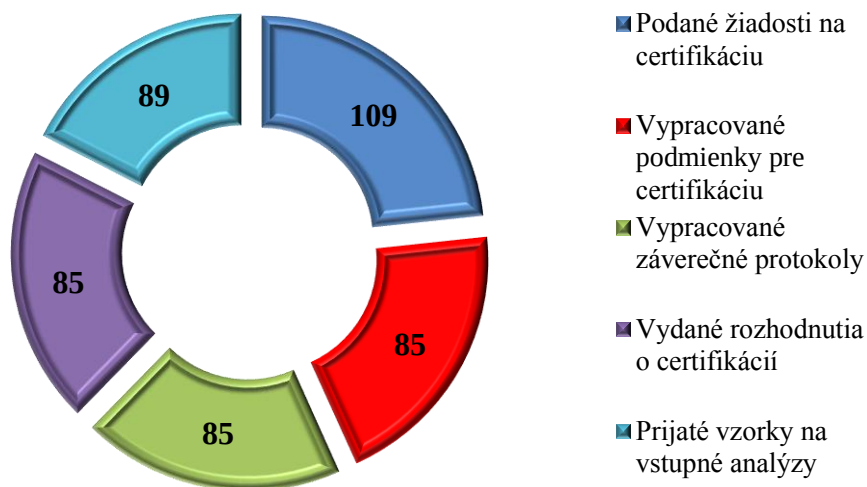
2.1.2.4 Certifikácia hnojív, pestovateľských substrátov a pôdných pomocných látok pred ich uvedením do obehu v SR

Certifikácia hnojív, pestovateľských substrátov a pôdných pomocných látok je vykonávaná na základe žiadosti výrobcov alebo dovozcov predmetných výrobkov.

Certifikačné konanie pozostáva z posúdenia technickej dokumentácie, označovania, balenia výrobku a kompletnej analýzy reprezentatívnej vzorky výrobku v skúšobnom laboratóriu akreditovanom SNAS podľa STN EN ISO/IEC 17 025. Z výsledkov zistení je vypracovaný záverečný protokol, v ktorom sa skonštatuje, či výrobok vyhovel alebo nevyhovel podmienkam certifikácie. V prípade kladného výsledku je vydaný certifikát, ktorý žiadateľa oprávňuje uviesť výrobok do obehu v Slovenskej republike. Právoplatnosť certifikátu je v súlade s platnou legislatívou na 5 rokov.

V oblasti certifikácie hnojív pracovisko uzavrelo certifikačné konanie vydaním 85 certifikátov.

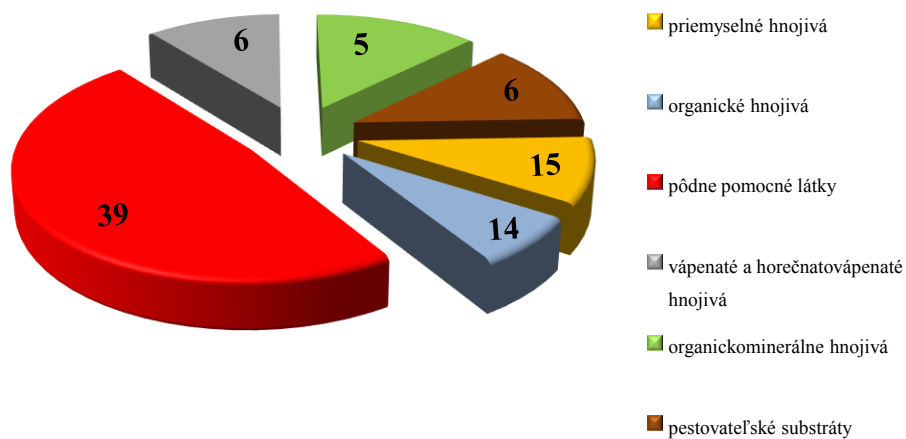
Certifikácia hnojív (rok 2017)

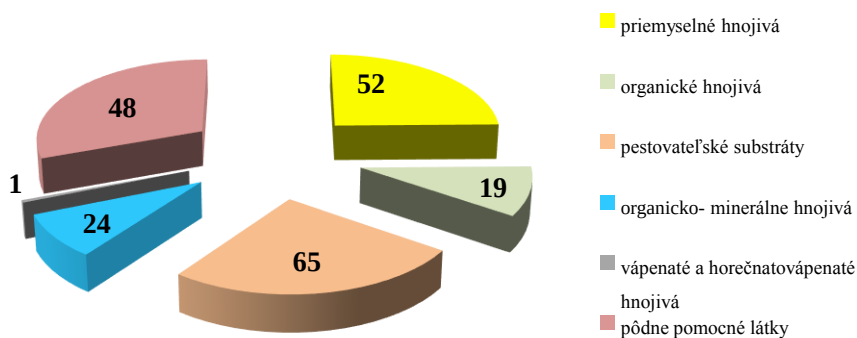
Prehľad vydaných certifikátov za rok 2017

Druh hnojiva	Počet vydaných certifikátov
Priemyselné hnojivá	15
Organické hnojivá	14
Organicko-minerálne hnojivá	5
Pestovateľské substráty	6
Pôdne pomocné látky	39
Vápenaté a horečnato-vápenaté hnojivá	6

Certifikáty vydané v roku 2017

Vzájomne uznané hnojivá podľa Nariadenia EP a Rady č. 764/2008 (rok 2017)

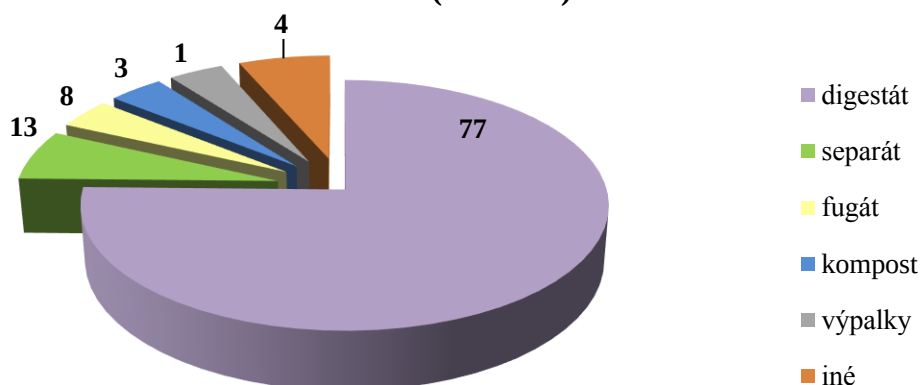

2.1.2.5 Sekundárne zdroje živín a komposty

V zmysle zákona o hnojivách ÚKSÚP vydáva povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov na základe žiadostí producentov. K žiadosti musia byť dodané aj výsledky analýz sekundárnych zdrojov živín a kompostov, najmä obsah základných živín a rizikových prvkov, ale zároveň aj mikrobiologické analýzy na neprítomnosť *Salmonely* a povolený obsah *Enterococcaceae* (*E. coli*) a taktiež výrobná dokumentácia.

V roku 2017 bolo prijatých 108 žiadostí na vydanie povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov. Vydaných bolo 106 povolení na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov, 2 žiadosti boli zamietnuté pre nesplnenie podmienok. Prevažná časť žiadostí bola zameraná na produkty z bioplynových staníc – digestáty, separáty, fugáty.

Povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín (rok 2017)

2.1.2.6 Pokusnícka činnosť

Pokusnícka činnosť zahŕňala stacionárne poľné pokusy so zameraním na hodnotenie vplyvu intenzity hnojenia základnými živinami na úrody plodín, pôdnu úrodnosť a zmeny agrochemických vlastností pôd na 5 skúšobných staniciach ÚKSÚP (SS Báhoň, SS Vígľaš, SS Bodorová, SS Haniska a SS Jakubovany) v roku 2017 s plodinami lucerna siata a ďatelina lúčna v podseve ovsa siateho, použité boli odrody: LETIZIA, MARIETA a VALENTIN. Úlohou stacionárnych pokusov je trvale sledovať zmeny vo vývoji agrochemických parametrov pre potvrdenie kritérií hodnotiacich živinový režim a pH.

Sledovanie dynamiky dusíka v pôde bolo realizované v rámci stacionárnych poľných pokusov na 3 skúšobných staniciach ÚKSÚP (SS Báhoň, SS Vígľaš a SS Haniska). Vzorky sa odoberali z hĺbok 0 - 0,30 m a 0,30 - 0,60 m počas vegetačného obdobia.

Vývoj úrodnosti pôd na skúšobných staniciach ÚKSÚP bol sledovaný na všetkých skúšobných staniciach ÚKSÚP.

Okrem stacionárnych poľných pokusov bol na SS Bodorová uskutočnený aj poľný pokus pre firmu VermiVital, s.r.o., Záhorce so zameraním na preskúšanie biologickej účinnosti organicko-minerálnych hnojív. Skúšané boli hnojivá VermiVital výluh, Revital a mikroelementy na báze chelátu, na báze chelátu vo vode a na báze lignohumátu. Pokusnou plodinou bola pšenica letná, forma ozimná. Pokus bol zrušený z dôvodu nekvalitného a nezapojeného porastu jar 2018.

Súčasťou pokusníckej činnosti sú aj nádobové pokusy. Nádobový pokus „Preskúšanie biologickej účinnosti vplyvu hnojenia pomaly pôsobiaceho dusíkatými hnojivami na úrodnosť pôd a odrôd použitých plodín“ bol realizovaný vo vegetačnej hale OPHOZE pracoviska ÚKSÚP Zvolen, skúšala sa pôda z 3 skúšobných staníc (SS Želiezovce, SS Dolné Plachtince, SS Spišské Vlachy) s pokusnou plodinou ovos siaty. Ako štandard bola použitá odroda ZVOLEN a ako nová používaná odroda NORIK. Skúšané hnojivá boli ENSIN 26% N, Močovina 46% N, dusíkaté vápno - Perlka 19% N. Použité štandardné hnojivá LAV 27% N, jednoduchý superfosfát 19% P_2O_5 , draselná soľ 60% K_2O .

Nádobové pokusy boli zrealizované v 12 variantoch, 4 opakovaniach, na 2 skúšaných odrodách – celkovo 288 pokusných nádob.

2.1.2.6 Odborné posudky

Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií okrem činností vyplývajúcich zo zákona poskytuje poľnohospodárom aj možnosť objednania si analýzy pôdných vzoriek so zameraním na makroživiny, mikroživiny a kontaminujúce prvky. Na základe výsledkov analýz pôd vypracováva odborné posudky s nápravnými opatreniami.

V roku 2017 OPHOZE prijalo 66 objednávok na rozbor pôdy, z toho v 36 prípadoch bol odbornými zamestnancami OPHOZE vypracovaný aj odborný posudok.

2.1.2.7 Kontaminácia pôdy SR

Okrem už spomínaných činností OPHOZE v oblasti pôdy spolupracuje s Testovacím pracoviskom životného prostredia (TPŽP) ÚKSÚP pri Plošnom prieskume kontaminácie pôd SR. OPHOZE na základe rizikovej analýzy vykonáva výbery, pripravuje pôdne vzorky a podklady ku stanoveniam obsahu kontaminantov (ťažké kovy, organické polutanty) v pôde.

2.1.2.8 Ostatná činnosť

OPHOZE vypracováva dokumenty pre Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoj vidieka Slovenskej republiky a iné subjekty štátnej správy Slovenskej republiky. Okrem toho posudzuje legislatívne predpisy, technické normy súvisiace s činnosťou pracoviska. V roku 2017 OPHOZE participovalo na tvorbe legislatívneho predpisu – zákona č. 277/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

Číselné vyhodnotenie činnosti pracoviska

NÁZOV ÚLOHY	Ukazovateľ	Plnenie
Zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov		
Žiadosti o certifikáciu hnojív	počet	109
Vypracovanie podmienok certifikácie	počet	85
Vypracovanie záverečných protokolov	počet	85
Rozhodnutia o certifikácii	počet	85
Vypracovanie pokynov pre laboratóriá – vzorky na vstupné analýzy	počet	89
Žiadosti o vydanie povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov	počet	108
Rozhodnutie o vydaní povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov	počet	106
Odber vzoriek hnojív v rámci štátnej odbornej kontroly v distribučnej sieti a u výrobcov	počet	162
Kontrola dodržania podmienok certifikácie	počet	103
Vypracovanie pokynov pre laboratórium – vzorky v rámci štátnej odbornej kontroly	počet	162
ASP – celková preskúšaná výmera poľnohospodárskej pôdy	ha	245 994,17
ASP – počet zanalyzovaných pôdnych vzoriek	ks	27 188
ASP – preskúšaná výmera ornej pôdy	ha	182 354,13
ASP – preskúšaná výmera TTP	ha	61 552,88
ASP – preskúšaná výmera vinohrady	ha	1 020,57
ASP – preskúšaná výmera ovocné sady	ha	1 032,52
ASP – preskúšaná výmera chmeľnice	ha	37,04
Príprava vzoriek a podkladov na PPKP	počet	500
Poľné pokusy - Stacionár – ozimná pšenica	pokus/var/ opak	5/12/4
Poľné pokusy - Firemný pokus	opak	1/13
Nádobové pokusy – kontrola účinnosti netypizovaných hnojív	nádoby	288
Štatistika spotreby hnojív	dni	360
Kontrola aplikácie a skladovania hnojív – fyzická	počet	611
Z toho v zraniteľných oblastiach	počet	390

Administratívne kontroly	počet	3 300
Propagačná činnosť – články, prednášky	dni	30
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady ES č. 2003/2003 o hnojivách		
Kontrola hnojív ES	počet	43
Vypracovanie pokynov pre laboratórium - vzorky hnojív ES	počet	43
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady ES č. 764/2008 o vzájomnom uznávaní		
Žiadosť o zaradenie do zoznamu vzájomne uznaných hnojív	počet	209
Zaradenie do zoznamu vzájomne uznaných hnojív	počet	209
Kontrola vzájomne uznaných hnojív	počet	21
Vypracovanie pokynov pre laboratórium – vzorky vzájomne uznaných hnojív	počet	21

2.1.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Hlavným cieľom OPHOZE je kontrola dodržiavania ustanovení zákona č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacích predpisov, ako aj Vyhlášky MPRV SR č. 462/2011 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa Vyhláška MP SR č. 199/2008 Z. z., ktorou sa ustanovuje Program poľnohospodárskych činností vo vyhlásených zraniteľných oblastiach.

Cieľ je zabezpečovanie výkonu ASP, ktorým sa pravidelne zisťujú vybrané agrochemické parametre pôdy súvisiace s pôdnou úrodnosťou, ktoré slúžia pre následné racionálne hnojenie a optimálnu výživu rastlín. Spolu so štatistickým vyhodnocovaním spotreby hnojív, ktoré je ďalšou úlohou odboru, je ASP nevyhnutným podkladom pre tvorbu štátnej poľnohospodárskej politiky.

Rovnako dôležitým cieľom OPHOZE je certifikácia hnojív, pestovateľských substrátov a pôdnych pomocných látok a ich následná kontrola, ako aj kontrola hnojív ES a vzájomne uznaných hnojív.

2.2 Oblasť odrodového skúšobníctva

2.2.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.
- Vyhláška MP SR č. 365/2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o vykonávaní odrodových skúšok pestovaných rastlín
- Nariadenie vlády SR č. 50/2007 Z. z. o registrácii odrôd pestovaných rastlín v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 202/2009 Z. z. o právnej ochrane rastlín
- Nariadenie Rady (ES) č. 2100/94 o právach spoločenstva k odrodám rastlín
- Nariadenie Komisie (ES) č. 637/2009, ktorým sa ustanovujú vykonávacie pravidlá týkajúce sa vhodnosti názvov odrôd poľnohospodárskych druhov rastlín a zeleniny
- Rozhodnutie Komisie 2004/842/ES o vykonávacích pravidlách, podľa ktorých môžu členské štáty udeľovať oprávnenia na uvádzanie na trh osiva patriaceho do odrôd, na ktoré bola podaná žiadosť o zápis do štátneho katalógu poľnohospodárskych rastlinných druhov alebo zeleninových druhov

2.2.2 Činnosť

Činnosť ÚKSÚP v oblasti registrácie nových odrôd a vypracovania podkladov pre udelenie právnej ochrany odrodám zastrešuje Odbor odrodového skúšobníctva (ďalej len „OOS“). Hlavná náplň odboru pozostáva z vykonávania štátnych odrodových skúšok za účelom registrácie nových odrôd, predĺženia registrácie už registrovaným odrodám a poskytnutia podkladov pre udelenie práv k odrode.

Štátne odrodové skúšky zahŕňajú:

- skúšky odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti (ďalej len „DUS skúšky“), ktorých výsledkom je vypracovanie morfológického popisu odrody buď na účely registrácie novej odrody alebo na účely udelenia šľachtiteľského osvedčenia odrodám prihláseným k právnej ochrane odrôd na území Slovenskej republiky, ale aj pre udelenie európskej právnej ochrany prostredníctvom Úradu Spoločenstva pre odrody rastlín (ďalej len „CPVO“)
- skúšky hospodárskej hodnoty (ďalej len „VCU skúšky“) odrôd, výsledkom ktorých je prehľad hlavných hospodárskych charakteristík skúšaných odrôd a to úroda, zdravotný stav, reakcia na abiotické faktory, určené kvalitatívne parametre charakteristické pre daný rastlinný druh.

Výsledkom odbornej činnosti výkonu odrodových skúšok je vydávanie rozhodnutí. ÚKSÚP - OOS vydáva nasledujúce typy rozhodnutí: rozhodnutia o registrácii odrody, zrušení registrácie odrody, zamietnutí registrácie odrôd, predĺženie doby registrácie odrody, rozhodnutia o zastavení konania o registrácii alebo o predĺžení odrodových skúšok, rozhodnutie o zápise ďalšieho udržiavateľa, o vyškrtnutí udržiavateľa odrody z listiny registrovaných odrôd, rozhodnutie o zastavení konania vo veci registrácie odrody.

Povinnosťou národnej autority zodpovednej za registráciu odrôd, vyplývajúcou z európskej legislatívy, je zverejňovanie informácií o každom konaní vo veci registrácie odrody. Túto

povinnosť odbor zabezpečuje prostredníctvom vydávania Spravodajcu odrodového skúšobníctva, ktorý vychádza 4 krát do roka a elektronicky sa zasiela zodpovedným orgánom vo všetkých členských štátoch EÚ. Spravodajca je k dispozícii aj na webovej stránke ÚKSÚP.

Každá novoregistrovaná odroda sa po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o registrácii zapisuje do Štátnej odrodovej knihy. OOS každoročne zostavuje aktuálny výpis zo Štátnej odrodovej knihy v podobe listiny registrovaných odrôd, ktorú vydáva MPRV SR vo svojom Vestníku. Listina registrovaných odrôd slúži poľnohospodárskej praxi pre aktuálny výber odrôd na pestovanie. Informácie o ponuke odrôd pre pestovanie je možné nájsť aj na webovej stránke ÚKSÚP – OOS v časti Spoločný katalóg odrôd. Spoločný katalóg je rozdelený pre poľné plodiny a pre zeleniny a nachádzajú sa v ňom všetky odrody registrované v EÚ, ktorých množiteľský materiál je možné uvádzať na trh v ktorejkoľvek krajine únie vrátane Slovenska.

Odbor v rámci svojej činnosti prostredníctvom plodinových špecialistov a ostatných odborných zamestnancov zabezpečuje odbornú spoluprácu a súčinnosť s medzinárodnými organizáciami pôsobiacimi v oblasti odrodového skúšobníctva, so Slovenskou šľachtiteľskou a semenárskou asociáciou, Úniou na ochranu práv nových odrôd (ďalej len „UPOV“) a CPVO.

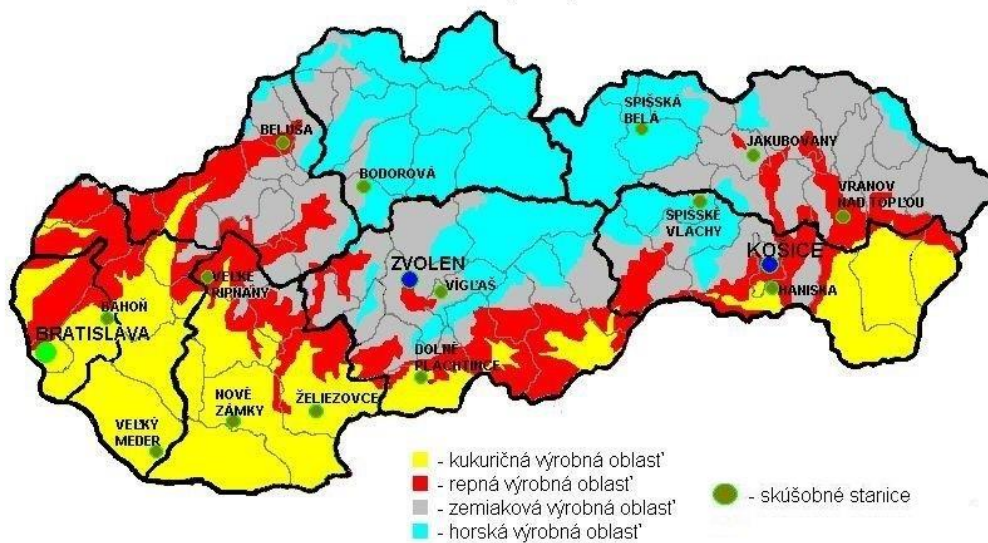
2.2.2.1 Registrácia odrôd

Hlavnou úlohou OOS je výkon VCU a DUS skúšok na účely registrácie odrôd a predĺženia registrácie odrodám. Štátne odrodové skúšky sa zakladajú na jednotlivých skúšobných lokalitách – skúšobných staniciach, ktoré sú rozmiestnené po celom území SR a pokrývajú požiadavky na zakladanie pokusov vo všetkých výrobných oblastiach – kukuričná, repná, zemiakarská a horská. Skúšobné stanice sú podľa novej organizačnej štruktúry začlenené pod Odbor výkonu skúšobníctva (ďalej len „OVS“).

Na základe plánu skúšobnej činnosti, vypracovaného na základe podkladov plodinových špecialistov, sa každoročne zakladajú pokusy s rôznymi rastlinnými druhmi v rôznorodých sortimentoch podľa účelu a spôsobu použitia jednotlivých odrôd, ktoré žiadatelia prihlásia do skúšok.

Pokusy pre OOS sa zakladajú na 14-tich skúšobných staniciach ÚKSÚP. Na jeseň 2016 a jar 2017 bolo založených 537 pokusov na výmere 74,3 ha a spolu s ovocnými sadičkami a vinohradmi to bolo cca 88,5 ha. Z uvedeného počtu bolo pre OOS založených 285 pokusov VCU a 76 DUS pokusov, 48 pokusov s odrodovými kolekciami, 42 doplnkových pokusov k vykonávaniu VCU skúšok a 63 pokusov vykonávaných pre ostatné odbory ÚKSÚP (čo predstavuje 11 % z celkového počtu pokusov založených na skúšobných staniciach).

Rozmiestnenie skúšobných staníc v Slovenskej republike

Prehľad výmery skúšobných staníc OVS a založenia odrodových pokusov na skúšobných staniciach v roku 2017

Skúšobná stanica	Celková výmera v ha	Výmera v ha		Výmera pokusov	Počet pokusov v	Pokusy		Pokusy pre iné odbory
		Ovocné sady	Vino- hrady			VCU	DUS	
Báhoň	32,78	-	-	5,46	45	23	-	21
Beluša	32,15	0,40	-	7,15	38	28	7	-
Nové Zámky	6,03	-	-	1,20	29	-	12	7
Veľké Ripňany	37,89	5,54	-	10,67	80	25	7	-
Veľký Meder	42,08	0,16	-	7,84	36	30	4	-
Želiezovce	39,06	-	-	5,05	38	28	9	-
Bodorová	39,24	-	-	4,86	27	19	-	7
Dolné Plachtince	19,06	4,25	2,93	2,93	6	3	3	-
Vígľaš	30,01	0,85	-	5,58	38	24	-	7
Haniska	35,92	-	-	3,58	27	15	-	6
Jakubovany	39,63	-	-	5,33	35	23	-	5
Spišská Belá	33,29	-	-	4,02	52	13	8	4
Spišské Vlachy	37,48	-	-	5,46	53	24	26	3
Vranov nad T.	34,26	-	-	5,19	33	30	-	1
Spolu	458,88	11,20	2,93	74,32	537	285	76	61

Štátne odrodové skúšky sa vykonávajú na základe žiadostí podaných žiadateľmi. Do štátnych odrodových skúšok bolo v roku 2017 prijatých 370 nových žiadostí o registráciu nových odrôd (ďalej len „NLI žiadosti“). Najväčší podiel skúšaných odrôd, ako každý rok, tvoria odrody kukurice. Záujem zo strany žiadateľov je o výkon skúšok u tejto plodiny väčší ako je možné

z dôvodov kapacitných, personálnych a finančných zabezpečiť. Ďalšou početnou skupinou skúšaných odrôd je repka, slnečnica a obilniny.

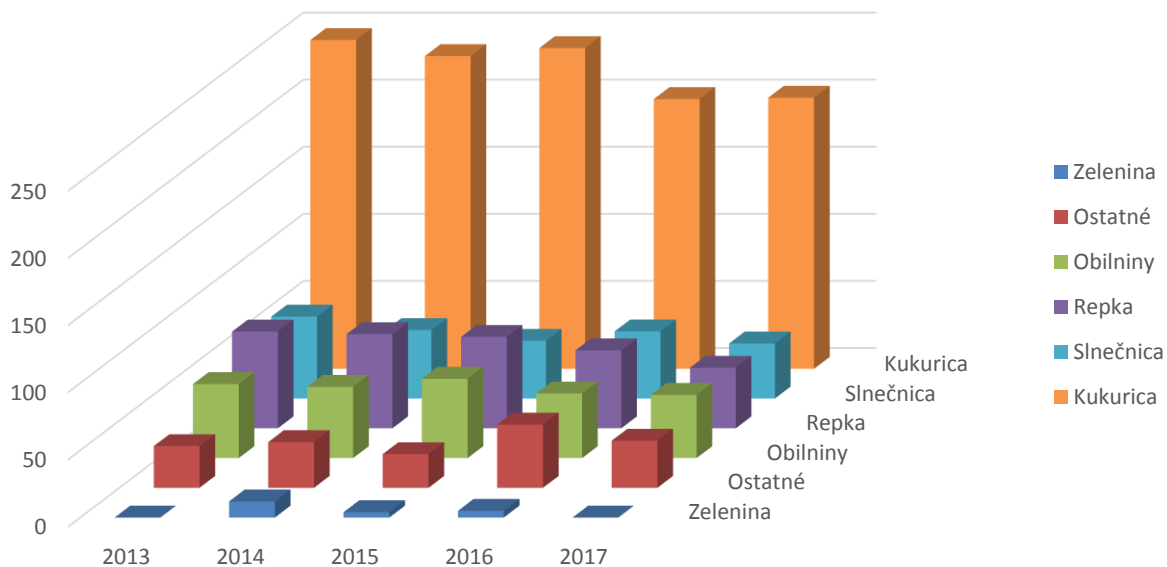
Odrody poľných plodín a zelenín sa registrujú na dobu 10 rokov, odrody viniča a ovocných druhov na dobu 15 rokov. V prípade, že udržiavateľ registrovanej odrody má záujem o jej ďalšie zotrvanie na trhu, má možnosť požiadať o predĺženie registrácie. Na predĺženie registrácie bolo v roku 2017 prijatých 42 žiadostí. OOS vykonáva na základe žiadostí žiadateľov aj firemné skúšky, v ktorých sa overujú vlastnosti odrôd za účelom posúdenia ich vhodnosti v daných podmienkach, pričom do firemných skúšok bolo v roku 2017 podaných 76 žiadostí.

ÚKSÚP-OOS vykonáva DUS skúšky aj pre európske skúšobné úrady na základe bilaterálnej spolupráce, pričom v roku 2017 bolo prijatých 30 nových žiadostí o vykonanie DUS skúšok. Samostatne založené DUS skúšky na základe požiadania žiadateľom boli v počte 22 žiadostí. OOS na vyžiadanie poskytuje skúšobným úradom Záverečné správy o výsledku DUS skúšok spolu s popisom odrody, ktoré boli vypracované na základe žiadosti na účely registrácie nových odrôd, tzv. prevzatie výsledkov DUS skúšok. Na základe žiadostí odbor zaslal skúšobným inštitúciám v EÚ v roku 2017 výsledky DUS skúšok a popisy odrôd, resp. ich komponentov v počte 64.

Prehľad počtu prijatých žiadostí o registráciu odrody (NLI žiadosti) v rokoch 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
Zelenina	0	12	4	5	0
Ostatné	31	34	25	47	35
Obilniny	55	53	59	48	47
Repka	72	70	68	58	45
Slnečnica	61	51	43	50	41
Kukurica	245	233	239	201	202
Spolu	464	453	438	409	370

Počet prijatých žiadostí o registráciu odrody v rokoch 2013-2017

Tabuľka uvádza prehľad počtu odrôd skúšaných na základe NLI žiadostí v rokoch 2013-2017 (odrody v prvom, druhom a treťom roku skúšok).

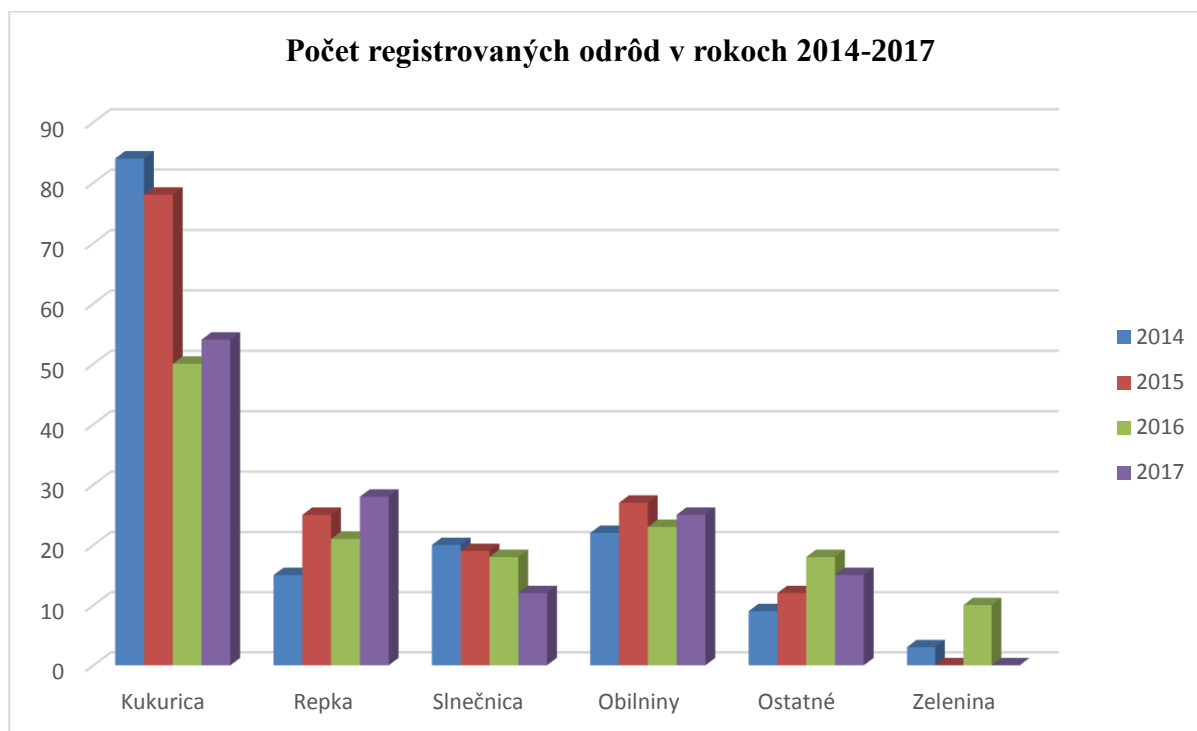
Plodina	Počet odrôd skúšaných na základe NLI				
	2013	2014	2015	2016	2017
jačmeň	50	47	41	39	37
kukurica	325	388	368	373	406
ovos	6	7	8	6	3
pšenica	82	82	73	73	71
raž	1	0	0	0	0
repa	39	42	40	37	39
repka	113	117	101	104	82
slnečnica	110	126	77	79	72
trávy	30	29	26	19	19
tritikale	1	2	1	0	2
zeleniny	10	14	10	2	0
zemiaky	1	2	1	1	1
iné	-	-	11	17	19
spolu	768	856	757	750	751

Po ukončení procesu skúšania, ktoré trvá u DUS skúšok dva roky a u VCU skúšok dva až tri roky, sa na základe výsledkov pripravujú podklady pre rozhodnutie, či daná odroda spĺňa alebo nespĺňa kritériá na registráciu. Následne odbor vydá príslušné rozhodnutie.

V roku 2017 bolo vydaných 134 rozhodnutí o registrácii odrôd, 13 rozhodnutí o zamietnutí registrácie odrodám, 36 rozhodnutí o predĺžení registrácie odrodám, 48 rozhodnutí o zrušení registrácie odrodám, 2 rozhodnutia o prerušení konania a 289 rozhodnutí o zastavení konania na žiadosť žiadateľa. K zmene názvu registrovanej odrody boli vydané 4 rozhodnutia. Spolu v roku 2017 OOS rozhodol v 526 prípadoch.

Prehľad počtu registrovaných odrôd za obdobie 2014-2017

	2014	2015	2016	2017
Kukurica	84	78	50	54
Repka	15	25	21	28
Slnečnica	20	19	18	12
Obilniny	22	27	23	25
Ostatné	9	12	18	15
Zelenina	3	0	10	0

Pre zabezpečenie prípravy a vyhodnotenia celého procesu skúšok (administratívna aj technická časť) sa využíva softvér s názvom Centrálny register odrôd (ďalej len „CRO“). CRO je hlavnou databázou odboru a zároveň platformou pre všetky činnosti: evidencia všetkých typov žiadostí, evidencia všetkých subjektov, ktoré sú žiadateľmi v procese registrácie, vytváranie pokusov u jednotlivých rastlinných druhov pre príslušné skúšobné stanice, rozdelenie odrôd zaradených do skúšania do jednotlivých sortimentov, zápis hodnotených znakov na všetkých skúšobných staniciach a následné centrálné spracovanie a vyhodnotenie výsledkov, výstupy pre EU,

spoločný katalóg, listinu registrovaných odrôd, tlač rozhodnutí, výsledkov DUS skúšok, evidencia všetkých prebiehajúcich správnych konaní.

ÚKSÚP je podľa zákona zodpovedným orgánom na vydanie osvedčenia o šľachtení nových odrôd rastlín a osvedčenia o výkone udržiavacieho šľachtenia odrôd. V roku 2017 bolo vydané osvedčenie o šľachtení nových odrôd pre jeden subjekt.

V rámci medzinárodných aktivít v oblasti VCU skúšania sa v roku 2017 opäť konalo medzinárodné stretnutie krajín C4 týkajúce sa cezhraničnej spolupráce pre repku a sóju, do ktorého sú okrem Slovenska zapojené aj Česká republika, Maďarsko a Rakúsko. Stretnutie sa uskutočnilo v Bratislave. Stretnutie krajín C4 bolo zamerané na výmenu údajov týkajúcich sa spracovania výsledkov hospodárskej hodnoty s repkou a sójou, medzinárodného pokusu na prezimovanie a zosúladenie metód hodnotenia znakov hospodárskej hodnoty pri uvedených plodinách.

Európske úrady zodpovedné za registráciu, ktoré vykonávajú VCU skúšanie odrôd, sa každoročne stretávajú na „VCU Experts“ seminároch. V roku 2017 sa expert zo Slovenska zúčastnil na 11. medzinárodnom stretnutí európskych skúšobných úradov v Lotyšsku, kde sa prezentovali postupy pri výkone skúšok hospodárskej hodnoty, organizačné štruktúry skúšobných úradov, diskusia o programe Horizont 2020, aktuálne výsledky pracovných skupín – hrdza plevová a vývoj v oblasti VCU skúšok. Súčasťou stretnutia bola aj prezentácia dotazníka, ktorý sa tento rok týkal skúšania cukrovej repy a slúžil na porovnanie a harmonizáciu postupov pri VCU skúšaní danej plodiny jednotlivých štátov.

2.2.2.2 Právna ochrana odrôd, akreditácia CPVO

Okrem výkonu DUS skúšok na účely registrácie nových odrôd OOS vykonáva DUS skúšky aj na účely udelenia právnej ochrany novým odrodám na území SR, aj na účely udelenia európskej právnej ochrany. Ide o odborný prieskum odrody, ktorého výsledkom je vypracovanie Záverečnej správy o odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti odrody a vytvorenie morfológického popisu odrody. Záverečná správa a popis odrody sú podkladom pre MPRV SR na vydanie Šľachtiteľského osvedčenia, ktorým sa potvrdzuje vyšľachtenie danej odrody a udeľuje sa jej právna ochrana. V prípade, že sa žiadosť o vykonanie DUS skúšok prijíma od CPVO, sú Záverečná správa a popis odrody podkladom na udelenie právnej ochrany danej odrody na území európskeho spoločenstva.

V roku 2017 bolo prijatých 13 žiadostí o vypracovanie Záverečnej správy o výsledku DUS skúšok na účely udelenia právnej ochrany v SR.

Od roku 2011 je OOS akreditovaný organizáciou CPVO pre výkon DUS skúšok pre 24 rastlinných druhov. DUS skúšky pre účely registrácie nových odrôd aj pre účely udelenia právnej ochrany sa vykonávajú na rovnakej kvalitatívnej úrovni podľa rovnakých metodických postupov. Akreditácia sa týka výkonu DUS skúšok na siedmich skúšobných staniach: Veľké Ripňany, Želiezovce, Veľký Meder, Nové Zámky, Beluša, Spišské Vlachy a Spišská Belá. V roku 2014 a 2017 prebehli reakreditácie a OOS opäť získal poverenie na výkon príslušných DUS skúšok. DUS skúšky u akreditovaných aj neakreditovaných druhov vykonávame podľa platných metodík UPOV a klasifikátorov CPVO, ktoré sú záväzné pre všetky štáty EÚ.

OOS vykonáva DUS skúšky aj z dôvodu udelenia európskej právnej ochrany u vybraných rastlinných druhov pre organizáciu CPVO, alebo CPVO preberá od ÚKSÚP výsledky týchto skúšok. Zo strany CPVO je po úspešne zvládnutom procese akreditácie a reakreditácie narastajúci záujem o preberanie výsledkov DUS skúšok spolu s popismi odrôd aj o samostatné DUS skúšanie. Na základe vyžiadania CPVO prebralo v roku 2017 od OOS 41 správ o výsledku DUS skúšok a popisov odrôd, ktoré boli vypracované na účely registrácie v SR.

Z dôvodu spomínanej akreditácie a v súlade s Príručkou kvality a požiadavkami CPVO na akreditované subjekty sa každoročne vykonávajú interné audity na skúšobných staniciach (10), monitoringy výkonu práce DUS referentov manažmentom DUS skúšok (7) a svedecké posúdenia DUS referentov plodinovými špecialistami (4). Plodinoví špecialisti a experti na výkon DUS skúšania sú každoročne vyškolení v oblasti nových postupov, metodík a informácií týkajúcich sa systému DUS skúšania na európskej úrovni.

V rámci akreditovanej činnosti je nevyhnutné každoročne dopĺňať referenčné kolekcie odrôd skúšaných plodín. Odrody zaradené v referenčných kolekciami slúžia na posúdenie odlišnosti morfológického popisu skúšaných odrôd od existujúcich registrovaných odrôd. Tento postup vychádza z jednotnej legislatívy EÚ a hodnotenie odlišnosti novej odrody je podmienkou registrácie aj udelenia právnej ochrany.

V rámci členstva Slovenska v organizácii CPVO sa OOS každoročne zapája do medzinárodných projektov a kruhových testov. V roku 2017 sa odbor odrodového skúšobníctva podieľal na 4 európskych projektoch v oblasti DUS skúšania – vytvorenie spoločnej databázy referenčných odrôd pri kukurici, harmonizácia postupov v DUS skúšaní zemiakov, spolupráci pri DUS skúšaní cukrovej kukurice pre holandský skúšobný úrad a účasť na spoločnom projekte potenciálneho využívania SNP markerov pri odrodách repky.

Expert z OOS zastupujú v rámci štruktúry CPVO nasledujúce odborné pozície:

- zástupca SR v pracovnej skupine pre poľné druhy
- zástupca SR v pracovných skupinách pre ovocné druhy a zeleniny
- európski audítori v oblasti DUS skúšania
- zástupca SR v CPVO, člen Správnej rady CPVO

Zástupcovia SR z OOS sa každoročne zúčastňujú na zasadaniach Pracovných skupín Európskej Komisie pre právnu ochranu nových odrôd rastlín, zasadaniach Správnej Rady CPVO, zasadaniach výborov a Rady UPOV, pracovných skupinách UPOV a CPVO. Účasť na týchto pracovných zasadaniach je podmienkou akreditácie.

2.2.2.3 Rozhodnutie Komisie 2004/842

ÚKSÚP udeľuje v zmysle Rozhodnutia Komisie 2004/842/EC oprávnenia na uvádzanie na trh osiva odrôd, na ktoré bola podaná žiadosť o registráciu odrody.

V roku 2017 bolo doručených 93 žiadostí o udelenie oprávnenia a po splnení všetkých povinností žiadateľmi bolo udelených celkom 67 oprávnení na umiestnenie osiva na trh ešte neregistrovanej odrody.

2.2.2.4 Prezentačná činnosť

Na základe výsledkov odbornej činnosti OOS odporúča a poskytuje poradné informácie k odrodovej skladbe plodín pre poľnohospodársku prax a v spolupráci s odborom výkonu skúšobníctva organizuje Dni otvorených dverí (DOD) na jednotlivých skúšobných staniciach.

V roku 2017 sa uskutočnilo 10 DOD s celkovým počtom účastníkov 789. Plodinoví špecialisti, zodpovední za jednotlivé rastlinné druhy, pravidelne publikujú v poľnohospodárskych periodikách, ako je Naše pole, Roľnícke noviny, Záhradkár a pod. V roku 2017 bolo publikovaných 13 odborných článkov. Zúčastňujú sa odborných konferencií a seminárov, pričom v roku 2017 aktívne prezentovali svoje výsledky na 12 odborných podujatiach. Na internetovej stránke odbor zverejňuje popisy odrôd registrovaných za posledných 5 rokov, výsledky skúšok s registrovanými odrodami, raz za štvrt' roka Spravodajcu odrodového skúšobníctva, Listinu registrovaných odrôd platnú pre daný hospodársky rok.

2.2.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Hlavným cieľom ÚKSÚP, OOS je zabezpečiť úlohy vyplývajúce zo zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z. a z Nariadenia vlády SR č. 50/2007 Z. z. o registrácii odrôd pestovaných rastlín v znení neskorších predpisov. Pre tieto činnosti je ÚKSÚP jediným kompetentným orgánom na ich výkon v SR.

Cieľom je zabezpečovanie výkonu štátnych odrodových skúšok na účely registrácie nových odrôd pre poľnohospodársku prax v SR, ale aj pre celý trh EÚ, nakoľko množiteľský materiál všetkých odrôd registrovaných na ÚKSÚP a zapísaných v Listine registrovaných odrôd je možné uvádzať na trh v celej EÚ. Uvedená činnosť je zárukou pre poskytnutie kvalitných nových odrôd pre pestovateľov, ktoré sú overené v nezávislých odrodových skúškach na základe platných metodík a postupov.

Ďalšou veľmi dôležitou úlohou je poskytnúť subjektom na Slovensku, ale aj v EÚ, možnosť uplatnenia práv k novým vyšľachteným odrodám na základe výstupov, ktoré poskytujeme formou Záverečnej správy DUS skúšok a morfológického popisu odrody pre MPRV SR a pre CPVO.

2.3 Oblasť osív, sadív a množiteľského materiálu

2.3.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.
- Zákon č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe, v znení zákona č. 78/2008 Z. z.
- Vyhláška MP SR č. 364/2007 Z. z. o vykonávaní uznávania a skúšania množiteľského materiálu pestovaných rastlín v znení vyhlášky MPRV SR č. 123/2011
- Vyhláška MP SR č. 69/2007, ktorou sa vykonáva zákon č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe
- Nariadenie vlády SR č. 49/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie množiteľského materiálu viniča na trh
- Nariadenie vlády SR č. 50/2007 Z. z. o registrácii odrôd pestovaných rastlín v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 51/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva olejní a priadnych rastlín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 52/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva krmovín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 53/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva repy na trh v znení Nariadenia vlády SR č. 275/2016 Z. z.
- Nariadenie vlády SR č. 54/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie sadiva a sadeníc zelenín na trh
- Nariadenie vlády SR č. 55/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie sadiva zemiakov na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 56/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie množiteľského materiálu okrasných rastlín na trh
- Nariadenie vlády SR č. 57/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva obilnín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 58/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva zelenín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 215/2009 Z. z., ktorým sa ustanovujú výnimky na registráciu druhov a odrôd pestovaných rastlín, ktorým hrozí genetická erózia, a pre uvádzanie množiteľského materiálu týchto druhov a odrôd na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 221/2016 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie množiteľského materiálu ovocných drevín a ovocných drevín určených na výrobu ovocia na trh
- STN 46 0309 Množiteľský materiál pestovaných rastlín, Odber vzoriek
- STN 46 0310 Množiteľský materiál pestovaných rastlín, Spoločné ustanovenia
- Rozhodnutie Rady 2003/17/ES o rovnocennosti poľných prehliadok vykonávaných v tretích krajinách na množiteľských porastoch na výrobu osiva a o rovnocennosti osiva vyrobeného v tretej krajine, v znení neskorších predpisov
- Rozhodnutie Komisie 2004/842/ES o vykonávacích pravidlách, podľa ktorých môžu členské štáty udeľovať oprávnenia na uvádzanie na trh osiva patriaceho do odrôd, na ktoré bola podaná žiadosť o zápis do štátneho katalógu poľnohospodárskych rastlinných druhov alebo zeleninových druhov v zmysle vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) č. 2016/320

- Rozhodnutie Komisie 2004/371/ES z 20. apríla 2004 o podmienkach umiestnenia na trh zmesi osív určených na použitie ako krmovina
- Rozhodnutie Komisie 2004/266/ES o povoľovaní nezmazateľného značenia požadovaných údajov na obaloch osiva krmovín
- Nariadenie Komisie (ES) č. 217/2006, ktorým sa ustanovujú pravidlá uplatňovania smerníc Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 2002/54/ES, 2002/55/ES, pokiaľ ide o povolenie pre členské štáty umožniť dočasné obchodovanie s osivom, ktoré nespĺňa minimálne požiadavky na klíčivosť
- Rozhodnutie Komisie 2011/180/EÚ, ktorým sa vykonáva smernica Rady 2002/55/ES, pokiaľ ide o podmienky, za ktorých sa môže povoľovať uvádzanie na trh malých balení zmesi štandardného osiva rôznych odrôd zelenín rovnakého druhu
- Rozhodnutie Komisie 81/675/EHS, ktorým sa určité plombovacie systémy určujú ako „systémy na jedno použitie“ v zmysle smerníc Rady 66/400/EHS, 66/401/EHS, 66/402/EHS, 69/208/EHS a 70/458/EHS
- Rozhodnutie Komisie 80/755/EHS o schválení nezmazateľného označovania predpísaných údajov na obaloch obilného osiva
- Vykonávacie rozhodnutie 2014/150/EÚ o zorganizovaní časovo obmedzeného testu umožňujúceho určité odchýlky pri uvádzaní populácií rastlinných druhov pšenice, jačmeňa, ovsa a kukurice na trh podľa smernice Rady 66/402/EHS
- Vykonávacie rozhodnutie 2012/340/EÚ o organizácii dočasného experimentu podľa smerníc Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 2002/54/ES, 2002/55/ES a 2002/57/ES, pokiaľ ide o poľnú inšpekciu pod úradným dohľadom týkajúcu sa základného osiva a šľachteného osiva generácií predchádzajúcich základnému osivu
- Rozhodnutie Komisie 2006/335/ES, ktorým sa Poľská republika oprávňuje, aby zakázala používanie šestnástich geneticky modifikovaných odrôd kukurice s genetickou úpravou MON 810, zaradených do Spoločného katalógu odrôd poľnohospodárskych rastlinných druhov na svojom území podľa smernice Rady 2002/53/ES
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) č. 2017/478 zo 16. marca 2017, ktorým sa určité členské štáty oslobodzujú od povinnosti uplatňovať na určité druhy smernice Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 68/193/EHS, 1999/105/ES, 2002/54/ES, 2002/55/ES a 2002/57/ES týkajúce sa obchodovania s osivom krmovín, osivom obilnín, materiálom na vegetatívne rozmnožovanie viniča, množiteľským materiálom lesných kultúr, osivom repy, osivom zelenín a osivom olejní a priadnych rastlín a ktorým sa zrušuje rozhodnutie 2010/680/EÚ.
- Rozhodnutie Komisie 2003/4/ES, ktorým sa povoľuje prijatie prísnejších opatrení proti určitým chorobám, okrem tých, ktoré sú ustanovené v prílohách I a II k smernici Rady 2002/56/ES, v súvislosti s uvádzaním sadiva zemiakov na trh na celom území alebo časti územia určitých členských štátov v znení Vykonávacieho rozhodnutia Komisie 2014/105/EÚ
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) č. 2017/547 o organizácii dočasného pokusu podľa smernice Rady 2002/56/ES, pokiaľ ide o hľuzy sadiva zemiakov pochádzajúce z pravých semien zemiaka

2.3.2 Činnosť

Činnosť v oblasti osív, sadív a množiteľského materiálu je vykonávaná v zmysle platnej legislatívy a pozostáva hlavne z vedenia evidencie dodávateľov množiteľského materiálu pestovaných rastlín, vydávania osvedčenia o odbornej spôsobilosti dodávateľov, z uznávania množiteľského materiálu odrôd pestovaných rastlín po splnení ustanovených požiadaviek na pôvod, požiadaviek na poraste, vo vzorke odobranej z dopestovaného množiteľského materiálu a z kontrolnej činnosti množiteľského materiálu v priebehu jeho výroby, spracúvania, balenia a skladovania.

Ďalšou činnosťou je výkon úradnej kontroly pestovania GMR, ktorého súčasťou je vedenie evidencie pestovateľov a pestovateľských plôch GMR, vykonávanie kontroly a monitoringu pestovania, zberu, skladovania, úniku GMR do prostredia a odberu vzoriek v rozsahu potrebnom na výkon úradnej kontroly, kontrola dodržiavania podmienok koexistencie pri pestovaní GMR s konvenčnou a ekologickou poľnohospodárskou výrobou. Kontrolovaní sú pestovatelia, ktorí pestujú GM kukuricu s povolenou modifikáciou génu MON-810.

ÚKSÚP je poverenou autoritou na odborné zabezpečenie školenia o nakladaní s geneticky modifikovanými vyššími rastlinami.

ÚKSÚP je zodpovednou úradnou autoritou pre dodržiavanie podmienok na uvádzanie na trh osív a sadív podľa EÚ legislatívy, preto sa expert Odboru osív a sadív (ďalej len „OOaS“) podieľal na prebratí požiadaviek novej smernice Komisie do právneho poriadku SR prípravou návrhu na novelizáciu nariadenia SR pre krmoviny.

Expert OOaS spolupracoval pri zapracovaní podrobností ustanovených v právnych predpisoch do metodických pokynov ÚKSÚP a zabezpečil informovanosť s prijatými aj pripravovanými zmenami prednáškovo-konzultačnou činnosťou na stretnutiach s kolegami z iných odborov, IOKOS a evidovanými dodávateľmi.

Komunikoval na Komisiu požadované informácie a predkladal žiadosti na udelenie autorizácie podľa príslušných EÚ predpisov.

Expert OOaS sa podieľal na činnosti štyroch sekcií stáleho výboru pre potraviny, krmivá, rastliny a zvieratá v DG SANTE a ďalších pracovných skupín Rady a Komisie, pokiaľ predmetom týchto zasadnutí bola problematika osív a množiteľského materiálu uvádzaných na trh EÚ; na tieto zasadnutia priebežne pripravoval pozície a stanoviská SR k prejednávanej bodom agendy a vypracoval podrobné správy zo zasadnutí.

Súbežne sledoval aj vývoj súvisiacej európskej legislatívy, pokiaľ sa týkal predmetu činnosti odboru osív a sadív a zasielal pripomienky a stanoviská, keď sa navrhované zmeny v predkladaných dokumentoch prelínali s legislatívou platnou pre rastlinný rozmnožovací materiál uvádzaný na trh EÚ (nariadenie o úradných kontrolách, legislatíva zdravia rastlín, pestovanie GMR a pod.).

2.3.2.1 Evidencia dodávateľov množiteľského materiálu pestovaných rastlín

Evidencia je podmienená získaním osvedčenia o odbornej spôsobilosti, ktoré na tento účel ÚKSÚP vydáva. K 31.12.2017 bolo v evidencii dodávateľov evidovaných 526 právnických a fyzických osôb. V roku 2017 bolo zaregistrovaných 9 nových subjektov.

2.3.2.2 Uznávanie množiteľského materiálu pestovaných rastlín na poraste

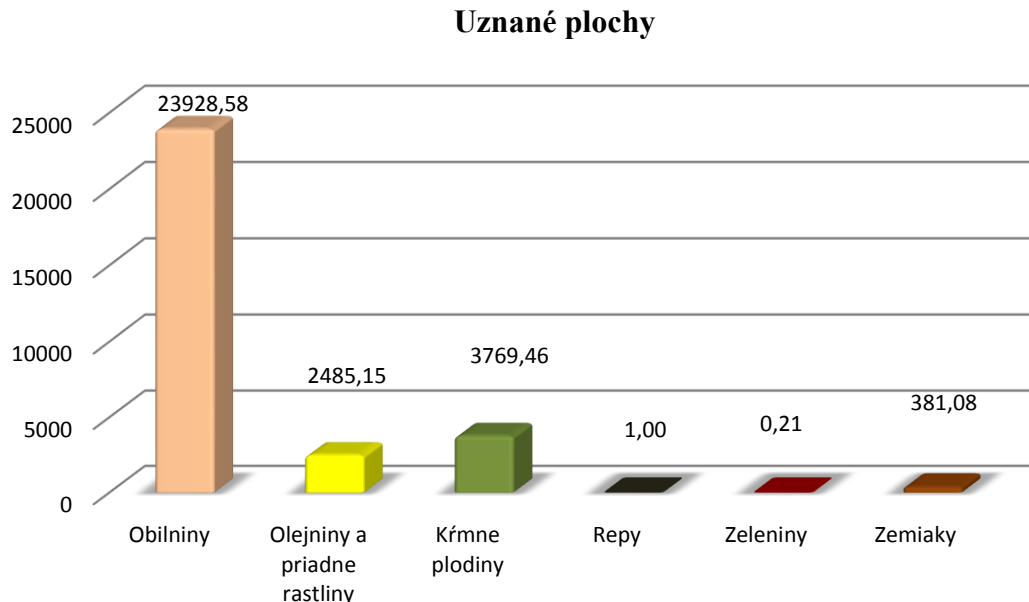
a) množiteľské porasty poľných plodín a zelenín

V roku 2017 bolo do procesu uznávania prihlásených 31 127,22 ha množiteľských plôch poľných plodín, zelenín a zemiakov. Pred termínom prehliadok množiteľských porastov boli odhlásené množiteľské porasty s celkovou plochou 221,43 ha. Predmetom uznávania boli množiteľské porasty s celkovou plochou 30 905,79 ha, z čoho bolo uznaných 30 565,48 ha a 340,31 ha plôch bolo neuznaných.

Prehľad uznaných množiteľských plôch v roku 2017

Uznané množiteľské plochy podľa poľných plodín, zelenín a zemiakov	
Obilniny	23 928,58 ha
Olejniny, priadne rastliny	2 485,15 ha
Krmoviny	3 769,46 ha
Repy	1,00 ha
Zeleniny	0,21 ha
Zemiaky	381,08 ha

Prehľad uznaných množiteľských plôch v roku 2017

b) množiteľský materiál viniča

V roku 2017 prihlasovalo 7 evidovaných dodávateľov množiteľského materiálu viniča.

V uznávacom konaní boli na poraste hodnotené:

- selektované vinohrady, kde bolo overených 54 030 krov, čo predstavovalo odhadom 1 773 640 ks selektovaných očiek viniča hroznorodého v kategórii štandard,
- podpníkové vinohrady, kde bolo prihlásených 49 130 krov viniča podpníkového na výmere 29,44 ha.

Uznaných bolo 64 034 ks sadeníc viniča hroznorodého v kategórii certifikovaný množiteľský materiál a 77 235 ks v kategórii štandardný množiteľský materiál.

c) množiteľský materiál ovocných drevín

V SR prihlasovalo množiteľský materiál ovocných drevín 11 evidovaných dodávateľov.

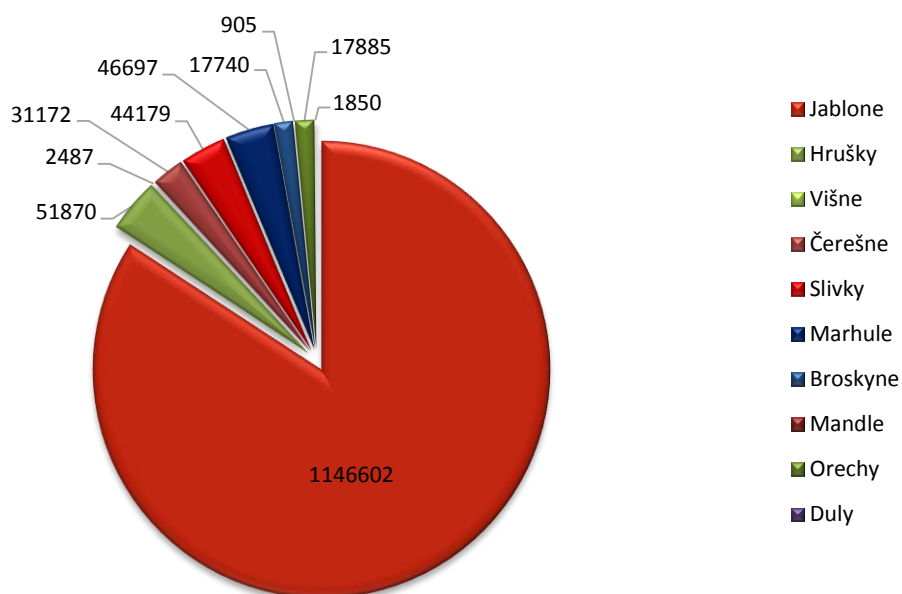
Uznávali sa:

- výpestky drobného ovocia; bolo uznaných 46 128 ks
- výpestky veľkého ovocia; bolo uznaných 1 361 387 ks, z toho:

Jablone	1 146 602 ks
Hrušky	51 870 ks
Višne	2 487 ks
Čerešne	31 172 ks
Slivky	44 179 ks
Marhule	46 697 ks
Broskyne	17 740 ks
Mandle	905 ks
Orechy	17 885 ks
Duly	1 850 ks

V SR bolo pod dohľadom ÚKSÚP vyrobených **1 375 584 ks** ovocných výpestkov veľkého a drobného ovocia v kategórii konformný množiteľský materiál.

Uznané kusy ovocných výpestkov veľkého ovocia

2.3.2.3 Vegetačné skúšky

a) vegetačné skúšky poľných plodín a zelenín

Sú súčasťou uznávania, overuje sa nimi odrodová čistota, odrodová pravosť, zdravotný stav, prípadne percento hybridnosti osiva. Vyhovujúca vegetačná skúška je jednou z podmienok uznania a certifikácie množiteľského materiálu v systéme OECD a dovozu osiva z tretích krajín. Vegetačné skúšky zelenín štandardného osiva a sadiva slúžia na preverenie dodávateľom deklarovanej kvality osiva a sadiva uvádzaného na trh.

Na skúšobných staniciach ÚKSÚP bolo v roku 2017 vysiatych a vyhodnotených 343 vzoriek vo vegetačných skúškach:

SS Báhoň:	poľné plodiny	325 vzoriek
	zeleniny	2 vzorky
SS Nové Zámky:	zeleniny	15 vzoriek
SS Spišské Vlachy:	trávy	1 vzorka

Z celkového počtu 343 vzoriek bolo vyhovujúcich 326 vzoriek, čo predstavuje 95,0 %, nevyhovovalo 14 vzoriek, čo predstavuje 4,1 %, nehodnotené boli 3 vzorky, čo predstavuje 0,9 %.

b) poľné vegetačné skúšky sadiva zemiakov

Účelom skúšok je overiť zdravotný stav, odrodovú pravosť a poľnú vzchádzavosť vzoriek zemiakového sadiva. Skúšky slúžia pre účel kontroly kvality pozberových skleníkových skúšok a pre odbornú prípravu inšpekcie osív a sadív. Vegetačné skúšky sú zakladané na hlavnej odrodovej skúšobni v Spišskej Belej.

Vysadených bolo 115 vzoriek zemiakov, z toho na kontrolu kvality sadiva pôvodom z iných štátov EÚ bolo zaradených do poľných vegetačných skúšok 45 vzoriek. Z tuzemskej uznanej produkcie sadiva bolo vysadených 70 vzoriek v triedach Únie SE až B. Vo vzorkách sme nezaznamenali žiadne vyššie rozdiely oproti výsledkom skleníkových skúšok.

c) pozberové skleníkové skúšky sadiva zemiakov

Pozberové skleníkové skúšky sú zakladané na diagnostickom pracovisku ÚKSÚP v Haniske. Z celkovej uznanej plochy /SR/ po poľných prehliadkach 381,08 ha, bolo odobraných 123 vzoriek. Neuznaných bolo 10,17 ha (3 porasty). Uznaných bolo 370,91 ha (118 porastov).

2.3.2.4 Uznávanie vo vzorke

a) odber vzoriek

Inšpektori oddelenia kontroly osív a sadív odobrali celkovo 6 496 vzoriek.

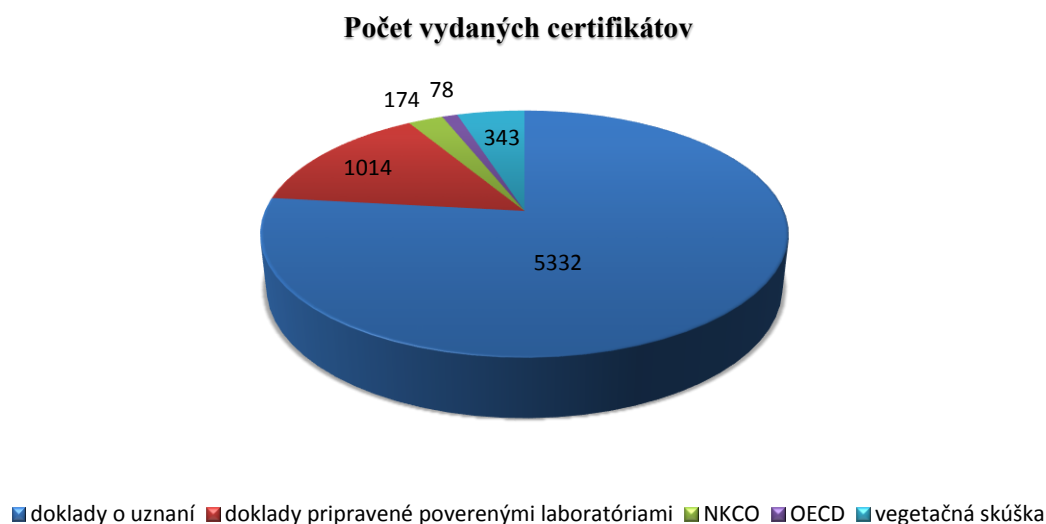
b) vydávanie posudkov

Na základe posudkov vyhotovených referentmi bolo vydaných 6 941 certifikátov:

- dokladov o uznávaní 5 332 ks
 - poľné plodiny a zeleniny 4 559 ks
 - ovocie a vinič 574 ks

- zemiaky 199 ks
- dokladov o uznávaní, kde podklady pripravili poverené laboratóriá 1 014 ks
- vydanie osvedčení na NKCO 174 ks
- vydanie OECD certifikátov 78 ks
- osvedčenie o vegetačnej skúške 343 ks

Uznané kusy ovocných výpestkov veľkého ovocia

c) dovoz množiteľského materiálu z tretích krajín

V roku 2017 boli vydané štyri povolenia na dovoz množiteľského materiálu z tretích krajín, podľa Rozhodnutia Rady č. 2003/17/ES o rovnocennosti terénnych inšpekcií uskutočňovaných v tretích krajinách na množiteľskom poraste pre produkciu osiva a o rovnocennosti osiva vyprodukovaného v tretích krajinách, v znení neskorších predpisov. Všetky povolenia boli na dovoz osiva kukurice siatej. Dovoz bol zrealizovaný v celkovom objeme 194 003,26 kg.

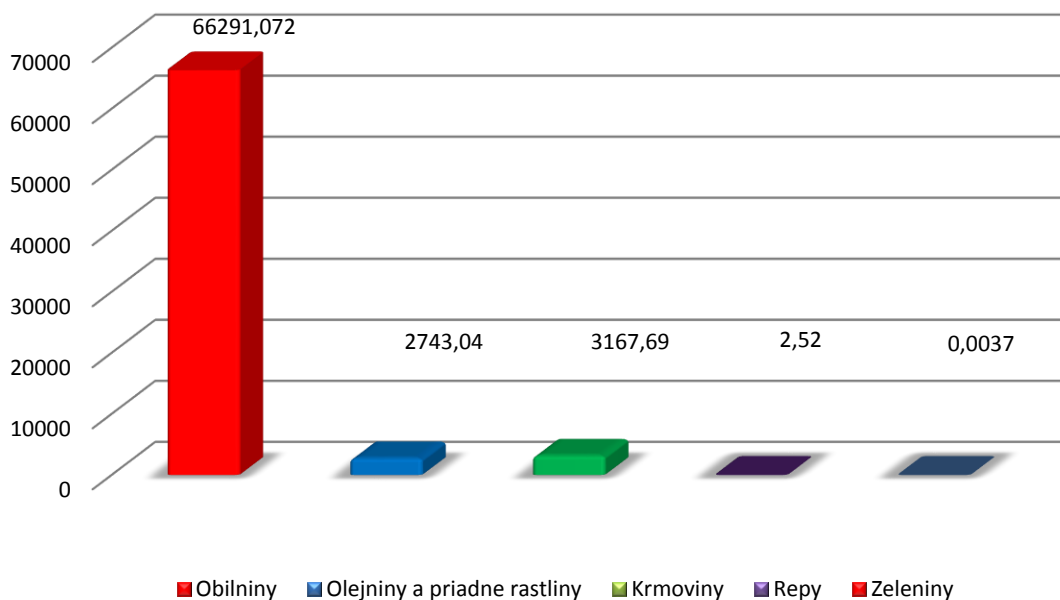
d) uznávanie osív vo vzorke

V roku 2017 bolo v procese uznávacieho konania preskúšaných 78 860,67 t osiva, z toho uznaného bolo 72 204,33 t. Z uznaného množstva osiva to predstavuje 66 291,072 t jarných a ozimných obilnín, 2 743,04 t olejní a priadnych rastlín, 3 167,69 t krmovín, 2,52 t riep a 0,0037 t zelenín. Tento objem uznaného osiva zahŕňa 31 449,88 t osiva jarín, 0,0037 t osiva zelenín z úrody z roku 2016 a 40 754,45 t osiva ozimín z úrody z roku 2017.

Uznané množstvá jarných a ozimných druhov plodín za rok 2017

Skupina plodín	Hmotnosť v t
Obilniny	66291,072
Olejniny a priadne rastliny	2743,04
Krmoviny	3167,69
Repy	2,52
Zeleniny	0,0037

Uznané množstvá jarných a ozimných druhov plodín za rok 2017

e) uznávanie v poverených laboratóriách

ÚKSÚP, OOsS eviduje 5 poverených laboratórií. V roku 2017 sa vykonala kontrola v dvoch poverených laboratóriách. Obidve poverené laboratóriá preukázali kvalitnú činnosť. Celkovo bolo v rámci kontroly v poverených laboratóriách odobratých a vyhodnotených 16,17 % (164 ks) vzoriek z vydaných certifikátov, kde podklady pripravovali poverené laboratóriá (1 014 ks). Kontroly nepreukázali ani jeden prípad nezhodnej činnosti v poverených laboratóriách.

f) registrácia zmesí

V roku 2017 boli zaregistrované tri trávne zmesi.

2.3.2.5 Certifikácia podľa OECD osivárskych schém

Slovenská republika je oprávnená vykonávať odrodovú certifikáciu podľa OECD osivárskych schém a odbor osív a sadív je poverený vydávaním OECD medzinárodných certifikátov. V roku

2017 bolo vydaných 78 OECD certifikátov, ktoré sú využívané hlavne pre vývoz uznaného osiva do tretích krajín. Vydali sme OECD certifikáty spolu na modré návesky pre 796,66 ton osiva a na sivé návesky pre 500,40 ton materiálu po zbere. Podľa schém OECD bolo prehliadnutých 181 porastov, čo predstavovalo 4 193,81 ha, z toho bolo 1 149,76 ha olejní a 3 044,05 ha kukurice siatej. OOaS komunikoval s inými oprávnenými OECD autoritami pri vystavovaní dohôd/súhlasov s množením mimo krajiny registrácie odrody, pri vystavovaní súhlasov s predstihovým množením alebo prebaľovaním, prípadne konečnou certifikáciou, ak bola krajina množenia odlišná a takýto súhlas sa vyžadoval. V dňoch 29.-30. jún 2017 sa v Prahe uskutočnilo výročné zasadnutie OECD osivárskych schém, ktorého sa zúčastnila RNDr. Zuzana Ševčíková, PhD. z OOaS ako delegát pre osivárske schémy za SR. Zo ZPC bola vypracovaná podrobná správa.

2.3.2.6 Kontrola uvádzania množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh

a) kontrola konečne adjustovaného osiva

V roku 2017 bolo vykonaných 99 kontrol konečne adjustovaného osiva. Pri kontrole neboli zistené žiadne nedostatky.

b) kontrola osiva v malom balení

Inšpektori oddelenia kontroly osív a sadív celkovo vykonali 5 kontrol baliarní malých balení osiva zelenín a okrasných rastlín. Bola skontrolovaná príslušná dokumentácia (doklady o uznaní, dodacie listy). Bolo odobratých celkom 27 vzoriek rôznych druhov zelenín a okrasných rastlín. Z preskúšaných vzoriek vyhovovalo požiadavkám na vlastnosti a kvalitu osiva zelenín a okrasných rastlín 23 vzoriek. Nevyhovovali 4 vzorky. 1 vzorka nevyhovovala pre klíčivosť a 3 vzorky nevyhovovali pre prímes iných druhov. Dodávatelia boli informovaní o výsledkoch kontroly.

c) náhodná kontrola zameraná na nežiaducu prítomnosť GMO v osivách

V roku 2017 bolo úradne odobratých spolu 35 vzoriek na analýzu zameranú na kontrolu nežiaducej prítomnosti GMO v osive dopestovanom v SR a uznávanom na OOaS. Z tohto počtu bolo analyzovaných 23 vzoriek kukurice, 11 vzoriek sóje a 1 vzorka repky. Osivo pochádzalo od 6 dodávateľov. Všetky výsledky analýz boli negatívne.

Pri dovoze osiva z tretích krajín bolo odobratých 11 vzoriek osiva kukurice siatej na analýzu zameranú na kontrolu nežiaducej prítomnosti GMO. Všetky výsledky analýz boli negatívne.

2.3.2.7 Úradná kontrola, evidencia a monitoring pestovania GMR

V roku 2017 nebola pestovaná geneticky modifikovaná kukurica na území Slovenskej republiky. Inšpekcia oddelenia kontroly osív a sadív vykonáva monitoring pre bezpečné nakladanie s GMR. V roku 2017 sa vykonávali kontroly pozemkov v prvom roku po pestovaní a po dvoch rokoch u pestovateľov, ktorí pestovali GMR kukuricu v predchádzajúcich rokoch.

Výmera GMR kukurice siatej podľa zákona č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe, v znení zákona č. 78/2008 Z. z. za roky 2011 – 2017

Výmera GMR kukurice siatej	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Plochy (ha)	760,74	188,10	99,90	410,85	104,07	158,61	0

Počet odobratých vzoriek na zistenie nežiaducej prítomnosti geneticky modifikovaných organizmov (MON 810) za roky 2011 – 2017

Počet odobratých vzoriek kukurice siatej	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Plán	25	35	20	20	20	20	0
Skutočnosť	23	15	10	12	10	3	0

2.3.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Uznávanie množiteľského materiálu odrôd pestovaných rastlín uvádzaných na trh a kontrola množiteľského materiálu v priebehu výroby, spracovania, balenia a skladovania sú základnou náplňou činnosti OOaS.

Cieľom je osvedčovať splnenie ustanovených požiadaviek pre vymedzený množiteľský materiál pri jeho uvádzaní na trh a zamedziť používaniu osív a sadív, ovocných výpestkov, sadeníc, t. j. takého množiteľského materiálu, ktorý nespĺňa ustanovené požiadavky príslušných predpisov z hľadiska podmienok výroby, jeho kvality a zdravotného stavu.

Cieľom pri výkone zákona č. 184/2006 Z. z. je zabezpečiť dodržiavanie zásad koexistencie. Požiadavky a pravidlá toho zákona a vyhlášky sú nastavené tak, aby neprichádzalo k nežiaducemu zmiešavaniu produkcie GM kukurice siatej a konvenčnej kukurice siatej a kukurice siatej produkovanej v systémoch ekologického poľnohospodárstva.

V prípade nedodržiavania týchto pravidiel by dochádzalo k voľnému šíreniu GM kukurice siatej do prostredia, čím by mohli vzniknúť pestovateľom konvenčnej kukurice a bio producentom určité ekonomické škody.

V roku 2017 boli vykonané úradné kontroly v zmysle požiadaviek len na porastoch, na ktorých sa GM kukurica pestovala v predošlých rokoch, keďže v roku 2017 nebol založený žiaden GMO porast v SR.

2.4 Oblasť vinohradníctva a vinárstva

2.4.1 Legislatívny rámec činnosti

2.4.1.1 Legislatíva Slovenskej republiky

- Zákon č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MP SR č. 350/2009 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 469/2003 Z. z. o označeniach pôvodu výrobkov a zemepisných označení výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 349/2013 Z.z. o podmienkach poskytovania podpory v rámci spoločnej organizácie trhu s vínom (účinné do 31.3.2015)
- Nariadenie vlády SR č. 63/2015 Z.z. o podmienkach poskytovania podpory v rámci spoločnej organizácie trhu s vínom (účinné od 1.4.2015)
- Nariadenie vlády SR č. 83/2017 Z.z. o podmienkach poskytovania podpory v rámci spoločnej organizácie trhu s vínom (účinné od 15.4.2017)

2.4.1.2 Legislatíva Európskej únie

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 v platnom znení,
- Nariadenie Komisie (ES) č. 555/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 479/2008 o spoločnej organizácii trhu s vínom, pokiaľ ide o podporné programy, obchod s tretími krajinami, výrobný potenciál a kontroly vo vinárskom sektore v platnom znení,
- Nariadenie Komisie (ES) č. 436/2009 o podrobných pravidlách uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 479/2008, pokiaľ ide o vinohradnícky register, povinné nahlasovanie a zhromažďovanie informácií na účely monitorovania trhu, sprievodné doklady na prepravu výrobkov a evidenciu, ktorú treba viesť v sektore vinohradníctva a vinárstva,
- Nariadenie Komisie (ES) č. 606/2009, ktorým sa ustanovujú určité podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 479/2008, pokiaľ ide o kategórie vinárskych výrobkov, enologické postupy a uplatniteľné obmedzenia v platnom znení,
- Nariadenie Komisie (ES) č. 607/2009, ktorým sa ustanovujú určité podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 479/2008, pokiaľ ide o chránené označenia pôvodu a zemepisné označenia, tradičné pojmy, označovanie a obchodnú úpravu určitých vinárskych výrobkov v platnom znení,
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1991, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 555/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 479/2008 o spoločnej organizácii trhu s vínom, pokiaľ ide o podporné programy, obchod s tretími krajinami, výrobný potenciál a kontroly vo vinárskom sektore,
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/561, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o režim povolení na výsadbu viniča,
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/560, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o režim povolení na výsadbu viniča,

- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1576, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 606/2009, pokiaľ ide o určité enologické postupy, a nariadenie (ES) č. 436/2009, pokiaľ ide o evidenciu týchto postupov v sektore vinohradníctva a vinárstva,
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2016/765, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 606/2009, pokiaľ ide o určité enologické postupy,
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/2328, ktorým sa udeľuje ochrana názvu „Skalický rubín“ (CHOP) na základe článku 99 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013

2.4.2 Činnosť

ÚKSÚP, Odbor vinohradníctva a vinárstva (ďalej len „OVV“) v zmysle svojej činnosti zabezpečuje úlohy vyplývajúce zo zákonov Národnej rady Slovenskej republiky a právnych predpisov Európskej únie:

- prideľuje registračné číslo vinohradu, registruje vinohrady a vedie vinohradnícky register,
- rozhoduje o udelení povolenia na opätovnú výsadbu a o zmene práva na opätovnú výsadbu na povolenie,
- rozhoduje o zmene práva na výsadbu viniča z rezervy výsadbových práv na povolenie,
- eviduje povolenia na výsadbu viniča,
- kontroluje dodržanie termínu vyklčovania vinohradníckej plochy podľa nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, ktorú sa vinohradník zaviazal vyklčovať, ak má udelené povolenie na opätovnú výsadbu na inom pozemku alebo jeho časti,
- rozhoduje o neoprávnenej výsadbe,
- na základe návrhu Tokajského združenia zatriedí kvalifikované hony,
- osvedčuje hrozno na účely výroby vína, ktorému sa má prideliť štátne kontrolné číslo,
- vedie evidenciu hlásení o zbere hrozna, výrobe a zásobách vína a ich použití,
- organizačne zabezpečuje činnosť Komisie na hodnotenie vína podľa jej štatútu č. 11149/2010-1310,
- vykonáva certifikáciu vína a vinárskych produktov pred ich uvádzaním na trh vydáva certifikát, alebo oznamuje dôvod neudelenia certifikátu,
- prideľuje a odníma štátne kontrolné číslo,
- osvedčuje pôvod vína na sprievodných dokladoch na vývoz do tretích krajín,
- vykonáva činnosť Tokajského združenia, ak bola zrušená registrácia Tokajského združenia,
- ukladá pokuty a sankčné opatrenia,
- zasiela štátnej veterinárnej a potravinovej správe kópie osvedčení o certifikácii, kópie vydaných rozhodnutí a informácie o vykonaných kontrolách a ich výsledkoch,
- rozhoduje o schválení chránených označení,
- vydáva odborné stanovisko k zmene druhu pozemku vinice a k odňatiu vinice podľa osobitného predpisu ²⁾,
- vykonáva certifikáciu osôb spôsobilých posudzovať víno a vinárske produkty na základe senzorických skúšok podľa ISO 17024,
- je zodpovedný za odber vzoriek hrozna a ich spracovávanie za účelom izotopovej analýzy do Izotopovej databanky pre vinárske produkty Európskej únie,
- je zodpovedný za udržiavanie a aktualizáciu Izotopovej databanky EÚ za Slovenskú republiku,

- zasiela štatistické údaje do situačných a výhľadových správ pre vinič hroznorodý a hroznové víno na Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva v Bratislave,
- zasiela štatistické údaje ŠÚ SR v zmysle prílohy č.4 Dodatku č.3 k Dohode o vzájomnej spolupráci v oblasti štatistiky (vinohradnícky register, výroba a zásoby vína),
- zasiela povinné hlásenia vzťahujúce sa k vinohradníckemu registru a ročnú produkciu vína a muštov do Európskeho databázového systému ISAMM,
- vykonáva kontrolu reštrukturalizácie vinohradov v rámci delegovanej činnosti pre PPA,
- publikuje odborné články, vypracováva metodické pokyny.

²⁾ § 9 ods. 3 písm. a) a §17 ods. 5 písm. h) zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 34/2014 Z. z.

2.4.3 Ciele a prehľad ich plnenia

2.4.3.1 Vinohradnícky register

Všetky členské štáty EÚ, na ktorých území sa pestuje vinič, sú povinné viesť vinohradnícky register pre zabezpečenie správneho fungovania spoločnej organizácie trhu. Vinohradnícky register sa skladá z registra pestovateľov a ich vinohradníckych plôch a registra o výrobe.

Hlavnými cieľmi vinohradníckeho registra sú monitorovanie a kontrola výrobného potenciálu v oblasti vinohradníctva a vinárstva v nadväznosti na legislatívu Európskej únie a Slovenskej republiky. Vinohradnícky register slúži na účely kontroly výroby vín s chráneným označením pôvodu a chráneným zemepisným označením, ktorej súčasťou je osvedčovanie hrozna určeného na ich výrobu a ich certifikácia. Výstupy z vinohradníckeho registra slúžia na zabezpečenie aktuálnych údajov potrebných pre činnosť odboru, štatistické zisťovanie na úrovni Európskej komisie (ISAMM) ako aj Slovenskej republiky a Medzinárodnej organizácie pre vinič a víno, pre Pôdohospodársku platobnú agentúru a Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

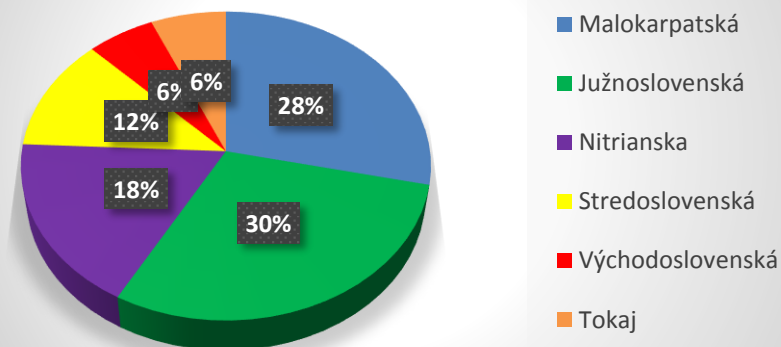
Registrácia vinohradov sa uskutočňuje na registračných pracoviskách ÚKSÚP v Bratislave pre Malokarpatskú a Nitriansku vinohradnícku oblasť, v Nových Zámkoch pre Južnoslovenskú vinohradnícku oblasť, v Rimavskej Sobote pre Stredoslovenskú vinohradnícku oblasť a v Michalovciach pre Východoslovenskú vinohradnícku oblasť a Vinohradnícku oblasť Tokaj.

V rámci SR je celková plocha aktuálne vysadená viničom 16 610 hektárov, z toho 4 727 ha v Malokarpatskej vinohradníckej oblasti, 4 921 ha v Južnoslovenskej vinohradníckej oblasti, 2 931 ha v Nitrianskej vinohradníckej oblasti, 1 975 ha v Stredoslovenskej vinohradníckej oblasti, 975 ha vo Východoslovenskej vinohradníckej oblasti a 1 081 ha vo vinohradníckej oblasti Tokaj.

Plochy zaregistrovaných vinohradov podľa vinohradníckych oblastí v SR k 31.7.2017

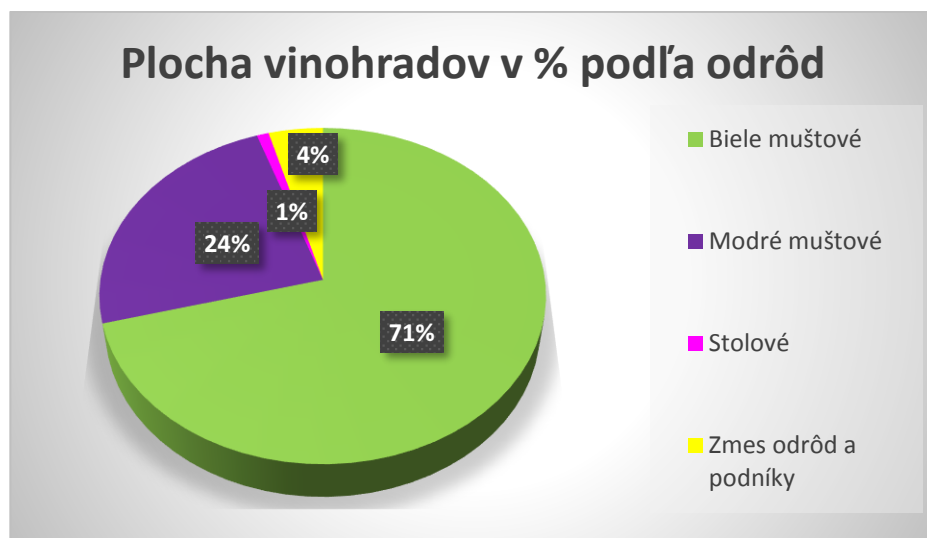
Vinohradnícka oblasť	Plocha (ha)
Malokarpatská	4 727
Južnoslovenská	4 921
Nitrianska	2 931
Stredoslovenská	1 975
Východoslovenská	975
Tokaj	1 081
SR spolu	16 610

Plocha vinohradov v % podľa oblastí

Plochy zaregistrovaných vinohradov podľa odrôd

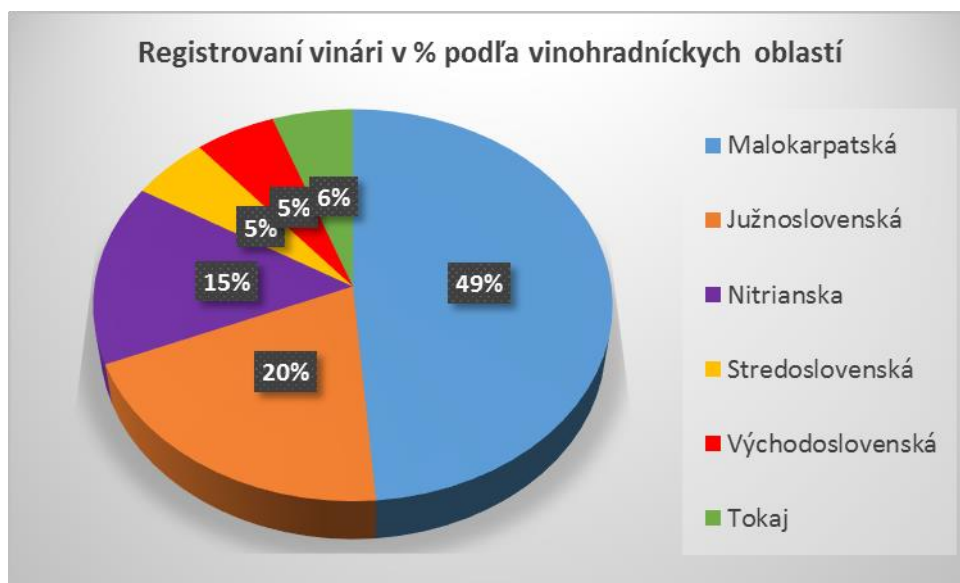
Odrody	Plocha (ha)
Biele muštové	11 772,40
Modré muštové	3 964,70
Stolové	157,6
Zmes odrôd a podniky	715,3
SR spolu	16 610

Registrácia vinárov, obchodníkov s vinárskymi produktmi sa vykonáva iba na pracovisku v Bratislave. Počas roka 2017 doručilo „Žiadosť o registráciu vinára“ 37 nových vinárov. Na základe doručených žiadostí boli títo vinári zaregistrovaní do vinohradníckeho registra, o čom im bolo zaslané „Osvedčenie o registrácii vinára“ s prideleným registračným číslom. Počas tohto obdobia ukončili činnosť 10 vinári. Za to isté obdobie doručilo „Žiadosť o registráciu obchodníka s vinárskymi produktmi“ 9 nových obchodníkov s vinárskymi produktmi. Na základe doručených žiadostí boli urobené doplnenia v registri a noví žiadatelia boli zaradení do vinohradníckeho registra, o čom im bolo zaslané „Osvedčenie o registrácii obchodníka s vinárskymi produktmi“ s prideleným registračným číslom. Počas tohto obdobia ukončili činnosť traja obchodníci s vinárskymi produktmi.

Aktuálne je vo vinohradníckom registri evidovaných 581 činných vinárov a 202 obchodníkov s vinárskymi produktmi.

Registrovaní vinári podľa vinohradníckych oblastí	
Vinohradnícka oblasť	Počet registrovaných vinárov
Malokarpatská	283
Južnoslovenská	116
Nitrianska	87
Stredoslovenská	31
Východoslovenská	32
Tokaj	32
SR spolu	581

2.4.3.2 Vydanie povolení na opätovnú výsadbu

Povolenia na opätovnú výsadbu boli pridelené priebežne počas celého roka na základe podaných žiadostí o udelenie povolenia na opätovnú výsadbu vinohradu.

Udelené povolenia na opätovnú výsadbu za vinársky rok 2016/2017

Vinohradnícka oblasť	Plocha (ha)
Malokarpatská	44,16
Južnoslovenská	22,22
Nitrianska	100,86
Stredoslovenská	8,13
Východoslovenská	12,88
Tokaj	40,39
SR spolu	229

2.4.3.3 Osvedčovanie hrozna

Osvedčovanie hrozna sa vykonáva za účelom deklarovania odrodovej pravosti (registrované odrody), hmotnosti, cukornatosti, zdravotného stavu, hektárového výnosu, hmotnosti cibéb (tokajské víno) a pôvodu ako základnej suroviny pre výrobu vína s chráneným označením pôvodu. Jeho hlavnou úlohou je vytvoriť presné a transparentné podmienky na dosiahnutie čo najvyššej kvality akostných vín s prívlastkom, tokajského vína a akostného vína Tokajský Furmint, Tokajská Lipovina a Tokajský muškát žltý.

Overovanie odrodovej pravosti sa vykonáva na základe porovnávania údajov z vinohradníckeho registra a skutočného stavu vo vinohrade. U prihlasovateľa na registrovanom vinohrade, pri ktorom zamestnanec ÚKSÚP vyhodnotí: odrodovú pravosť, hmotnosť hrozna, cukornatosť hrozna, zdravotný stav hrozna, hektárový výnos, hmotnosť cibéb (tokajské víno) a pôvod hrozna.

U spracovateľa vo výrobnjej prevádzke, pri ktorom zamestnanec ÚKSÚP-u vyhodnotí: skutočnú hmotnosť hrozna pred lisovaním, skutočnú cukrnatosť hrozna nameranú po vylisovaní, zdravotný stav pred spracovaním a hmotnosť ručne vybraných cibéb (tokajské víno).

Na základe Protokolu o osvedčení hrozna ÚKSÚP vydá Osvedčenie o hrozne na výrobu akostného vína s prívlastkom/tokajského vína alebo oznámi prihlasovateľovi dôvod neudelenia osvedčenia. Toto osvedčenie musí byť prílohou žiadosti pre udelenie štátneho kontrolného čísla.

V roku 2017 bolo na výrobu vín s chráneným označením pôvodu, ktoré je možné uvádzať na trh vo fľašiach iba ak je označené prideleným štátnym kontrolným číslom, osvedčené hrozno v množstve **8 961 650 kg** (z toho 275 875 kg hrozna na výrobu tokajského vína) a **62 876 kg** cibéb.

2.4.3.4 Certifikácia vína

Povinnej certifikácii podliehajú, podľa zákona o vinohradníctve a vinárstve č. 313/2009 Z. z., vinárske produkty, ktoré boli vyrobené výlučne z hrozna dopestovaného na vinohradníckych plochách na území Slovenskej republiky a ktorých výroba ako aj fľašovanie sa uskutočnilo v Slovenskom vinohradníckom regióne.

Sú to vína s chráneným zemepisným označením Slovenský vinohradnícky región s tradičným výrazom regionálne víno, vína s chráneným označením pôvodu – Malokarpatská/-é/-ý, Nitrianska/-e/-ý, Južnoslovenská/-é/-ý, Stredoslovenská/-é/-ý, Východoslovenská/-é/-ý a Tokaj a doplnené tradičným výrazom **akostné víno, akostné víno s prívlastkom** (kabinetné, neskorý zber, výber z hrozna, bobuľový výber, hrozienkový výber, cibébový výber, botrytický výber, ľadové víno a slamové víno), **pestovateľský sekt, sekt vinohradníckej oblasti, tokajské víno** (Tokajské samorodné víno - suché a sladké, Tokajský výber 3-putňový až 6-putňový, Tokajský masláš, Tokajský forditáš, Tokajská výberová esencia, Tokajská esencia, Tokajský Furmint, Tokajská Lipovina a Tokajský Muškát).

Certifikácia vína zahŕňa chemickú analýzu vína v laboratóriu, ktoré je držiteľom osvedčenia o akreditácii, senzorické hodnotenie vína, ktoré vykonáva komisia na hodnotenie vína organizačne zabezpečená ÚKSÚP, kontrolu údajov vo vinohradníckom registri, ktorý vedie ÚKSÚP a overenie dodržiavania špecifikácie CHOP/CHZO.

V rámci certifikácie sa vykonáva zatriedenie vína CHOP do kategórií akostné odrodové víno, tokajské víno, sekt vinohradníckej oblasti či akostné víno s prívlastkom, ako aj kontrola či dané víno zodpovedá špecifikácii produktu, či neprekročilo sledované parametre vo víne podľa vyhlášky č. 350/2009 Z.z. a či hrozno, z ktorého bolo vyrobené skutočne pochádza z uvedenej zemepisnej jednotky na Slovensku (kontrola údajov vo vinohradníckom registri pre akostné vína, kontrola osvedčenia o hrozne pre akostné vína s prívlastkom a tokajské vína).

Vo vinárskom roku 2016/2017 ÚKSÚP preskúšal a certifikoval spolu 2 138 vzoriek vína, celkové hodnotené množstvo 20 208 686,50 litrov, schválené množstvo 19 612 768,50 litrov (95,18%), zákaz uvádzať do obehu 10 250,00 litrov (0,14%), dočasný zákaz uvádzať do obehu 591 417,00 (4,54%), inak preradené 6 720,00 litrov (0,14%). ÚKSÚP vydal 2035 rozhodnutí o udelení certifikácie pre vína s CHOP/CHZO, 98 rozhodnutí o dočasnom zákaze uvádzania do obehu a 2 zákazy uvádzať na trh.

Z celkového objemu certifikovaných vín bolo z bielych odrôd hodnotených spolu 11 834 458,25 litrov vína, z toho úplný zákaz uvádzania obehu bol udelený 7 150 litrom vína.

Z celkového objemu certifikovaných vín bolo z modrých odrôd hodnotených 7 070 710 litrov vína, z toho z toho úplný zákaz uvádzania do obehu bol udelený 3100 litrom.

Z celkového počtu vzoriek predložených na certifikáciu bolo z vín s chráneným označením pôvodu 1 034 akostných vín (čo predstavuje množstvo 14 550 352, 5 litra), 32 akostných vín s prívlastkom kabinetné (čo predstavuje množstvo 121 166,75 litrov), 472 vzoriek akostných vín s prívlastkom neskorý zber (čo predstavuje množstvo 503 504,50 litrov), 272 vzoriek akostných vín s prívlastkom výber z hrozna (o objeme 1 144 347 litrov), 39 vzoriek akostných vín s prívlastkom bobuľový výber (o objeme 175 650 litrov), 4 vzorky akostného vína s prívlastkom hrozienkový výber (o objeme 4 150 litrov), 1 vzorka akostného vína s prívlastkom cibébový výber (o objeme 1 500 litrov), 13 vzoriek akostného vína s prívlastkom ľadové víno (čo predstavuje množstvo 14 735 litrov) a 18 vzoriek akostného vína s prívlastkom slamové víno o objeme 11 447 litrov.

Akostných značkových vín bolo hodnotených 195 vzoriek o objeme 1 216 208,75 litra.

Vín s chráneným označením Tokaj bolo vo vinárskom roku hodnotených 23 vzoriek o celkovom množstve 63 400 litrov.

Certifikovaných vín s pretlakom CO₂ bolo, vo vinárskom roku 2016/2017, spolu 14 vzoriek o celkovom objeme 30 345 litrov.

Certifikáciou prešlo tiež 21 vzoriek vín s chráneným zemepisným označením o celkovom objeme 371 880 litrov.

Komisia na hodnotenie vína je nezávislý, odborný a rozhodovací orgán, ktorý zodpovedá za svoju činnosť Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka, ktorá pôsobí pri ÚKSÚP. Podmienkou členstva v komisii je osvedčenie hodnotiteľa na zmyslové hodnotenie vinárskych produktov vydané akreditovaným Certifikačným orgánom vykonávajúcim certifikáciu osôb, ktorý je súčasťou OVV.

Komisia v roku 2017 zasadla 38 krát. Pod vedením predsedu a za aktívnej účasti členov, ktorých menuje minister pôdohospodárstva a regionálneho rozvoja SR bolo prehodnotených 2 138 vzoriek, čo je v priemere 56 vzoriek na jednom zasadnutí.

Množstvo certifikovaného vína podľa odrôd (biele odrody) vo vinárskom roku 2016/2017

ODRODA/Členenie	Počet vzoriek	Hodnotené množstvo v litroch	Schválené množstvo v litroch	Schválené množstvo v %	Zákaz uvádzať do obehu (litre)	Dočasný zákaz uvádzať do obehu (litre)	Inak preradené (litre)
AURELIUS	1	800	800	100	0	0	0
BOUVIEROVO HROZNO	2	12 000,00	12 000,00	100	0	0	0
BRESLAVA	4	11 550,00	11 550,00	100	0	0	0
DEVÍN	43	302 936,00	300 071,00	93,02	0	2 865,00	0
DIEVČIE HROZNO	3	3 600,00	3 600,00	100	0	0	0
FETEASCA REGALA	20	57 900,00	57 780,00	99,79	0	120	0
FURMINT	23	236 425,00	236 425,00	100	0	0	0
CHARDONNAY	128	936 674,50	911 224,50	96,88	4 150,00	20 800,00	500
IRSAI OLIVER	26	198 215,00	198 215,00	100	0	0	0
LIPOVINA	21	194 850,00	194 850,00	100	0	0	0
MILIA	3	8 790,00	8 790,00	100	0	0	0
MUŠKÁT MORAVSKÝ	38	485 215,00	464 915,00	94,74	0	20 300,00	0
MUŠKÁT OTTONEL	4	11 220,00	11 220,00	100	0	0	0
MÜLLER THURGAU	76	1 186 703,00	1 050 753,00	94,74	0	135 950,00	0
MUŠKÁT ŽLTÝ	14	110 750,00	110 750,00	100	0	0	0
NORIA	5	7 420,00	7 420,00	100	0	0	0
PÁLAVA	30	141 082,00	141 082,00	100	0	0	0
RULANDSKÉ BIELE	81	643 635,00	623 235,00	97,53	0	20 400,00	0
RIZLING RÝNSKY	133	956 087,00	945 637,00	95,49	3 000,00	7 450,00	0
RULANDSKÉ ŠEDÉ	102	948 348,00	905 462,00	94,12	0	42 886,00	0
RIZLING VLAŠSKÝ	121	1 700 525,00	1 697 725,00	97,52	0	2 800,00	0
SAUVIGNON	98	485 553,00	468 121,00	91,84	0	17 432,00	0
SILVÁNSKE ZELENÉ	16	55 950,00	45 250,00	87,5	0	10 700,00	0
TRAMÍN ČERVENÝ	95	1 079 417,00	1 000 402,00	89,47	0	73 815,00	5 200,00
VELTLÍNSKE ČERVENÉ SKORÉ	4	17 684,00	14 500,00	75	0	3 184,00	0
VELTLÍNSKE ZELENÉ	134	2 041 927,75	2 020 317,75	96,27	0	21 610,00	0

Množstvo certifikovaného vína podľa odrôd (modré odrody) vo vinárskom roku 2016/2017							
ODRODA/Členenie	Počet vzoriek	Hodnotené množstvo v litroch	Schválené množstvo v litroch	Schválené množstvo v %	Zákaz uvádzať do obehu	Dočasný zákaz uvádzať do	Inak preradené (litre)
ALIBERNET	75	666 979,50	636 094,50	92	3 100,00	27 785,00	0
ANDRÉ	6	24 565,00	24 565,00	100	0	0	0
CABERNET SAUVIGNON	189	1 427 299,00	1 370 949,00	91,53	0	55 330,00	1 020,00
DUNAJ	53	191 355,00	183 255,00	96,23	0	8 100,00	0
FRANKOVKA MODRÁ	182	3 404 602,50	3 353 512,00	95,05	0	57 990,00	0
HRON	8	10 710,00	7 360,00	87,5	0	3 350,00	0
MODRÝ PORTUGAL	13	125 553,00	125 553,00	100	0	0	0
NERONET	7	49 470,00	49 470,00	100	0	0	0
NITRIA	3	1 735,00	1 735,00	100	0	0	0
RIMAVA	1	225	225	100	0	0	0
RUDAVA	1	610	610	100	0	0	0
RULANDSKÉ MODRÉ	57	299 850,00	299 850,00	100	0	0	0
SVÄTOVAVRINECKÉ	63	786 526,00	786 526,00	100	0	0	0
TORYSA	1	600	600	100	0	0	0
VÁH	1	620	620	100	0	0	0
ZWEIGELTREBE	24	80 010,00	70 010,00	95,83	0	10 000,00	0

2.4.3.5 Pridelovanie štátnych kontrolných čísel

Víno s chráneným označením pôvodu označené tradičným výrazom akostné víno s prívlastkom (kabinetné, neskorý zber, výber z hrozna, bobuľový výber, hrozienkový výber, cibébový výber, botrytický výber, ľadové víno a slamové víno) alebo tokajské víno (samorodné, výber 3-putňový až 6-putňový, másláš, forditáš, výberová esencia a esencia), ktoré je balené do fliaš, možno uvádzať na trh, iba ak je označené prideleným štátnym kontrolným číslom (ŠKČ).

Štátne kontrolné číslo obsahuje tieto údaje: skratku štátneho kontrolného čísla „ŠKČ“, štvormiestne číslo, ktoré je poradovým číslom osvedčenia o pridelení štátneho kontrolného čísla, objem fliaš, do ktorých sa bude víno plniť a rok pridelenia štátneho kontrolného čísla.

ŠKČ prideľuje ÚKSÚP na základe výsledkov certifikácie a len na množstvo vína uvedené v žiadosti o pridelenie ŠKČ.

ŠKČ prideľuje ÚKSÚP na základe výsledkov certifikácie vín s chráneným označením pôvodu (akostné vína s prívlastkom a tokajské vína) a len na množstvo vína uvedené v žiadosti o pridelenie ŠKČ. ÚKSÚP prideliť za vinársky rok 2016/2017 spolu 5 590 942 kusov Štátnych kontrolných čísel.

Počet vydaných ŠKČ vo vinárskom roku 2016/2017	
Objem fl'aše	Počet ŠKČ
0,2	6 000
0,25	2 600
0,35	430
0,375	102 815
0,5	524 890
0,75	4 954 007
1,5	200
Celkový súčet	5 590 942

2.4.3.6 Vydávanie vývozných dokumentov pre export vína do tretích krajín

ÚKSÚP vydal 237 vývozných dokumentov do tretích krajín, hlavne do Číny a Japonska, na ktorých osvedčil pôvod vína zo Slovenska. Okrem Číny a Japonska sa slovenské vína vyviezli aj do USA a na ostrovy v Tichom oceáne.

2.4.3.7 Certifikačný orgán vykonávajúci certifikáciu osôb - COVCO

Poslaním certifikačného orgánu je oficiálne posúdiť kompetentnosť žiadateľa na vykonanie senzorického hodnotenia vín a vinárskych produktov preskúšaním podľa požiadaviek platnej certifikačnej schémy, ktorá je v súlade s platnou slovenskou legislatívou v oblasti vinohradníctva a vinárstva a medzinárodnými normami ISO 5492:2008, ČSN ISO 8586-1 a STN EN ISO 8586:2014.

Na základe výsledkov senzorických skúšok certifikačný orgán vydá alebo odmietne vydať certifikát spôsobilosti.

Tieto skúšky sú dôležité pre výber členov do Komisie na hodnotenie vína MPRV SR, ktorá pôsobí pri ÚKSÚP, ako aj pre degustátorov, aby sa mohli zúčastňovať národných a medzinárodných súťaží vín a senzoricky hodnotiť vína a vinárske produkty. Platia 5 rokov a sú akreditované Slovenskou národnou akreditačnou službou.

Certifikácia osôb sa v roku 2017 konala dvakrát, a to v máji a novembri a certifikačný orgán vydal 55 certifikátov spôsobilosti na senzorické posudzovanie vín a vinárskych produktov.

2.4.3.8 Delegované činnosti pre Pôdohospodársku platobnú agentúru

ÚKSÚP – Odbor vinohradníctva a vinárstva v súčinnosti s Oddelením kontroly vinohradníctva a vinárstva v rámci delegovaných činností pre PPA vykonáva kontrolu reštrukturalizácie vinohradov a pre potreby PPA poskytuje údaje z vinohradníckeho registra.

Cieľom kontroly reštrukturalizácie vinohradov je odborné posúdenie žiadosti a projektu reštrukturalizácie vinohradu, posúdenie vhodnosti daných opatrení a jej odporúčanie na schválenie.

Hlavnou úlohou je kontrola počiatočného a konečného stavu vinohradu pred a po schválení žiadosti o podporu pri reštrukturalizácii vinohradu, súlad s vinohradníckym registrom, overenie vhodnosti danej plochy na výsadbu viniča ako aj overenie vhodnosti odrody registrovanej v LRO do danej oblasti.

Reštrukturalizáciu vinohradov je možné vykonať len na zákonom vymedzených vinohradníckych plochách evidovaných vo vinohradníckom registri na ÚKSÚP. Systém nepokrýva bežnú obnovu vinohradov, ktorých prirodzená životnosť sa skončila.

V roku 2017 ÚKSÚP vykonal v rámci delegovaných činností pre PPA spolu 202 kontrol, z toho 110 kontrol pred schválením žiadosti o podporu na reštrukturalizáciu vinohradov, 33 kontrol ukončenia opatrenia vyklčovanie a 59 kontrol ukončenia projektu reštrukturalizácie vinohradov.

2.5 Oblasť ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby

2.5.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.
- Vyhláška MP SR č. 15/2009, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia a rozsahu údajov vedených v registri ovocných sádov a chmeľníc
- Nariadenie vlády SR č. 36/2015 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami viazaných priamych platieb v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 57/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MPRV SR č. 59/2013 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MP SR č. 508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Nariadenie vlády SR č. 75/2015 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami programu rozvoja vidieka
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Nariadenie vlády SR č. 238/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach prenajímania, predaja, zámeny a nadobúdania nehnuteľností Slovenským pozemkovým fondom v znení neskorších predpisov a Nariadenia vlády SR č. 168/2011 Z. z.
- Vyhláška ŠÚ SR bliky č. 291/2014 Z. z., ktorou sa vydáva Program štátnych štatistických zisťovaní na roky 2015 až 2017
- Zákon č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 543/2007 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka
- Zákon č. 189/2009 Z.z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe
- Nariadenie Parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá, v znení neskorších predpisov
- Nariadenie Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov, ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 2092/91
- Nariadenie Komisie (ES) č. 889/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá implementácie nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov so zreteľom na ekologickú výrobu, označovanie a kontrolu v znení neskorších predpisov
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1235/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 834/2007, pokiaľ ide o opatrenia týkajúce sa dovozu ekologických produktov z tretích krajín v znení neskorších predpisov.

2.5.2 Činnosť

Činnosť odboru ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby (ďalej len „OOEPV“) je vykonávaná v rámci národnej a európskej legislatívy a pozostáva hlavne z:

- vedenia a každoročnej aktualizácie registra ovocných sádov a register chmeľníc - údaje o ucelených a súvislých výsadbách ovocných sádov – ovocných krov, sadeníc, ovocných stromov rôznych druhov a chmeľníc – chmeľových rastlín s vybudovanou konštrukciou na výmere najmenej 0,3 ha,
- vydávania výpisov z registra ovocných sádov a chmeľníc, ktorý sa každoročne aktualizuje v súlade so systémom identifikácie poľnohospodárskych pozemkov,
- poskytovania a uverejňovania údajov z registra ovocných sádov a chmeľníc, ktoré nie sú predmetom ochrany, alebo predmetom obchodného tajomstva,
- poskytovania informácií orgánom štátnej správy pri rozhodovaní o poskytovaní podpory,
- vykonávania strednodobých odhadov pre určenie produkčného potenciálu výsadiieb vybraných ovocných druhov a odhady objemu produkcie a zásobovania trhu ovocnými druhmi,
- oprávnenia kontrolovať v ovocnom sade alebo chmeľnici súlad skutočného stavu s údajmi v registri,
- vypracovávanie odborných stanovísk k:
 - projektom a zjednodušenej projektovej dokumentácii na výsadbu ovocného sadu na pozemkoch prenajatých od Slovenského pozemkového fondu,
 - projektom a zjednodušenej projektovej dokumentácii na výsadbu rýchlorastúcich drevín,
 - projektom a zjednodušenej projektovej dokumentácii pri zmene poľnohospodárskeho druhu pozemku na ovocný sad,
- vykonávania činnosti v oblasti informačného systému ISAMM (Informačný systém pre monitorovanie a organizáciu poľnohospodárskych trhov), ktorý vykonáva výmenu informácií medzi Komisiou a členskými štátmi EÚ,
- plnenia úloh príslušného orgánu pre ekologickú poľnohospodársku výrobu podľa osobitných predpisov
- registrácie prevádzkovateľov činných v systéme ekologickej poľnohospodárskej výroby (ďalej len „EPV“) a vykonávania zmien v registri, vedenia registra prevádzkovateľov,
- výmaz prevádzkovateľov činných v systéme EPV na základe ich žiadostí o zrušenie registrácie, sankčný výmaz na základe nedodržiavania pravidiel systému EPV,
- vydávania oprávnenia súkromným inšpekčným organizáciám na výkon delegovaných úloh v rámci EPV v SR (kontrola a certifikácia v EPV),
- vedenia registra oprávnených inšpekčných organizácií,
- metodického riadenia činnosti oprávnených inšpekčných organizácií,
- vykonávania dozoru nad činnosťou súkromných inšpekčných organizácií,
- vykonávania úradných kontrol, vrátane delegovaných kontrol pre PPA poberateľov podpory Programu rozvoja vidieka pre opatrenie: Ekologické poľnohospodárstvo (kontrola na mieste, administrácia PPA úloh, spolupráca v oblasti výmeny informácií),
- posudzovania a povoľovania neekologických vstupov do EPV a povoľovania ich použitia na území SR, zostavovania zoznamov hnojív a pôdnych pomocných látok povolených do EPV, zoznamov prípravkov na ochranu rastlín povolených do EPV, ktoré zverejňuje MPRV SR na návrh ÚKSÚP vo svojom vestníku,
- posudzovania a zostavovania zoznamov krmív povolených do EPV, ktoré zverejňuje

MPRV SR na návrh ÚKSÚP vo svojom vestníku,

- vedenia databázy bioosív,
- výmeny informácií a spolupráce s príslušnými orgánmi EÚ a príslušnými orgánmi ČS EÚ a so štátnymi a súkromnými inšpekčnými organizáciami členských štátov a iných štátov,
- prípravy podkladov pre právny útvar ÚKSÚP na ukladanie sankcií za porušenie pravidiel EPV,
- spracovávaní údajov a zostavovania súborov dát pre inštitúcie EÚ (Eurostat, Európska komisia) za SR. Komunikácia a výmena informácií o stave EPV prebieha cez CIRCA, OFIS a ECAS Portal. V oblasti poskytovaní informácií spolupracuje s ďalšími orgánmi štátnej správy ako aj neštátnymi organizáciami.

2.5.2.1 Vedenie a aktualizácia registra ovocných sádov a chmeľníc

Vedenie a aktualizácia registra sa vykonáva v zmysle zákona č. 597/2006 Z. z. v znení zákona č. 467/2008 Z. z. a v súlade so systémom identifikácie poľnohospodárskych pozemkov (LPIS). Register eviduje a aktualizuje údaje o ucelených a súvislých výsadbách ovocných sádov – ovocných krov, sadeníc, ovocných stromov rôznych druhov a chmeľníc – chmeľových rastlín s vybudovanou konštrukciou na výmere najmenej 0,3 ha. Pri vedení registra ovocných sádov sa každý rok aktualizujú ovocné sady podľa výmery ovocných druhov, odrôd, roku výsadby, podľa počtu jedincov na produkčnej výmere i podľa sponu. K 31.12.2017 register eviduje 442 ovocinárskych a 4 chmeliarske subjekty. OOEPV overuje údaje vedené v registri verifikáciou v teréne.

Stav výmer ovocných sádov v registri ÚKSÚP k 31.12.2017

Celková výmera ovocných sádov k 31.12.2017 dosiahla 6801,3 ha. V tejto výmere sú zahrnuté všetky intenzívne aj extenzívne ovocné sady s manipulačnými plochami. Celková výmera sádov na Slovensku medziročne klesla oproti roku 2016 o 269,0 ha. Produkčná výmera ku koncu roka 2017 dosiahla 6 185,1 ha a medziročne klesla o 196,5 ha. Intenzívne sady tvoria z toho 4837,0 ha (78 %) a extenzívne sady 1348,0 ha (22 %).

Štruktúra sádov podľa celkovej a produkčnej výmery k 31.12.2017

Celková výmera v ha	Produkčná výmera v ha	Rozdelenie sádov podľa intenzity v ha		Výmera v %
6 801,3	6 185,0	intenzívne	4 837,0	78%
		extenzívne	1 348,0	22%

Ovocný sad je poľnohospodársky obhospodarovaná pôda so súvislou výsadbou jedného alebo viacerých ovocných druhov s minimálnou hustotou 100 ks životaschopných ovocných stromov na 1 hektár alebo 900 ks životaschopných ovocných krov na 1 hektár. K tejto obhospodarovanej trvalej výsadbe sa pripočíta súvislý manipulačný priestor, ktorý nepresahuje 12 metrov na začiatku a konci riadkov a 8 metrov po stranách pozdĺžne vysadených radov stromov a krov, ak tento priestor netvorí súčasť cesty alebo nepresiahne obvyklú hranicu oplotenia ovocného sadu. Maximálna šírka medziradia podľa ovocných druhov môže byť 12 metrov u ovocných stromov

a 5 metrov u ovocných krov. Pri terasovom spôsobe pestovania sa svah započítava do šírky medziradia. Za ovocné sady sa nepovažujú výsadby podpníkov a množiteľských materiálov ovocných drevín.

Pri integrovanom pestovaní je ovocný sad s prívlastkom „rodiaci“ definovaný zvýšenou hustotou ovocných stromov ustanovenou v prílohe č. 7 nariadenia vlády SR č. 75/2015 Z. z. v znení nariadenia vlády SR č. 163/2015 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami programu rozvoja vidieka v znení neskorších predpisov a tým, že sa z neho v predošlých troch rokoch zberala úroda. **Pri ekologickom pestovaní** je najnižší počet jedincov ovocných druhov ustanovený v § 37 písm. d) nariadenia vlády č. 75/2015 Z. z.

Intenzívne ovocné sady majú spravidla nízke tvary a vysoký počet jedincov na ha. Sú v dobrej kondícii, ošetrované podľa agrotechnických zásad. Dosahujú sa v nich vysoké a pravidelné úrody. Intenzívne ovocné sady sú sady produkčné. Ak intenzívny ovocný sad nespĺňa uvedené podmienky, bude preradený do kategórie extenzívneho sadu. Produkčnou výsadbou sa rozumie výsadba, ktorá dosahuje minimálne úrody na úrovni ročného celoštátneho priemeru. Táto podmienka neplatí pri „VIS MAJOR“.

Extenzívne ovocné sady majú spravidla vyššie tvary a nižší počet jedincov na ha, rôznorodej úrovne agrotechniky i zdravotného stavu. Môžu byť produkčné i neprodukčné. Extenzívnym spôsobom sa môžu zakladať aj nové ovocné výsadby rôznych druhov.

Celková výmera sadu je tvorená z produkčnej plochy a manipulačných plôch, ktoré sú využité pri agrotechnike a ošetrovaní sadu, prejazdoch a otáčaní traktorov. Celková výmera je obvykle tvorená hranicou oplotenia celého ovocného sadu.

Produkčná výmera sadu je obhospodarovaná plocha vysadená homogénnym porastom príslušnej trvalej plodiny a je tvorená obvodom výsadby s priradením obratlísk, ktoré nepresiahnu 12 metrov na začiatku a 8 metrov po stranách pozdĺžne vysadených radov stromov a krov, ak tento priestor netvorí súčasť cesty alebo nepresiahne obvyklú hranicu oplotenia ovocného sadu.

Manipulačná plocha je plocha nad rámec produkčnej výmery, ktorá je priradená k sadu a využíva sa pri obhospodarovaní plodiny. Zvyčajne tvorí hranicu oplotenia.

Užívateľ ovocného sadu - ovocinársky subjekt je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá obhospodaruje ovocný sad.

Štruktúra sadov podľa intenzity a produkcie ovocia k 31.12.2017

Intenzita	Produkčná výmera v ha	Úroveň agrotechniky	Produkčná výmera v ha	Sady s produkciou a bez produkcie ovocia	
				Výmera v ha	Výmera v %
intenzívne	4 837,02	9 - vysoká	1 830,569	s produkciou 5 500,508	89%
		7 - dobrá	1 226,925		
		5 - priemerná	1 779,522		
extenzívne	1 348,04	3 - nízka	663,493	bez produkcie 684,544	11%
		2 - veľmi nízka	227,240		
		1 - žiadna	457,304		
SPOLU	6 185,05		6 185,05		100%

Výmery ovocných druhov podľa intenzity výsadby k 31.12.2017

Produkčná výmera v ha				
Ovocný druh	Extenzívna výmera v ha	Intenzívna výmera v ha	Produkčná výmera v ha	Extenzívna výsadba v %
Jabloň domáca	755,167	1 934,573	2 689,740	12,2%
Orech kráľovský	243,333	937,347	1 180,680	3,9%
Slivka domáca	99,055	558,117	657,172	1,6%
Broskyňa obyčajná	31,390	333,320	364,710	0,5%
Ríbezľa čierna	10,418	201,269	211,686	0,2%
Marhuľa obyčajná	20,286	210,006	230,291	0,3%
Čerešňa vtáčia	64,875	128,273	193,148	1,0%
Hruška obyčajná	42,613	92,828	135,441	0,7%
Jahoda	0,299	162,375	162,674	0,0%
Jarabina čierna	15,954	45,529	61,482	0,3%
Višňa	21,580	29,336	50,916	0,3%
Ostatné	43,067	204,044	247,11	0,7%
Celkový súčet	1 348,037	4 837,016	6 185,052	21,8%

Aktuálny stav výmer chmeľníc v SR k 31.12.2017

V registri chmeľníc boli k 31.12.2017 registrovaní 4 užívatelia chmeľníc. Celková výmera chmeľníc dosiahla 141,18 ha. V tejto výmere je zahrnutý porast aj s manipulačnými plochami. Produkčná výmera chmeľníc z ktorej sa zberá úroda dosiahla 137,31 ha. V rokoch 2007/2017 sa znížil počet pestovateľov chmeľu na Slovensku zo 14 na 4. Za rovnaké obdobie 2007/2017 sa znížila celková výmera chmeľníc o 157,7125 ha a produkčná o 150,7398 ha.

Okres	Celková výmera v ha	% z celkovej výmery v ha	Produkčná výmera v ha	% z produkčnej výmery v ha
Nové Mesto nad Váhom	34,07	24,13	32,10	23,38
Trenčín	107,11	75,87	105,21	76,62
SPOLU	141,18	100,0	137,31	100,0

Pestovanie chmeľu je náročné na čas a ručnú prácu, preto mnoho pestovateľov z tohto dôvodu chmeľnice zlikvidovalo a volilo možnosť hospodáriť na ornej pôde. V rokoch 2014 až 2017 zostala výmera chmeľníc nezmenená. Rozdiely v desatinách ha vznikli iba pri zameriavaní PPA, čo je pravdepodobne spôsobené technicky, nakoľko chmeľnice sú trvalá kultúra. Pestovatelia musia nahlásiť túto zmenu pri žiadostiach o poskytnutie dotácie, aj keď ju sami neovplyvnili žiadnym spôsobom.

Na Slovensku sa aktuálne stále pestujú dve odrody chmeľu: Premiant a Žatecký poloskorý červenák. Odroda Premiant je pestovaná na výmere 24,07 ha.

Ostatná pestovaná plocha je Žatecký poloskorý červenák (117,11 ha). Z toho sa pestujú dva klony – klon 72 a klon 114. Klon 114 je pestovaný na výmere 16,4105 ha a klon 72 na výmere 100,6995 ha.

Aktuálny stav kapacity ovocných skladov v SR k 31.12.2017

K 31.12.2017 využívalo sklady pre uskladnenie ovocia 71 ovocinárskych subjektov. Celková kapacita skladov evidovaná v registri ovocných sadov sa znížila od r. 2013 o 5077,9 t.

Kapacita ovocných skladov v SR pre uskladnenie ovocia z domácej produkcie

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Počet užívateľov - skladovateľov ovocia	100	97	85	78	71
Sklad vetraný vzduchom v t:	6 598	6 600	5 592	5 359,6	4 399,6
Klimatizovaný sklad v t	10 594	9 594	9 715	9 714,5	1 1314,5
Klimatizovaný sklad – riadená CA v t	1 580	1 580	1 580	1 580	1580
Klimatizovaný sklad – systém ULO v t	21 084	21 084	19 484	19 484	17 484
Celková kapacita skladov v SR v t:	39 856	38 858	36 371	36 138,1	34 778,1

2.5.2.2 Štátne štatistické rezortné zisťovania

OOEPV vykonal v roku 2017 nasledovné štátne štatistické zisťovania MPRV SR

- Odhad úrody ovocia k 15.6., 15.9. a produkcia ovocia k 31.12.
- Výkaz o uskladnení jabĺk a hrušiek k 1.3., 31.10. a 31.12.

Štátne štatistické zisťovania boli zamerané na určenie produkčného potenciálu výsadiieb vybraných ovocných druhov podľa osobitného predpisu a na získanie strednodobých odhadov objemu produkcie a zásobovania trhu vybranými ovocnými druhmi. Zisťovania nemajú duplicitu s inými zisťovaniami ŠÚ SR.

Zisťovania pre určenie produkčného potenciálu ovocných sadov na Slovensku sa vykonávajú z ovocných sadov od výmery 0,3 ha, ktoré sú vedené v registri ovocných sadov na ÚKSÚP ako sady produkčné.

Odhad úrody ovocia jabĺk, hrušiek, broskyň a marhúľ k 15.6.2017

Odhad úrody k 15.6.2017	Jablká	Hrušky	Broskyne	Marhule
Nahlásený odhad úrody v t	30 943,739	764,287	1 303,750	203,696
Nahlásená výmera v ha	2 176,0614	97,5966	308,0824	142,1380
Dopočítaná úroda v t	617,933	23,469	108,763	47,646
Dopočítaná výmera v ha	88,6304	6,7500	31,5098	34,9367
Odhad úrody ovocia spolu v t	31 561,672	787,756	1 412,513	251,342

Odhad úrody ovocia jabĺk a hrušiek k 15.9.2017

Odhad úrody k 15.9.2017	Jablká	Hrušky
Nahlásený odhad úrody v t	30 896,040	777,137
Nahlásená výmera v ha	2 170,3637	99,2714
Dopočítaná úroda v t	398,168	9,327
Dopočítaná výmera v ha	53,6824	4,4785
Odhad úrody ovocia spolu v t	31 294,208	786,464

Produkcia ovocia k 31.12.2017

Formuláre podľa § 18 zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike boli zaslané 288 respondentom, ktorí obhospodarujú produkčné ovocné sady a sú registrovaní v registri ovocných sadov. Späť sa vrátilo 265 (92 %) výkazov. Z tohto počtu uviedlo nulové úrody 81 (31 %) subjektov. V roku 2017 sa na Slovensku vyprodukovalo 38137,1 t ovocia na výmere 4263,3 ha. Na výmere 174,4 ha bola dopočítaná úroda ovocia 401,1 t.

Produkcia ovocia hlavných ovocných druhov k 31.12.2017

Ovocný druh	Počet rodiacich ovocných stromov a kríkov (ks)	Produkčná plocha rodiacich sadov a plantáží (ha)	Úroda (t)	Priemerná úroda (t/ha)
Jabloň domáca	5 135 348	2 178,6813	32 477,858	14,91
Hruška obyčajná	149 063	113,6572	844,067	7,43
Broskyňa obyčajná	240 952	323,3370	1 544,514	4,78
Marhuľa obyčajná	134 894	189,2101	332,998	1,76
Slivka domáca a sliva	279 442	520,6851	991,913	1,91
Ringlota	709	1,3850	1,071	0,77
Čerešňa vtáčia	127 582	167,2302	892,842	5,34
Višňa obyčajná	8 869	18,8450	22,849	1,21
Jarabina čierna	253 562	79,6880	73,067	0,92
Ríbezľa červená	162 353	40,0012	14,282	0,36
Ríbezľa čierna	631 473	149,8780	23,512	0,16
Jahoda	4 859 054	142,6210	786,461	5,51
Orech kráľovský (vlašský)	45 669	210,8817	4,925	0,02
Brusnica chocholikatá (čučoriedka)	81 529	33,1600	67,993	2,05
Rakytník rešetliakový	8 055	10,9890	8,644	0,79
Malina	47 517	9,1150	16,726	1,83
Ostatné neuvedené ovocie	95 066	73,9282	33,428	0,45
SPOLU	12 261 146	4 263,2930	38 137,149	8,95

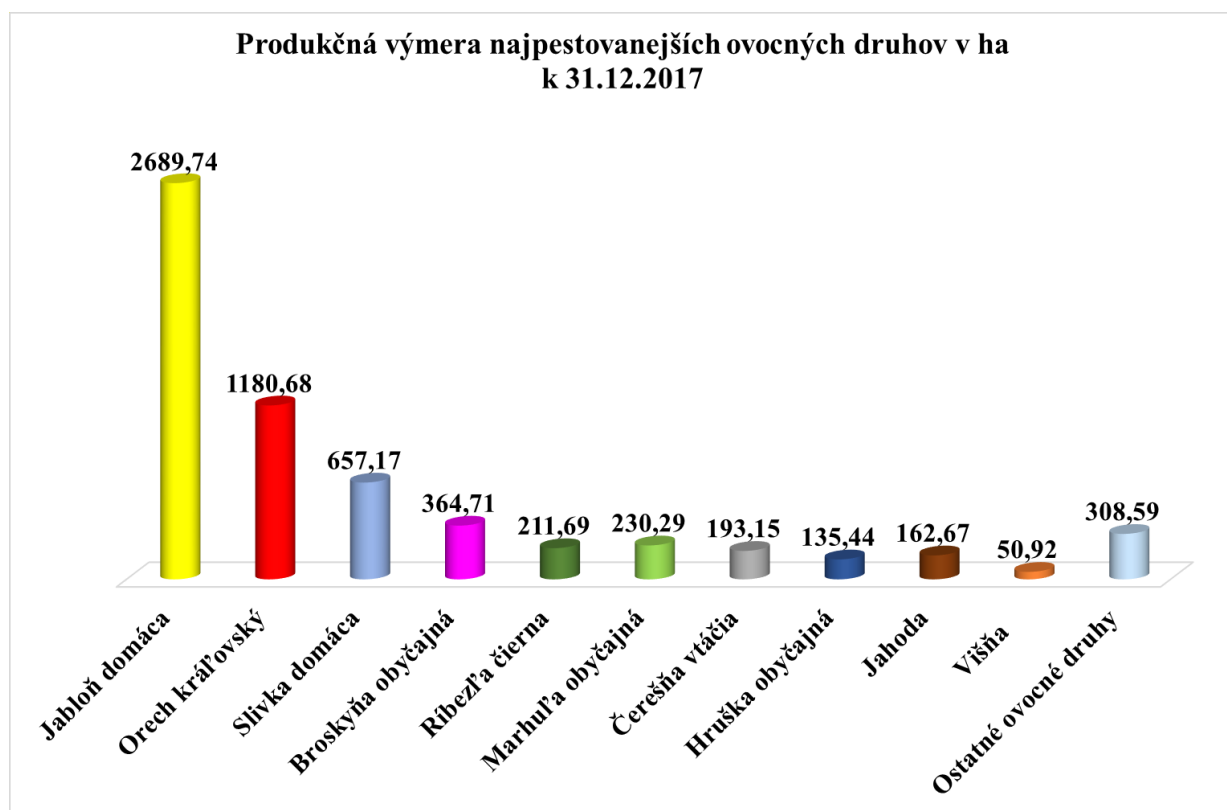
Uskladnenie jablák a hrušiek

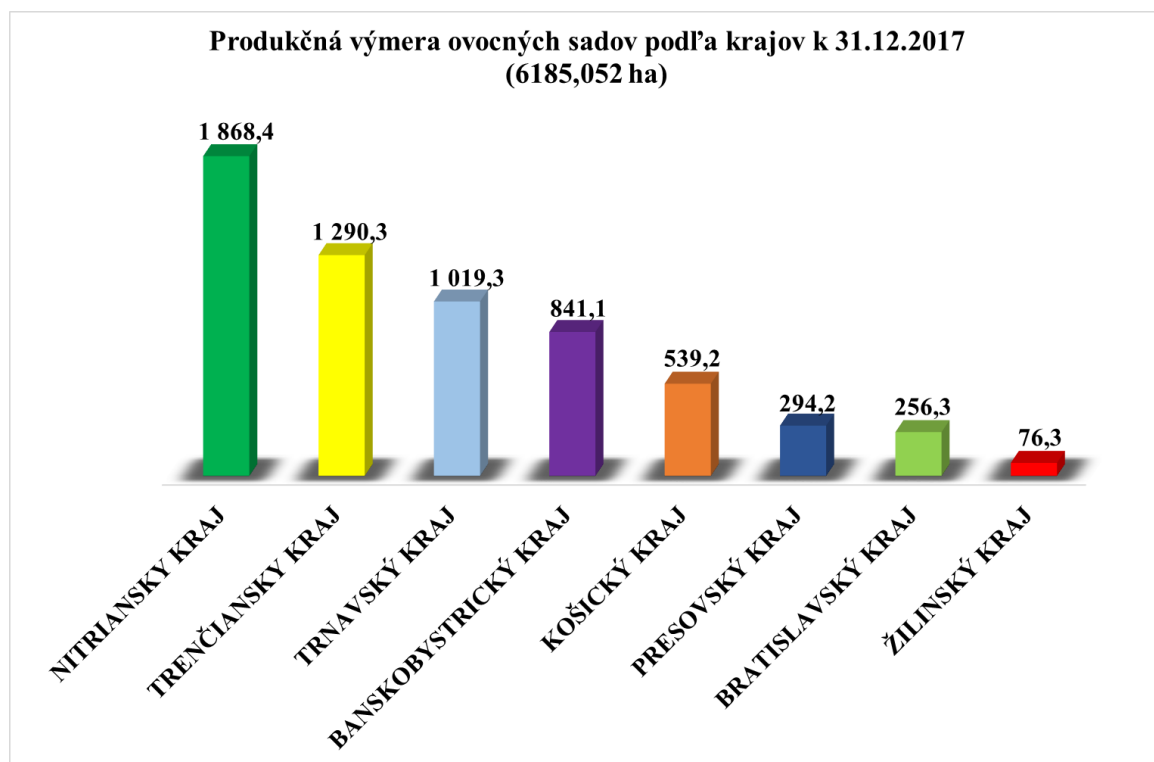
Do štátneho štatistického zisťovania „Uskladnenie jablák a hrušiek“ bolo k 31.10.2017 zaradených 62 subjektov, ktoré sú vedené v registri ovocných sadov a zaoberajú sa skladovaním jablák a hrušiek z domácej produkcie pre trhové potreby s kapacitou skladu min. 1 tona.

K 31.12.2017 boli výkazy o uskladnení jablák a hrušiek poslané 60 ovocinárskym subjektom, ktoré sú vedené v Registri ovocných sadov ako subjekty uskladňujúce jablká a hrušky z domácej produkcie. Z domácej produkcie jablák a hrušiek bolo k 31.12.2017 uskladnených **10973,2 t** jablák a **90,0** hrušiek.

Uskladnenie jabĺk a hrušiek z domácej produkcie v roku 2017

Ukazovateľ	Jablká	Hrušky
Uskladnenie ovocia k 1.3.2017 (t)	5 426,0	0,8
Uskladnenie ovocia k 31.10.2017 (t)	15 092,3	174,8
Uskladnenie ovocia k 31.12.2017 (t)	10 973,2	90,0

Vývoj výmer ovocných sádov v ha v r. 2004 – 2017

Rok	Celková výmera v ha	Produkčná výmera v ha	Manipulačná plocha (MP) v ha	Podiel MP v % z celkovej výmery
2004	11 435,1	9 359,6	2 075,5	18%
2005	10 659,1	9 329,5	1 329,6	12%
2006	10 432,5	9 272,6	1 159,9	11%
2007	10 064,8	8 944,9	1 119,9	11%
2008	9 603,7	8 479,0	1 124,7	12%
2009	9 602,4	8 505,6	1 096,8	11%
2010	9 285,8	8 313,1	972,7	10%
2011	8 926,8	8 056,8	870,0	10%
2012	7 829,1	7 048,1	781,0	10%
2013	7 378,4	6 569,0	809,5	11%
2014	7 586,2	6 791,3	794,9	10%
2015	7 069,9	6 212,8	857,1	12%
2016	7 070,3	6 381,6	688,7	10%
2017	6 801,3	6 185,1	616,3	9%

Vývoj produkčnej výmery jednotlivých ovocných druhov v ha v rokoch 2007 – 2017

Ovocný druh	Produkčná výmera v ha											2017-2008
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	(%)	Pokles (-) /nárast(+)
Jabloň domáca	4 531,1	4 547,8	4 325,5	4 177,5	3 686,0	3 448,2	3 319,0	3 051,4	3074,1	2689,7	43%	-1 841,4
Hruška obyčajná	198,0	204,3	206,0	205,1	178,0	167,4	165,5	157,3	166,6	135,4	2%	-62,6
Broskyňa obyčajná	857,6	856,4	786,5	737,5	636,2	572,1	568,4	443,2	444,0	364,7	6%	-492,9
Marhuľa obyčajná	307,8	302,6	270,7	239,0	222,7	219,6	223,4	226,1	229,5	230,3	4%	-77,5
Slivka domáca	704,7	672,7	694,5	687,2	620,6	619,0	633,6	646,2	658,7	657,2	11%	-47,5
Ringlota	45,3	45,2	44,7	43,6	21,7	21,6	21,6	16,2	16,2	17,2	0,3%	-28,2
Čerešňa vtáčia	284,5	284,8	292,8	308,8	268,8	250,7	264,1	229,9	217,2	193,1	3%	-91,3
Višňa	209,1	194,7	190,7	171,5	106,2	48,5	85,4	68,5	56,3	50,9	1%	-158,2
Mandľa obyčajná	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,3	0,01%	0,0
Slivka čerešňoplodá	4,3	4,3	39,7	35,0	35,0	35,0	0,0	1,0	4,5	4,5	0,1%	0,2
Ríbezľa červená	211,4	204,2	193,0	171,3	101,6	92,5	69,7	46,6	45,0	45,1	1%	-166,3
Ríbezľa biela	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,03	0%	-0,1
Ríbezľa čierna	629,1	600,1	589,7	528,7	402,9	369,8	315,0	232,8	241,6	211,7	3%	-417,4
Egreš obyčajný	23,6	23,6	20,6	18,7	17,3	17,3	0,3	0,3	0,1	0,4	0,01%	-23,2
Malina	50,5	39,3	37,9	17,0	11,8	11,7	9,5	6,2	9,8	10,9	0,2%	-39,6
Černica	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9	4,7	4,7	4,5	4,9	2,6	0,04%	-3,3
Jahoda	98,4	146,3	153,1	191,4	212,4	173,4	165,5	139,6	141,2	162,7	3%	64,3
Orech kráľovský	166,1	192,5	285,8	313,1	310,9	312,6	719,0	728,6	845,0	1180,7	19%	1 014,6
Gaštan jedlý	25,3	26,2	12,5	19,1	19,2	19,2	19,2	8,1	8,0	8,1	0,1%	-17,2
Zemolez	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,7	0,5	0,5	0,01%	0,3
Rakytník rešetliakovitý	7,0	4,4	16,6	16,6	16,6	16,6	21,9	42,5	42,2	44,2	1%	37,3
Lieska obyčajná	4,1	7,0	6,9	6,8	7,0	7,0	6,9	6,1	7,0	7,3	0,1%	3,3
Jarabina	2,9	2,9	3,0	3,0	4,0	4,0	4,0	1,5	1,5	1,5	0,03%	-1,3
Jarabina vtáčia x Hloh sibírsky	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	0,1	0,1	0,2	0,003%	-2,3
Drieň obyčajný	0,6	1,1	1,1	1,1	1,1	1,4	1,4	0,8	1,8	2,6	0,04%	1,9
Baza čierna	48,0	69,6	64,0	76,2	77,5	67,5	61,3	51,0	49,2	41,4	1%	-6,6
Jarabina čierna	31,6	31,6	31,9	34,5	34,7	35,0	59,4	57,3	56,8	61,5	1%	29,9
Ruža jabĺčkatá	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,4	10,4	10,4	10,3	11,2	0,2%	1,2
Brusnica chocholikatá	18,7	22,2	24,3	31,8	32,6	36,3	34,7	29,6	42,8	41,4	1%	22,7
Moruša	0,0	0,0	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	3,1	0,05%	3,1
Ostatné	0,0	2,9	0,3	1,2	2,1	2,1	2,1	4,1	4,3	4,6	0,1%	4,6
Spolu	8 478,7	8 505,6	8 313,1	8 056,8	7 048,1	6 569,0	6 791,3	6 212,8	6381,6	6185,1	100%	-2 293,6

2.5.2.3 Administratívna kontrola a kontroly ovocných sádov a chmeľníc na mieste

OOEPV vykonáva kontrolu ovocných sádov a chmeľníc na mieste pre aktualizáciu údajov v registri ovocných sádov a registri chmeľníc. Overovanie skutočného stavu s údajmi v registri sa vykonáva počas kontroly na mieste. Register ovocných sádov eviduje v zmysle zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z., údaje o ovocinárskych subjektoch a výsadbách, najmä - úroveň agrotechniky, intenzitu výsadby (počty stromov, krov, spon výsadby), vek výsadby a pod.

OOEPV vydáva výpis na základe žiadosti ako potvrdenie o evidencii subjektu v Registri ovocných sádov. Výpisy predkladajú farmári na PPA pri predkladaní žiadostí a projektov o získanie podpôr štátnej pomoci. Vydávanie výpisov vyplýva zo zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z..

Počet vydaných výpisov z registra ovocných sádov a chmeľníc za rok 2017 bol 258. Z registra chmeľníc boli vydané 4 výpisy.

Kontroly ovocných sádov a chmeľníc na mieste sa vykonávali počas vegetačného obdobia. Celkovo bolo v roku 2017 pri kontrolách na mieste skontrolovaných 1173,0267 ha, v 62 ovocinárskych subjektoch.

Prehľad o vykonaných kontrolách ovocných sádov a chmeľníc v roku 2017 v porovnaní s rokom 2016

Údaj	Stav v registri 2016	Kontroly na mieste 2016	Stav v registri 2017	Kontroly na mieste 2017
Počet subjektov	440	33	442	62
Celková výmera sádov v ha	7 070,3	235,67	6 801,3	1173,0267
Počet skontrolovaných kultúrnych dielov	---	56	---	112
Počet vyradených ovocinárskych subjektov	---	4	---	8

2.5.2.4 Odborné stanoviská k projektom

V roku 2017 OOEPV vydal 33 odborných stanovísk. Z toho 30 odborných stanovísk bolo vydaných k projektom na výsadbu ovocných sádov a 3 odborné stanoviská boli vydané k projektom na výsadbu rýchlorastúcich drevín.

2.5.2.5 Registrácia v ekologickej poľnohospodárskej výrobe

V systéme EPV každý prevádzkovateľ, ktorý je činný v rôznych oblastiach EPV (rastlinná výroba vrátane pestovania húb, živočíšna výroba vrátane chovu včiel a akvakultúry, zber voľne rastúcich rastlín a ich častí z voľnej prírody, výroba potravín, výroba osív, výroba krmív, iný spracovateľ, dovoz produktov z EPV z tretích krajín, vývoz produktov z EPV do tretích krajín, obchodovanie s produktami EPV) musí svoju činnosť oznámiť príslušnému orgánu (ÚKSÚP).

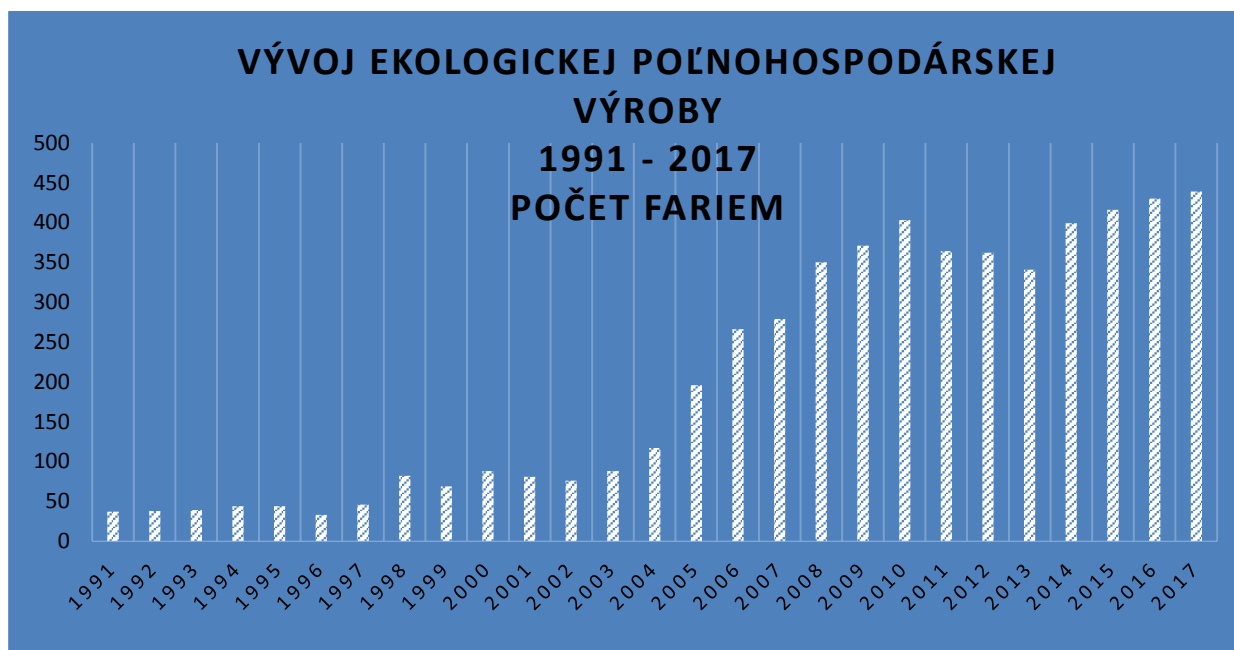
V súlade so zákonom č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe ÚKSÚP, OOEPV vykonáva registráciu prevádzkovateľov ekologickej poľnohospodárskej výroby a tiež zmeny registrácie (vrátane zrušenia registrácie). Registre ekologických prevádzkovateľov sú zverejnené na web stránke ÚKSÚP podľa zamerania činnosti:

- **ekologický prevádzkovateľ zaoberajúci sa produkciou nespracovaných poľnohospodárskych produktov a živých zvierat:**
 - rastlinná výroba
 - živočíšna výroba
 - zber voľne rastúcich rastlín a ich častí
 - chov včiel
 - pestovanie húb (v SR t.č. žiaden)
- **prevádzkovateľ zaoberajúci sa ekologickou akvakultúrou (v SR t.č. žiaden)**
- **prevádzkovateľ – spracovateľ:**
 - výroba potravín z EPV
 - výroba osív z EPV
 - výroba krmív z EPV
 - iný spracovateľ (balenie, uchovávanie)
- **prevádzkovateľ dovážajúci produkty z EPV z tretích krajín (dovozca)**
- **prevádzkovateľ vyvážajúci produkty z EPV do tretích krajín (vývozca)**
- **iný prevádzkovateľ** – prevádzkovateľ zaoberajúci sa obchodovaním, skladovaním alebo prepravou produktov EPV

K 31. 12. 2017 bolo v systéme EPV registrovaných celkovo 655* prevádzkovateľov (oproti 591 v roku 2016) rozčlenených do nasledovných činností:

Činnosť prevádzkovateľa	Počet v roku 2016	Počet v roku 2017
Prevádzkovateľ s pôdou (rastlinná výroba, živočíšna výroba)	430	439
Prevádzkovateľ zbierajúci voľne rastúce rastliny a ich časti z voľnej prírody	10	9
Chov včiel	2	1
Pestovanie húb	0	0
Aquakultúra	0	0
Výrobca potravín	86	91
Výrobca osív	7	8
Výrobca krmív	10	12
Iný spracovateľ (označovanie, uchovávanie)	30	34
Dovozca	25	32
Vývozca	8	13
Iný prevádzkovateľ (obchodovanie, skladovanie, preprava)	123	164

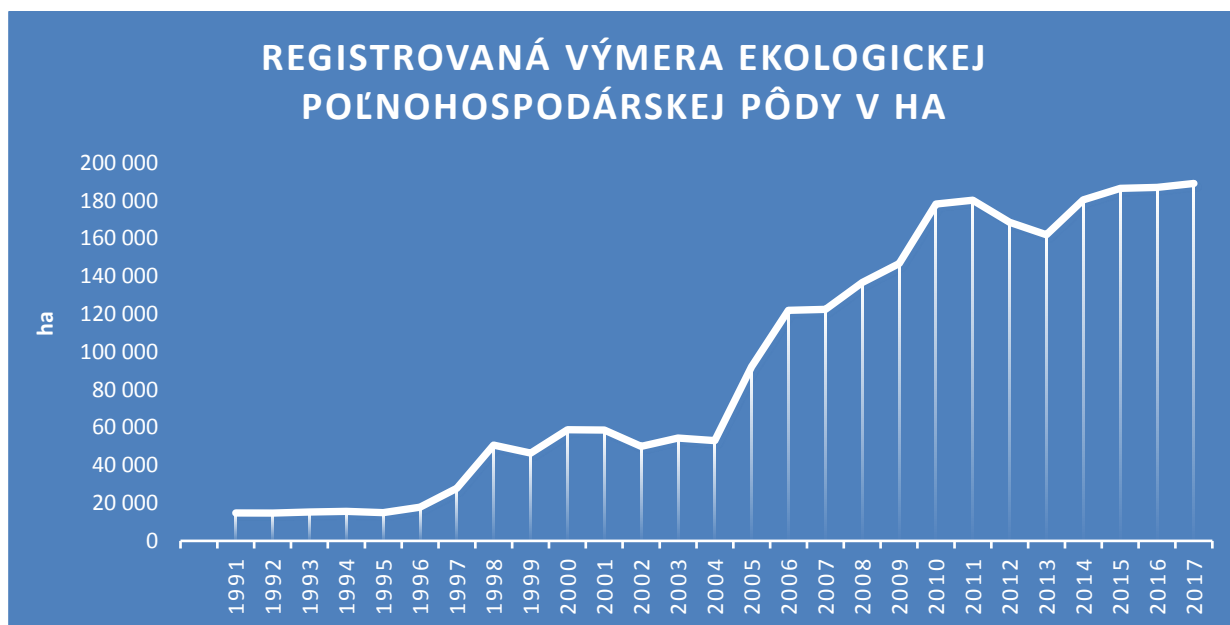
* Každý prevádzkovateľ môže vykonávať viacero činností v systéme EPV

Celková registrovaná plocha pôdy v systéme EPV ku 31.12.2017 bola 189 147,61 ha, čo predstavuje 9,59 % z celkovej plochy poľnohospodárskej pôdy v SR. V roku 2016 bolo v systéme ekologickej poľnohospodárskej výroby obhospodarovaných 187 010,70 ha pôdy, čo znamenalo 9,46 % celkovej plochy poľnohospodárskej pôdy v SR. Oproti roku 2016 plocha pôdy v EPV narástla o 1,13 %.

Štruktúra registrovanej pôdy v ekologickej poľnohospodárskej výrobe k 31.12.2017

Poľnoh. pôda v EPV	Poľnoh. pôda celkom/ ha	Orná pôda/ ha	TTP/ ha	Sady/ ha	Vinice/ ha
Ekologická výmera	176 579,78	56 961,41	118 296,11	1204,28	117,98
Výmera v konverzii	12 567,83	6 016,56	5933,92	602,96	14,39
Spolu:	189 147,61	62 977,97	124 230,03	1807,24	132,37

Porovnanie ukazovateľov EPV za roky 2016 a 2017

Ukazovateľ EPV	ROK 2016	ROK 2017	% rozdiel s rokom 2016
Počet prevádzkovateľov v EPV	591	655	+ 9,77
Počet prevádzkovateľov s pôdou v EPV	430	439	+ 2,05
Poľnohospodárska pôda/ ha	187 010,70	189 147,61	+ 1,13
Orná pôda/ ha	60 302,13	62 977,97	+ 4,25
TTP/ ha	124 807,48	124 230,03	- 0,46
Ovocné sady/ ha	1 777,74	1 807,24	+ 1,63
Vinohrady/ ha	123,35	132,37	+ 6,82
Výrobca biopotravín	86	91	+ 5,50

Zmeny v registrácii, nahlásené prevádzkovateľmi EPV, sa najčastejšie týkajú rozšírenia alebo zníženia výmery registrovanej pôdy, ďalej sú to ostatné zmeny, ako napríklad zmeny doby konverzie (skrátene, predĺženie), zmeny kultúry pôd, zmeny v živočíšnej výrobe, zmeny kontaktných údajov prevádzkovateľa alebo zmeny činností v EPV. Zmeny výmer pôdy súvisia s aktualizáciu LPIS.

Prehľad o vykonaných zmenách v registri prevádzkovateľov ekologickej poľnohospodárskej výroby k 31.12.2017

Mesiac	Registrácia	Vyradenie	Zmena výmery	Ostatné zmeny	Spolu v mesiaci
Január	7	9	21	11	48
Február	8	6	9	6	29
Marec	4	6	3	38	51

Apríl	13	3	6	19	41
Máj	8	0	67	17	92
Jún	5	8	128	15	156
Júl	9	1	63	23	96
August	15	2	52	36	105
September	11	3	39	14	67
Október	5	0	40	25	70
November	12	5	46	37	100
December	4	0	12	11	27
Spolu:	101	43	486	252	882

2.5.2.6 Výkon úradných kontrol ekologickej poľnohospodárskej výroby

OOEPV alebo ním oprávnené súkromné inšpekčné organizácie vykonáva úradné kontroly EPV s cieľom overiť dodržiavanie princípov a pravidiel EPV za účelom ochrany spotrebiteľa a jeho dôvery v kvalitu bioproduktov vyrobených v súlade s pravidlami EPV.

V roku 2017 vykonávali okrem OOEPV úradné kontroly v oblasti EPV tiež dve oprávnené súkromné inšpekčné organizácie:

- Naturalis SK, s.r.o. (SK-BIO-002)
- Biokont CZ s.r.o. (SK-BIO-003)

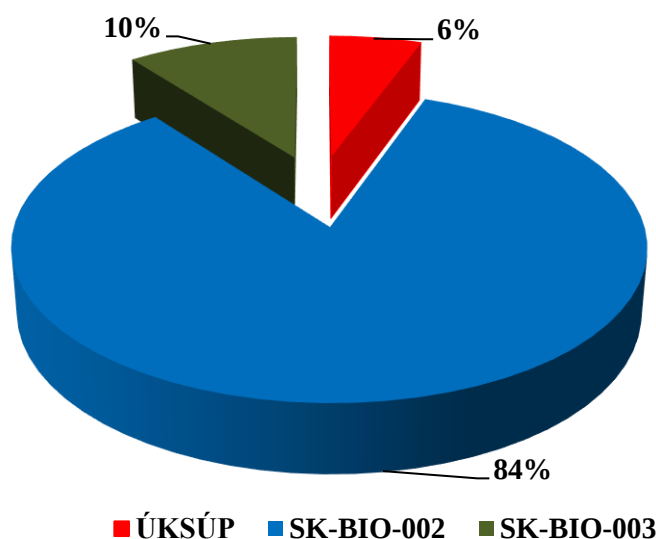
Dňa 15.12.2017 bola v SR oprávnená na výkon delegovaných činností v EPV v Slovenskej republike tretia súkromná inšpekčná organizácia EKO-CONTROL SK s.r.o. so sídlom v Košiciach a s prideleným kódom SK-BIO-004.

V roku 2017 OOEPV vykonal celkovo 41 úradných kontrol v systéme EPV, z toho 39 úradných kontrol bolo vykonaných u prevádzkovateľov EPV a 2 kontroly u neregistrovaných subjektov.

Naturalis SK, s.r.o. v roku 2017 vykonal 87 vstupných kontrol a 809 úplných kontrol. V rámci úplných kontrol bolo 648 ohlásených a 161 neohlásených. Ďalej bolo vykonaných 101 náhodných kontrol na základe rizikovosti. V rámci náhodných kontrol bolo ohlásených kontrol 30 a neohlásených 71.

Biokont CZ, s.r.o. vykonal v roku 2017 celkovo 123 kontrol, z toho: 85 riadnych ohlásených kontrol, 16 vstupných ohlásených kontrol, 11 nariadených ohlásených kontrol, 11 nariadených neohlásených kontrol.

Úradné kontroly v EPV v SR za rok 2017

V rámci dozoru nad činnosťou súkromných inšpekčných organizácií OOEPV vykonáva kancelárske audity, svedecké audity a dohľadové audity. V roku 2017 bolo vykonaných 5 kancelárskych auditov, 17 svedeckých auditov a 3 dohľadové audity.

Inšpektori OOEPV na základe „Dohody o delegovaní činnosti č. 13/2015“ uzavretej medzi ÚKSÚP a PPA, vykonávajú pre PPA kontroly na mieste za účelom potvrdenia dodržiavania podmienok EPV za účelom poskytnutia dotácii prevádzkovateľom registrovaným v EPV v oblasti podpôr vyplývajúcich z Programu rozvoja vidieka 2014-2020 pre opatrenie ekologické poľnohospodárstvo. V roku 2017 vykonal OOEPV pre PPA 39 kontrol na mieste.

2.5.2.7 Posudzovanie a povoľovanie neekologických vstupov do EPV

OOEPV posudzuje neekologické vstupy do EPV a povoľuje ich použitie v EPV v rastlinnej výrobe, v živočíšnej výrobe, pri výrobe potravín alebo krmív. Zostavuje zoznamy hnojív a pôdnych pomocných látok povolených do EPV, zoznamy prípravkov na ochranu rastlín povolených do EPV a zoznam krmív povolených do EPV. Tieto zoznamy sú aktuálne zverejnené na www.uksup.sk.

Povoľovanie hnojív a pôdnych pomocných látok, prípravkov na čistenie a dezinfekciu budov a zariadení, prípravkov na ochranu rastlín a krmív do EPV.

V súlade s právnymi predpismi bolo v roku 2017

- posúdených 109 hnojív a pôdnych pomocných látok, povolených bolo 103, 3 udelené výnimky a 3 neboli povolené,
- posúdených 24 dezinfekčných a čistiacich prípravkov v ŽV, všetky boli povolené,
- do EPV povolených 9 prípravkov na ochranu rastlín, zamietnutý bol 1 a ďalej bolo udelených 10 výnimiek,
- posúdených 254 krmív, povolených resp. schválených bolo 254 krmív, vrátane silážnych prípravkov.

Bioosivá a vydávanie výnimiek na použitie neekologických osív a vegetatívneho materiálu v EPV

V súlade s právnymi predpismi pre EPV majú prevádzkovatelia uprednostňovať používanie osív a vegetatívneho množiteľského materiálu dopestovaného v súlade s pravidlami EPV (ďalej len „bioosivá“) pred používaním osív a vegetatívneho množiteľského materiálu, ktorý nebol získaný metódou EPV (ďalej len „neekologickými osivami“).

OOEPV vedie databázu bioosív a zverejňuje ju na web stránke ÚKSÚP v časti bioosivo.

V roku 2017 požiadali o zaradenie osiva do databázy bioosív 3 prevádzkovatelia EPV registrovaní na činnosť výrobcu osív z EPV:

1. OSIVO, a.s. – do databázy bioosív požiadal zaregistrovať 3 druhy a odrody bioosív:

Druh	Odroda
Tritikale jarné	Milewo
Hrach siaty peluška	Arvika
Vika siata	Hanka

2. SEMA HŠ s.r.o. – do databázy bioosív požiadal zaregistrovať 2 druhy a 3 odrody bioosív:

Druh	Odroda
Jačmeň siaty f. jarná	Valis
Pšenica letná f. ozimná	Bertold
Pšenica letná f. ozimná	Rustic

3. LEGUSEM pt, a.s. – do databázy bioosív požiadal zaregistrovať jeden druh a odrodu bioosiva:

Druh	Odroda
Pšenica letná f. ozimná	Annie

Ponuka bioosív v SR však dlhoročne nepokrýva dopyt prevádzkovateľov, preto je možnosť v súlade s platnou legislatívou vydávať výnimky na použitie neekologického osiva alebo množiteľského materiálu v EPV.

Za rok 2017 bolo prijatých 455 žiadostí o vydanie výnimky. Z tohto počtu žiadostí bolo udelených 1 818 výnimiek na osivá, 13 žiadostí o výnimku bolo zamietnutých.

OOEPV každoročne zasiela do Európskej komisie správu o udelených výnimkách pre používanie neekologických osív a sadív zemiakov alebo vegetatívneho množiteľského materiálu pre účely prehodnotenia situácie ohľadom používania neekologických osív na úrovni ES v anglickom jazyku do 31. marca bežného roku.

Výnimky z pravidiel EPV v živočíšnej výrobe

V roku 2017 OOEPV vydal nasledovné výnimky z pravidiel EPV v živočíšnej výrobe:

- 82 povolení na vykonanie zásahov na hospodárskych zvieratách,
- 22 povolení na umiestnenie neekologických zvierat a hydiny do ekologickej prevádzky.

2.5.2.8 Činnosť v orgánoch EÚ

OOEPV sa pravidelne zúčastňuje zasadnutí Výborov pre EPV v Bruseli prostredníctvom delegáta za SR pre EPV.

Na zasadnutí Osobitného Výboru pre poľnohospodárstvo (SCA) dňa 20.11.2017 delegácie jednotlivých členských štátov hlasovali, či môžu podporiť, prípadne nepodporiť konečnú verziu textu už dlho pripravovaného nového nariadenia o ekologickej poľnohospodárskej výrobe a označovaní produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby, ktoré nahradí aktuálne nariadenie Rady (ES) č. 834/2007. Návrh získal kvalifikovanú väčšinu. 6 členských štátov vrátane Slovenska (CZ, CY, AT, LT, SK, FI) hlasovalo proti a 3 členské štáty (BE, HU, DE) sa zdržali hlasovania. SK tento návrh nepodporilo predovšetkým kvôli umožneniu umiestňovania na trh výrobkov s obsahom pesticídov s označením „eko“ či „bio“. Dátum aplikácie nového nariadenia bude od 1.1.2021.

2.5.2.9 Porušenia EPV, príprava podkladov pre udelenie sankcií

V roku 2017 bolo OOEPV zaevidovaných 405 zistení (odchýlky a nezhody) v rámci EPV zaslaných oboma oprávnenými inšpekčnými organizáciami.

Nová IO EKO-CONTROL SK s.r.o. oprávnená 15. decembra 2017 nevykonávala v roku 2017 žiadnu kontrolnú činnosť.

19 prípadov bolo príslušným orgánom posúdených a riešených za účelom udelenia sankcie.

V roku 2017 boli sankčne vymazaní z registra EPV 2 prevádzkovatelia.

V systéme OFIS bolo v roku 2017 nahraných spolu 12 prípadov, ktoré sa týkali SK. Z týchto prípadov bolo SK označené v 10 prípadoch a v 2 prípadoch označilo SK iný členský štát.

2.5.2.10 Prezentácia ÚKSÚP a OOEPV s aktívnou účasťou na odborných seminároch a výstavách a ostatné aktivity

V roku 2017 sa OOEPV aktívne zúčastňoval na odborných seminároch a konferenciách, úzko spolupracoval pri skvalitnení svojej práce s odbornými inštitúciami, s MPRV SR, VÚPOP, VÚEPP, ŠÚ SR, SPU Nitra – Fakultou záhradníctva a krajinného inžinierstva, Ovocinárskou úniou SR, odbornými strednými školami, Centrom výskumu rastlinnej výroby. OOEPV sa aktívne zapája do prezentácie ÚKSÚP na rôznych výstavách ako napr. Jahrada, Agrokomplex, Dni poľa.

Významnou činnosťou OOEPV je zasielanie správ, hlásení do orgánov EÚ prostredníctvom elektronických systémov OFIS, TRACES a EUROSTAT.

K výmene informácií s ďalšími orgánmi štátnej správy SR ako napr. MPRV SR, PPA, ŠÚ SR, ŠVPS SR, SNAS, VÚPOP atď. dochádza v priebehu pracovných stretnutí alebo inou formou komunikácie. Pracovné stretnutia prebiehajú tiež na medzinárodnej úrovni – v januári 2017 sa zástupcovia OOEPV zúčastnili pracovného stretnutia na Ministerstve земѣдѣлствѣ v Prahe, kde si vymenili skúsenosti v oblasti EPV so zástupcami príslušného orgánu pre EPV v ČR.

OOEPV tiež spolupracuje s neštátnymi organizáciami ako napr. Zväzom ekologického poľnohospodárstva - Ekotrend. V roku 2017 sa zástupcovia OOEPV zúčastnili na seminári v Liptovskej Tepličke, ktorý usporiadal Zväz ekologického poľnohospodárstva – Ekotrend. Na tomto seminári formou školenia informovali zástupcovia OOEPV mladých farmárov o legislatívnych požiadavkách týkajúcich sa EPV.

V septembri 2017 zástupcovia OOEPV poskytovali informácie expertom z Ministerstva poľnohospodárstva, lesníctva a rozvoja vidieka Albánskej republiky o systéme EPV na Slovensku.

Experti OOEPV sa v roku 2017 zúčastnili 3 posudzovaní SNAS (1x vo forme prizvaného experta a 2 x v pozícií vedúceho posudzovateľa) vykonaných za účelom akreditácie inšpekčného a certifikačného orgánu v EPV, v priebehu ktorých poskytli svoje expertné stanoviská.

2.5.3 Ciele a prehľad ich plnenia

V oblasti ovocinárstva je základným cieľom OOEPV kontrola a aktualizácia údajov v registri sádov a v registri chmeľníc, vydávanie výpisov pre potreby farmárov, vydávanie odborných stanovísk k projektom na výsadbu ovocného sadu, výsadbu rýchlorastúcich drevín a pri zmene poľnohospodárskeho druhu pozemku na ovocný sad pre potreby SPF a pozemkové úrady.

Každoročne vykonáva k stanoveným termínom pre potreby MPRV SR, PPA, ŠÚ SR, VÚEPP štatistické zisťovania za účelom získania informácií o odhade úrod, celkovej produkcii ovocia a uskladnení ovocia z domácej produkcie. Tieto zisťovania sú súčasťou Programu štátnych štatistických zisťovaní.

V oblasti EPV je základným cieľom OOEPV, ÚKSÚP plnenie úlohy príslušného orgánu v zmysle zákona č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe, tvorba legislatívy a štátnej politiky v oblasti EPV, riadenie kontroly a registrácia prevádzkovateľov EPV, dohľad nad činnosťou oprávnených inšpekčných organizácií, riešenie porušení pravidiel EPV, zber dát pre potreby MPRV SR, PPA, ŠÚ SR a spolupráca s príslušnými orgánmi a inšpekčnými organizáciami členských štátov EÚ.

OOEPV si plnil v roku 2017 úlohu príslušného orgánu, ako aj ďalšie úlohy vyplývajúce zo zákona č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe. Boli aktualizované metodické pokyny usmerňujúce činnosť oprávnených súkromných inšpekčných organizácií. V priebehu roku boli pravidelne odovzdávané dáta pre potreby MPRV SR, PPA, ŠÚ SR a ÚKSÚP, OOEPV spolupracoval s príslušnými orgánmi a inšpekčnými organizáciami členských štátov EÚ.

2.6 Oblasť autorizácie prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov

2.6.1 Legislatívny rámec činnosti

- Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh s o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS
- Zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MPRV SR č. 485/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípravkoch na ochranu rastlín
- Vyhláška MPRV SR č. 117/2013 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MPRV SR č. 485/2011 Z. z.
- Vyhláška MPRV SR č. 486/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach, postupoch a lehotách na uplatnenie ustanovení o skúškach biologickej účinnosti, o žiadostiach, zásadách správnej experimentálnej praxe, auditoch a vydávaní certifikátu, rozšírení rozsahu certifikátu alebo recertifikácii
- Vyhláška MPRV SR č. 163/2013 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MPRV SR č. 486/2011 Z. z.
- Vyhláška MPRV SR č. 487/2011 Z. z. o integrovanej ochrane proti škodlivým organizmom a o jej uplatňovaní
- Vyhláška MPRV SR č. 488/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zásadách a opatreniach na ochranu zdravia ľudí, zdrojov pitnej vody, včiel, zveri, vodných a iných necieľových organizmov, životného prostredia a osobitných oblastí pri používaní prípravkov na ochranu rastlín
- Vyhláška MPRV SR č. 489/2011 Z. z. o podmienkach a postupoch pri evidencii a kontrolách aplikačných zariadení
- Vyhláška MPRV SR č. 490/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach, požiadavkách a postupoch na uplatnenie ustanovení o leteckej aplikácii prípravkov na ochranu rastlín a o žiadosti o povolenie leteckej aplikácie
- Vyhláška MPRV SR č. 491/2011 Z. z. o vedení záznamov o prípravkoch na ochranu rastlín a nahlasovaní údajov, podmienkach a postupoch pri skladovaní a manipulácii s prípravkami na ochranu rastlín a čistení použitých aplikačných zariadení
- Vyhláška MPRV SR č. 492/2011 Z. z. o odbornom vzdelávaní v oblasti prípravkov na ochranu rastlín
- Nariadenie vlády SR č. 186/2012 Z. z. o prehodnocovaní autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín
- Nariadenie Komisie č. 540/2011/EÚ, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1107/2009/ES, pokiaľ ide o zoznam schválených účinných látok v platnom znení
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 283/2013/, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh stanovujú požiadavky na údaje o účinných látkach
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 284/2013, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh stanovujú požiadavky na údaje o prípravkoch na ochranu rastlín

- Nariadenie Komisie č. 546/2011/EÚ, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1107/2009/ES, pokiaľ ide o jednotné zásady hodnotenia a povoľovania prípravkov na ochranu rastlín
- Nariadenie Komisie č. 547/2011/EÚ, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1107/2009/ES, pokiaľ ide o požiadavky na označovanie prípravkov na ochranu rastlín
- Vykonávacie nariadenia Komisie, ktorými sa povoľuje členským štátom predĺžiť dočasné autorizácie udelené pre nové účinné látky
- Vykonávacie nariadenia Komisie, ktorými sa neschvaľujú/neobnovujú/vyradia zo zoznamu niektoré účinné látky,
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1185/2009 o štatistike pesticídov
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 686/2012 z 26. júla 2012, ktorým sa členským štátom na účely postupu obnovenia prideliť hodnotenie účinných látok, ktorých povolenie skončí najneskôr 31. decembra 2018
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 844/2012 z 18. septembra 2012, ktorým sa stanovujú ustanovenia potrebné na vykonávanie postupu obnovenia účinných látok podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/183 z 11. februára 2016, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 686/2012, ktorým sa členským štátom na účely postupu obnovenia prideliť hodnotenie účinných látok, ktorých povolenie skončí najneskôr 31. decembra 2018
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/155 z 31. januára 2018, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 686/2012, ktorým sa členským štátom na účely postupu obnovenia prideliť hodnotenie účinných látok
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 2015/408 z 11.3.2015 o vykonávaní článku 80 ods. 7 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zostavení zoznamu látok, ktoré sa majú nahradiť
- Zákon č. 387/2013 Z. z. o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MPRV SR č. 477/2013 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín
- Zákon č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon)

2.6.2 Činnosť

Činnosť ÚKSÚP v oblasti autorizácie POR a pomocných prípravkov je zastrešená zamestnancami Odboru registrácie pesticídov (ďalej len „ORP“), ktorí úzko spolupracujú s odbornými pracoviskami a s príslušnými orgánmi ČS a je vykonávaná v zmysle platnej legislatívy a pozostáva hlavne z:

- vedenia zoznamu autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín (ďalej len „POR“), a POR povolených na paralelný obchod, zoznamu autorizovaných pomocných prípravkov a pomocných prípravkov povolených na paralelný obchod, ktorý sa zverejňuje najmenej raz ročne vo Vestníku Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
- hodnotenia účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov alebo základných látok a koordinovania procesu ich hodnotenia s odbornými pracoviskami NRL, VÚVH,

SHMÚ, ÚVZ SR a NPPC- Ústav včelárstva, ako aj s OLC ÚKSÚP, príslušnými zodpovednými orgánmi členských štátov, Európskym úradom pre bezpečnosť potravín (EFSA) a Európskou komisiou na účely ich schválenia alebo obnovenia schválenia

- prijímania žiadostí na skúšanie biologickej účinnosti POR, autorizáciu POR a pomocných prípravkov, o zmeny a doplnenie autorizácie, obnovenie autorizácie, o rozšírenie autorizácie, o predĺženie doby platnosti autorizácie, o prehodnotenie autorizácie, o povolenie na paralelný obchod a koordinovanie procesu ich hodnotenia s odbornými pracoviskami, príslušnými zodpovednými orgánmi členských štátov a Európskou komisiou na účely ich autorizácie, zmien a doplnení autorizácie, prehodnotenia autorizácie a povolenia na paralelný obchod
- vypracúvania odborných stanovísk a hodnotiacich správ pre oblasť identity a fyzikálno-chemických vlastností účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov alebo základných látok, prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov, ako aj pre oblasť analytických metód na stanovenie účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov, ich nečistôt a reziduí na účely schválenia účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov alebo základných látok alebo na účely autorizácie prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov, zmien a doplnení autorizácie, prehodnotenia autorizácie a paralelného obchodu
- vydávania rozhodnutí o autorizácii POR, rozhodnutí o autorizácii pomocných prípravkov a adjuvantov, o zmene a doplnení autorizácie, o predĺžení doby platnosti autorizácie, o prehodnotení autorizácie, o prebaľovaní prípravkov na ochranu rastlín vrátane prípravkov pre neprofesionálnych používateľov, o paralelnom obchode, o zrušení autorizácie alebo povolenia na paralelný obchod
- vedenia evidencie a dokumentácie autorizovaných POR a pomocných prípravkov,
- poskytovania údajov, informácií a správ Európskej komisii (EK), Európskemu úradu pre bezpečnosť potravín, medzinárodným organizáciám, príslušným orgánom členských štátov EÚ a tretích krajín
- spolupráce s odbornými pracoviskami a s príslušnými orgánmi členských štátov pri výmene informácií o autorizovaných prípravkoch, pri zdieľaní výsledkov hodnotenia pri prehodnocovaní autorizácie už autorizovaných prípravkov
- organizovania stretnutí s odbornými pracoviskami za účelom diskusie o aktuálnych problémoch súvisiacich s autorizáciou ako aj o plánovaných úlohách vyplývajúcich z predpisov EÚ
- účasti na odborných stretnutiach organizovaných EK, EFSA, členskými štátmi alebo inými medzinárodnými organizáciami
- zabezpečovania systému manažérstva kvality certifikácie správnej experimentálnej praxe (SEP)
- vydávania certifikátov o spôsobilosti na vykonávanie skúšok biologickej účinnosti s POR podľa Zásad správnej experimentálnej praxe (ďalej len „ZSEP“) a vykonávanie ich kontroly
- hodnotenia dokumentačného súboru údajov biologickej účinnosti POR pri autorizácii, zmene a doplnení autorizácie, prehodnotení autorizácie
- vydávania povolenia na používanie POR na účely výskumu a vývoja
- skúšania biologickej účinnosti POR podľa zásad SEP
- prejednávania požiadaviek výrobcov POR, prijímania prihlášok do skúšok, spracúvania plánov a metodík pokusov pre jednotlivé škodlivé organizmy v rôznych poľnohospodárskych plodinách pre celé územie SR

- spracovávanie výsledkov zo skúšok a na požiadanie žiadateľa spracovávanie výsledkov aj v programe ARM (Agriculture Research Manager) v zmysle jednotného európskeho systému
- vykonávanie činnosti v zmysle Vnútornej smernice číslo 12/2010, „Systém manažérstva kvality certifikácie SEP“
- riešenia akútnych prípadov v ochrane rastlín podľa potrieb slovenskej poľnohospodárskej praxe
- spolupráce s inými výskumnými ústavmi a univerzitami pri skúšaní špecifických POR alebo pri riešení špecifických škodlivých organizmov
- vypracúvanie metodických pokynov a metodík
- plnenie ďalších úloh v rámci ÚKSÚP, rezortu ministerstva, spolupráce s odbornými inštitúciami

2.6.2.1 Autorizácia prípravkov na ochranu rastlín

ORP v roku 2017 celkovo prijal 1 443 rôznych žiadostí o autorizáciu prípravkov na ochranu rastlín, autorizáciu pomocných prípravkov v ochrane rastlín, o zmeny a doplnenie autorizácie, obnovenie autorizácie, o rozšírenie autorizácie, o predĺženie doby platnosti autorizácie, o prehodnotenie autorizácie, o povolenie na paralelný obchod, o povolenie na výskum a vývoj, o skúšanie biologickej účinnosti od žiadateľov.

Vydaných bolo 753 rozhodnutí, v porovnaní s rokom 2016 o 494 rozhodnutí menej.

Za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017 prijal ÚKSÚP 53 žiadostí o obnovenie autorizácie prípravku na ochranu rastlín, z toho pre 8 žiadostí v úlohe hodnotiaceho členského štátu.

Vydané rozhodnutia	2013	2014	2015	2016	2017
Nová autorizácia, identická autorizácia, vzájomné uznávanie autorizácie	66	88	119	155	101
Predĺženie platnosti autorizácie - na profesionálne použitie	105	57	130	194	196
Predĺženie platnosti autorizácie - na neprofesionálne použitie	12	5	14	17	18
Paralelný obchod - na uvedenie na trh	47	64	53	64	96
Paralelný obchod - na osobnú spotrebu	6	13	3	28	13
Prehodnotenie autorizácie (re-registrácia)	13	54	19	10	9
Nepovolenie paralelného obchodu	40	19	14	11	16
Nepovolenie autorizácie na menej významné použitie	2	4	5	0	2
Zrušenie autorizácie na menej významné použitie	3	0	0	0	0
Nepredĺženie platnosti autorizácie	2	0	0	0	0
Zamietnutie žiadosti	4	11	16	25	3
Zastavenie konania	32	21	27	75	63
Zrušenie autorizácie	23	14	10	61	12
Dočasné zakázané použitie	1	0	0	0	0
Ostatné	163	240	297	607	224
Spolu	519	590	707	1247	753

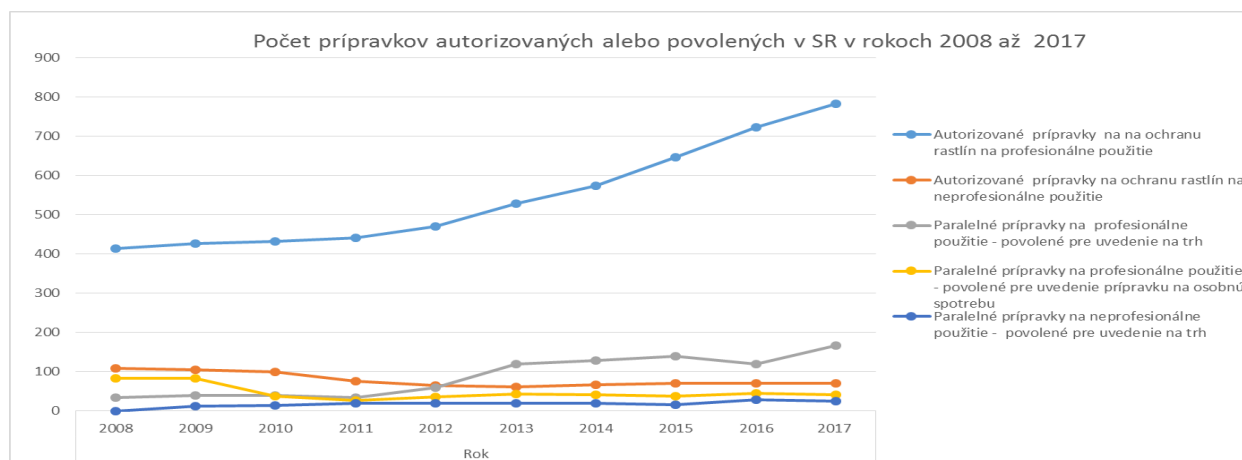
ORP vedie zoznam autorizovaných POR a POR povolených na paralelný obchod na rok 2017 a zoznam autorizovaných pomocných prípravkov a pomocných prípravkov povolených na paralelný obchod, ktoré boli zverejnené 4.4.2017 vo Vestníku MPRV SR, čiastka 5. Zoznam bol v priebehu roka 2017 na stránke www.uksup.sk aktualizovaný ku dátumu 18.9.2017.

Zabezpečovalo sa prehodnotenie účinných látok a prípravkov po zaradení/schválení účinnej látky, koordinovalo sa hodnotenie účinných látok na úrovni EÚ.

Od 1. augusta 2015 pribudla nová povinnosť, porovnávacie posudzovanie, ktoré sú povinné vykonávať všetky členské štáty. Povinnosť sa týka iba tých prípravkov, ktoré obsahujú účinnú látku, ktorá sa má nahradiť (tzv. kandidát na substitúciu). ÚKSÚP doteraz vykonal 31 porovnávacích posudzovaní, z toho 15 v roku 2017.

Viedla sa evidencia a dokumentácia autorizovaných POR, poskytovali sa údaje, informácie a správy Komisii EÚ, medzinárodným organizáciám, príslušným zodpovedným úradným orgánom ČS EÚ a tretích krajín. Spolupracovalo sa s odbornými pracoviskami NRL, VÚVH, SHMÚ, ÚVZ SR a NPPC ako aj s OOR ÚKSÚP, a OLC ÚKSÚP. Spolupracovalo so zahraničnými registračnými autoritami pri autorizácii, posudzovaní paralelných prípravkov, výmene informácií o autorizovaných prípravkoch.

Počet autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín a prípravkov na ochranu rastlín povolených na paralelný obchod v priebehu rokov 2008 - 2017

2.6.2.2 Hodnotenie biologickej účinnosti a vydávania certifikátov o spôsobilosti na vykonávanie skúšok biologickej účinnosti s prípravkami na ochranu rastlín podľa zásad správnej experimentálnej praxe (ZSEP).

Hodnotenie bolo zamerané hlavne na posudzovanie dokumentácie ZSEP, vydávanie certifikátov o spôsobilosti na vykonávanie skúšok biologickej účinnosti s POR podľa ZSEP, rozšírenie certifikátov, predĺženie platnosti certifikátov.

Vydané nové certifikáty	Rozšírenie certifikátu	Administratívne zmeny	Rozpracované certifikáty	Počet certifikačných auditov	Počet dozorných auditov	Počet recertifikačných auditov	Predĺženie platnosti certifikátu, recertifikácia
-	VŠS Vígľaš-Pstruša	Berberis s.r.o., Boliarov 54	ATC-Agro Trial Center GmbH, Rohrau, Austria	-	-	NPPC VP Borovce	NPPC VP Borovce
-	VÚRV Piešťany	-		-	-	NPPC VÚRV Piešťany	NPPC VÚRV Piešťany
-	Blumeria consulting s.r.o, Nitra	-	-	-	-	NLC SLOS B. Štiavnica	NLC SLOS B. Štiavnica
-	-		-	-	-	Ing. Ľ. Forgáčová	Ing. Ľ. Forgáčová
0	3	1	2	0	0	4	4

Hodnotenie účinnosti prípravkov na ochranu rastlín podľa údajov v „Dokumentačnom súbore o biologickom hodnotení prípravku na ochranu rastlín“

Hodnotiteľ	Počet záverečných hodnotení	Počet priebežných hodnotení	Počet pripomienok k dRR	Počet vypracovaných dRR	Pripomienkovanie	Porovnávacie posudzovanie	Spolu
spolu	70	79	6	2	30	15	202

Evidencia žiadostí a vydanie rozhodnutia na povolenie prípravku na ochranu rastlín na účely výskumu a vývoja

Počet žiadostí	Vydané rozhodnutia	Rozhodnutia a posudky	Zrušené žiadosti a iné
285	284	0	1

2.6.2.3 Skúšanie biologickej účinnosti

Podaných bolo 52 prihlášok do pokusov, čo predstavuje 89 pokusov. Rozsah pokusov sa potvrdzoval uzatváraním zmlúv so žiadateľmi.

V rámci Slovenska bolo založených:

- 61 herbicídnych pokusov s 476 variantmi (44 pokusov realizovalo pracovisko BA, 16 pokusov pracovisko ZV a 1 pokus pracovisko KE),
- 21 fungicídnych pokusov s 225 variantmi (8 pokusov pracovisko ZV a 13 pokusov pracovisko KE),
- 7 pokusov pre zoocídy a rastové regulátory so 74 variantmi (4 pokusy realizovalo pracovisko BA, a 3 pokusy pracovisko KE).

Skúšanie biologickej účinnosti POR sa vykonávalo podľa ZSEP, ktoré bolo zamerané na:

- herbicídy v ozimných a jarných obilninách, v kukurici siatej, okopaninách, olejninách

a zelenine proti dvojkličnolistovým burinám, jednoročným a trvácim trávam v rôznych aplikačných termínoch a na overovanie selektivity v technológiách CLEARFLKIEL, CLEARFIELD+ a ExpressSun,

- fungicídy na skúšanie selektivity moridiel v jačmeni ozimnom a foliárne aplikácie v obilninách, kukurici siatej, zemiakoch, olejninách, strukovinách a v ovocných drevinách proti hubovitým chorobám,
- zoocídy a rastové regulátory v obilninách, kukurici siatej, strukovinách, okopaninách a olejninách proti hospodársky významným žravým a cicavým škodcom ako aj možným prenášačom viróz.

Experti oddelenia skúšania biologickej účinnosti sa podieľali na zvyšovaní odbornej úrovne pracovníkov v poľnohospodárstve a to formou prednášok a publikovania v miestnych a celonárodných periodikách. Svoju kontrolnú činnosť zamerali na kontroly činnosti žiadateľov o GEPcertifikát (ÚKSÚP Zvolen, ÚKSÚP Bratislava, Research Agro, ATC GmbH).

Zamestnanci ORP v zmysle platných predpisov posudzovali žiadosti na menej významné použitia prípravkov na ochranu rastlín v minoritných plodinách, kontrolovali a z biologického hľadiska schvaľovali etikety jednotlivých prípravkov na ochranu rastlín z dôvodu prolongácie, reregistrácie, prehodnocovania POR v kroku II, či autorizácie nových produktov.

Spracované boli plány pokusov pre jednotlivé škodlivé organizmy v rôznych poľnohospodárskych plodinách pre celé územie SR, výsledky zo skúšok boli spracované na požiadanie žiadateľa aj v programe ARM v zmysle jednotného európskeho systému, vykonávala sa kontrola žiadateľov o certifikát GEP na skúšanie biologickej účinnosti POR v zmysle platných predpisov a ZSEP.

2.6.2.4 Ostatné aktivity

V rámci tretej etapy programu obnovenia schválenia účinných látok (AIR3) vykonával v rokoch 2015 – 2017 ORP v spolupráci s odbornými pracoviskami podľa nariadenia Komisie (EÚ) č. 686/2012 pre celú EÚ úlohu spravodajského členského štátu (RMS) pre účinnú látku boscalid a v rámci štvrtej etapy (AIR4) pre účinnú látku etofenprox. Žiadosť pre účinnú látku boscalid bola predložená v júli 2015 a dokumentácia v januári 2016. ORP a väčšina odborných pracovísk svoju časť hodnotenia ukončilo, v roku 2017 ešte prebiehalo hodnotenie za oblasť toxikológie a ekotoxikológie, obidve hodnotenia sa už finalizujú a v najbližších týždňoch sa spracuje finálna hodnotiaci správa. Pre účinnú látku etofenprox bola doručená žiadosť o obnovenie schválenia účinnej látky, predloženie dokumentácie sa predpokladá dva roky pred expiráciou účinnej látky.

ORP sa aktívne zapojil do nového systému autorizácie POR formou zonálnej spolupráce, pripravil podklady pre MPRV SR k Analýze plnenia úloh vyplývajúcich z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh. Pripomienkoval usmerňujúce dokumenty DG SANTE, poskytol MPRV SR 47 stanovísk na udelenie výnimky na uvedenie prípravku na trh a 7 sub-stanovísk k účinným látkam na Stály výbor pre potravinový reťazec a zdravie zvierat – sekcia Legislatíva prípravkov na ochranu rastlín za oblasť fyzikálno-chemických vlastností.

ORP vedie záznamy podľa nariadenia (ES) č. 1185/2009 o štatistike pesticídov.

Držiteľia autorizácií a držiteľia povolení na paralelný obchod mali povinnosť do 31. januára 2017 nahlásiť ÚKSÚP údaje o uvedení prípravkov na trh v roku 2016.

Zamestnanci z ORP zastupovali SR na rokovaníach expertnej skupiny Post Approval Issues Group, zúčastnili sa na EPPO Panel on General Standards on Efficacy Evaluation, Central Zone Steering committee, CEUREG Forum 2017.

Bolo zorganizovaných niekoľko stretnutí so zástupcami priemyslu ochrany rastlín, na ktorých boli diskutované odborné otázky a problémy autorizačného procesu, ako aj možnosti zmeny a doplnenia legislatívnych predpisov SR v danej oblasti.

Príjmy v roku 2017 oproti minulému roku poklesli z titulu menšieho množstva prijatých žiadostí, resp. vydaných rozhodnutí, menšieho počtu produkovaných hodnotení v rámci zonálnych žiadostí. Niektoré biologické pokusy neboli hodnotené z dôvodu absencie škodcov.

Príjmy za jednotlivé činnosti v €	2013	2014	2015	2016	2017
Autorizácia prípravkov	161 152,50	306 017,70	244 844,00	683 905,88	370 137,00
Skúšanie biologickej účinnosti	93 446,50	240 570,20	123 539,80	211 891,30	148 915,05
Certifikácia GEP	2 836,00	1 020,00	1 739,00	4 048,00	4 842,00
Udelenie pokuty	3 300,00	3 300,00	6 600,00	33 100,00	0
Spolu	260 735,00	550 907,90	376 722,80	932 945,18	523 894,05

2.6.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Hlavným cieľom ORP je zabezpečenie plnenia úloh v súvislosti s uplatňovaním nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009/ES o uvádzaní POR na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS, a to najmä autorizácia/povoľovanie prípravkov na ochranu rastlín a participácia na procese hodnotenia účinných látok, čo prispieva k zlepšeniu dostupnosti potrebnej ochrany rastlín pre poľnohospodársku prax a tým zabezpečenie vysokej úrovne ochrany zdravia ľudí, zvierat a životného prostredia v Slovenskej republike.

S tým súvisí aj skúšanie biologickej účinnosti podľa zásad správnej experimentálnej praxe, ktoré slúži pre autorizáciu POR, vydávanie povolení na účely výskumu a vývoja, vydávanie certifikátov o spôsobilosti na vykonanie skúšok biologickej účinnosti POR, spracovanie údajov pre Štatistický úrad Slovenskej republiky o objeme uvedenia prípravkov na ochranu rastlín na trh. Plnenie činnosti za jednotlivé oblasti je uvedené priamo v texte vyššie.

2.7 Oblasť ochrany rastlín

2.7.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon NR SR č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov
- Zákon NR SR č. 387/2013 Z. z. o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon NR SR č. 77/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov a o doplnení zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 199/2005 Z. z. o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení NV SR č. 245/2006 Z. z., NV SR č. 493/2007 Z. z., NV SR č. 344/2008 Z. z., NV SR č. 639/2008 Z. z., NV SR č. 112/2009 Z. z., NV SR č. 480/2009 Z. z., NV SR č. 80/2010 Z. z., NV SR č. 487/2010 Z. z., NV SR č. 130/2014 Z. z., NV SR č. 250/2014 Z. z. a NV SR č. 286/2017 Z. z.
- Nariadenie vlády SR č. 64/2004 Z. z. o chránených zónach v znení NV SR č. 177/2005 Z. z., NV SR č. 399/2006 Z. z. a NV SR č. 490/2007 Z. z.
- Nariadenie vlády SR č. 65/2004 Z. z. o minimálnych podmienkach na vykonávanie rastlinolekárskej kontroly rastlín, rastlinných produktov alebo iných predmetov pôvodom z tretích krajín v miestach vstupu
- Nariadenie vlády SR č. 66/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú opatrenia na ochranu proti zavlečeniu hnedej hniloby zemiaka v znení NV SR č. 119/2007 Z. z.
- Nariadenie vlády SR č. 68/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky na ochranu proti rozširovaniu vybraných druhov obalovačov
- Nariadenie vlády SR č. 69/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky na dovoz a premiestňovanie určitých škodlivých organizmov, rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov na vedecké, výskumné alebo šľachtiteľské účely
- Nariadenie vlády SR č. 70/2004 Z. z. o ochrane proti zavlečeniu baktérievej krúžkovitosti zemiaka v znení NV SR č. 113/2007 Z. z.
- Nariadenie vlády SR č. 73/2004 Z. z. na ochranu proti šíreniu štitničky nebezpečnej
- Nariadenie vlády SR č. 74/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje postup pre oznámenie o pozastavení zásielky alebo škodlivého organizmu z tretích krajín
- Nariadenie vlády SR č. 507/2009 Z. z. o opatreniach proti šíreniu rakovinovca zemiakového a háďatka zemiakového
- Vyhláška MPRV SR č. 485/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípravkoch na ochranu rastlín v znení vyhlášky MPRV SR č. 117/2013 Z. z.
- Vyhláška MPRV SR č. 487/2011 Z. z. o integrovanej ochrane proti škodlivým organizmom a o jej uplatňovaní
- Vyhláška MPRV SR č. 488/2011 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zásadách a opatreniach na ochranu zdravia ľudí, zdrojov pitnej vody, včiel, zveri, vodných a iných necieľových organizmov, životného prostredia a osobitných oblastí pri používaní prípravkov na ochranu rastlín
- Vyhláška MPRV SR č. 489/2011 Z. z. o podmienkach a postupoch pri evidencii a kontrolách aplikačných zariadení

- Vyhláška MPRV SR č. 490/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach, požiadavkách a postupoch na uplatnenie ustanovení o leteckej aplikácii prípravkov na ochranu rastlín a o žiadosti o povolenie leteckej aplikácie
- Vyhláška MPRV SR č. 491/2011 Z. z. o vedení záznamov o prípravkoch na ochranu rastlín a nahlasovaní údajov, podmienkach a postupoch pri skladovaní a manipulácii s prípravkami na ochranu rastlín a čistení použitých aplikačných zariadení
- Vyhláška MPRV SR č. 492/2011 Z. z. o odbornom vzdelávaní v oblasti prípravkov na ochranu rastlín.
- Vyhláška MPRV SR č. 477/2013 Z. z.. ktorou sa vykonáva zákon o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín
- Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 2016/2031 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 228/2013, (EÚ) č. 652/2014 a (EÚ) č. 1143/2014 a zrušujú smernice Rady 69/464/EHS, 74/647/EHS, 93/85/EHS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES a 2007/33/ES
- Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá v platnom znení
- Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 652/2014, ktorým sa stanovuje hospodárenie s výdavkami týkajúcimi sa potravinového reťazca, zdravia a dobrých životných podmienok zvierat, ako aj zdravia rastlín a rastlinného rozmnožovacieho materiálu a ktorým sa menia smernice Rady 98/56/ES, 2000/29/ES a 2008/90/ES, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, (ES) č. 882/2004 a (ES) č. 396/2005, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/128/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 a zrušujú rozhodnutia Rady 66/399/EHS, 76/894/EHS a 2009/470/ES
- Nariadenie Komisie (ES) č. 690/2008 o uznaní chránených zón vystavených osobitným zdravotným rizikám rastlín v Spoločenstve v znení 823/2009, 17/2010, 361/2010, 436/2011, 355/2012, 707/2014 a 873/2016
- Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS
- Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 1185/2009 o štatistike pesticídov

2.7.2 Činnosť

Hlavným poslaním ÚKSÚP v oblasti ochrany rastlín je kontrola zdravotného stavu dovážaných rastlín a rastlinných produktov ich kontrolou na hraničných inšpekčných staniciach (ďalej len „HIS“) a kontrola zdravotného stavu rastlín a rastlinných produktov vyprodukovaných na území SR v rámci sústavnej rastlinolekárskej kontroly na účely vystavovania rastlinných pasov, s cieľom zamedziť zavlečenie a rozširovanie škodlivých organizmov.

Ďalšou úlohou je vykonávanie signalizácie výskytu a ošetrovania proti škodlivým organizmom, kontrola výroby, uvádzania na trh, používania, skladovania a zneškodňovania POR, čo prispieva k zabezpečovaniu ochrany zdravia ľudí, zvierat a životného prostredia, sústavná rastlinolekárska kontrola množiteľských porastov, vrátane vzorkovania rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov, zisťovanie spotreby prípravkov na ochranu rastlín, kontrola pestovania maku a drogových rastlín, povolenia na leteckú aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov.

Výsledky činnosti odboru využíva poľnohospodárska prax, colné orgány a dovozcovia, výrobcovia a vývozcovia rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov.

Činnosť ÚKSÚP v oblasti ochrany rastlín je pokrytá metodicky Odborom ochrany rastlín (ďalej len „OOR“). Terénna kontrola je zabezpečovaná oblastnými fytoinšpektormi oddelenia kontroly ochrany rastlín (ďalej len „OKOR“) sekcie kontroly ÚKSÚP, ktorí majú pracoviská vhodne rozmiestnené na celom území Slovenskej republiky.

Ústredie v Bratislave metodicky riadilo činnosť oblastných fytoinšpektorov a fytoinšpektorov na hraničných inšpekčných staniciach. Vypracovali sa Metodiky detekčného prieskumu škodlivých organizmov pre rok 2017, ďalej bol vypracovaný mesačný plán vzorkovania rastlín a prípravkov na ochranu rastlín, aktualizoval sa Súbor metodických pokynov k poautorizačnej úradnej kontrole prípravkov na ochranu rastlín v SR v roku 2017.

V rámci úloh vykonávaných pre PPA boli aktualizované Metodiky kontroly krížového plnenia a Metodiky pre kontrolu delegovaných činností vykonávaných pre PPA v plánovacom období 2014-2020.

Signalizačné správy boli vydávané nasledovne: týždenník Roľnícke noviny 48 článkov, denník Plus jeden deň 36 článkov a teletext televízie Markíza 17 informácií.

2.7.2.1 Vonkajšia karanténa

Na úseku vonkajšej karantény bolo v roku 2017 celkovo prerokovaných 43 žiadostí o registráciu výrobcov a dovozcov podľa pokynov pre registráciu podľa nariadenia vlády č. 199/2005 Z. z. o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty. Z toho bolo zaregistrovaných 24 nových subjektov, 15 subjektov zaslalo žiadosť o zmenu v registrácii a boli vydané 4 duplikáty osvedčenia o registrácii. Z dôvodu zániku činnosti, pre ktorú bol subjekt registrovaný, bola registrácia zrušená 59 subjektom, z toho 7 subjektom, ktoré mali vydané aj oprávnenie na vydávanie rastlinných pasov. Celkovo je zrušených 1128 registrácií.

Bolo vydaných 5 oprávnení na vydávanie rastlinných pasov, v 3 prípadoch došlo k zmenám v oprávneniach na vydávanie rastlinných pasov.

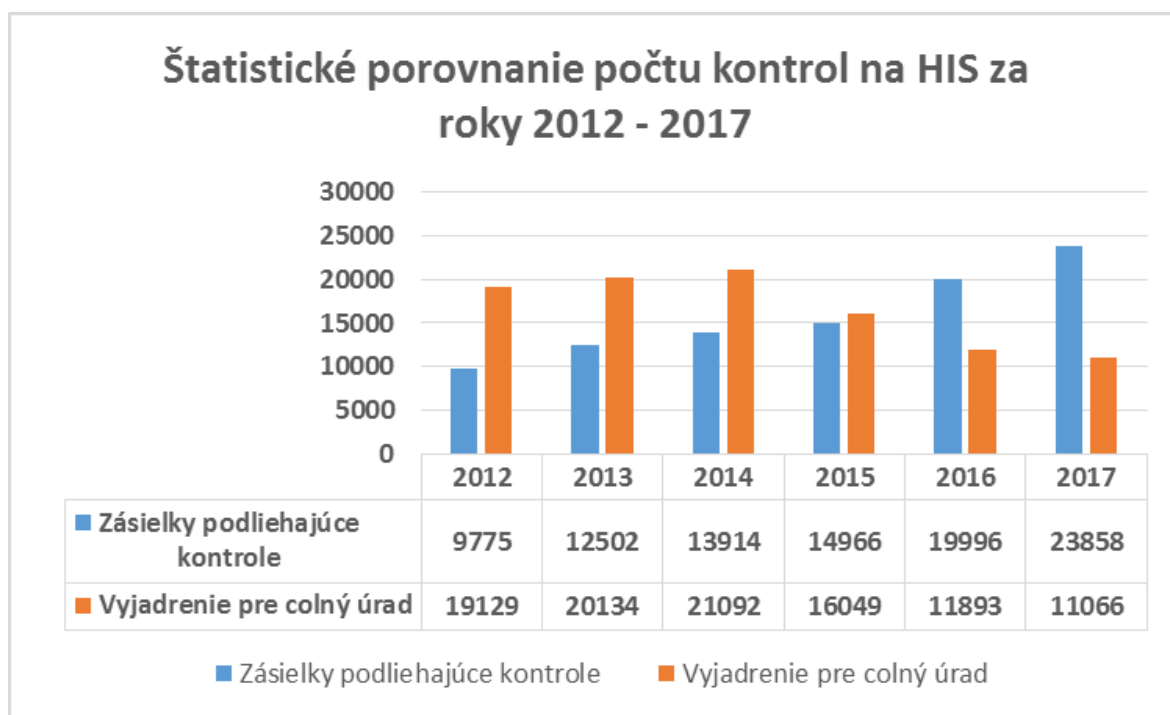
K 31. decembru 2017 je zaregistrovaných 1 700 subjektov a udelených 322 oprávnení na vydávanie rastlinných pasov.

Celkovo je zaregistrovaných 208 výrobcov dreveného obalového materiálu podľa požiadaviek normy FAO ISPM č. 15, z toho: 113 aktívnych výrobcov dreveného obalového materiálu s vlastnou certifikovanou sušiarňou, 29 pozastavených vlastníkov certifikovanej sušiarne; 61 aktívnych výrobcov bez vlastnej certifikovanej sušiarne a 5 výrobcov bez vlastnej certifikovanej sušiarne s pozastavenou činnosťou.

Za rok 2017 bolo na HIS Čierna nad Tisou, Maťovce, Vyšné Nemecké a Bratislava-letisko pri dovoze skontrolovaných celkom 34 924 zásielok. Rastlinolekárskej kontrole v zmysle NV SR č. 199/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov podliehalo 23 858 zásielok; k 11 066 zásielkam nepodliehajúcim rastlinolekárskej kontrole colníci žiadali stanovisko ÚKSÚP.

Pri dovoze bolo na HIS skontrolovaných 467 zásielok krmív pôvodom z tretích krajín. Pri vývoze na HIS bolo vybavených celkom 36 zásielok, na ktoré boli vydané rastlinolekárské osvedčenia. Za rok 2017 bolo pri dovoze na HIS pozastavených celkom 136 zásielok nespĺňajúcich podmienky dovozu do EÚ. Na pozastavené zásielky vydal ÚKSÚP 29 rozhodnutí s nariadeným rastlinolekárskym opatrením na likvidáciu, ktorá bola vykonaná za prítomnosti príslušných oblastných fytoinšpektorov.

Na vyzvanie colníkmi bolo vo vnútrozemí a na vyclievacích poštách skontrolovaných 97 zásielok z tretích krajín podliehajúcich kontrole, z toho 9 zásielok alebo ich častí nespĺňalo podmienky vstupu do EÚ, všetky boli zlikvidované.

2.7.2.2 Vnútoraná karanténa

Na úseku vnútornej karantény bolo v roku 2017 vydaných spolu 17 rozhodnutí súvisiacich s výskytom karanténnych škodlivých organizmov. Prehľad udáva nasledovná tabuľka:

Škodlivý organizmus	Počet vydaných rozhodnutí
Spála jadrovín (<i>Erwinia amylovora</i>)	6
Európska žltáčka kôstkovín (<i>European stone fruit phytoplasma</i>)	5
Baktériová krúžkovitosť zemiaka (<i>Clavibacter michiganensis</i> subsp. <i>sepedonicus</i>)	1
Háďatko zemiakové (<i>Globodera rostochiensis</i>)	3
Sypavka borovic <i>Scirrhia acicola</i> (syn., <i>Mycosphaerella dearnessii</i>)	1
Likvidácia výpestkov jadrovín pôvodom z tretích krajín	1
Spolu	17

Následných kontrol ako kontrola nariadených opatrení v rámci fytokontroly bolo 75, v rámci prípravkov na ochranu rastlín 12. V rámci zisťovania inváznych druhov burín na poľnohospodárskej pôde bolo vykonaných 10 kontrol.

Pri kontrole vývozu rastlín a rastlinných produktov bolo spolu vystavených 9 682 rastlinolekárske osvedčenie a 9 Intra EÚ dokumentov na tovar smerujúci zo Slovenska do iného členského štátu.

Počty kontrol registrovaných subjektov, sušiarňí a rastlinných pasov u neregistrovaných subjektov

Činnosť	Počet kontrol
kontrola registrovaných subjektov a rastlinných pasov, okrem sušiarňí	447
kontrola sušiarňí	126
kontrola rastlinných pasov u neregistrovaných subjektov	76

V rámci sústavnej rastlinolekárskej kontroly registrovaných subjektov, najmä v ovocných, viničových, okrasných a lesných škôlkach, boli vykonané kontroly, ktorých prehľad je uvedený v tabuľke:

Sústavná rastlinolekárska kontrola	Počet kontrol
ovocných škôlok	34
viničových škôlok	2
okrasných škôlok	25
lesných škôlok	54
priesad zeleniny	4

Ďalšou činnosťou z hľadiska celoeurópskeho monitorovania škodlivých organizmov je prieskum výskytu karanténnych škodlivých organizmov, ktorého výsledky sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

	Monitoring škodlivých organizmov	Počet kontrol	Počet vzoriek
1.	<i>Agrilus anxius</i> (národný monitorovací program – NMP)	160	21
2.	<i>Agrilus auroguttatus</i> (NMP)	69	4
3.	<i>Agrilus planipennis</i> (NMP)	102	17
4.	<i>Anoplophora chinensis</i> (NMP)	475	24
5.	<i>Anoplophora glabripennis</i> (NMP)	435	41
6.	<i>Anthonomus eugenii</i> (NMP)	47	13
7.	<i>Aromia bungii</i> (NMP)	83	2
8.	<i>Atropellis</i> spp. (NMP)	65	3
9.	<i>Bactrocera dorsalis</i> (NMP)	74	8
10.	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i> (NMP)	564	406
11.	<i>Candidatus liberibacter solanacearum</i> (NMP)	124	0

12.	<i>Clavibacter michiganensis</i> subsp. <i>sepedonicus</i> (baktériová krúžkovitosť zemiaka) a <i>Ralstonia solanacearum</i> (hnedá hniloba zemiaka) (NMP)	476	349 (hľuzy) 35 (voda)
13.	<i>Dendrolinus sibiricus</i> (NMP)	148	20
14.	<i>Diaporthe vaccinii</i> (NMP)	32	8
15.	<i>Epitrix</i> spp. (NMP)	260	45
16.	<i>Geosmithia morbida</i> (a vektor <i>Pityophthorus juglandis</i>) (NMP)	95	1
17.	<i>Giberella circinata</i> (NMP)	168	55
18.	<i>Globodera pallida</i> , <i>Globodera rostochiensis</i> a <i>Synchytrium endobioticum</i> (iba prieskum - konzumné zemiaky) (NMP)	67	157
19.	Grapevine flavescence doreé phytoplasma (zlaté žltnutie viniča) (NMP)	90	49
20.	<i>Monochamus</i> spp. (NMP)	164	26
21.	<i>Pissodes</i> spp. (NMP)	60	5
22.	<i>Polygraphus proximus</i> (NMP)	101	4
23.	<i>Popilia japonica</i> (NMP)	294	3
24.	<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>actinidiae</i> (NMP)	23	5
25.	<i>Pterandrus rosa</i> (NMP)	146	3
26.	<i>Radopholus similis</i> (NMP)	14	3
27.	<i>Rhagoletis fausta</i> (NMP)	36	0
28.	<i>Scaphoideus titanus</i> (NMP)	91	102
29.	<i>Thaumatotibia leucotreta</i> (NMP)	45	6
30.	<i>Thrips setosus</i> (NMP)	108	36
31.	Tomato leaf curl New Delhi virus (NMP)	110	6
32.	<i>Xylella fastidiosa</i> (NMP)	572	241
33.	<i>Xylosandrus crassiusculus</i> (NMP)	210	6
Monitoring ostatných škodlivých organizmov			
34.	<i>Acidovorax citrulli</i>	31	0
35.	<i>Aphelenchoides besseyi</i>	27	16
36.	Apricot chlorotic leafroll phytoplasma (syn. European stone fruit phytoplasma) (európska žltáčka kôstkovín)	38	10
37.	<i>Bactrocera invadens</i>	81	0
38.	<i>Bemisia tabaci</i> (molica tabaková)	46	14
39.	<i>Ceratocystis platani</i> (tracheomykózne odumieranie platanov)	71	12
40.	<i>Dickeya solani</i>	136	0
41.	<i>Diplocarpon mali</i>	93	8
42.	<i>Ditylenchus destructor</i> (hád'atko)	205	50
43.	<i>Ditylenchus dipsaci</i> (hád'átka zhubné)	43	6
44.	<i>Erwinia amylovora</i> (spála jadrovín)	555	359
45.	<i>Heterobasidion irregulare</i>	67	0
46.	<i>Liriomyza huidobrensis</i> , <i>L. trifolii</i> , <i>L. bryoniae</i> , <i>L. sativae</i> (mínerky)	69	12
47.	<i>Melampsora medusae</i>	53	1

48.	<i>Scirrhia acicola</i> (syn. <i>Mycosphaerella dearnessii</i>) a <i>Scirrhia pini</i> (syn. <i>Mycosphaerella pini</i>) (sypavky na borovici)	107	81
49.	Pepino mosaic virus (vírus mozaiky pepina)	54	19
50.	<i>Phytophthora chrysanthemi</i>	50	19
51.	<i>Phytophthora ramorum</i> (náhle odumieranie dubov) a <i>Phytophthora kernoviae</i> (pleseň na drevinách)	244	51
52.	<i>Phytophthora chrysanthemi</i>	50	1
53.	Potato stolbur phytoplasma (stolbur zemiaka)	220	5
54.	<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>aesculi</i>	67	2
55.	<i>Rhagoletis pomonella</i>	77	2
56.	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i> (nosánik palmový)	30	0
57.	<i>Strauzia longipennis</i>	22	2
58.	<i>Thrips palmi</i> (strapka Palmiho)	81	30
59.	<i>Tilletia indica</i> (mazľavka)	44	41
60.	<i>Tuta absoluta</i> (psota rajčiaková)	107	17
61.	<i>Drosophilla suzukii</i>	47	60
62.	<i>Dryocosmus kuriphilus</i> (hrčiarka gaštanová)	48	0

Monitoring škodlivých organizmov – porovnanie počtu kontrol za roky 2012 – 2017

Škodlivý organizmus	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<i>Acidovorax citrulli</i>	-	-	-	24	21	31
<i>Agrilus anxius</i>	-	-	-	-	143	160
<i>Agrilus auroguttatus</i>	-	-	-	-	87	69
<i>Agrilus planipennis</i>	-	-	-	-	82	102
<i>Anoplophora chinensis</i> a <i>Anoplophora glabripennis</i>	413	590	490	554	501	475
<i>Anthonomus eugenii</i>	-	-	-	-	50	47
<i>Aphelenchoides besseyi</i>	49	36	52	36	28	27
Apricot chlorotic leafroll phytoplasma (syn. European stone fruit phytoplasma) (európska žltáčka kôstkovín)	61	68	74	87	39	38
<i>Aromia bungii</i>	-	-	-	-	84	83
<i>Atropellis spp.</i>	-	-	-	-	-	65
<i>Bactrocera dorsalis</i>	-	-	-	-	88	74
<i>Bactrocera invadens</i>	-	-	-	-	67	81
<i>Bemisia tabaci</i> (molica tabaková)	77	82	77	51	53	46
<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>	331	432	349	406	455	564
<i>Candidatus liberibacter solanacearum</i>	-	-	-	-	144	124
<i>Ceratocystis platani</i> (tracheomykózne odumieranie platanov)	107	133	102	94	82	71
<i>Clavibacter michiganensis</i> subsp. <i>sepedonicus</i> (baktériová krúžkovitosť zemiaka) a <i>Ralstonia solanacearum</i> (hnedá hniloba zemiaka) (NMP)	766	601	559	413	564	384

<i>Dendrolinus sibiricus</i>	-	-	-	-	122	148
<i>Diaporthe vaccini</i>	-	-	-	-	30	32
<i>Dickeya solani</i>	-	-	-	-	564	136
<i>Diplocarpon mali</i>	-	-	-	176	132	93
<i>Ditylenchus destructor</i> (hád'atko)	314	222	202	163	172	205
<i>Ditylenchus dipsaci</i> (hád'atko zhubné)	-	-	-	37	49	43
<i>Drosophilla suzukii</i>	-	-	-	-	36	47
<i>Dryocosmus kuriphilus</i> (hrčiarka gaštanová)	380	338	204	71	74	48
<i>Epitrix</i>	276	288	227	174	223	260
<i>Erwinia amylovora</i> (spála jadrovín)	951	1 005	883	810	726	555
<i>Eutypella parasitica</i> (rakovina javora)	113	178	174	32	-	-
<i>Geosmithia morbida</i> (a vektor <i>Pityophthorus juglandis</i>)	-	-	-	-	41	95
<i>Giberella circinata</i>	100	115	123	134	164	168
<i>Globodera pallida</i> , <i>Globodera rostochiensis</i> a <i>Synchytrium endobioticum</i> (iba prieskum - konzumné zemiaky)	47	64	47	30	36	67
Grapevine flavescence doreé phytoplasma (zlaté žltnutie viniča)	-	-	-	49	67	90
<i>Heterobasidion irregulare</i>	-	-	-	-	101	67
kukuričiar koreňový	364	357	7	-	-	-
<i>Liriomyza huidobrensis</i> , <i>L. trifolii</i> , <i>L. bryoniae</i> , <i>L. sativae</i> (mínerky)	98	95	94	69	75	69
<i>Melampsora medusae</i>	-	-	-	63	62	53
<i>Monilinia fructicola</i>	222	255	61	-	-	-
<i>Monochamus</i> spp.	-	-	-	-	134	164
Pepino mosaic virus (vírus mozaiky pepina)	75	77	81	69	70	54
<i>Phytophthora chrysanthemi</i>	-	-	-	-	-	50
<i>Phytophthora ramorum</i> (náhle odumieranie dubov) a <i>Phytophthora kernoviae</i> (pleseň na drevinách)	232	334	285	280	305	244
<i>Pissodes</i> spp.	-	-	-	-	-	60
<i>Polygraphus proximus</i>	-	-	-	-	85	101
<i>Pomacea insularum</i>	23	25	23	17	24	-
<i>Popilia japonica</i>	-	-	-	-	157	294
Potato spindle tuber viroid (viroid vretenovitosti zemiaka na okrasných rastlinách)	16	-	-	-	-	-
Potato stolbur phytoplasma (stolbur zemiaka)	369	325	259	198	201	220
<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>actinidiae</i>	-	36	31	21	28	23
<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>aesculi</i>	-	-	-	93	80	67
<i>Pterandrus rosa</i>	-	-	-	-	114	146
<i>Radopholus similis</i>	-	-	-	-	13	14
<i>Rhagoletis fausta</i>	-	-	-	-	35	36

<i>Rhagoletis pomonella</i>	-	-	-	-	88	77
<i>Rhynchophorus ferrugineus</i> (nosánik palmový)	41	52	48	35	21	30
<i>Scaphoideus titanus</i>	-	-	-	-	-	91
<i>Scirrhia acicola</i> (syn. <i>Mycosphaerella dearnessii</i>) a <i>Scirrhia pini</i> (syn. <i>Mycosphaerella pini</i>) (sypavky na borovici)	124	160	153	131	136	107
<i>Strauzia longipennis</i>	-	-	-	-	27	22
<i>Thaumatotibia leucotreta</i>	-	-	-	-	57	45
<i>Thrips palmi</i> (strapka Palmiho)	109	106	117	70	89	81
<i>Thrips setosus</i>	-	-	-	-	95	108
<i>Tilletia indica</i> (mazľavka)	49	51	66	48	46	44
Tomato leaf curl New Delhi virus	-	-	-	-	103	110
<i>Tuta absoluta</i> (psota rajčiaková)	103	112	98	82	97	107
<i>Xylella fastidiosa</i>	-	-	79	397	286	572
<i>Xylosandrus crassiusculus</i>	-	-	-	-	219	210

K monitoringu patrí aj **kontrola závlahových a odpadových vôd** v rámci kontroly hnedej hniloby zemiaka.

Činnosť	Počet kontrol
kontrola závlahových vôd	15
kontrola odpadových vôd	0

V rámci monitoringu a kontroly spály jadrovín sa vykonáva aj **kontrola kočovania včelstiev**, kde bolo vykonaných spolu 7 kontrol.

V roku 2017 bol vykonávaný nepovinný monitoring škodcu *Drosophila suzukii*, kde bolo spolu vykonaných 47 kontrol, ktoré boli uskutočnené výhradne na skúšobných staniciach ÚKSÚP.

V rámci kontrol **nelegálneho pestovania konope** bolo vykonaných spolu 41 kontrol.

Na množiteľských plochách zemiakov sa pred výsadbou uskutočnil odber vzoriek zeminy na potvrdenie neprítomnosti **rakoviny zemiaka a háďatka zemiakového**, ktorý bol vykonávaný pestovateľmi za účasti fytoinšpektorov. Spolu bolo vykonaných 21 kontrol.

Podkladmi pre vypracovávanie situačných správ boli pozorovania na pevných a pomocných pozorovacích bodoch podľa platných metodík. Signalizáciu vykonávali fytoinšpektori rôzne podľa svojich možností a podľa úrovne spolupráce s agronómami a s poľnohospodárskou komorou.

Činnosť	Počet kontrol
pozorovanie na pevných pozorovacích bodoch	843
pozorovanie a odpočty hraboša poľného na požiadanie pre plošnú aplikáciu	19

Pravidelné agrochemické skúšanie pôd bolo metodicky riadené u 182 subjektov. Okrem toho bolo vykonaných 11 kontrol skladovania a používania dusíkatých hnojív a 5 kontrol v oblasti registrácie sadov.

2.7.2.3 Úradné kontroly prípravkov na ochranu rastlín

Úradné kontroly POR sa vykonávajú v zmysle § 4 písm. q) zákona NR SR č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a európskej legislatívy Nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách a Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS.

Úradné kontroly POR sa vykonávajú na každom stupni ich uvádzania na trh, skladovania, používania a zneškodňovania.

OOR každoročne vydáva Národný plán fytoontroly, ktorého jedným z cieľov je kontrola POR zameraná najmä na:

- prevenciu, elimináciu alebo zníženie rizík súvisiacich s ochranou rastlín na prijateľnú mieru,
- kontrolu uvádzania na trh, skladovania, používania a zneškodňovania prípravkov na ochranu rastlín,
- kontrolu dovozu prípravkov na ochranu rastlín z tretích krajín na trh SR a z tretích krajín do EÚ,
- dodržiavanie zásad správnej farmárskej praxe.

Prehľad úradných kontrol prípravkov na ochranu rastlín v roku 2017

Činnosť – Kontrola prípravkov na ochranu rastlín (POR)	Počet kontrol
Úradná kontrola používateľov POR	
Úradná kontrola konečných užívateľov POR – poľnohospodárskych subjektov, paralelné POR, kontrola skladov POR vrátane zisťovania zásob starých POR, následné kontroly POR	374
Kontrola leteckých aplikácií POR (žiadateľov) + leteckých aplikátorov (letcov)	14+1
Úradná kontrola podnikov agro - služieb v oblasti POR (subjekty vykonávajúce postreky pre iné subjekty)	20
Úradná kontrola pri vzniku úletov pozemnou aplikáciou POR + podnety ohľadne aplikácie POR	18
Úradná kontrola poškodenia včelstiev pri používaní POR	2
Úradná kontrola aplikácie POR + pozemné aplikačné zariadenie priamo v teréne	14
Úradná kontrola POR vo verejnej zeleni	10
Úradná kontrola pozemných aplikačných zariadení, moričiek osiva a sadiva	137
Úradná kontrola v rámci porušenia MRL účinnej látky v rámci nadlimitného množstva reziduí v potravinách rastlinného pôvodu	3
Úradná kontrola predaja POR	
Úradná kontrola veľkoobchodných reťazcov (Hornbach, OBI, Tesco, Kaufland) + kontrola malopotrebitel'ských balení POR v rámci predaja	18

Úradná kontrola malo predajní + kontrola malospotrebitel'ských balení POR v rámci ich predaja	203
Úradná kontrola veľkoskladov pesticídov + kontrola veľkospotrebitel'ských balení POR	27
Úradná kontrola internetového predaja POR - (Internetových stránok)	6
Úradná kontrola výrobcov POR	0
Úradná kontrola distribútorov POR	14
Úradná kontrola dovozov POR	
Úradná kontrola dovozu referenčných POR + paralelných POR z tretích krajín aj v rámci EÚ	51
Úradná kontrola dovozov POR – v režime „tranzit“ cez hraničné prechody	11
Celkový počet vykonaných úradných kontrol POR	922
Úradné posudzovanie žiadostí a vydanie o povolenie leteckej aplikácie ÚKSÚP	57
Kontroly krížového plnenia (pre PPA) v zelenej oblasti	190
Kontroly AEKO (pre PPA)	97
Odber štátnych vzoriek POR – stanovený plán na rok 2017	90
celkový počet odobratých vzoriek POR	70
z toho malo - balenia	8
z toho veľko - balenia	62

Výnimky POR vydané (MPaRV SR)	49
Počet výnimiek k veľkoplošnej aplikácii rodenticídov prípravku proti veľmi silnej populácii hraboša poľného	10

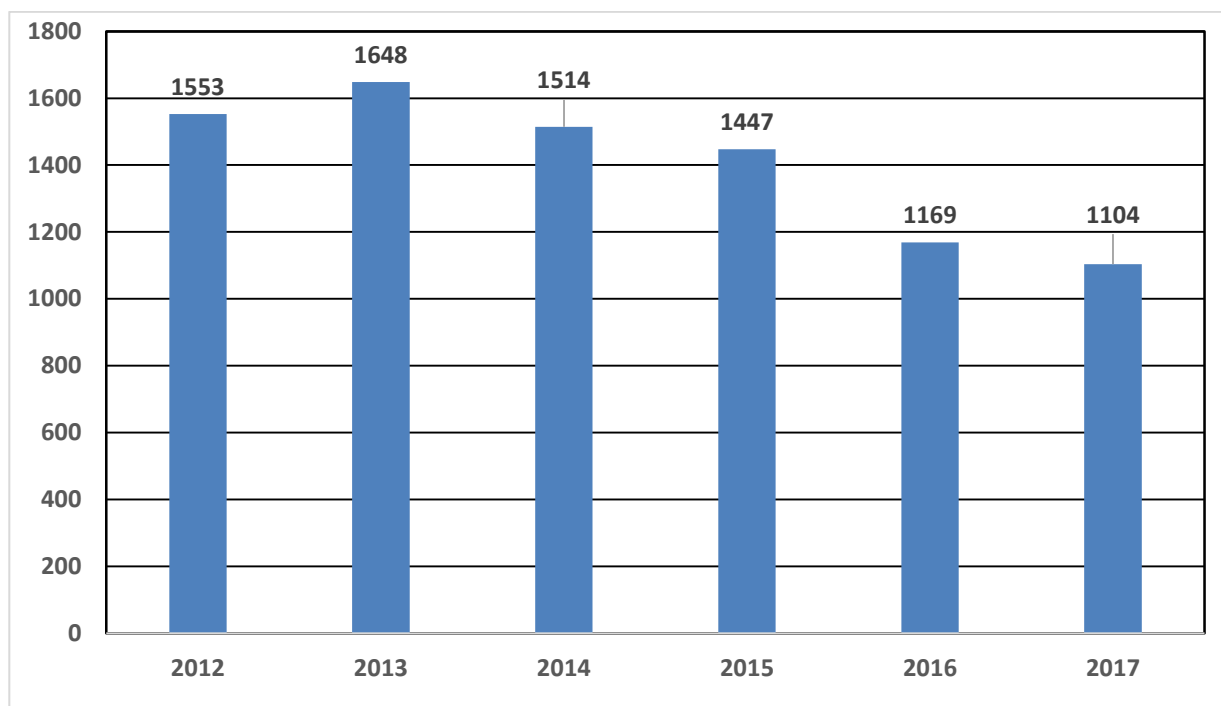
Dovezený objem POR na trh SR (referenčné POR) v kg/lit	396 122
Dovezený objem POR na trh SR (paralelné POR) v kg/lit	30 291
Celkový dovezený objem POR v režime tranzit v kg/lit	93 758

Štatistické porovnanie počtu kontrol POR v SR za roky 2012 – 2017

Kontrola prípravkov na ochranu rastlín	2012	2013	2014	2015	2016	2017
kontrola konečných užívateľov, paralelné prípravky, kontrola skladov prípravkov na ochranu rastlín vrátane zisťovania zásob starých prípravkov na ochranu rastlín, následné kontroly	693	650	508	553	385	374
- z toho kontrola leteckých aplikácií	15	32	15	4	13	14
kontrola podnikov agroslužieb v oblasti prípravkov na ochranu rastlín (subjekty vykonávajúce postreky pre iné subjekty)	10	20	15	30	10	20
kontrola veľkoskladov prípravkov a veľkoobchodných reťazcov (Hornbach, Baumax, Tesco)	81	36	38	52	19	18
kontrola malospotrebitel'ských balení prípravkov pri ich predaji	167	175	212	234	222	203
kontrola dovozu prípravkov na ochranu rastlín z tretích krajín	2	30	62	50	39	51
kontrola úletov prípravkov na ochranu rastlín	16	8	5	9	11	18
posudzovanie žiadostí a vydanie o povolenie leteckej aplikácie	59	60	77	59	97	57
poškodenia včiel pri používaní prípravkov	0	6	0	0	1	2
kontrola internetového predaja prípravkov	0	3	10	15	5	6

kontrola pozemných aplikačných zariadení, moričiek osiva a sadiva	333	429	316	217	125	137
kontrola výrobcov prípravkov na ochranu rastlín	0	0	3	1	1	0
kontroly aplikácie POR + pozemné aplikačné zariadenie priamo v terénne	0	0	21	20	17	14
zákonná kontrola POR popri (Cross - Compliance)	177	199	232	203	224	190
Celkovo	1 553	1 648	1 514	1 447	1 169	1 104

Počet kontrol POR

Prehľad stavu skladovaných starých POR v SR

Stav k	Množstvo v kg
1.5.2007	215 244,00
18.12.2008	198 814,00
19.3.2010	132 532,87
19.4.2010	117 254,23
15.7.2011	61 366,40
30.9.2012	47 599,70
30.9.2013	47 291,70
30.9.2014	43 288,03
30.9.2015	42 608,53
31.12.2016	42 148,53
31.12.2017	41 577,94

2.7.2.4 Vydávanie rozhodnutí na leteckú aplikáciu POR, zisťovanie spotreby POR

ÚKSÚP vydáva rozhodnutia na leteckú aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov v územiach s prvým stupňom ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny. Za rok 2017 bolo spolu posúdených 57 takýchto žiadostí a k nim vydaných rozhodnutí.

Prehľad kontrol pre Pôdohospodársku platobnú agentúru

Kontroly pre PPA	Počet hodín	Počet kontrol
PRV 2014-2020	3 274	97
křížové plnenie	2 032	190
oddelené platby	2 901	760
viazané platby	647	89
chov a udržanie ohrozených druhov zvierat	358	21
kontrola pestovaných drogových rastlín (mak a konope)	550	134
odber vzoriek konope	-	15 vzoriek
vyššia moc	10	3

V rámci zvyšovania odbornej úrovne sa fytoinšpektori zúčastnili 6 školení na nasledujúce témy:

- Metodika zisťovania výskytu škodlivých organizmov v roku 2017.
- Registračný informačný systém a fytocertifikáty.
- Súbor metodických pokynov k úradnej kontrole prípravkov na ochranu rastlín v SR kontrola dovozu POR na hraničných inšpekčných staniciach v roku 2017.
- Kontroly křížového plnenia.
- Poznávanie škodlivých organizmov a kontroly delegovaných činností pre PPA.
- Nové kontrolné záznamy pre výkon úradnej kontroly v teréne.
- ISPM 15, správne používanie cenníka a vedenie evidencie vývozov a dovozov.
- Invázne druhy vzbudzujúce obavy Únie, európske notifikácie a informácie o vybraných škodlivých organizmoch.
- Nariadenie vlády SR č. 286/2017 Z. z. (posledná novela 199/2005).
- Školenie k informačnému systému prípravkov na ochranu rastlín.

Ďalšie úlohy OOR

Činnosť	počet kontrol
komisionálne prehliadky	51
kontroly na požiadanie	55
prednášky pre iné subjekty	15

2.7.3 Ciele a prehľad ich plnenia

MPRV SR stanovilo úlohu zabezpečiť územie SR pred prienikom škodlivých organizmov a ich rozširovanie v rámci SR, čo je zabezpečované kontrolou dodržiavania platnej legislatívy, napr. v oblasti dovozu niektorých komodít, neregistrovaných odrôd, v oblasti prípravkov na ochranu

rastlín a pod. SR sa vstupom do EÚ stala chránenou zónou pre spálu jadrovín (*Erwinia amylovora*) momentálne do 30.4.2018 a háďatko zemiakové (*Globodera pallida*) na dobu neurčitú.

2.8 Oblasť krmív a výživy zvierat

2.8.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon)
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín
- Nariadenie vlády SR č. 438/2006 Z. z. o nežiaducich látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov v alebo na potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu a o zmene a doplnení smernice Rady 91/414/EHS, vrátane všetkých novelizačných nariadení
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 183/2005, ktorým sa stanovujú požiadavky na hygienu krmív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úradnej kontrole krmív na zabezpečenie overenia súladu s krmivárskym a potravinárskym právom a predpismi týkajúcich sa zdravia zvierat a starostlivosti o zvieratá
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) č. 1151/2012, (EÚ) č. 652/2014, (EÚ) 2016/429 a (EÚ) 2016/2031, nariadení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a smerníc Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, smerníc Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutia Rady 92/438/EHS (nariadenie o úradných kontrolách)
- Nariadenie Komisie (ES) č. 669/2009, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 882/2004, pokiaľ ide o zvýšenú mieru úradných kontrol pri dovoze určitých krmív a potravín neživočíšneho pôvodu, a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2006/504/ES,
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 884/2014, ktorým sa stanovujú osobitné podmienky dovozu určitých krmív a potravín z určitých tretích krajín v dôsledku rizika kontaminácie aflatoxínmi a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1152/2009
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/6, ktorým sa stanovujú osobitné podmienky týkajúce sa dovozu krmív a potravín pochádzajúcich alebo odosielaných z Japonska v nadväznosti na haváriu jadrovej elektrárne vo Fukušime a ktorým sa zrušuje vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 322/2014
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/175, ktorým sa stanovujú osobitné podmienky uplatniteľné na dovoz guarovej gumy, ktorá pochádza alebo je odoslaná z Indie, z dôvodu rizika kontaminácie pentachlórfenolom a dioxínmi
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie z 22. decembra 2011 o núdzových opatreniach týkajúcich sa nepovolenej geneticky modifikovanej ryže vo výrobkoch z ryže pochádzajúcich z Číny a sa zrušuje rozhodnutie Komisie 2008/289/ES
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 380/2009 Z. z. , ktorým sa ustanovujú pravidlá na vykonávanie úradných kontrol krmív

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách, s platnosťou od 7. novembra 2003
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 o výsledovateľnosti a označovaní geneticky modifikovaných organizmov a výsledovateľnosti potravín a krmív vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov, a ktorým sa mení a dopĺňa smernica 2001/18/ES
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, ktorou sa stanovujú pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých prenosných spongiformných encefalopatií
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 o doplnkových látkach určených na používanie vo výžive zvierat vrátane 433 smerníc a nariadení, ktorými boli povolené jednotlivé krmné doplnkové látky
- Nariadenie Komisie (ES) č. 152/2009, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a analýzy na účely úradných kontrol krmív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 767/2009 o uvádzaní krmív na trh a ich používaní, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 a ktorým sa zrušujú smernica Rady 79/373/EHS, smernica Komisie 80/511/EHS, smernice Rady 82/471/EHS, 83/228/EHS, 93/74/EHS, 93/113/EHS a 96/25/ES a rozhodnutie Komisie 2004/217/ES
- Nariadenie vlády SR č. 29/2011 Z. z., ktorým sa ustanovuje zoznam zamýšľaných použití krmív určených na osobitné nutričné účely,
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 68/2013 o Katalógu krmných surovín

2.8.2 Činnosť

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR určuje zásadné smery a ciele v oblasti krmív. ÚKSÚP prostredníctvom Odboru krmív a výživy zvierat (ďalej len „OKVZ“) vykonáva úradnú kontrolu na všetkých stupňoch výroby, spracúvania, uvádzania krmiva na trh a jeho používania. Plní nezastupiteľnú úlohu nezávislého kontrolného orgánu v oblasti:

- registrácie fyzických osôb a právnických osôb, ktoré krmivo vyrábajú (vrátane prvovýroby), spracúvajú alebo uvádzajú na trh,
- schvaľovania postupu výroby a činností súvisiacich s uvádzaním krmiva na trh,
- kontrolou dodržiavania povinností krmivárskych podnikov.

2.8.2.1 Oblasť legislatívy

Nariadenia o autorizovaných doplnkových látkach - v priebehu roka bolo EK vydaných 60 nových nariadení a počet autorizačných nariadení ku koncu roku takto predstavoval 519 nariadení. V súlade s krmivárskym zákonom bola pripravená aj verzia zoznamu povolených doplnkových látok, ktorá bola uverejnená vo „Vestník MPRV SR“ v čiaske 21/2017.

Metodický postup určený na vykonávanie kontroly krmív na hraničných vstupných bodoch do EÚ bol aktualizovaný vždy pri pravidelnej štvrt'ročnej novelizácii nariadenia (ES) č. 669/2009 týkajúceho sa zvýšenej frekvencie kontrol niektorých krmných surovín neživočíšneho pôvodu z dovozu, vykonávacím nariadením komisie (EÚ) 2017/2298 s účinnosťou od 1. januára 2018. Nariadenie Komisie (ES) č. 669/2009, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 882/2004, pokiaľ ide o zvýšenú mieru úradných kontrol pri dovoze určitých krmív a potravín neživočíšneho pôvodu, a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2006/504/ES bolo novelizované vykonávacími nariadeniami Komisie:

- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/2107, ktorým sa mení príloha I k nariadeniu (ES) č. 669/2009, pokiaľ ide o zoznam krmív a potravín neživočíšneho pôvodu podliehajúcich zvýšenej miere úradných kontrol pri dovoze.
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/186 z 2. februára 2017, ktorým sa stanovujú osobitné požiadavky uplatniteľné na dovoz zásielok z určitých tretích krajín do Únie v dôsledku mikrobiologickej kontaminácie a ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 669/2009
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1142, ktorým sa mení príloha I k nariadeniu (ES) č. 669/2009, pokiaľ ide o zoznam krmív a potravín neživočíšneho pôvodu podliehajúcich zvýšenej miere úradných kontrol pri dovoze
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/2298, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 669/2009, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004, pokiaľ ide o zvýšenú mieru úradných kontrol pri dovoze určitých krmív a potravín neživočíšneho pôvodu

V priebehu kalendárneho roka 2017 bolo vydaných niekoľko novelizácií, a to najmä:

- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/2229, ktorým sa mení príloha I k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2002/32/ES, pokiaľ ide o najvyššie prípustné množstvá olova, ortuti, melamínu a dekochinátu
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/2058, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) 2016/6, ktorým sa stanovujú osobitné podmienky týkajúce sa dovozu krmív a potravín pochádzajúcich alebo odosielaných z Japonska v nadväznosti na haváriu jadrovej elektrárne vo Fukušime
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1972, ktorým sa menia prílohy I a III k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, pokiaľ ide o program dohľadu nad chronickým chradnutím jeleňovitých v Estónsku, vo Fínsku, v Lotyšsku, Litve, Poľsku a vo Švédsku, a ktorým sa zrušuje rozhodnutie Komisie 2007/182/ES.
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1145 o stiahnutí z trhu určitých krmných doplnkových látok povolených podľa smerníc Rady 70/524/EHS a 82/471/EHS a o zrušení zastaraných ustanovení, ktorými sa povoľujú uvedené krmné doplnkové látky
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1017, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 68/2013 o Katalógu krmných surovín
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/2279, ktorým sa menia prílohy II, IV, VI, VII a VIII k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 767/2009 o uvádzaní krmív na trh a ich používaní
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/771, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 152/2009, pokiaľ ide o metódy stanovenia obsahu dioxínov a polychlórovaných bifenyllov
- Konsolidované znenie nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov v alebo na potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu a o zmene a doplnení smernice Rady 91/414/EHS bolo aktualizované po vydaní nariadenia komisie (EÚ) 2017/1777 z 29. septembra 2017, ktorým sa menia prílohy II, III a IV k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005, pokiaľ ide o maximálne hladiny rezíduí *Bacillus amyloliquefaciens* kmeň FZB24, *Bacillus amyloliquefaciens* kmeň MBI 600, ílovitého drevného uhlia, dichlórpropu-P, etefónu, etridiazolu, flonikamidu, fluazifopu-P, peroxidu vodíka, metaldehydu, penkonazolu, spinetoram, tau-fluvalinátu a *Urtica* spp. v určitých produktoch alebo na nich.

2.8.2.2 Registrácia a schvaľovanie krmivárskych podnikov

Krmivársky podnik, ak jeho sídlo alebo jeho výrobné zariadenie sa nachádza na území SR, je povinný pred začatím výroby alebo uvádzania krmiva na trh požiadať ÚKSÚP o registráciu. Register vykonáva činnosti súvisiace so schvaľovaním a registráciou krmivárskych podnikov, vedie register, uverejňuje zmeny v registri, vydáva osvedčenie o registrácii, vyčiaruje krmivársky podnik z registra a vydáva osvedčenie o odbornej spôsobilosti.

Register krmivárskych podnikov

Činnosť			Počet
Vydanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	V roku 2017		60
	Spolu registrovaných osvedčení		1 522
Registrácia krmivárskych podnikov	Schválené krmivárske podniky	V roku 2017	6
		Spolu v registri	130
	Registrované krmivárske podniky	V roku 2017	69
		Spolu v registri	595
Registrácia prvovýrobcov	V roku 2017		210
	Spolu v registri		3 920
Registrácia výrobcov krmných zmesí pre vlastnú potrebu	V roku 2017		7
	Spolu v registri		403
Registrácia predajní	V roku 2017		85
	Spolu v registri		1 851
Zmeny v registri krmivárskych podnikov	V roku 2017		284

2.8.2.3 Terénna inšpekcia krmív (OIK)

Úradné kontroly krmív v roku 2017 vykonávali inšpektori na základe schváleného „Súhrnného plánu činností ÚKSÚP na rok 2017“. Inšpektori krmív v kontrolovaných subjektoch zisťujú skutkový stav, nedostatky, ich závažnosť, rozsah a trvanie protiprávneho stavu. Porušenia sú riešené uložením sankcií podľa § 12 a uložením osobitných opatrení podľa § 11 krmivárskeho zákona.

2.8.2.3.1 Systém kvality a riadená dokumentácia

V roku 2017 systém kvality a riadená dokumentácia boli vedené v zmysle STN EN ISO/IEC 17020 (2012). V roku 2017 bolo vykonaných 6 svedeckých posúdení výkonu inšpekčnej činnosti v praxi a sedem auditov v krmivárskych podnikoch. Počas roka neboli riešené nápravné činnosti týkajúce sa úradnej kontroly krmív a posudzovanie externými orgánmi na výkon úradnej kontroly sa nekonalo.

2.8.2.4 Výkon úradných kontrol krmív

a) **Úradnú kontrolu krmív z dovozu** na HIS podľa príslušnej legislatívy vykonávali pracovníci fytoinšpekcie. Za rok 2017 bol zaznamenaný dovoz krmív z tretích krajín cez HIS Vyšné

Nemecké v počte 466 zásielok v množstve 10 544,71 t. Kontrola zásielok, u ktorých je nariadená zvýšená miera ÚK neboli za rok 2017 zaznamenané žiadne. Dovoz krmív cez HIS Čierna nad Tisou a letisko Bratislava nebol zaznamenaný.

Dovoz krmív cez HIS

HIS Vyšné Nemecké

Druh	Počet zásielok	Množstvo v t	Poznámka
Ľanové pokrutiny	6	132,21	RU
Ľanové pokrutiny	83	1 836,45	UA
Slnčnicové pokrutiny	17	806,64	UA
Proso	5	108,40	RU
Proso	96	2 117,78	UA
Slnčnica	1	13,12	UA
Slnčnica	5	109,94	MD
Ciok	12	263,88	UA
Požlt'	9	196,48	RU
Vičenec	6	129,66	UA
Lecitín	6	132,81	UA
Lesknica	15	330,45	UA
Kukurličný škrob	4	85,16	UA
Lucerna	4	84,29	UA
Vika	10	221,42	UA
Hrach	1	22,04	UA
Hrach	2	43,52	MD
Kukurica	3	66,96	UA
Šošovica	1	22,03	UA
Sója	1	22,03	UA
Nelúpané arašidy	1	18,90	UZ
Monokalciumpfosfát	4	86,40	RU
Neaktívne kvasinky	20	417,92	UA
Krmne droždíe	15	294,98	RU
Krmne droždíe	56	1 174,40	UA
Liehovárske mláto	20	441,24	RU
Liehovárske mláto	7	149,17	UA
Lupina	6	135,35	UA
Konope	1	22,08	UA
Ľan	25	531,04	UA
Ľan	16	352,47	RU
Ľan	7	153,43	KZ
Ľan	1	22,06	MD
Spolu	466	10 544,71	

b) **V rámci kontroly krížového plnenia** v roku 2017 boli vykonané kontroly v oblasti požiadaviek modulu PH 4 – „Bezpečnosť potravín a krmív“ v súlade s príslušnou platnou legislatívou. Celkom bolo prekontrolovaných 210 subjektov.

c) **Úradné kontroly krmív v krmivárskych podnikoch** sa uskutočnili bez predchádzajúceho upozornenia a boli vykonané na základe ročného plánu kontrol v súlade s jediným národným kontrolným plánom. Frekvencia výkonu úradných kontrol je stanovená podľa štandardného operačného postupu na stanovenie rizikovosti krmivárskych podnikov. Spolu za rok 2017 bolo vykonaných 1 451 úradných kontrol a celkovo bolo odobratých 1 158 úradných vzoriek krmív na analýzu. V rámci výkonu ÚK inšpektori zistili 217 nedostatkov a krmivárskym podnikom udelili celkovo 217 nápravných opatrení.

Pri vykonaných kontrolách sa najviac zo všetkých porušení až 98 zistilo pri povinnosti registrácie a schválení krmivárskych podnikov (platnosť registrácie, neregistrovanie všetkých činností a pod.). Ďalej bolo zistených 47 porušení ohľadom uvádzania povinných informácií o krmivách, ktoré boli vyrobené alebo uvedené na trh (označovanie krmív, nedodanie etikiet v úradnom jazyku, nesprávny preklad originálnych etikiet, nedostatočné označenie, chýbajúce legislatívou predpísané údaje). Ďalšie nedostatky boli zistené pri kontrole odbornej spôsobilosti fyzickej osoby (26), skladového poriadku (14) a v menšom rozsahu boli zistené nedostatky pri kontrole registrácie dodávateľov krmív (10), organizačného (3) a dokumentačného poriadku (3) a pri kontrole technologického postupu výroby krmiva (2).

Tieto nedostatky neohrozovali bezpečnosť krmív a boli vyriešené väčšinou upozornením prevádzkovateľov krmivárskych podnikov surčením termínu na ich odstránenie. O ich odstránení informovali krmivárske podniky ÚKSÚP stanoveným spôsobom. Pri následnej úradnej kontrole sa splnenie uložených opatrení kontrolovalo.

Pri ÚK sa dôraz kládol aj na kontrolu HACCP plánov (Analýza nebezpečenstiev a metóda kritických kontrolných bodov) so zameraním sa na plnenie plánu, pričom sa zistilo, že HACCP plány stále nie sú vypracované na požadovanej úrovni. Krmivárske podniky boli vyzvané k prepracovaniu a doloženiu aktualizovaných plánov, ktoré zodpovedajú skutočnosti s vytýčením kritických kontrolných bodov a dôkazom o ich kontrole zo strany HACCP tímu krmivárskeho podniku. Boli odkázaní aj na web stránku ÚKSÚP, kde sú vzory a návody na ich prípravu a zavedenie.

d) **Špeciálne úradné kontroly krmív v krmivárskych podnikoch:**

- zisťovanie prítomnosti tkanív živočíšneho pôvodu v krmivách. Účelom kontrol bola prevencia výskytu BSE. Zo 114 analyzovaných vzoriek neboli zistené žiadne nezhody
- zisťovanie prítomnosti semien Ambrózie spp. v krmivách. Z 23 analyzovaných vzoriek boli zistené 2 nezhody, kde výsledky presahovali maximálne prípustný limit stanovený nariadením vlády SR č. 438/2006 Z. z. o nežiaducich látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív, v platnom znení.
- používanie GMO v krmivách sa kontrolovali povolené typy GMO a spôsob označenia GMO krmiva (etikety). Kontrolovali sa kŕmne suroviny a kŕmne zmesi, ktoré sa používajú vo výžive hospodárskych zvierat. Zo 69 analyzovaných vzoriek neboli zistené žiadne nezhody. kontroly na prítomnosť melamínu v krmivách najmä dovoz krmív z Číny pre spoločenské zvieratá (zameranie na psy, mačky). Zo 14 analyzovaných vzoriek neboli

zistené nedostatky.

- kontroly dodržiavania podmienok prevádzkovania verejných skladov v spolupráci s MPRV SR a RVPS. Neboli zistené žiadne nezhody
- v rámci overovania technológií výroby krmív bola kontrola zameraná na posúdenie technologických liniek výroby krmných zmesí a ich spôsobilosť na výrobu krmív

Prehľad úradne odobratých vzoriek krmív

Odbor vzoriek na účel analýzy	Počet
Zložky živočíšneho pôvodu	114
Botanické nečistoty	23
GMO	69
Ťažké kovy, mikroprvky, makroprvky	120
Mykotoxíny (aflatoxíny B1G1B1G2, deoxynivalenol)	188
Spolu	514

Počet zaevidovaných a vyhodnotených úradne odobratých vzoriek krmív

Vzorka	Počet
Úradný odber vzoriek v roku 2017	1 165
Evidované a vyhodnotené vzorky v roku 2017	1 228
Vystavené posudky na vzorky v roku 2017	794
- z toho vyhovujúce / nevyhovujúce	749 / 45

Počet vzoriek podľa druhu krmiva

Typ krmiva	Počet	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	% nevyhovujúcich	Nevyhovujúce označením
Doplnkové krmivá	254	237	17	6,7	2
Kompletné krmivá	327	303	24	7,3	4
Doplnkové látky	11	11	0	0,0	0
Premixy	40	37	3	7,5	2
Krmne suroviny	162	161	1	0,6	7
Celkový počet	794	749	45	5,7	15

Počet vzoriek podľa typu krmivárskeho podniku

Typ krmivárskeho podniku	Počet	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	% nevyhovujúcich
Výrobcovia krmnej suroviny	66	65	1	1,5
Výrobcovia doplnkových látok, bioproteínov, premixov	34	33	1	2,9
Výrobcovia krmných zmesí a doplnkových krmných zmesí	266	244	22	8,3
Dovozcovia krmív	18	17	1	5,6
Sprostredkovatelia a obchody	288	270	18	6,3
Výrobcovia pre vlastnú potrebu	122	120	2	1,6
Celkový počet	794	749	45	5,7

Počet analýz na sledovanie GMO v krmivách

Kategória	Počet analýz	GMO pozitívna	GMO negatívna	Počet nevyhovujúcich
Kŕmne suroviny				
Sója	15	8	7	0
Ľan	1	0	1	nepovolený GMO ľan FP967
Kukurica	7	0	7	0
Olej-semená repky olejnej	12	0	12	0
Celkom	35	8	27	0
Kŕmne zmesi				
Kŕmne zmesi	30	11	19	0
Mliečne náhradky				
Mliečne náhradky	4	0	4	0
Spolu	69	19	50	0

Počet stanovení ťažkých kovov v krmivách

Druh krmiva	Počet stanovení			
	ortuť	olovo	kadmium	spolu
Kompletné krmivá	5	9	9	23
Doplnkové krmivá	1	13	13	27
Premixy	0	0	0	0
Kŕmne suroviny	4	28	28	60
Doplnkové látky	0	5	5	10
Spolu	10	55	55	120

Počet stanovení na krížovú kontamináciu kokcidiostatikami

Druh krmiva	Počet stanovení										Spolu
	Salinomycinát sodný	Monenenzinát sodný	Narazín	Nikarbazín	Robenidín	Lasalocid sodný	Maduramycín	Semduramycín	Halofuginon	Diklazuril	
Kompletné krmivá	22	19	20	-	8	-	-	-	-	-	69
Doplnkové krmivá	5	5	5	-	-	-	-	-	-	-	15
Premixy	3	2	3	-	-	-	-	-	-	-	8
Kŕmne suroviny	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Doplnkové látky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Spolu	30	26	28	-	8	-	-	-	-	-	92

Počet stanovení mikroprvků překračujících nejvyšší přípustné hodnoty

Druh krmív	Počet stanovení s překročeným obsahem mikroprvků			
	zinok	mangán	meď	spolu
Kompletné krmivá	1	0	1	2
Spolu	51	0	1	2

e) Úradné kontroly vykonané na základe informácie z rýchleho výstražného systému pre krmivá a potraviny (RASFF) boli vykonané v súčinnosti s fytoinšpektormi a inšpektormi RVPS. Oznámenia boli zdokumentované a odoslané na národný kontaktný bod RASFF.

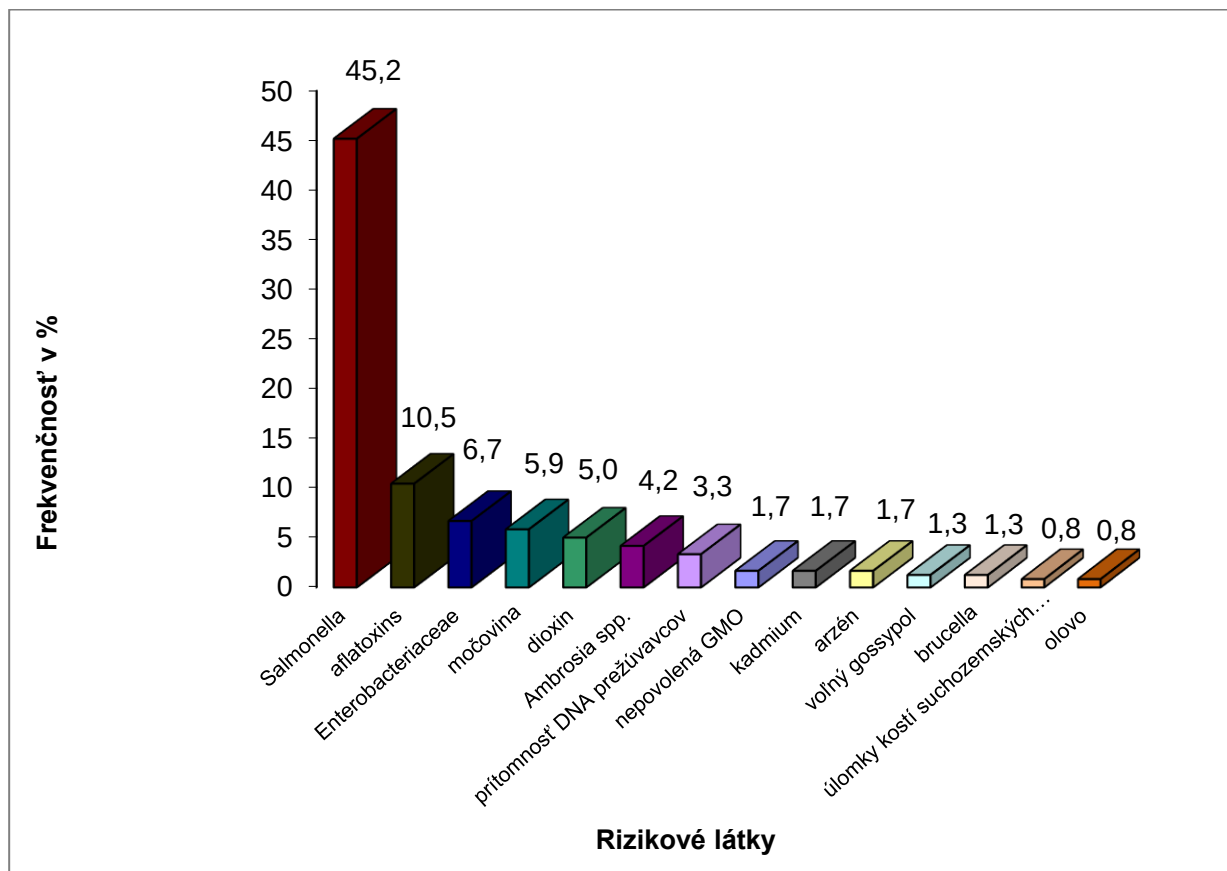
Úradné kontroly vykonané na základe informácie z RASFF v roku 2017 na Slovensku:

1. 2017.0059 zistená prítomnosť *Salmonelly infantis* v krmive pre spoločenské zvieratá, produkcia Slovensko. Výsledok: Prípád preverovala ŠVPS SR.

Najčastejší výskyt rizikových látok v krmivách z celkového počtu denných hlásení RASFF

Riziková látka	Frekvencia výskytu v %
Salmonella	45,2
aflatoxins	10,5
Enterobacteriaceae	6,7
Močovina	5,9
dioxin	5,0
Ambrosia spp.	4,2
prítomnosť DNA prežúvavcov	3,3
nepovolená GMO	1,7
kadmium	1,7
arzén	1,7
voľný gossypol	1,3
Brucella	1,3
úlomky kostí suchozemských živočíchov	0,8
olovo	0,8

Výskyt rizikových látok v krmivách v rámci RASFF za r. 2017

Prehľad uskutočnených úradných kontrol

Miesto vykonania kontroly	Počet
Komerčná výroba - krmné zmesi	168
Výroba krmných zmesí pre vlastnú potrebu	380
Výroba doplnkových látok, premixov	19
Sprostredkovateľská činnosť	301
Výroba krmných surovín	68
Krížové plnenie modul PH-4 pre PPA	221
Dovoz krmív z tretích krajín	12
Obchodná sieť	85
Potravinársky priemysel	31
Používanie živočíšnych múčok	3
Prvovýroba	34
Miestne šetrenie a kontrola verejných skladov	40
Doprava krmív	22
iné (podnety, GMO a pod.)	67
Spolu	1 451

2.8.2.5 Hodnotenie kvality krmív

Celkom v danom roku bolo zaevidovaných a vyhodnotených 1228 vzoriek krmív. Z tohto počtu bolo 1 165 hodnotených vzoriek na dodržiavanie deklarovaných znakov výživy, výrobnéj a technologickej disciplíny, bezpečnosti, výrobných receptúr, skladovania a označovania. Vzorky boli odoberané plošne zo všetkých typov krmivárskych podnikov. Rovnako aj vzorky krmív odoberané na analýzu zisťovania prítomnosti tkanív živočíšneho pôvodu (prevencia proti výskytu BSE v rámci kontroly bezpečnosti krmív), semien Ambrózie spp., obsah mykotoxínov (aflatoxíny B1G1B1G2, deoxynivalenol) v obilninách a kontrola GMO v krmivách boli odoberané s účelom kontroly splnenia povolených limitov.

Výsledky analýz boli vyhodnotené v súlade s platnými európskymi predpismi a metódami uvedenými v nariadení (ES) č. 152/2009. Na všetky vzorky boli vypracované posudky. S pozitívnym výsledkom nebola na tkanivá živočíšneho pôvodu a ani na prítomnosť mykotoxínov zistená žiadna vzorka. Čo sa týka kontroly vzoriek na GMO, výsledky analýz boli v súlade s legislatívou, ako aj s označením krmív. Na prítomnosť semien Ambrózie spp. v krmivách boli zistené 2 nezhody, kde výsledky presahovali maximálne prípustný limit stanovený nariadením vlády SR č. 438/2006 Z. z. o nežiaducich látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív, v platnom znení. Z toho dôvodu boli v správnom konaní voči trom krmivárskym podnikom prijaté osobitné opatrenia.

Celkom 63 vzoriek krmív tvorili vzorky pre iný účel, napr. vzorky s prekročenou dobou použiteľnosti, pre kruhové testy, pre iné odbory ÚKSÚP, servis a pod.

Na surovinové zloženie, prítomnosť zakázaných látok (podľa prílohy III nariadenia ES č. 767/2009), nežiaducich látok (podľa nariadenia vlády SR č. 438/2006 Z. z.) bolo mikroskopicky posúdených 40 vzoriek krmív, pričom legislatíva v tejto oblasti nebola porušená.

Na stanovenie ťažkých kovov bolo vykonaných 120 analýz v rámci kontroly bezpečnosti krmív. Všetky výsledky boli v súlade s požiadavkami nariadenia vlády SR č. 438/2006 Z. z. v platnom znení a neprekročili maximálne povolené limity v krmivách.

Pri kontrole krížovej kontaminácie kokcidiostatikami z 92 vykonaných analýz boli zistené 2 pozitívne nálezy (v kompletných krmivách 1 salinomycinát sodný a 1 monenzinát sodný), kde výsledky presahovali maximálne prípustný limit stanovený nariadením vlády SR č. 438/2006 Z. z. o nežiaducich látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív, v platnom znení. Následne bolo voči krmivárskym podnikom začaté správne konanie.

Výskyt kontrolou zistených nálezov prekročenia najvyššieho prípustného obsahu mikroprvkov (Zn, Mn, Cu) podľa nariadenia (ES) č. 1334/2003 bol zistený v 2 prípadoch. Tieto prípady boli v posudkoch vyhodnotené ako krmivá nepoužiteľné, následne bolo voči krmivárskym podnikom začaté správne konanie.

Pre zistenie rozdielov medzi deklarovaným a skutočným množstvom vitamínu A v krmivách sa vykonali analýzy. Z výsledkov vyplýva, že 11 vzoriek z 94 nevyhovelo deklarácii, keďže obsah vitamínu A bol veľmi nízky. Prekročenie maximálneho limitu vitamínu A nebolo zistené.

2.8.2.6 Skúšobné laboratória analýzy krmív (SLAK)

SLAK OLČ je držiteľom osvedčenia o akreditácii udeľovaným SNAS so spôsobilosťou vykonávať fyzikálne, chemické a mikroskopické stanovenia v krmivách.

V rámci reorganizácie k 1.1.2015 všetky laboratória ÚKSÚP vrátane skúšobného laboratória analýzy krmív sa začlenili pod nový odbor - Odbor laboratórnych činností (ďalej len „OLČ“). Od 1.8.2016 patrí OLČ pod Sekciu skúšobníctva a laboratórnych činností

2.8.2.7 Medzinárodná spolupráca a činnosť v štruktúrach EÚ

Tento rok bola spolupráca so štruktúrami EÚ zabezpečená na zasadnutiach Stáleho výboru pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá - na Sekcii výživa zvierat.

Na zasadnutiach Stáleho výboru sme sa aktívne zúčastňovali povoľovania, resp. zamietnutia nových doplnkových látok používaných vo výžive zvierat. Veľká časť diskusií sa zamerala na formaldehyd, ktorý bol navrhnutý najprv na dočasné schválenie na päť rokov, potom na tri roky až nakoniec sa doba povolenia skrátila na jeden rok. Ani takto však EK nedokázala získať kvalifikovanú väčšinu členských štátov. Preto pristúpila k príprave návrhu nariadenia na stiahnutie formaldehydu z trhu. Kvalifikovanú väčšinu na stiahnutie formaldehydu z trhu získala EK až v decembri. Diskusia sa zamerala aj na nový návrh nariadenia o stiahnutí z trhu takých doplnkových látok, pre ktoré skončila doba povolenia ako aj o DL vyrábaných v EÚ pre neeurópsky trh. Prediskutovaný bol aj nový návrh pre nové funkčné skupiny doplnkových látok, ale tieto ešte neboli posunuté do hlasovania. Členské štáty nie sú jednoznačne za rozšírenie funkčných skupín o ďalšie skupiny. Otázna je hlavne skupina pre zlepšenie welfare zvierat. Väčšina si myslí, že sa vytvorením tejto skupiny dostávame veľmi blízko liečiv. Intenzívne sa pracovalo aj na oznámeniach EK o bývalých potravinách a o oznámení pre vysvetlenie určitých ustanovení nariadenia (ES) č. 1831/2003 o hygiene krmív. V diskusnej časti zasadnutí sa veľa času venovalo aj novým stanoviskám EFSA, ako aj zoznamu zamýšľaných použití na zvláštne nutričné účely. Veľký dôraz sa kladol aj na nežiaduce látky v krmivách. V júli 2017 sa schválil návrh na zvýšenie obsahov melamínu, ortuti, olova a dekochinátu v krmivách pre niektoré druhy zvierat. Diskusia o dusitanoch a dusičnanoch, arzéne, gossypolu, THC, dioxínov a PCB v krmivách naďalej prebiehajú. V júli vstúpilo do platnosti nariadenie (EÚ) 2017/893, ktorým sa povoľuje skrmovanie zapracovaných živočíšnych bielkovín z hmyzu akvakultúre. V júli bol schválený návrh nariadenia, ktoré mení prílohy II, IV, VI, VII a VIII nariadenia (ES) 767/2009 o uvádzaní krmív na trh a používaní krmív. Ďalším právnym predpisom, ktorý je intenzívne prediskutovaný, je nariadenie (ES) 429/2008 o podrobných pravidlách implementácie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003, pokiaľ ide o prípravu a predkladanie žiadostí a posudzovanie a povoľovanie krmných doplnkových látok.

2.8.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Pri porovnávaní nevyhovujúcich vzoriek medzi rokom 2016 a 2017 došlo k nepatrnému zhoršeniu kvality krmív. Celkovo došlo v kvalite krmív oproti roku 2016 k zhoršeniu o 0,5 %. Čo sa týka národnej a zahraničnej produkcie krmív možno konštatovať, že % nevyhovujúcich vzoriek je v podstate rovnaké (zahraničná produkcia - nevyhovujúcich 5,7 % ; domáca produkcia - nevyhovujúcich 5,6 %).

Čo sa týka označovania, bolo vyhodnotených ako nevyhovujúcich celkom 15 vzoriek. Chyby v označení sú rôzneho charakteru. Medzi závažnejšie patrí napr. neuvedenie údajov v úradnom jazyku, neuvádzanie povinných údajov o zapracovaných doplnkových látkach, uvádzanie

nepovolených tvrdení a ďalšie údaje, ktoré sú v rozpore s požiadavkami európskej legislatívy.

Sankčné postihy

Prijatie osobitného opatrenia podľa §11 zákona č. 271/2005 Z.z.:

- z dôvodu zistenia prítomnosti semien Ambrósia spp. v množstve presahujúcom maximálny limit boli prijaté osobitné opatrenia u troch krmivárskych podnikov

Výsledok: Krmivárske podniky uznali porušenie a okamžite pristúpili k náprave k zamedzeniu šírenia nežiaducich látok.

Uloženie pokuty podľa §12 zákona č. 271/2005 Z.z. :

- z dôvodu neuvedenia povinných údajov na označení - doby expirácie bola uložená peňažná sankcia krmivárskemu podniku celkovo vo výške 150,- €

Výsledok: Krmivársky podnik uznal porušenie, pokutu uhradil a pristúpil k náprave.

- z dôvodu prekročenia maximálneho limitu doplnkovej látky patriacej do skupiny mikroprvkov bola uložená peňažná sankcia dvom krmivárskym podnikom celkovo vo výške 600,- €

Výsledok: Krmivárske podniky uznali porušenie a pokutu uhradili.

- z dôvodu výskytu reziduí kokcidiostatika (salinomycinát sodný) v neciel'ových krmív bola uložená peňažná sankcia jednému krmivárskemu podniku vo výške 400,- €

Výsledok: Krmivársky podnik uznal porušenie, pokutu uhradil a pristúpil k náprave.

- z dôvodu nevyhovujúceho označenia krmiva, ktoré nezodpovedalo požiadavkám nariadenia (ES) č. 767/2009 bolo začaté správne konanie voči krmivárskemu podniku

Výsledok: Krmivársky podnik predložil zistenia, na základe ktorých bolo správne konanie zastavené.

- z dôvodu výskytu reziduí kokcidiostatika (salinomycinát sodný) v neciel'ových krmív bolo začaté správne konanie voči krmivárskemu podniku

Výsledok: Krmivársky podnik predložil zistenia, na základe ktorých bolo správne konanie zastavené.

- z dôvodu prekročenia maximálneho limitu doplnkovej látky patriacej do skupiny mikroprvkov bolo začaté správne konanie voči krmivárskemu podniku

Výsledok: Krmivársky podnik predložil zistenia, na základe ktorých bolo správne konanie zastavené.

Nevyhovujúce rozborý úradne odobratých vzoriek krmív podľa §14, zákona č. 271/2005 Z. z. a poplatky za servis boli v celkovej sume 6 848,- €.

Nedostatky zistené pri výkone úradných kontrol

Inšpekčné práce (Okruhy kontroly)	Zistené nezahody
Registrácia/schválenie kontrolovaného subjektu	98
Doklad o odbornej spôsobilosti	26
Registrácia/schválenie dodávateľov krmív	10
Dovoz krmív z tretích krajín	1
Výrobné zariadenia a vybavenia	7
Technologický postup výroby krmiva, HACCP a zvládnutie kritických kontrolných bodov	2
Organizačný poriadok	3
Plán kontroly kvality krmiva	6

Skladový poriadok	14
Dokumentačný poriadok	3
Reklamačný poriadok a systém sťahovania krmiva z distribučnej siete	0
Informácie o krmivách, ktoré sa vyrábajú alebo uvádzajú na	47
SPOLU	217

2.9. Oblasť laboratórnych činností

2.9.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 136/2000 Z.z. o hnojivách v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MPRV SR č. 151/2016 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív,
- Vyhláška MP SR č. 577/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú typy hnojív, zloženie, balenie a označovanie hnojív, analytické metódy skúšania hnojív, rizikové prvky, ich limitné hodnoty pre jednotlivé skupiny hnojív, prípustné odchýlky a limitné hodnoty pre hospodárske hnojivá,
- Vyhláška MP SR č. 245/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o certifikácii hnojív a uznaní výsledkov laboratórnych a vegetačných skúšok hnojív,
- Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách,
- Zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Zákon č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon) v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 320/2010 Z. z. v znení neskorších predpisov, ktorým sa upravujú činnosti testovacích pracovísk a činnosti inšpektorov vykonávajúcich inšpekcie, audit a overenie dodržiavania zásad správnej laboratórnej praxe,
- Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 1107/2009 z 21. októbra 2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS
- Nariadenie komisie (EÚ) č. 283/2013 z 1. marca 2013, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009, pokiaľ ide o požiadavky na údaje o účinných látkach,
- Nariadenie komisie (EÚ) č. 284/2013 z 1. marca 2013, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009, pokiaľ ide o požiadavky na údaje o prípravkoch na ochranu rastlín
- Zákon SR č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení neskorších predpisov
- Zákon SR č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe v znení neskorších predpisov
- Zákon SR č. 151/2002 Z. z. o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov v znení neskorších predpisov
- Zákon SR č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon)
- Zákon SR č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe
- Nariadenie vlády SR č. 245/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Nariadenie vlády SR č. 199/2005 Z. z. o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty
- Nariadenie vlády SR č. 119/2007 Z. z., ktorým sa mení Nariadenie vlády SR č. 66/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú opatrenia na ochranu proti zavlečeniu hnedej hniloby zemiaka
- Nariadenie vlády SR č. 67/2004 Z. z. o opatreniach proti šíreniu rakovinovca zemiakového a háďatka zemiakového

- Nariadenie vlády SR č. 113/2007 Z. z., ktorým sa mení Nariadenie vlády SR č. 70/2004 Z. z. ochrane proti zavlečeniu baktérievej krúžkovitosti zemiaka
- Nariadenie vlády SR č. 73/2004 Z. z. na ochranu proti šíreniu štitničky nebezpečnej
- Nariadenie vlády SR č. 199/2005 o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 507/2009 Z. z. o ochrane proti šíreniu rakovinovca zemiakového a háďatka zemiakového.
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 z 29. apríla 2004 o úradnej kontrole krmív na zabezpečenie overenia súladu s krmivárskym a potravinárskym právom a predpismi týkajúcich sa zdravia zvierat a starostlivosti o zvieratá,
- Nariadenie (ES) č. 1829/2003 Európskeho parlamentu a Rady z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách, s platnosťou od 7. novembra 2003,
- Nariadenie (ES) č. 1830/2003 Európskeho parlamentu a Rady z 22. septembra 2003 o výsledovateľnosti a označovaní geneticky modifikovaných organizmov a výsledovateľnosti potravín a krmív vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov, a ktorým sa mení a dopĺňa smernica 2001/18/ES,
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1981/2006 z 22. decembra 2006 o podrobných pravidlách implementácie článku 32 nariadenia (ES) č. 1829/2003 Európskeho parlamentu a Rady, pokiaľ ide o referenčné laboratórium Spoločenstva pre geneticky modifikované organizmy.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 619/2011 z 24. júna 2011, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a analýzy na účely úradnej kontroly krmív, pokiaľ ide o prítomnosť geneticky modifikovaného materiálu, v prípade ktorého prebieha povoľovacie konanie, alebo povolenie ktorého vypršalo
- Smernica Rady 2007/33/ES o ochrane proti háďatku zemiakovému a o zrušení smernice 69/465/EHS
- Smernica Rady 69/464/EHS o kontrole rakoviny zemiaka
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 v platnom znení
- Zákon o vinohradníctve a vinárstve č.313/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov a vyhláška č.350/2009 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č.313/2009 Z.z.

2.9.2 Činnosť

Hlavnou činnosťou laboratórnej činnosti ÚKSÚP je vykonávať analýzy v oblasti krmív, vína, pôdy, hnojív, pôdnych substrátov, pôdnych pomocných látok a surovín určených na ich výrobu, skúšania osív a sadív, detekcie a identifikácie škodlivých organizmov rastlín a rastlinných produktov, detekcie a monitoringu GMO v odrodách, osivách, sadivách, krmivách, merkantile, bioproduktoch, potravinových vstupoch a v životnom prostredí, vykonávanie elektroforetických a DNA testov identifikácie odrôd, osív a merkantilu, vykonávanie posudzovania biopesticídov pri ich registrácii. Výsledky laboratórnych skúšok sú podkladom pre výkon úradných kontrol, certifikačných konaní, sledovanie kvality pôdy.

Odbor laboratórnych činností (ďalej len „OLČ“) tvoria:

Skúšobné laboratórium analýzy krmív (ďalej len „SLAK“) - vykonáva analýzy pre Odbor krmív a výživy zvierat

Skúšobné laboratórium osív a sadív (ďalej len „SLOS“) - vykonáva skúšanie pre Odbor osív a sadív

Skúšobné laboratórium analýzy pôdy (ďalej len „SLAP“) - vykonáva analýzy pre Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií

Skúšobné laboratórium analýzy pôdy a hnojív (ďalej len „SLAPH“) – vzniklo 1.7.2017 spojením dvoch skúšobných laboratórií (Skúšobného laboratória analýzy pôdy – pracovisko Bratislava a Skúšobného laboratória analýzy hnojív Bratislava) vykonáva analýzy pre Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií

Skúšobné laboratórium analýzy vína (ďalej len „SLAV“) - vykonáva analýzy pre Odbor vinohradníctva a vinárstva

Oddelenie molekulárnej biológie (ďalej len „OMB“) – vykonáva analýzy pre Odbor krmív a výživy zvierat, Odbor osív a sadív, Odbor ochrany rastlín a Odbor odrodového skúšobníctva

Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky (ďalej len „OVKD“) - vykonáva diagnostiku pre Odbor ochrany rastlín a Odbor odrodového skúšobníctva

Testovacie pracovisko životného prostredia (ďalej len „TPŽP“) - vykonáva analýzy pre OOR, ORP a OKVZ

2.9.2.1 Skúšobné laboratórium analýzy krmív

SLAK je v rámci OLČ držiteľom osvedčenia o akreditácii v súlade s ISO/IEC 17 025:2005 a svojou činnosťou je zamerané na analýzu vzoriek krmív. Zadávatelia žiadostí o skúšky sa delia do kategórií:

1. Štátna odborná kontrola - v súlade so zákonom č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon)
2. Služby (interné) pre ostatné odbory ÚKSÚP, predovšetkým Sekciou skúšobníctva a laboratórnych činností a Sekciou odborných činností
3. Služby (externé) pre fyzické a právnické osoby, pre ktoré sú rozborý vzoriek krmív spoplatnené v súlade s aktuálnym cenníkom ÚKSÚP uverejneným na web stránke.

Vzorky krmív zadáva do SLAK Odbor krmív a výživy zvierat medzi Sekciou odborných činností a Sekciou skúšobníctva a laboratórnych činností na základe uzatvorenej dohody.

Ukazovatele stanovované v SLAK

V SLAK sa stanovujú ukazovatele: fyzikálno-chemické, mikroskopické stanovenia znakov kvality v krmivách, nežiaduce látky.

Zoznam ukazovateľov SLAK v krmivách:

Ukazovatele výživnej hodnoty	Obsah sušiny – vlhkosť Dusíkaté látky (Nx6,25) Hrubá vláknina Tuk Popol Obsah popola nerozpustného v HCl Škrob Celkové cukry Laktóza Aktivita inhibítorov trypsínu Glycerín Číslo kyslosti tuku (ČKT)
------------------------------	--

Makroprvky	Vápnik Fosfor Horčík Sodík
Energetická hodnota krmív	ME hydina, ošípané
Kŕmne doplnkové látky <i>Kategória – Výživné doplnkové látky</i> Vitamíny, provitamíny a chemicky presne vymedzené látky	Vitámín A Vitámín E Vitámín E (α -tocoferol –acetate) Cholín chlorid
Zlúčeniny mikroprvkov	Zinok Železo Mangán Meď Jód
Aminokyseliny, ich soli	Cystín, metionín, lyzín, treonín, alanín, arginín, kyselina asparágová, kyselina glutámová, glycín, histidín, izoleucín, leucín, fenyľalanín, prolín, tyrozín, valín, tryptofán
<i>Kategória - Zootechnické doplnkové látky</i> Stabilizátory črevnej mikroflóry Mikroorganizmy	Saccharomyces cerevisiae, Lactobacillus rhamnosus a Enterococcus faecium, Bacillus licheniformis a Bacillus subtilis
Rastové stimulatory	Olaquinox Carbadox
<i>Kategória – Kokcidostatiká a antihistomoniká</i> Kokcidostatiká a antihistomoniká	Salinomycinát sodný Monenzinát sodný Narazín Robenidín hydrochlorid Maduramycín amónny Semduramycinát sodný Halofuginón hydrobromid Lasalocid sodný Nikarbazín Decoqinate
Antibiotiká	Bacitracín Tylozín Spiramycín
Mikroskopické stanovenie	Tkanivá živočíšneho pôvodu
	Surovinové zloženie
	Botanické nečistoty - Prítomnosť nežiadúcich látok a semien burín
Nežiadúce látky Ťažké kovy	Olovo Kadmium Arzén Selén Ortuť
Mykotoxíny (skrining)	Aflatoxín B1G1B2G21 Deoxynivalenol

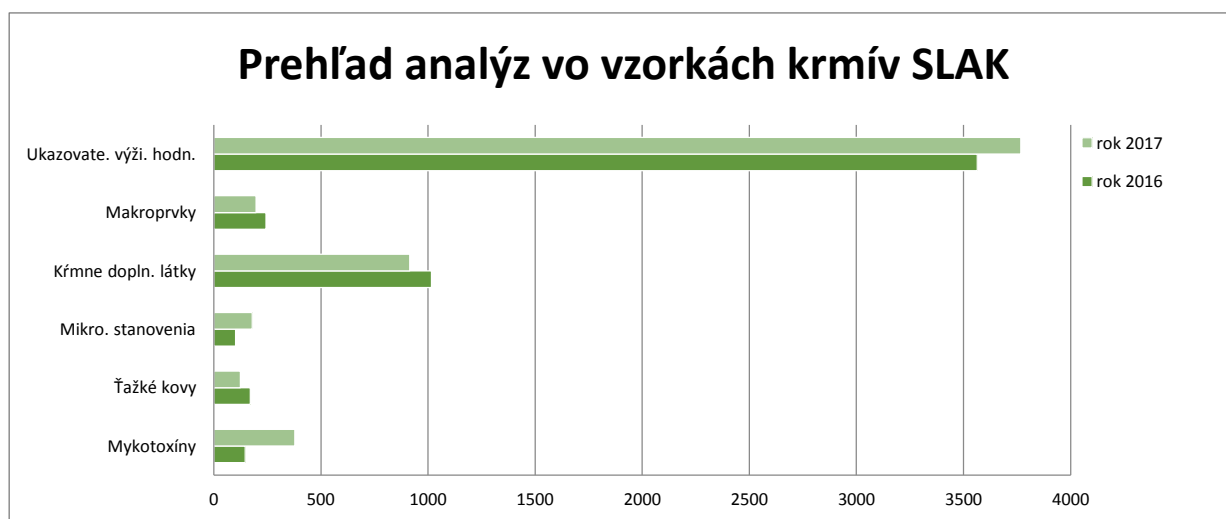
Prehľad výkonu činnosti SLAK za rok 2017

matrica	druh analýzy	počet prijatých vzoriek	počet ukazovateľov	počet analýz / počet meraní
krmivá	štátna odborná kontrola	1 225	51	5 559 / 10 374
	služby pre externých zákazníkov	3	1	3 / 4
Spolu		1 228	52	5 562 / 10 378

Pozn.: Do počtu výsledkov a počtu vykonaných analýz za rok 2017 boli započítané kontrolné vzorky, vzorky medzilaboratórnych porovnávacích skúšok a vývoj zameraný na zavedenie nových metód a analýz.

Prehľad analýz vo vzorkách krmív v rokoch 2016 a 2017 (podľa rozdelenia ukazovateľov)

Názov	2016	2017
Ukazovatele výživovej hodnoty	3 564	3 768
Makroprvky	244	197
Kŕmne doplnkové látky	1 017	915
Mikroskopické stanovenia	102	180
Ťažké kovy	170	124
Mykotoxíny	146	378
Spolu	5 243	5 562

Zabezpečenie kvality

Kvalita výsledkov sa zabezpečuje interne a externe. Interne sa vykonáva analyzovaním referenčných materiálov s deklarovanými hodnotami a následným štatistickým vyhodnotením v súlade s internými predpismi OLČ. Zhoda s internými predpismi OLČ a Príručkou kvality v

súlade s STN ISO/IEC 17 025:2005 sa overuje internými auditmi (IA) v priebehu kalendárneho roku podľa harmonogramu IA.

Zabezpečenie kvality externe sa vykonáva účasťou v medzilaboratórnom porovnávaní skúšok organizovanými slovenskými alebo zahraničnými organizáciami v súlade s interným predpisom OLC a to Stratégia účasti v MPS v akreditačnom období 2015 – 2020. Kvalita výsledkov je vyhodnocovaná ukazovateľom z-skóre.

V roku 2017 sa SLAK zúčastnilo 6 medzilaboratórnych porovnávacích skúšaní na 40 ukazovateľov, ktoré vykonáva vo svojej činnosti.

SLAK na základe poverenia ministra pôdohospodárstva z 9.5.2007, podľa článku 33 Nariadenia (ES) č. 882/2004 EP a Rady o úradných kontrolách uskutočňovaných za účelom zabezpečenia overenia dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá je NRL pre doplnkové látky používané vo výžive zvierat a NRL pre proteíny živočíšneho pôvodu v krmivách. Okrem skúšobnej činnosti sa podieľa na medzinárodnej validácii metód – Proficiency Test Exerciese 2017 –Determination of cobalt in feed at autoriset level, organizátor EURL-FA JRC EURLFEED-ADDITIVES CONTROL, GEEL, Belgium. Podľa plánu ZSC 2017 sa laboratórium zúčastnilo pracovného stretnutia NRL, Brusel.

V roku 2017 sa v SLAK analyzovalo 1228 vzoriek krmív, stanovilo sa ukazovateľov v 5 562 analýzach.

2.9.2.2 Skúšobné laboratórium osív a sadív

Skúšobné laboratórium osív a sadív (ďalej len „SLOS“) plní úlohy vyplývajúce zo zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh. Výsledky skúšok SLOS sú podkladom pre vystavenie Osvedčení o uznaní množiteľského materiálu, ktoré vydáva Odbor osív a sadív.

Zákazníci SLOS

SLOS prijíma do laboratória vzorky od:

1. interného zákazníka - odboru osív a sadív (na základe zmluvy o vykonaní skúšok medzi SOČ a OLC)
2. externého zákazníka - fyzické a právnické osoby, ktoré o rozbor osiva požiadajú prostredníctvom žiadosti

Predmet skúšania

Predmetom skúšania je množiteľský materiál obilnín, olejnín a priadnych rastlín, krmovín, riep, zelenín, kvetín a liečivých rastlín. Skúšanie osív na ÚKSÚP sa vykonávalo v roku 2017 na troch pracoviskách: SLOS Bratislava (ďalej len „SLOS BA“), SLOS Zvolen (ďalej len „SLOS ZV“) a SLOS Košice (ďalej len „SLOS KE“). Od 1.7.2017 bolo pracovisko SLOS KE z organizačných dôvodov zrušené a činnosť prevzalo laboratórium vo Zvolene. SLOS na všetkých pracoviskách vykonáva skúšanie osív podľa medzinárodných pravidiel skúšania osiva a sadiva „ISTA RULES“. Pri skúšaní osiva SLOS vykonáva akreditované skúšky - čistota, stanovenie iných rastlinných druhov, hmotnosť tisíc semien, stanovenie vlhkosti, stanovenie klíčivosti, stanovenie živočíšnych škodcov a iné neakreditované špeciálne analýzy osiva na požiadanie od zákazníka.

SLOS BA je jediným akreditovaným osivárskym laboratóriom ISTA (medzinárodná asociácia pre testovanie osiva) na Slovensku. Laboratórium je oprávnené vydávať ISTA certifikáty, ktoré sú nevyhnutné pre obchodovanie s osivom do tretích krajín. SLOS ZV a SLOS KE vykonávali akreditované skúšky na základe osvedčenia SNAS.

SLOS Bratislava

V roku 2017 bolo v SLOS BA vydaných 88 ISTA certifikátov.

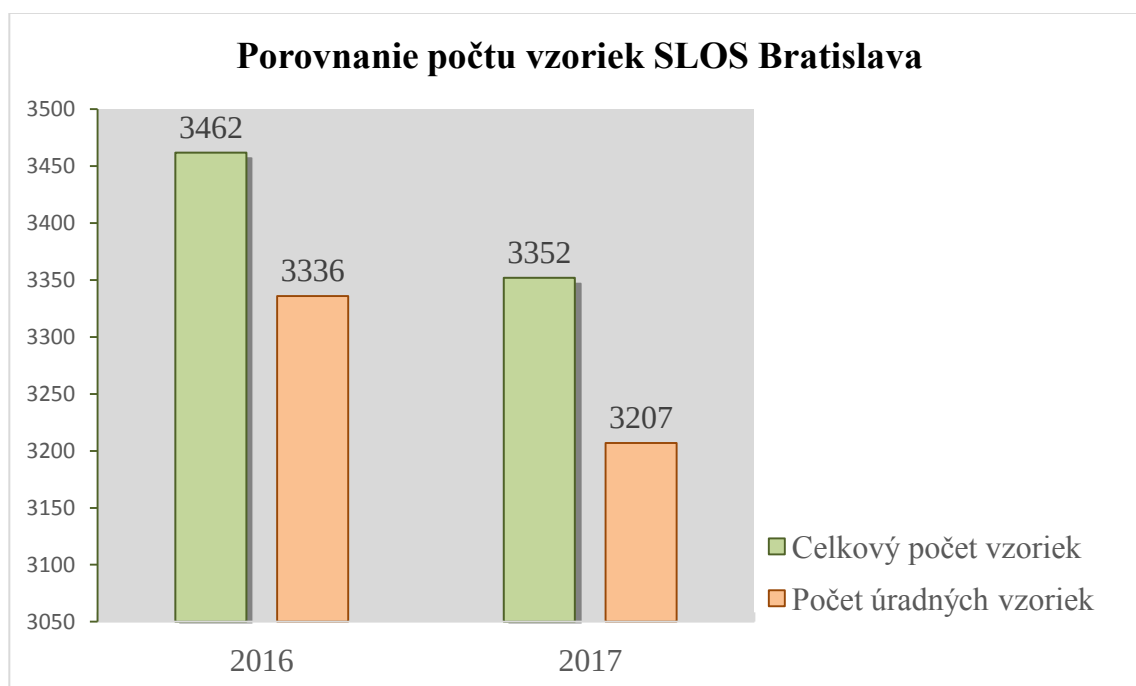
Celkovo bolo analyzovaných 3336 vzoriek, z toho úradných 3207 vzoriek (vzorky odobraté pracovníkmi oddelenia kontroly osív a sadív za účelom vystavenia osvedčení o osive) a neúradných 129 vzoriek.

Zabezpečenie kvality

Kvalita výsledkov skúšok v SLOS BA je zabezpečená interne aj externe. Interne pomocou interných referenčných materiálov a externe sa vykonáva účasťou na medzilaboratórnych porovnávaníach.

V roku 2017 sa SLOS BA zúčastnilo:

- kruhových testov ISTA: - PT 17-1 *Festuca arundinaceae* (účasť úspešná)
- PT 17-2 *Trifolium repens* (účasť úspešná)
- testov: - KT 1/2017 poriadaného ÚKZÚZ Praha (test nie je vyhodnotený)
- KT 1/2017 poriadaného SLOS BA (účasť na úspešná)

SLOS Zvolen

V roku 2017 bolo v SLOS ZV rozborovaných celkom 2 000 vzoriek, z toho pre :

- uznávacie konanie: 914 vzoriek
- KAO: 110 vzoriek
- informačné účely: 144 vzoriek
- prolongácie: 171 vzoriek
- KZL: 48 vzoriek
- stanovenie osivových hodnôt (HTS a vlhkosť pre skúšobné stanice ÚKSÚP): 613 vzoriek

Vysvetlivky:

U – prvé uznanie množiteľského materiálu, KAO – kontrola adjustovaného osiva podľa §4 písm.k zákona 597/2006 Z.z., Informačné účely – pre externých zákazníkov, Prolongácie – overenie kvality preskladneného množiteľského materiálu, KZL – kontrolné vzorky úradne odobratých vzoriek z laboratórií poverených podľa §4 písm.i zákona č.597/2006 Z.z., Stanovenie osivových hodnôt – zisťovanie vlhkosti a hmotnosti tisíc semien u vzoriek z odrodových staníc ÚKSÚP

2.9.2.3 Skúšobné laboratórium analýzy pôdy

Skúšobné laboratórium analýzy pôdy (SLAP) do 1.7.2017 tvorili:

- Skúšobné laboratórium analýzy pôdy pracovisko Bratislava (SLAP BA)
- Skúšobné laboratórium analýzy pôdy pracovisko Zvolen (SLAP ZV)
- Skúšobné laboratórium analýzy pôdy pracovisko Košice (SLAP KE)

Od 1.7.2017 sa SLAP BA spojilo so Skúšobným laboratóriom analýzy hnojív (SLAH BA) a vzniklo Skúšobné laboratórium analýzy pôdy a hnojív (SLAPH).

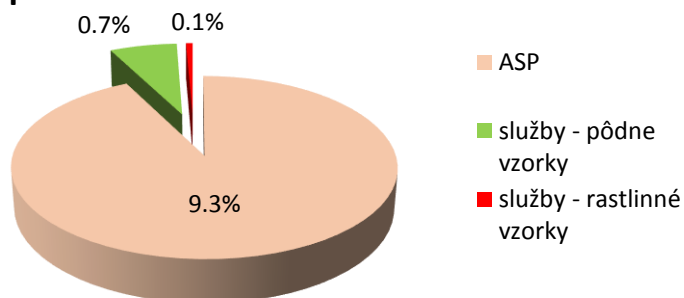
Predmetom činnosti SLAP v r. 2017 boli pôdne a rastlinné vzorky, ktoré boli skúšané za účelom:

- monitoringu pôd v rámci agrochemického skúšania pôd (ďalej len ASP) podľa zákona 136/2000 Z.z. o hnojivách v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 151/2016 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív
- poskytnutia služieb
 - o iným odborom v rámci ÚKSÚP
 - o fyzickým a právnickým osobám mimo ÚKSÚP

Počet vzoriek, analyzovaných na jednotlivých pracoviskách SLAP v r. 2017

Účel skúšania		Počet analyzovaných vzoriek			
		SLAP BA/ SLAPH	SLAP ZV	SLAP KE	SLAP spolu
ASP		9 443	8 231	9 083	26 757
služby	pôdne vzorky	272	960	709	1 941
	rastlinné vzorky	-----	192	----	192
Spolu		9 715	9 383	9 792	28 890

% podiel vzoriek ASP a služieb v SLAP v r. 2017

Agrochemické skúšanie pôd (ASP)

ASP predstavovalo hlavnú činnosť SLAP - vzorky ASP tvorili 92,6% z celkového počtu analyzovaných vzoriek. V rámci ASP laboratórium stanovovalo v pôdnych vzorkách obsah prijateľných živín v extrakte Mehlich 3 (t.j. fosfor, draslík, horčík, u trvalých kultúr aj vápnik) a pôdnu reakciu. Pri skúšaní sa využívali metódy akreditované podľa STN ISO/IEC17 025:2005

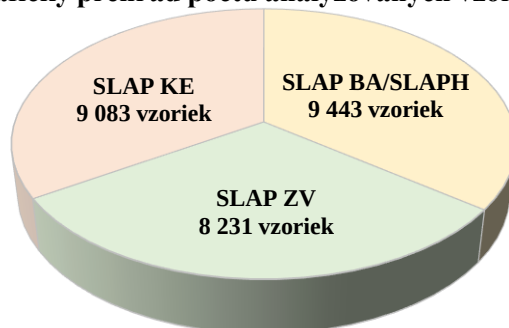
Počet pôdnych vzoriek analyzovaných v SLAP v rámci ASP bol 26757, čo predstavovalo 107766 analýz. Podiel jednotlivých pracovísk bol nasledovný:

SLAP BA/SLAPH	9443 vzoriek / 38282 analýz
SLAP ZV	8231 vzoriek / 32942 analýz
SLAP KE	9083 vzoriek / 36542 analýz

Prehľad plnenia plánu ASP v SR za rok 2017

	plán ASP [počet vzoriek]	počet analyzovaných vzoriek v r. 2017	plnenie plánu [%]
SLAP BA/SLAPH	9 000	9 443	105
SLAP-ZV	8 250	8 231	100
SLAP-KE	8 787	9 083	103
spolu	26 037	26 757	103

ASP v SR r. 2017 (grafický prehľad počtu analyzovaných vzoriek)

Výsledky analýz ASP sú dlhodobo spracovávané Odborom pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií, s ktorým SLAP úzko spolupracuje a sú dôležitým faktorom stanovujúcim

vhodnosť pestovania plodín na danom stanovišti s cieľenou informáciou o potrebe vápnenia a hnojenia monitorovaných pôd, čím sa umožňuje správna regulácia hnojív a tým aj starostlivosť o pôdnu úrodnosť a ochranu životného prostredia.

Služby

Vzorky analyzované v rámci služieb tvorili 7,4% z celkového počtu analyzovaných vzoriek. Počet analyzovaných vzoriek a vykonaných analýz v rámci služieb bol nasledovný:

a) Pôdne vzorky

Celkový počet pôdných vzoriek bol 1941, čo predstavovalo 5817 analýz. Podiel jednotlivých pracovísk bol nasledovný:

SLAP BA/SLAPH	272 vzoriek / 1149 analýz
SLAP ZV	960 vzoriek / 2609 analýz
SLAP KE	709 vzoriek / 2059 analýz

V uvedených vzorkách boli stanovované rovnaké ukazovatele ako pri vzorkách ASP (t.j. fosfor, draslík, horčík, vápnik v extrakte Mehlich 3 a pH) a/alebo ďalšie neakreditované ukazovatele ako: oxidovateľný uhlík, anorganické formy dusíka (dusičnanový a amoniakálny dusík), vodivosť, fosfor podľa Egnera, draslík a horčík podľa Schachtschabela, mikroelementy (bór, železo, mangán, zinok, meď), ťažké kovy (kadmium, chróm, olovo).

Výsledky analýz slúžili pre Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií na vyhodnocovanie stacionárnych pokusov a pokusov vo vegetačnej hale, na sledovanie vývoja úrodnosti pôdy na skúšobných staniách ÚKSÚP, na kontrolnú činnosť v rámci aplikácie hnojív s obsahom dusíka alebo pre potreby externých zákazníkov (napr. záhradkárov). Pre Testovacie pracovisko životného prostredia Odboru laboratórnych činností sa v rámci monitoringu pôdy sledoval obsah ortute.

b) Rastlinné vzorky

Celkový počet rastlinných vzoriek bol 192, čo predstavovalo 672 analýz. Analýzy rastlinných vzoriek sa vykonávajú na pracovisku SLAP vo Zvolene.

V uvedených vzorkách boli vykonané analýzy makroelementov (dusík, fosfor, draslík, horčík, vápnik).

Výsledky analýz slúžili pre Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií na vyhodnocovanie stacionárnych pokusov a pokusov vo vegetačnej hale.

2.9.2.4 Skúšobné laboratórium analýzy pôdy a hnojív

Skúšobné laboratórium pôdy a hnojív (SLAPH) vzniklo 1.7.2017 spojením dvoch skúšobných laboratórií, a to Skúšobného laboratória analýzy pôd – pracovisko Bratislava a Skúšobného laboratória analýzy hnojív Bratislava.

SLAPH je laboratórium s akreditovanými skúškami v súlade v ISO/IEC 17 025:2005 a svojou činnosťou je zamerané na analýzu vzoriek pôd; hnojív, pôdných substrátov, pôdných pomocných látok a surovín určených na ich výrobu. Zadávatelia žiadosti o skúšky sa delia do kategórií:

1. Sekcia odborných činností - Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií zadáva vzorky pôd pre *agrochemické skúšanie pôd (ASP)* v súlade so zákonom 136/2000 Z.z. o hnojivách v znení neskorších predpisov, ako aj v súlade s Vyhláškou MPaRV SR č.151/2016 (§3), ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív.

2. *Certifikačné konanie* - v súlade so zákonom o hnojivách č. 136/2000 Z.z. v znení neskorších predpisov a vyhlášky MP SR č. 245/2005 Z.z. a Nariadením ES č. 2003/2003 o hnojivách.

3. *Štátna odborná kontrola* - v súlade so zákonom o hnojivách č. 136/2000 Z.z. v znení neskorších predpisov, vyhlášky MP SR č. 577/2005 Z.z. a Nariadením ES č. 2003/2003 o hnojivách.

4. *Služby (interné)* pre ostatné odbory ÚKSÚP, predovšetkým *Odbor výkonu skúšobníctva* Sekcie skúšobníctva a laboratórnych činností a *Oddelenie kontroly pôdy a hnojív* Sekcie kontroly.

5. *Služby (externé)* pre fyzické a právnické osoby, pre ktoré sú rozbor vzoriek pôd spoplatnené v súlade s aktuálnym cenníkom ÚKSÚP uverejneným na web stránke.

Vzorky pôd pre agrochemické skúšanie pôd a vzorky hnojív pre certifikačné konanie a štátnu odbornú kontrolu zadáva do SLAPH Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií (OPHOZE) na základe uzatvorenej dohody.

Prehľad výkonu činnosti SLAPH v roku 2017

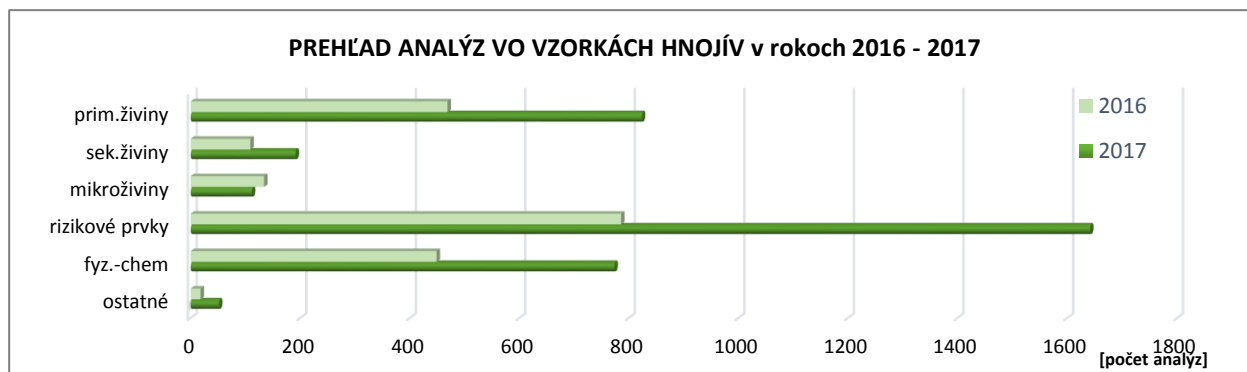
matrica	druh analýzy	počet vzoriek	počet ukazovateľov	počet analýz
pôda	agrochemické skúšanie pôdy v SR(ASP)	9 443	5	38 282
	služby pre externých zákazníkov (Sle)	128	6	549
	služby interné (pre ÚKSÚP) (Sli)	144	6	600
hnojivá	štátna odborná kontrola (ŠK)	143	36	3 072
	vstupné analýzy do certifikačného konania (VA)	24	16	216
	služby pre externých zákazníkov (SLe)	15	22	118
	služby interné (pre ÚKSÚP) (Sli)	2	5	14
	kontrolné vzorky (vrátane MPS) (K)	45	14	176
Spolu		9 944	41	43 027

Štátna odborná kontrola hnojív

V rámci štátnej odbornej kontroly hnojív sa v roku 2017 sa analyzovalo 143 vzoriek a 1536 parametrov v paralelných stanoveniach.

V 32 vzorkách bolo stanovených 60 nevyhovujúcich parametrov t.j. 3,8% z celkového počtu analyzovaných parametrov.

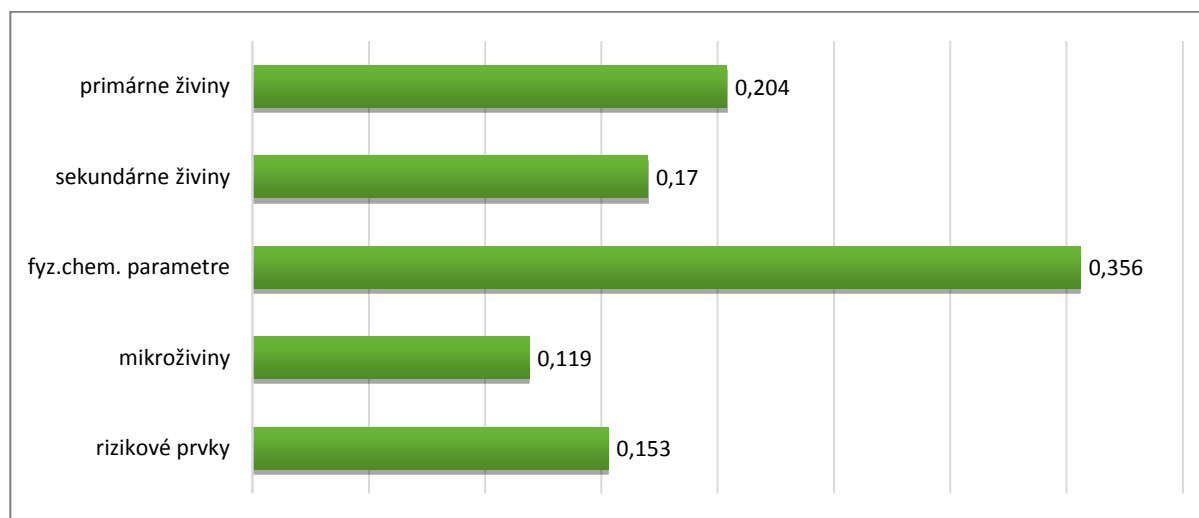
Prehľad analýz vo vzorkách hnojív v rokoch 2016 a 2017

Prehľad analýz vo vzorkách hnojív za rok 2016 a 2017 (podľa ukazovateľov)

Ukazovateľ		2016	2017
primárne živiny	(N,P,K)	469	824
sekundárne živiny	(Ca, Mg, S)	109	192
mikroživiny	(Cu, Zn, Fe, Mn, B)	134	112
rizikové prvky	(Cd, Pb, Cr, Ni, Hg, Cu, Zn)	786	1642
fyzikálno-chemické vlastnosti	(vlhkosť, pH, vodivosť, veľkosť častíc, hustota, spáliteľné látky)	449	774
ostatné	(humínové látky, biuret, chloridy)	18	52
Spolu		1965	3596

Prehľad nevyhovujúcich parametrov vo vzorkách hnojív v r. 2017

Zabezpečenie kvality

Kvalita výsledkov sa zabezpečuje interne a externe. Interne sa vykonáva analyzovaním referenčných materiálov s deklarovateľnými hodnotami a následným štatistickým vyhodnotením v súlade s internými predpismi OLC. Zhoda s internými predpismi OLC a Príručkou kvality v súlade s STN ISO/IEC 17 025:2005 sa overuje internými auditmi (IA) v priebehu kalendárneho roku podľa harmonogramu IA.

Zabezpečenie kvality externe sa vykonáva účasťou v medzilaboratórnom porovnávaní skúšok organizovanými slovenskými alebo zahraničnými organizáciami v súlade s interným predpisom OLC a to Stratégia účasti v MPS v akreditačnom období 2015 – 2020. Kvalita výsledkov je vyhodnocovaná ukazovateľom z-skóre.

V roku 2017 sa SLAPH zúčastnilo 4 medzilaboratórnych porovnávacích skúšaní na 16 ukazovateľov, ktoré vykonáva vo svojej činnosti a 15 z nich ako akreditovanú skúšku a 1 ako neakreditovanú skúšku. Vo všetkých zúčastnených MPS a ukazovateľov bolo úspešné so z-skóre $\leq 2,0$.

2.9.2.5 Skúšobné laboratórium analýzy vína

Skúšobné laboratórium analýzy vína (SLAV) je uvedený v zozname laboratórií, ktoré členské štáty EÚ určili ako oprávnené vykonávať úradné analýzy v sektore vinohradníctva a vinárstva podľa čl. 146 Nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1308/2013.

Ťažisko akreditovanej činnosti skúšobného laboratória analýzy vína:

- analytický rozbor vzoriek vín, na základe žiadosti o certifikáciu vín podanej fyzickou alebo právnickou osobou. Jedná sa o veľkú skupinu vín s chráneným označením pôvodu vrátane tokajských vín a vín s chráneným zemepisným označením, ktoré pred uvedením na trh podliehajú certifikácii v súlade so Zákom o vinohradníctve a vinárstve č.313/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov a vyhlášky č.350/2009 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č.313/2009 Z.z.. Analytické rozboru hradia fyzické alebo právnické osoby, ktoré požiadali o certifikáciu a sú spoplatnené v súlade s aktuálnym cenníkom ÚKSÚP uverejnenom na web stránke,
- služby pre fyzické a právnické osoby, ktoré požiadajú o chemické analýzy muštov a vín pre súkromné účely, ktoré sú spoplatnené v súlade s aktuálnym cenníkom ÚKSÚP uverejnenom na web stránke,
- chemické analýzy muštov a vín pre izotopovú databanku SR v zmysle Nariadenia Komisie (ES) č. 555/2008 z 27. júna 2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č.479/2008 o spoločnej organizácii trhu s vínom, pokiaľ ide o podporné programy, obchod s tretími krajinami, výrobný potenciál a kontroly vo vinárskom sektore, ktoré nie sú spoplatnené. Vykonávajú sa na základe dohody o internej subdodávke medzi OLC SLAV a OVV.

V rámci neakreditovanej činnosti SLAV vykonáva tri skúšky ako službu pre fyzické a právnické osoby, o ktoré požiadajú a sú spoplatnené v súlade s aktuálnym cenníkom ÚKSÚP uverejnenom na web stránke.

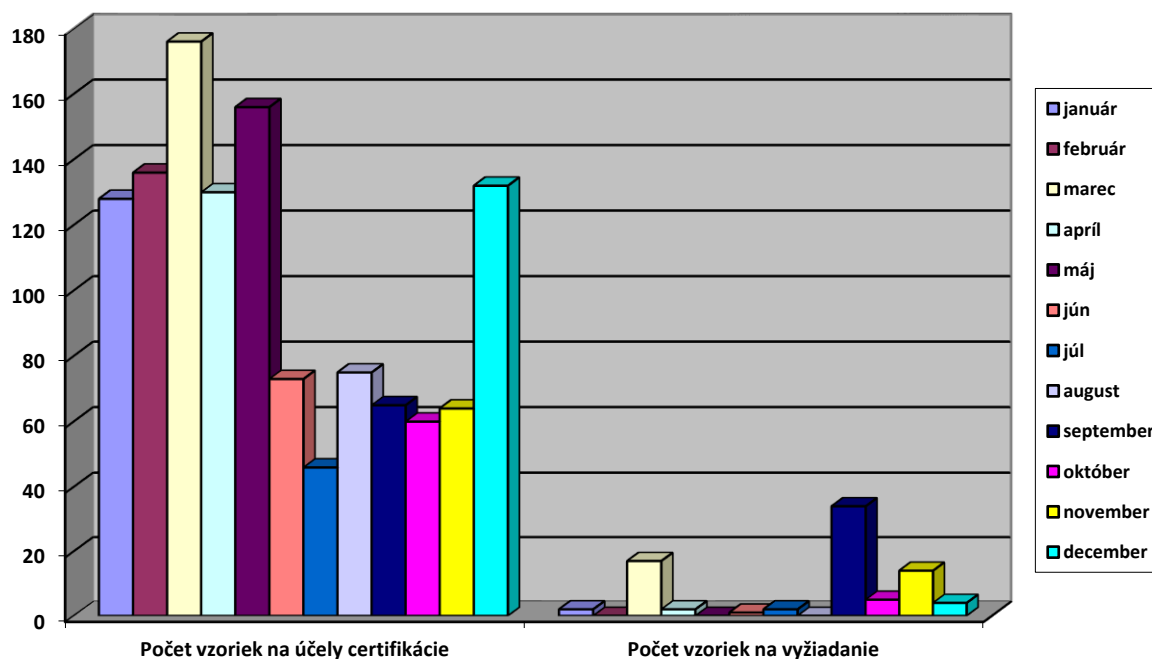
Vzorky určené na certifikáciu vína preberá od žiadateľov Odbor vinohradníctva a vinárstva (OVV), po označení sú distribuované do SLAV. Protokoly o skúške, ktoré vydáva SLAV sú súčasťou **certifikačného procesu vín**, za ktorý zodpovedá OVV.

Parametre stanovované v SLAV

1. Chemická analýza tichého vína na účely certifikácie	2. Chemická analýza tokajského vína na účely certifikácie
Stanovenie obsahu celkového SO ₂	Stanovenie obsahu celkového SO ₂
Stanovenie obsahu prchavých kyselín	Stanovenie obsahu prchavých kyselín
Stanovenie skutočného obsahu alkoholu	Stanovenie skutočného obsahu alkoholu
Stanovenie redukujúcich cukrov	Stanovenie redukujúcich cukrov
Výpočet obsahu bezcukorného extraktu	Výpočet obsahu bezcukorného extraktu
Stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín	Stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín
	Stanovenie relatívnej hustoty
	Stanovenie obsahu kyseliny sorbovej
3. Chemická analýza tichého vína na účely certifikácie bez stanovenia bezcukorného extraktu	4. Chemická analýza tokajského vína na účely certifikácie bez stanovenia bezcukorného extraktu
Stanovenie obsahu celkového SO ₂	Stanovenie obsahu celkového SO ₂

Stanovenie obsahu prchavých kyselín	Stanovenie obsahu prchavých kyselín
Stanovenie skutočného obsahu alkoholu	Stanovenie skutočného obsahu alkoholu
Stanovenie redukujúcich cukrov	Stanovenie redukujúcich cukrov
Stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín	Stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín
	Stanovenie obsahu kyseliny sorbovej
5. Chemická analýza vína na účely certifikácie s pretlakom CO₂	6. Zoznam všetkých akreditovaných skúšok
Stanovenie obsahu celkového SO ₂	Stanovenie obsahu celkového SO ₂
Stanovenie obsahu prchavých kyselín	Stanovenie obsahu voľného SO ₂
Stanovenie skutočného obsahu alkoholu	Stanovenie obsahu prchavých kyselín
Stanovenie redukujúcich cukrov	Stanovenie skutočného obsahu alkoholu
Výpočet obsahu bezcukorného extraktu	Stanovenie redukujúcich cukrov
Stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín	Stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín
Stanovenie relatívnej hustoty	Stanovenie relatívnej hustoty
Stanovenie pretlaku CO ₂	Stanovenie obsahu bezcukorného extraktu
7. Zoznam neakreditovaných skúšok	Výpočet obsahu bezcukorného extraktu
Stanovenie bielkovín (tepelný test)	Stanovenie obsahu celkového extraktu
Stanovenie pH	Výpočet obsahu celkového extraktu
Mikrobiologické preskúšanie vína	Stanovenie pretlaku CO ₂
	Stanovenie obsahu kyseliny sorbovej
	Stanovenie glukózy a fruktózy

Počet vzoriek vína analyzovaných v jednotlivých mesiacoch v roku 2017

Počet analyzovaných vzoriek muštov a vín pre izotopovú databanku SR vykonávaných na základe dohody o internej subdodávke medzi OLC SLAV a OVV bolo 40, čo predstavuje 192 parametrov v paralelných stanoveniach.

V rámci kontroly kvality práce SLAV vykonáva priebežne analýzy kontrolných vzoriek, interných referenčných materiálov a RM materiálu TITRIVIN BTB. Počet analyzovaných kontrolných vzoriek slúžiacich na overenie presnosti práce laborantiek bolo 13 s počtom parametrov 85 v paralelných stanoveniach. Počet analýz štyroch typov interných referenčných materiálov slúžiacich na tvorbu regulačných diagramov bolo 47 čo predstavuje 188 parametrov v paralelných stanoveniach. Počet analýz RM materiálu TITRIVIN BTB bolo 12 s počtom parametrov 84.

V roku 2017 sa v SLAV zanalyzovalo 1241 vzoriek vín pre účely certifikácie, čo predstavuje 7719 parametrov v paralelných stanoveniach.

Pre fyzické a právnické osoby, ktoré požiadali o chemické analýzy muštov a vín pre súkromné účely SLAV zanalyzovalo 81 vzoriek, čo predstavuje 409 parametrov v paralelných stanoveniach.

Pre izotopovú databanku SR SLAV zanalyzovalo 40 vzoriek, čo predstavuje 192 parametrov v paralelných stanoveniach.

Na základe dohody o internej subdodávke medzi OLC SLAV a OVV COVCO, SLAV vykonal pre 64 žiadateľov prípravu roztokov potrebných k senzorickým skúškam pre Certifikačný orgán vykonávajúci certifikáciu osôb.

V rámci neakreditovanej činnosti bola priebežne preočkovaná zbierka kvasiniek v rámci udržiavacieho režimu.

Zabezpečenie kvality

Kvalita výsledkov analýz sa zabezpečuje viacerými spôsobmi. Mesačne sa vykonáva analýza referenčného materiálu s deklarovateľnými hodnotami, ktoré sa porovnávajú a vyhodnocujú v zmysle interných predpisov SLAV. Taktiež sa vykonáva opakovaná analýza jednej vzorky, ktorá už bola analyzovaná, pričom výsledky sa porovnávajú a vyhodnocujú v zmysle interných predpisov SLAV. Týždenne sa vykonávajú analýzy interných referenčných materiálov slúžiacich na tvorbu regulačných diagramov v zmysle interných predpisov SLAV.

SLAV sa zúčastňuje porovnávacích testov v zmysle vypracovanej stratégie účasti OLC na akreditačné obdobie 2015 – 2020.

V roku 2017 sa SLAV zúčastnilo medzilaboratórnych porovnávacích testov medzi tromi akreditovanými laboratóriami (EUROFINS BEL/NOVAMANN s.r.o., VIN.LAB a ÚKSÚP SLAV), ktoré vykonávajú analýzy vín v zmysle požiadaviek ISO/IEC 17025:2005. Vo všetkých stanovovaných ukazovateľoch bolo SLAV úspešné so z-skóre $\leq 2,0$.

2.9.2.6 Oddelenie molekulárnej biológie - Národné referenčné laboratórium

OMB NRL je skúšobné pracovisko, ktoré v SR zabezpečuje kontrolu kvality a bezpečnosti primárneho potravinového reťazca v oblasti molekulárno-biologického skúšania rastlín, rastlinných komodít, krmív, bioproduktov, potravinových vstupov, fyto diagnostiky rastlín a rastlinných produktov, kontroly GMO, kontroly pestovania GMO a environmentálneho monitoringu GMO.

Je národným referenčným laboratóriom pre oblasť kontroly a testovania GMO, je menované Nariadeniami (ES) 1829/2003 a 1981/2006, zákonmi SR, poverené ministrom MPSR, je zmluvným laboratóriom EC a plní úlohy NRL v súlade s Nariadením (ES) 882/2004. Okrem skúšobnej činnosti sa podieľa na medzinárodnej validácii metód, certifikácii CRM, organizuje

kruhové testy, zúčastňuje sa medzinárodných projektov, vypracováva súdnoznalecké posudky, atď.

OMB NRL v roku 2017 plnilo skúšobné výkony v nasledovných oblastiach:

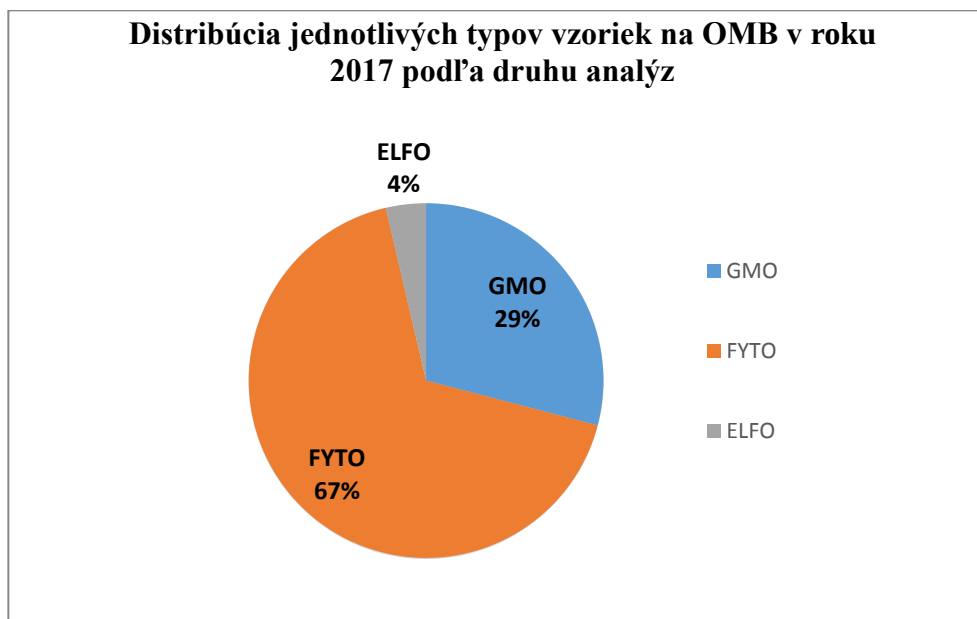
- Skúšanie a monitoring GMO v odrodách, osivách, krmivách, merkantile, bioproduktoch a potravinových vstupoch, vývoj a introdukcia nových metód, vykonáva kvalitatívne a kvantitatívne testy pre cca 95% známych GM rastlín (sója, kukurica, repka, repa, zemiaky, ryža a iné) a kvantitatívne testy pre GMO povolené v EU. OMB NRL priebežne zabezpečovalo introdukciu, internú verifikáciu a validáciu nových metód pre GMO v súlade s požiadavkami EC a Audit DG (SANCO) 2013. Ďalej kontrolu úrovne GMO kontaminácie pri pestovaní GMO (kontrola koexistencie) v SR a environmentálny monitoring GMO a LMO pre MŽP SR
- Molekulárna diagnostika karanténnych a hospodársky významných rastlinných patogénov. NRL vykonávalo molekulárnu diagnostiku rastlinných patogénov pre nasledujúce baktérie, fytoplazmy, huby a vírusy: (*Ralstonia solanacearum*, *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*, *Erwinia amylovora*, *Xanthomonas campestris* pv *campestris*, fytoplazmy, *Apple proliferation group* (ESFY, *Proliferácia jabloní*, *Chrandutie hrušiek*) *Elm yellows group* (*Grapevine flavescence doree*), *Stolbur*, huby, *Phytophthora ramorum* a *Phytophthora kernoviae*, *Xylella fastidiosa*, *Dickeya solani*, *Pseudomonas syringae* pv. *actinidae*)
- Elektroforetické testy odrôd, osív, sadív a merkantilu a DNA testy (SSR) pre pšenicu, kukuricu a sóju. OMB vykonávalo skúšky genotypizácie a identifikácie odrôd obilnín (pšenica, jačmeň, kukurica, ovos, tritikale, raž)

Odpočet vykonaných analýz OMB NRL v roku 2017

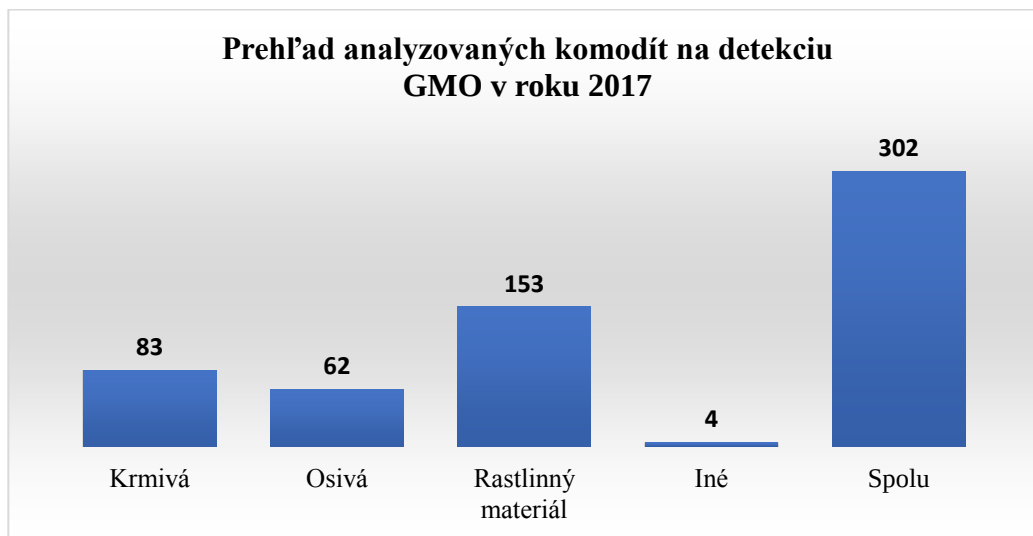
Činnosť NRL	Ukazovateľ	Skutočnosť rok 2017	Poznámka
Popis a stanovenie homogenity odrôd, stanovenie odrodovej pravosti a čistoty osív, genetické stanovenia a interpretácie pre ÚKSÚP a externých odberateľov (elektroforetický fingerprinting, DNA profiling)	Počet analýz	1800	pšenica (<i>T. aestivum</i>), jačmeň (<i>Hordeum vulgare</i>), kukurica (<i>Zea mays</i>), ovos (<i>Avena sativum</i>), raž, slnečnica, sója (<i>Glycine max.</i>)
	Počet vzoriek	38	detto
Vývoj a validácia / verifikácia DNA a elektroforetických metód	Počet metód	-	-
Aktualizácia katalógov pšeníc, jačmeňov a ostatných plodín	Počet vzoriek	15	vzorky pre účely RM a KT
Validácia / verifikácia metód pre detekciu GMO	Počet metód	7	1x GM event ľanu 2x GM event kukurice 4x GM event sóje
Validácia / verifikácia metód pre detekciu GMO, rozšírenie rozsahu akreditácie	Počet metód	-	-

Činnosť NRL	Ukazovateľ	Skutočnosť rok 2017	Poznámka
Detekcia a kvantifikácia GMO v osivách, rastlinách, krmivách, merkantile, bioproduktoch a potravinových vstupoch (PCR, Real-Time PCR, RFLP a i.)	Počet vzoriek	302	sója, repka, kukurica, petúnie, ľan, d'atelina, krmivá, osivá, merkantil, atď.
	Počet analýz	7075	detto
Vývoj molekulárnych diagnostických metód	Počet metód	-	-
Validácia / verifikácia diagnostických metód, FA	Počet metód	-	-
PCR a RFLP diagnostika fytopatogénov pre OKOR a OVKD	Počet vzoriek	699	EA, CMS, RS, PSA, XCC, XF, DS, PR, PK, fytoplazmy
	Počet analýz	3050	detto
Celkový počet vzoriek 2017			1 054
Celkový počet analýz 2017			11 925

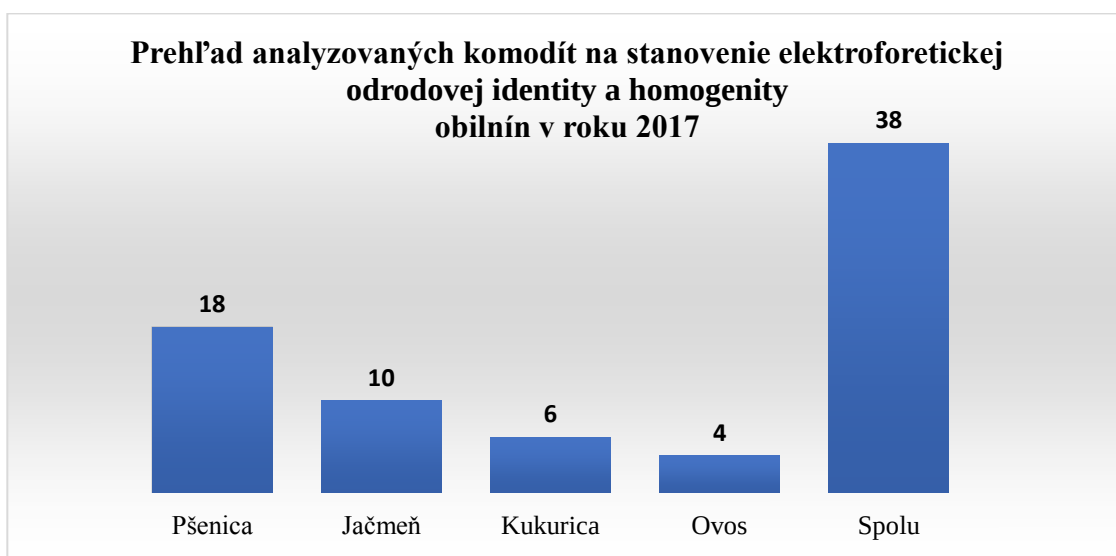
Graf č.1 Distribúcia jednotlivých typov vzoriek na OMB v roku 2017 podľa druhu analýz

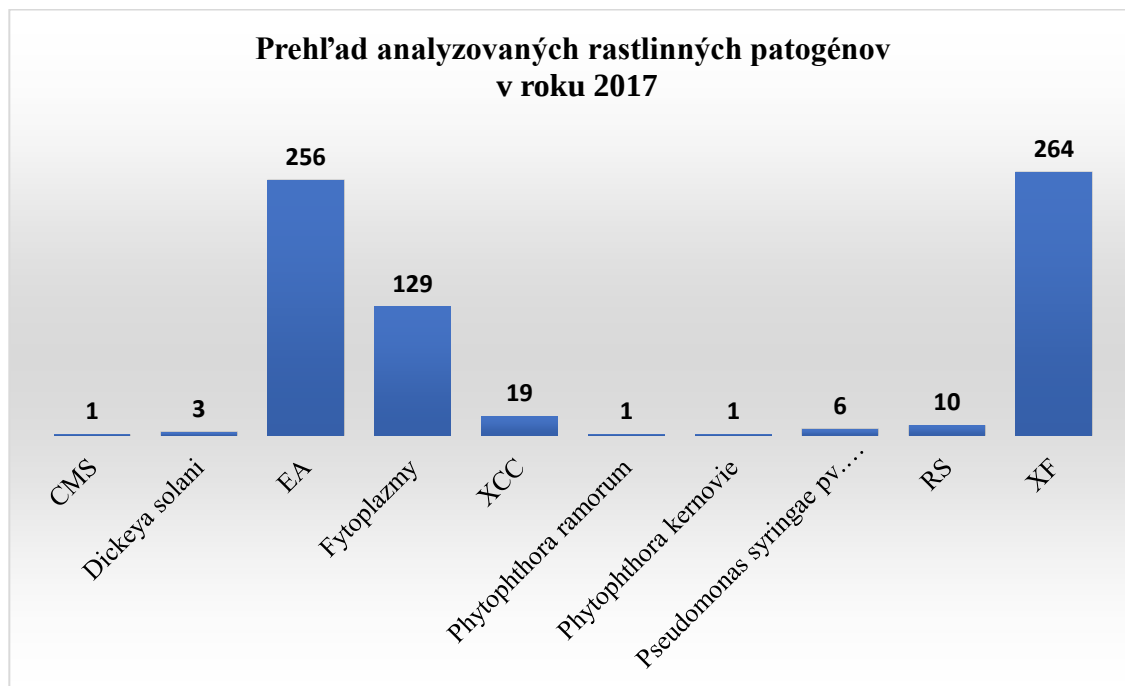
Graf. č. 2 Prehľad analyzovaných komodít na detekciu GMO v roku 2017

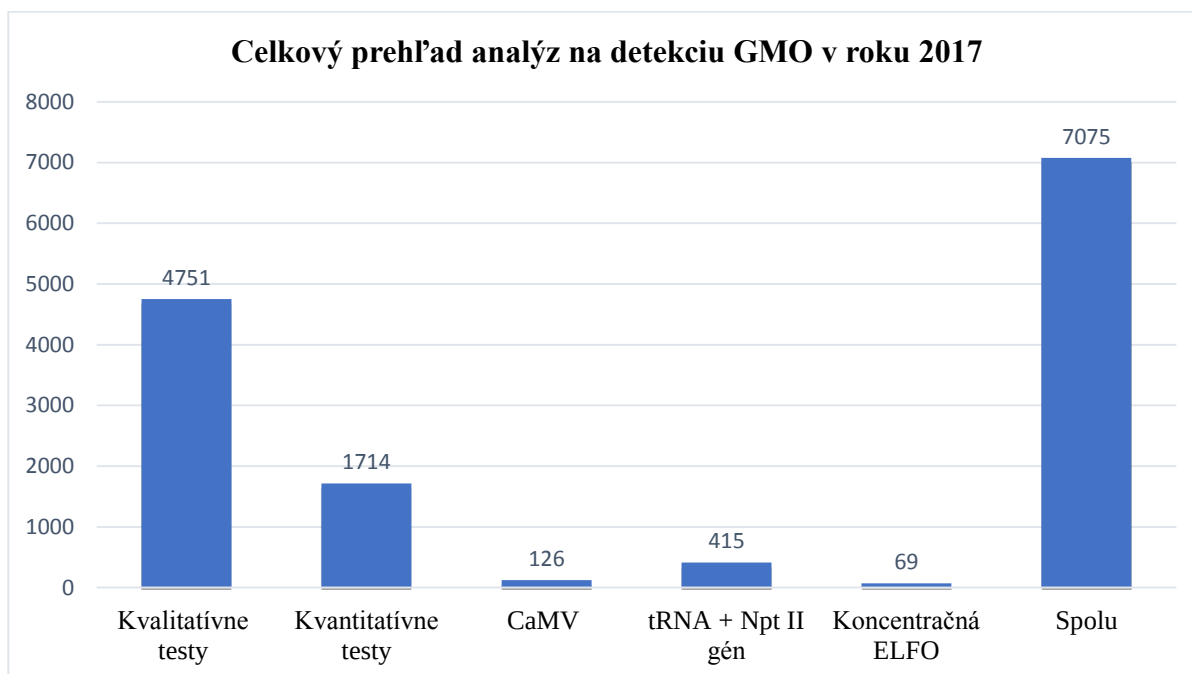
Graf. č. 3 Prehľad analyzovaných komodít na stanovenie elektroforetickej odrodovej identity a homogenity obilnín v roku 2017

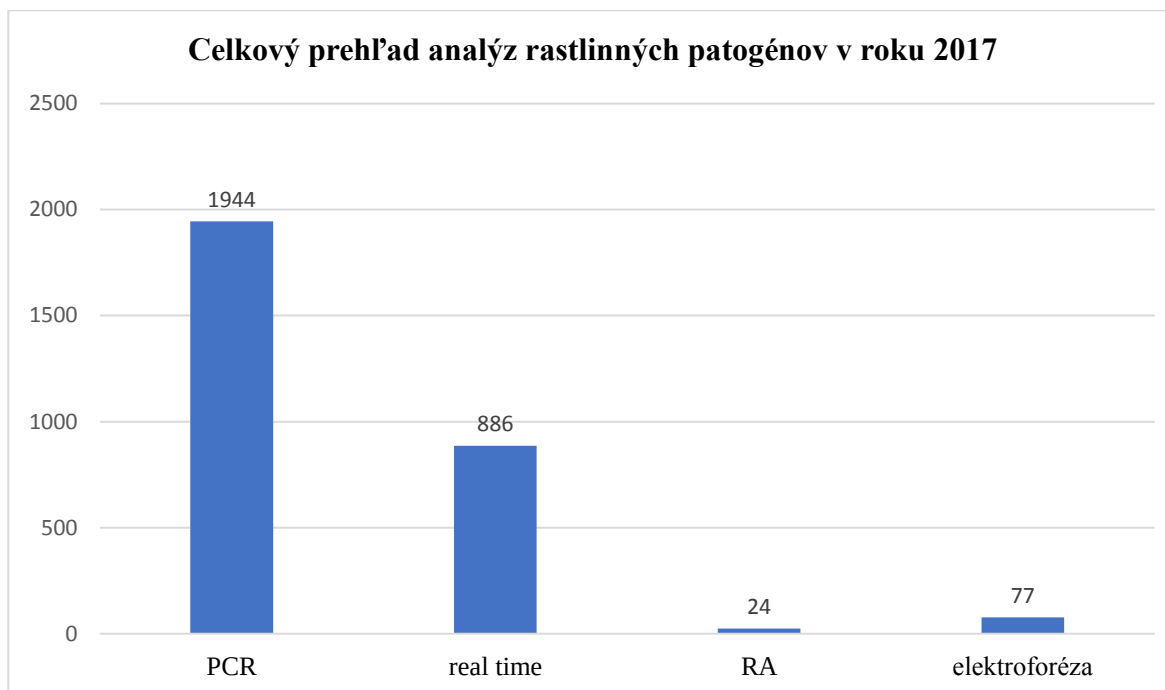
Graf. č. 4 Prehľad analyzovaných rastlinných patogénov v roku 2017

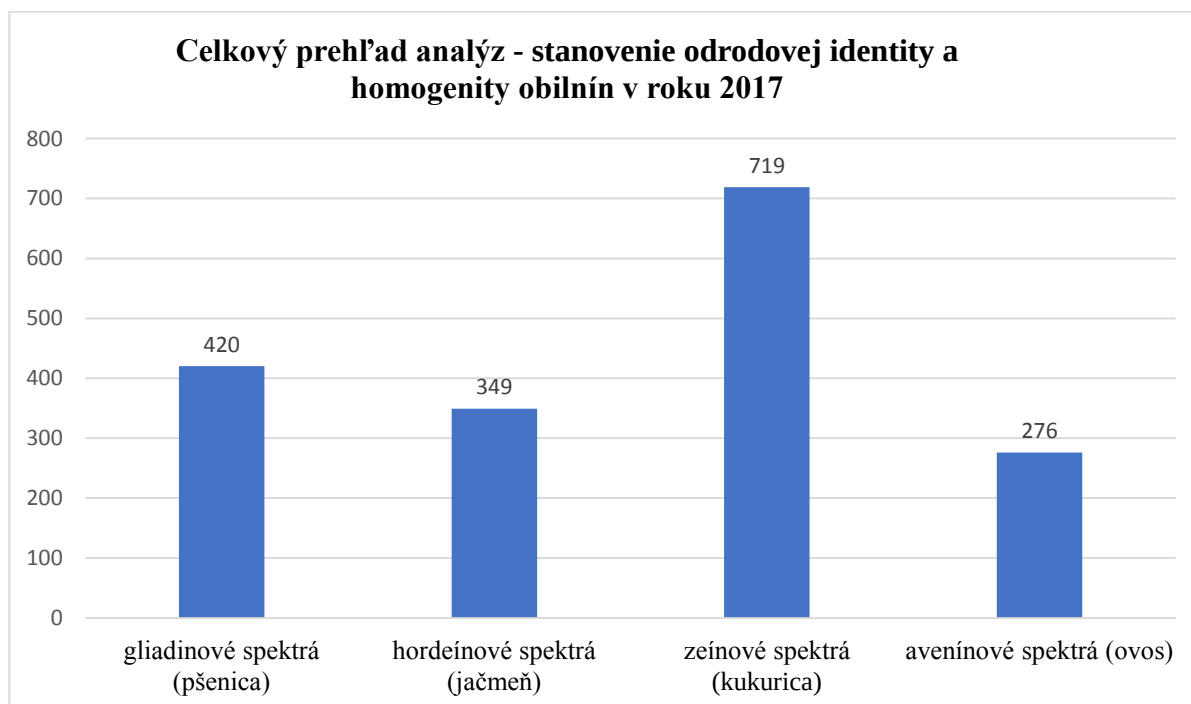
Graf. č. 5 Celkový prehľad analýz na detekciu GMO v roku 2017

Graf. č. 6 Celkový prehľad analýz na detekciu rastlinných patogénov v roku 2017

Graf. č. 7 Celkový prehľad analýz na elektroforetické stanovenie odrodovej identity a homogenity obilnín v roku 2017

Nové činnosti OMB NRL v roku 2017

- interná verifikácia a aplikácia metódy na identifikáciu GM ľanu FP967
- interná verifikácia a aplikácia metód na identifikáciu nových eventov GM kukurice a GM sóje. Kukurica: VCO-1981, MON 87427 a sója: FG72, MON 87769, MON 87751 a SYHT0H2
- detekcia a identifikácia GM petúnií na vzorkách rastlinného materiálu odobratého inšpektormi SIŽP v zmysle Mandátnej zmluvy medzi ÚKSÚP a SIŽP.
- príprava a vyhodnotenie EÚ projektu „Národný program monitorovania škodlivých organizmov“ (2017)
- príprava laboratórií OMB NRL na *GMO audit to Slovakia 2018-6499*

Zabezpečenie kvality výkonu skúšok

Výsledky medzinárodných porovnávacích testov v roku 2017

V súlade s plánom porovnávacích testov na obdobie 2015-2020 (SNAS) sa OMB NRL v roku 2017 zúčastnilo štyroch medzinárodných proficienčných testov.

Organizátor testu	Kód testu, matrica	Ukazovatele	Dátum dodania výsledkov	z - score
EC JRC IHCP Ispra, EURL for GM Food & Feed, Taliansko	ILC-EURL-GMFF-CT-01/17 PCR, Real-Time PCR, Sója a kukurica	Detekcia a obsah GM sóje a kukurice	21.9.2017	DAS 44406 -1,2 VCO-1981 0,0
EC JRC IHCP Ispra, EURL for GM Food & Feed, Taliansko	ILC-EURL-GMFF-CT-02/17 PCR, Real-Time PCR, Sója	Detekcia a obsah GM sóje	5.12.2017	RR sója 40-3-2 -0,3 RR sója 40-3-2 -0,8
ÚKZÚZ Brno, Česká republika	Detekce fytoplazmy proliferace jabloně PCR, Rastlinný materiál	Dôkaz, skrining, a identifikácia fytoplazmy proliferácie jablone Apple proliferation	2.11.2017	83,33%
NIB Ljubljana, Slovinsko	NIB Proficiency Test 2017-01: Molecular detection and phylotyping of Ralstonia solanacearum (RSSC) PCR, Roztok DNA	Dôkaz a identifikácia baktérie Ralstonia solanacearum	7.2.2018	100%

Činnosti vzplývajúce z úloh a kompetencií NRL

- NRL v zmysle Nariadení (ES) č.1981/2006 a č. 1829/2003, v zmysle § 8 zákona č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe a na základe poverenia ministra pôdohospodárstva z 5. júna 2007 podľa čl. 33 Nariadenia (ES) č. 882/2004 EP a Rady o úradných kontrolách uskutočňovaných za

účelom zabezpečenia overenia dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá

- Zabezpečovalo systém kvality podľa ISO/IEC 17025:2005 pre oblasť skúšania odrôd, osív, sadív, merkantilu, rastlinného tovaru, bioproduktov, krmív a potravinárskych vstupov, geneticky modifikovaných organizmov, zdravotného stavu rastlín a rastlinných patogénov
- Spolupracovalo s referenčným laboratóriom spoločenstva EURL GMFF v oblasti svojej kompetencie a poskytovalo informácie národným orgánom, garantovalo nové laboratórne metódy a metodické postupy. Národným orgánom poskytovalo vedeckú a technickú pomoc pri zavádzaní koordinovaných plánov kontrol (MANCP), zúčastňovalo sa odborných rokovaní na národnej a medzinárodnej úrovni
- Plnilo koordinačné, metodické, školiace a poradenské úlohy vyplývajúce z pozície NRL vo vzťahu k tuzemským laboratóriám, umožnilo odborné stáže za účelom harmonizácie skúšobných metód a organizovalo medzinárodné porovnávacie testy a poskytovalo odbornú a vedeckú pomoc v prípadoch sporu o výsledok laboratórneho vyšetrenia iných laboratórií
- Ako členské laboratórium ENGL JRC EC (European Network of GMO Laboratories) sa zúčastnilo 2 plenárnych zasadnutí a pracovných stretnutí ENGL podľa plánu ZPC 2017
- Účasť pracovníka OMB NRL na „*EURL GMFF Workshop on DNA extraction from Food & Feed* v EC JRC Ispra " organizovanom JRC EC EURL GMFF, v dňoch 7. - 9.6. 2017, Ispra, v Taliansku
- Účasť pracovníka OMB NRL na „*Hands-on training on digital PCR*“ organizovanom JRC EC EURL GMFF Ispra, Taliansko v spolupráci s NIB, Ljubljana, Slovinsko, v dňoch 29.11. - 1.12. 2017, v Ljubljane v Slovinsku
- Aktualizovalo evidenciu EPPO Database on Diagnostic Expertise
- Pracovalo ako člen EPPO Panelu pre diagnostiku v oblasti virológie a fytoplazmiem
- Účasť pracovníka OMB NRL na „*EPPO – 5th meeting of the Panel on Diagnostic in Virology and Phytoplasmology*“ organizovanom organizáciou EPPO v dňoch 19. – 22. 11. 2017, v Bari, v Taliansku
- Zmluvne spolupracovalo so SIŽP MŽP SR na environmentálnom monitoringu GM rastlín
- Plní úlohy vyplývajúce z členstva v Biosafety Clearing-House LMO Detection Network UNEP za SR v období 2013-2017
- Spolupracovalo s MPRV SR s prípravou a pripomienkovaním projektu „*Čistá línia bez použitia GMO* “
- V spolupráci s OOR ÚKSÚP sa podieľalo na príprave prezentácií a školení fytoinšpektorov v dvoch termínoch v Spišskej Belej, 13.6.2017 a 20.6.2017
- Aktívna účasť pracovníka OMB NRL s prednáškou na Odbornej medzinárodnej konferencii organizácii na ochranu rastlín so zameraním na fytosanitárny, diagnostický sektor a sektor prípravkov na ochranu rastlín, Wroclaw, Poľsko
- Účasť pracovníka OMB NRL na Konferencii *Rostlinolékařská rizika v Evropské Unii*, ÚKZÚZ Brno, ČR
- Aktívna účasť pracovníka OMB NRL s prednáškou na seminári MPa RV SR: "*Aktuálne rastlinolekárske riziká*" Nitra, Košice a Zvolen
- Spolupráca s Prírodovedeckou fakultou UK v Bratislave – Detekcia a identifikácia baktérie XCC

Pracovníci NRL pracovali ako členovia národných orgánov, komisií a spoločností, SR v medzinárodných, vládnych a mimovládnych organizáciách (Stále výbory Komisie, EPPO, ISTA, UPOV, OECD, ENGL JRC EC, COEX-NET Group, EC JRC IHCP Ispra, EURL GMFF, EC JRC Sevilla, EC JRC IRMM Geel, EFSA, SPVTS, SRS a ZSVTS).
NRL pokračovalo v zmluvných spoluprákach s EC JRC Ispra a SIŽP Bratislava.

2.9.2.7 Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky

Oddelenia všeobecnej a karanténnej diagnostiky sú umiestnené v Bratislave, Vígľaši a v Haniske pri Košiciach. OVKD Bratislava má okrem Bratislavy ešte pracoviská vo Zvolene a v Košiciach. Hlavné činnosti oddelenia všeobecnej a karanténnej diagnostiky vyplývajú zo zákonov Slovenskej republiky, Nariadení vlády Slovenskej republiky a súvisiacich legislatívnych predpisov. Výkony OVKD sú zamerané na detekciu a identifikáciu škodlivých činiteľov rastlín a rastlinných produktov podľa legislatívy SR a EÚ. OVKD je zodpovedné za oficiálnu štátnu laboratórnu kontrolu škodlivých organizmov rastlín a rastlinných produktov v zmysle zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov. V oblasti fytokontroly je činnosť zameraná na ochranu Slovenskej republiky pred šírením a zavlečením škodlivých organizmov a na kontrolu zdravotného stavu domácej produkcie rastlín a rastlinných produktov. Vykonávajú sa laboratórne monitoriny karanténnych a regulovaných škodlivých organizmov v zmysle Nariadenia vlády SR č. 199/2005 o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení neskorších predpisov, Nariadenia vlády č. 113/2007 z 21. februára 2007, ktorým sa mení Nariadenie vlády č. 70/2004 z 21. januára 2004 o ochrane proti zavlečeniu baktériovej krúžkovitosti zemiaka a Nariadenia vlády č. 119/2007 z 21. februára 2007, ktorým sa mení Nariadenie vlády č. 66/2004 z 21. januára 2004 o ktorých sa ustanovujú opatrenia na ochranu proti zavlečeniu hnedej hniloby zemiaka.

Činnosti

Diagnostická činnosť OVKD bola zameraná na vykonávanie prieskumov a monitoringov na prítomnosť škodlivých organizmov, ktoré sa na našom území nevyskytujú alebo sa vyskytujú len v malej miere. Okrem monitorovaných škodlivých organizmov boli v laboratóriách diagnostikované aj bežné fytopatogénne organizmy. Počet monitorovaných nových škodlivých organizmov má rastúcu tendenciu. Sledovanie týchto organizmov vyplýva z legislatívy EÚ, SR a EPPO noriem.

V roku 2017 bolo na OVKD BA (Bratislava, Zvolen, Košice) prijatých **2 474 vzoriek** s počtom **18 136 vykonaných analýz**.

Počet prijatých vzoriek a vykonaných analýz za jednotlivé mesiace roku 2017

Mesiac	Pracovisko Bratislava		Pracovisko Zvolen		Pracovisko Košice		Spolu za jednotlivé pracoviská	
	počet vzoriek	počet analýz	počet vzoriek	počet analýz	počet vzoriek	počet analýz	počet vzoriek	počet analýz
Január	19	320	13	53	5	41	37	414
Február	34	362	3	63	27	189	64	614
Marec	108	260	54	245	39	323	201	828
Apríl	136	628	23	305	102	280	261	1 213
Máj	147	476	60	532	52	197	259	1 205

Jún	151	933	65	424	64	406	280	1 763
Júl	157	1 583	51	635	66	240	274	2 458
August	188	1 902	37	425	48	304	273	2 631
September	154	1 113	71	695	48	364	273	2 172
Október	209	1 022	99	733	76	441	384	2 196
November	38	698	33	586	63	441	134	1 725
December	14	432	7	222	13	263	34	917
SPOLU	1 355	9 729	516	4 918	603	3 489	2 474	18 136

Diagnostika škodlivých organizmov

V oblasti **virológie** a detekcie **fytoplaziem** sa na doručených vzorkách monitoroval výskyt: *Pepino mosaic virus* (PepMV) – vírus mozaiky pepina a *Tomato Leaf Curl New Delhi Virus* (ToLCNDV) – vírus Nai Díli kučeravosti listov rajčiaka.

Z bežných patogénov: WDV a BYDV – vírusy zakrpatenosti obilnín, WSMV – vírus čiarkovitosti pšenice, CMV – vírus mozaiky uhorky, TSWV – vírus bronzovitosti rajčiaka, PMMoV – vírus miernej škvrnitosti papriky, PPV – vírus šarky, ArMV – vírus mozaiky arábky, RpRSV – vírus krúžkovitosti maliny, ToMV – vírus mozaiky rajčiaka a TMV – vírus mozaiky tabaku. Výskyt PPV v matečných porastoch a výpestkoch.

V oblasti **virológie** a **detekcie fytoplaziem** boli v sledovanom období zistené pozitívne výskyt monitorovaných škodlivých organizmov (ŠO): PepMV – 4 pozitívne vzorky.

V oblasti **bakteriológie** sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt: *Erwinia amylovora* (EA) – spála jadrovín, *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus* (CMS) – baktériová krúžkovitosť zemiakov, *Ralstonia solanacearum* (RS) – hnedá hniloba zemiakov, *Xylella fastidiosa* (XF) – cieвне vednutie viniča (Pierceová choroba).

Z bežných patogénov: *Erwinia carotovora* subsp. *carotovora* – mokrá hniloba, *Agrobacterium tumefaciens*, *Pseudomonas syringae* pv. *syringae*.

V oblasti **bakteriológie** boli v sledovanom období zistené pozitívne výskyt monitorovaných ŠO: EA – 2 pozitívne vzorky.

V oblasti **mykológie** sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt: *Ceratocystis platani* – tracheomykózne odumieranie platanov, *Gibberella circinata* – živcová rakovina borovice, *Diaporthe vaccini*, *Diplocarpon mali*, *Dothistroma septosporum* (syn.: *Mycosphaerella pini* – drobnoplodka borovicová) – sypavka na ihličnanoch, *Lecanosticta acicola* (syn.: *Mycosphaerella dearnessii* – drobnoplodka Dearnessova) – sypavka na ihličnanoch, *Melampsora medusae* – hrdza topoľov, *Phytophthora chrysanthemi*, *Phytophthora kernoviae*, *Phytophthora ramorum* a *Tilletia indica* – mazľavá sneť.

Z bežných patogénov: *Alternaria solani* – alternáriová škvrnitosť, *Apiognomonia errabunda* – antraknóza, *Apiognomonia veneta* – antraknóza, *Botrytis cinerea* – plesňovec sivý (botrytída), *Cercospora* spp., *Cercospora herpotrichoides*, *Cryptococcus macerans*, *Curvularia* spp., *Cylaneusma minus* – sypavkovité ochorenia, *Cytospora* spp. – cytosporová rakovina, *Diaporthe eres*, *Didymella apollanta* – didymelóza, *Fusarium* spp. – fuzariózy, *Fusarium nivale* – plesň snežná, *Fusarium oxysporum* – vaskulárne fuzáriové vädnutie, *Fusarium solani*, *Gibberella zeae*, *Gymnosporangium sabinae*, *Graphiola phoenicis* – sneť palmová, *Helminthosporium sativum* – škvrnitosť listov jačmeňa, *Helminthosporium papaveris* – škvrnitosť maku siateho, *Lophodermium* spp., *Melampsora larici-populina*, *Monilinia laxa* – monilínia, *Ophiobolus graminis*, *Penicillium* spp., *Pestalotia hartigii* – hubové ochorenie ihličín, *Peronospora arborescens* – plesň maková, *Phoma lingam*, *Phomopsis* spp., *Phragmidium rubi-idea* – hrdza

malinová, *Phyllosticta mali*, *Plasmodiophora brassicae*, *Plasmopara viticola*, *Puccinia glumarum* – hrdza plevová, *Puccinia graminis* – hrdza trávová, *Puccinia horiana* – biela hrdza chryzantém, *Ramularia collo-cygni*, *Rhizoctonia solani* – koreňomor ľuľkový, *Sclerophoma* spp., *Sclerotinia sclerotiorum* – hlúznatka, *Septoria* spp., *Septoria avenae*, *S. nodorum*, *S. tritici*, *Sphaeropsis sapinae*, *Spongospora subterranea*, *Tilletia caries* – mazľavka pšenicová, *T. controversa* – mazľavka trpasličia, *Tilletia laevis*, *Truncatella* spp., *Ustilago avenae* – sneť ovsová, *Venturia inaequalis* – chrastavitosť jabloní, *Verticillium* spp. – cievne vädnutie, *Volutella buxi*, a i.

V oblasti **mykológie** boli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných ŠO: *Dothistroma septosporum* (syn.: *Mycosphaerella pini* – drobnoplodka borovicová) – 11 pozitívnych vzoriek, *Lecanosticta acicola* (syn.: *Mycosphaerella dearnessii* – drobnoplodka Dearnessova) – 1 pozitívna vzorka.

V oblasti **nematológie** sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt: *Aphelenchoides besseyi* – háďatko ryžové, *Bursaphelenchus xylophilus* – háďatko borovicové, *Ditylenchus destructor* – háďatko deštruktívne, *Ditylenchus dipsaci* – háďatko zhubné *Radopholus similis*.

Z bežných patogénov: iné druhy čeľade *Aphelenchoididae*, *Meloidogyne* spp. a i. V analyzovaných vzorkách dreva odobratých v rámci monitoringu drevného obalového dreva z hraničných priechodov bola zistená prítomnosť nekaranténnych háďatiek patriacich do čeľade *Aphelenchoididae*, ako aj výskyty voľne žijúcich neparazitických háďatiek, ale ani v jednej vzorke drevného obalového materiálu nebol zistený výskyt háďatká borovicového – *Bursaphelenchus xylophilus*.

V oblasti **nematológie** neboli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných ŠO.

V oblasti **entomológie** sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt: *Agrilus anxius*, *A. planipennis*, *A. auroguttatus* – krasone, *Anoplophora chinensis* – fúzač citrusový a *A. glabripennis* – f. ázijský, *Anthonomus eugenii* – kvetovka papriková, *Aromia bungii* – fúzač, *Bactrocera* spp. – vrtivky (vybrané druhy) *Bemisia tabaci* – molica tabaková, *Carneiocephala fulgida* (prenášač XF), *Cerambycidae* – fúzačovité, *Ceratitidis rosa* – vrtivka, *Dendrolimus sibiricus* – priadkovec, *Draeculacephala minerva* (prenášač XF), *Drosophila suzukii* – drozofila japonská, *Dryocosmus kuriphilus* – hrčiarka gaštanová, *Epitrix* spp. – skočky na zemiakoch (vybrané druhy), *Graphocephala atropunctata* (prenášač XF), *Homalodisca vitripennis* (prenášač XF), *Liriomyza* spp. – mínerky (vybrané druhy), *Monochamus* spp. – vrzúniky (vybrané druhy), *Pissodes* spp. – smoliare (vybrané druhy), *Pityophthorus juglandis* – lykožrút orechový, *Polygraphus proximus* – lykokaz, *Popillia japonica* – chrústovec japonský, *Rhagoletis* spp. – vrtivky (vybrané druhy), *Scaphoideus titanus* – cikádka (vektor fytoplazmy zlatistého žltutia viniča), *Siricidae* – pílovkovité, *Strauzia longipennis* – vrtivka, *Thaumatotibia leucotreta*, *Thrips palmi* – strapka Palmova, *Thrips setosus* – strapka, *Tuta absoluta* – psota rajčiaková, *Xylosandrus crassiusculus* – drvinárik.

Z bežných patogénov: *Aceria* – roztoče, *Anarsia lineatella* – psota broskyňová, *Anobium punctatum* – črvotoč pásikavý, *Aphrophora salicina* – peniarka víbová, *Cameraria ohridella* – ploskáčik pagaštanový, *Carulaspis juniperi* – štítnička, *Cerambyx scopolii* – fúzač bukový, *Cetonia aurata* – zlatoň obyčajný, *Ceutorhynchus macula-alba* – krytonos makovicový, *Cydalima perspectalis* – vijačka krušpánová, *Drosophila* spp. – drozofila (melanogaster), *Euproctis chrysorrhoea* – mníška zlatoritka, *Frankliniella occidentalis* – strapka západná, *Helicoverpa armigera* – mora bavlníková, *Ips sexdentatus* – lykožrút borovicový, *Ips typographus* – lykožrút smrekový, *Leptoglossus occidentalis* – bzdocha americká, *Macroglossum stellatarum* – lišaj marinkový, *Miridae* – bzdôškovité, *Nematomorpha* – strunovce, *Operophtera brumata* – piadivka jesenná, *Philaenus spumarius* – peniarka nižinná, *Phyllobius pyri* – šupináčik,

Phytoecia cylindrica – fúzač boľševníkový, *Pseudoulacaspis pentagona* – štítnička broskyňová, *Rhagoletis cerasi* – vrtivka čerešňová, *Rhagoletis completa* – vrtivka, *Rosalia alpina* – fúzač alpský, *Scolytidae* – podkôrníkovité, *Scolytus ratzeburgi* – podkôrník brezový, *Stenocarus ruficornis* – krytonos koreňový, *Tarsonemidae* – roztočikovité, *Tetranychidae* – roztoče, *Tetranychus urticae* – roztočec chmeľový, *Tetropium castaneum* – fúzač smrekový, *Trialeurodes vaporariorum* – molica skleníková, *Yponomeuta evonymella* – priadzovec čremchový, *Zeuzera pyrina* – drevotoč hruškový a iné.

V oblasti **entomológie** boli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných ŠO: *Drosophila suzukii* – 12 pozitívnych vzoriek a *Scaphoideus titanus* – 51 pozitívnych vzoriek.

Zabezpečenie kvality - medzinárodné porovnávacie skúšky (kruhové testy)

Laboratórium sa zúčastnilo v júni 2017 kruhových testov v oblasti mykológie. Proficiénčné testy 17FCirC - Detekcia *Fusarium circinatum* (monitorované hubové ochorenie na boroviciach) identifikáciou v čistej kultúre podľa francúzskej oficiálnej metodiky MOA 003 časť C verzia 1 alebo inej ekvivalentnej metódy založenej na morfolologickej identifikácii“ (pre nás EPPO diagnostický protokol *Gibberella circinata* PM 7/91). Testy boli organizované francúzskym laboratóriom Anses - Plant Health Laboratory – Mycology Unit. V testoch sme dosiahli 100% úspešnosť.

V októbri 2017 kruhových testov v oblasti mykológie – Medzinárodné porovnávacie testy s pracoviskom ÚKZÚZ Česká republika, odbor diagnostiky Olomouc. Predmetom skúšok bola detekcia a identifikácia rôznych hubových patogénov na rôznom rastlinnom materiáli. V testoch bola dosiahnutá 100% úspešnosť.

Prednášky, prezentácie, odborné semináre

Odborní zamestnanci OVKD Bratislava:

- pripravili prednášky na vybrané škodlivé organizmy z NMP pre inšpektorov Oddelenia kontroly ochrany rastlín
- pripravili prednášku pre širokú verejnosť – *Karanténne živočíšne škodlivé organizmy*, ktoré sa môžu šíriť drevom a dreveným obalovým materiálom
- spracovali letáky o ŠO pre širokú verejnosť a fytoinšpektorov
- poskytli prístroje, pracovné priestory a pomoc odborného personálu pre študentku PRIF UK Bc. Klaudiu Kaminskú na spracovanie diplomovej práce
- pre OOR pripomienkovali metodiky zisťovania výskytu a monitoringu ŠO a pripravovali metodické pokyny nových ŠO, zaradených do NMP
- dopĺňali databázu ŠO v programe RIS podľa EPPO A1, A2 a Alert listu
- pokračovali v rozširovaní obrazovej dokumentácie ŠO a ŠČ

Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky Haniska vykonáva:

- oficiálnu štátnu laboratórnu kontrolu karanténnych bakteriálnych a vírusových ochorení importovaných a exportovaných sadivových zemiakov a zemiakov z domácej produkcie pre potreby fytoinšpekcie a osivárskej inšpekcie podľa Zákona č. 193/2005 Z. z. o rastlinolekárskejstarostlivosti v znení Zákona č.295/2007 Z. z. a v zmysle Zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh a podľa Nariadenia vlády č. 113/2007 z 21. februára 2007, ktorým sa mení Nariadenie vlády č. 70/2004 z 21. januára 2004 o ochrane proti zavlečeniu baktérieovej krúžkovitosti zemiaka a Nariadenia vlády č. 119/2007 z 21. februára 2007, ktorým sa mení Nariadenie vlády č. 66/2004 z 21. januára 2004 o ktorým sa ustanovujú opatrenia na ochranu proti zavlečeniu hnej hniloby zemiaka.

- laboratórnu kontrolu ďalších ochorení rastlín:
- identifikácia baktérie *Erwinia amylovora* - karanténne ochorenie jadrovín / ružokvetých podľa diagnostického EPPO štandardu PM7/20 (2)
- v rámci NMP detekciu baktérie *Pseudomonas syringae* pv. *aesculi* v symptomatických vzorkách pagaštanov podľa vedeckej publikácie od Schmidt et al. (2009). Fast molecular detection of *Pseudomonas syringae* pv. *aesculi* in diseased horse chestnut trees. ForestPathology.
- v rámci NMP identifikáciu huby *Melampsora medusae* v symptomatických vzorkách topol'ov podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/93 (1).
- identifikáciu huby *Gibberella circinata*, poškodzujúcu semenáčky ihličnanov podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/91(1)
- kontrolu zdravotného stavu rastlinného tovaru podľa aproximácie a implementácie Smerníc Rady EÚ vo fyto diagnostike na ochranu územia pred zavliekaním škodlivých činiteľov /*Bursaphelenchus xylophilus*/ v dovážanom dreve z neeurópskej časti Ruska podľa Nariadenia vlády č. 199 z 4. mája 2005 o Ochranných opatreniach proti zavlečeniu organizmov škodlivých pre rastliny a rastlinné produkty podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/4(3).
- identifikáciu cýst háďatka zemiakového *Globodera pallida* a *Globodera rostochiensis* v zmysle Nariadenia vlády č. 67/2004 Z. z. - Nariadenie vlády SR o opatreniach proti šíreniu rakoviny zemiaka a háďatka zemiakového a Smernice Rady 2007/33/ES z 11. júna 2007 o ochrane proti háďatku zemiakovému a o zrušení Smernice 69/465/EHS a podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/40(3)
- identifikáciu háďatiek *Ditylenchus destructor* a *Ditylenchus dipsaci* podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/87(1)
- identifikáciu fytoplaziem proliferácia jabloní (AP), chradnutie hrušiek (PD) a európska žltáčka kôstkovín (ESFY) podľa diagnostických EPPO štandardov PM 7/62 a PM 7/63
- identifikáciu karanténnych druhov míneriek *Liriomyza bryoniae*, *L. huidobrensis*, *L. sativae* a *L. trifolii* podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/53.

V roku 2017 bolo prijatých spolu **893** vzoriek, ktoré boli testované na prítomnosť jednotlivých škodlivých patogénov rastlín:

- **458 vzoriek** (konzumných aj sadbových zemiakov) na prítomnosť *Ralstonia solanacearum* a *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus* (CMS) z ktorých 2 vzorky konzumných zemiakov vykazovali prítomnosť virulentného kmeňa **CMS** (zasiahnutý okres: **Prešov, Rimavská Sobota**).
- **110 vzoriek** na prítomnosť *Erwinia amylovora*, z toho 4 pozitívne vzorky na prítomnosť virulentného kmeňa *E. amylovora* (zasiahnutý okres: **Rimavská Sobota**).
- **201 vzoriek** sadbových zemiakov v rámci skleníkových pozberových skúšok pre potreby uznávacieho konania množiteľského materiálu Odboru osív a sadív ÚKSÚP. Tieto vzorky sa testovali v skleníku vizuálnymi prehliadkami narastených rastlín (201 × 110 rastlín = 22 110 testov) a následne ELISA metódou na prítomnosť vírusov zemiakov PLRV, PVY, PVM, PVX, PVS a PVA.
- **21 vzoriek** na prítomnosť fytoplaziem jadrovín (AP, PD) a kôstkovín (ESFY). ESFY- európska žltáčka kôstkovín (10 vzoriek), AP- proliferácia jabloní (6 vzoriek) a PD- zakrpatenosť hrušiek (5 vzoriek). Z uvedených vzoriek bola pozitívna iba jedna vzorka na prítomnosť fytoplazmy ESFY (zasiahnutý okres: **Vranov nad Topľou**).
- **35 vzoriek** na identifikáciu háďatka *Bursaphelenchus xylophilus*. Všetky vzorky hodnotené ako negatívne.

- **14 vzoriek** na identifikáciu hád'atiek zemiakových *Globodera pallida* a *G. rostochiensis* z toho 10 vzoriek pochádzalo z ÚKZÚZ v ČR v rámci medzilaboratórnych porovnávacích skúšok (MPS), do ktorých sa zapojilo OVKD Vigľaš a pre ktoré OVKD Haniska vykonalo molekulárnu identifikáciu druhov. Všetky 4 vzorky (mimo MPS) boli po PCR hodnotené ako cysty druhu *G. rostochiensis*.
- **11 vzoriek** na potvrdenie prítomnosti huby *Gibberella circinata*. Všetky vzorky hodnotené ako negatívne.
- **2 vzorky** na prítomnosť baktérie *Pseudomonas syringae* pv. *aesculi* (všetky hodnotené ako negatívne).
- **8 vzoriek** na prítomnosť huby *Melampsora medusae* (všetky hodnotené ako negatívne)

Počet vzoriek a testov vykonaných jednotlivými metódami

Metóda	Počet vzoriek	Počet testov
IF	940	3 228
PCR	118	290
Real-time PCR	515	611
RFLP	2	10
ELISA	480	21 888
Živé pôdy	17	87
Pozberové skúšky	201	22 110
Biotesty – bylinný indikátor	4	56
Spolu:	2 274	48 280

Medzilaboratórne porovnávacie testy

- OVKD HA sa so 100%-nou úspešnosťou zúčastnilo medzinárodných proficienčných testov na molekulárnu identifikáciu cýst hád'atiek zemiakových *Globodera pallida* a *G. rostochiensis* organizovaných Oddelením medzilaboratórnych porovnávacích skúšok ÚKZÚZ v ČR do ktorých sa za ÚKSÚP oficiálne zapojilo OVKD Vigľaš (september 2017)

- vedúci OVKD Haniska Dr. Malík sa zúčastnil medzinárodnej konferencie venovanej patogénnej baktérii *Xylella fastidiosa*, jej biológii, epidemiológii, šíreniu a ochranným opatreniam proti jej šíreniu.

Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky Vigľaš (OVKD Vigľaš)

je špecializované pracovisko na karanténne škodlivé činitele zemiakov rakovinovec zemiakový *Synchytrium endobioticum* (ďalej len „RZ“) a cystotvorné hád'atká zemiakové *Globodera rostochiensis* a *Globodera pallida* (ďalej len „HZ“), ktoré sa vyskytujú u nás v obmedzenej miere. Ich monitoringom a účinnými opatreniami je potrebné zabrániť ich rozširovaniu.

OVKD Vigľaš vykonáva:

- **diagnostiku RZ a HZ v pôdnych vzorkách**
 - priamymi skúškami (PS), pri HZ flotačná metóda a stereomikroskopia, pri RZ Prattova metóda a mikroskopia
 - laboratórnymi biologickými testami (LBT)
- **získovanie vlastností novozistených populácií RZ a HZ laboratórnymi biologickými testami**
- **testy rezistencie odrôd zemiakov na HZ a RZ v štátnych odrodových skúškach laboratórnymi biologickými testami**
 - RZ testy rezistencie na patotyp1

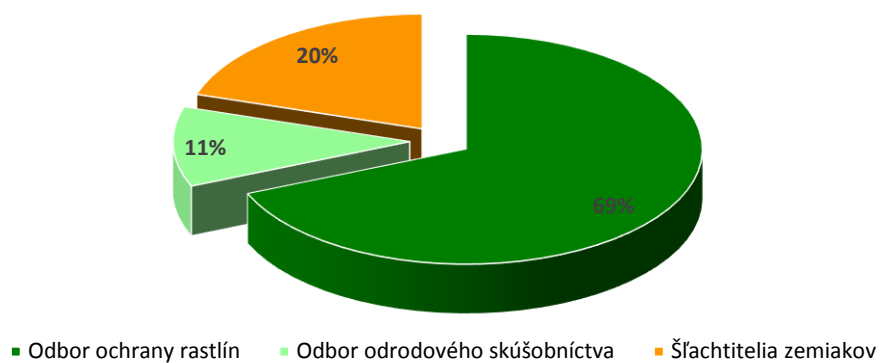
- HZ testy rezistencie na patotyp Ro1, Ro5, Pa1, Pa3
- **testy rezistencie krížencov zemiakov laboratórnymi biologickými testami podľa požiadavky** objednávateľa. V laboratóriu sa nachádza testovací materiál, na rezistenciu ktorého je možné vykonať testy:
 - pri RZ najrozšírenejšie patotypy v európskom regióne – patotypy 1, 2, 6, 18
 - pri HZ patotypy Ro1, Ro2/3, Ro4, Ro5, Pa1, Pa2, Pa3

Prehľad analýz vykonávaných v OVKD Vígľaš

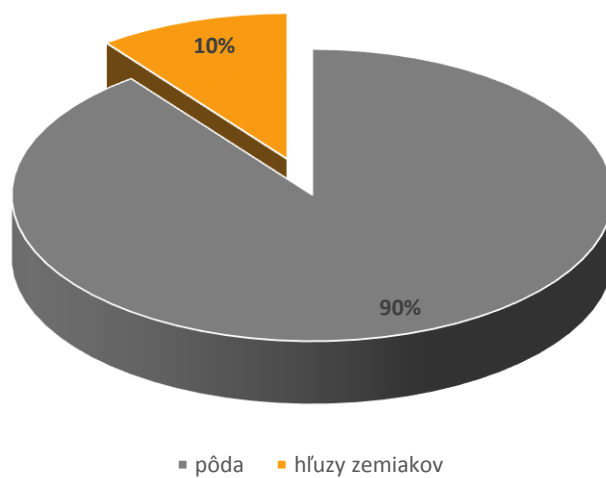
Objednávateľ rozboru	Druh vzorky	Druh odberu vzorky - spoplatnené analýzy na HZ a RZ	Druh odberu vzorky – NMP - nespoplatnené analýzy na HZ a RZ
Odbor ochrany rastlín - OOR	pôda	Kontrola pozemkov – pozemky s plánom pestovania zemiakového sadiva- <i>PS v prípade potreby LBT</i> Kontrola pozemkov – na požiadanie škôlky lesné, ovocné, okrasné - <i>PS v prípade potreby LBT</i>	Prieskum -pozemky po pestovaní konzumných zemiakov – <i>PS v prípade potreby LBT</i> Prieskum – zamorené pozemky- HZ alebo RZ <i>PS a LBT</i> Prieskum - ohniská výskytu pred zrušením rastlinolekárskeho opatrenia – HZ alebo RZ <i>LBT</i> Prieskum –pravdepodobne zamorené a ohrozené pozemky pred zrušením rastlinolekárskeho opatrenia – HZ alebo RZ <i>PS</i> Prieskum - pravdepodobne zamorené a ohrozené pozemky pri novom výskyte HZ alebo RZ – <i>PS</i> Prieskum - škôlky lesné, ovocné, okrasné ak sa to vyžaduje- <i>PS v prípade potreby LBT</i> Prieskum - cielený odber vzoriek – HZ alebo RZ <i>PS a LBT</i>
Odbor odrodového skúšobníctva- OOS	hl'uzy zemiakov		Spoplatnené na OOS ŠOS- testy rezistencie na HZ patotyp Ro1, Ro5, Pa 1, Pa3 ŠOS- testy rezistencie na RZ patotyp 1 <i>LBT</i>
Šľachtitelia zemiakov	hl'uzy zemiakov	Testy rezistencie na HZ a RZ podľa požiadavky objedávateľa- <i>LBT</i>	

Legenda tabuľky: HZ – háďatká zemiakové *Globodera rostochiensis* a *Globodera pallida*, RZ – rakovinovec zemiakový *Synchytrium endobioticum*, NMP – Národný monitorovací program, PS - priama skúška (pri HZ flotačná metóda a mikroskopia, pri RZ, Prattova metóda a mikroskopia, LBT – laboratórne biologické testy, ŠOS - Štátne odrodové skúšky, OOR – Odbor ochrany rastlín, OOS – Odbor odrodového skúšobníctva

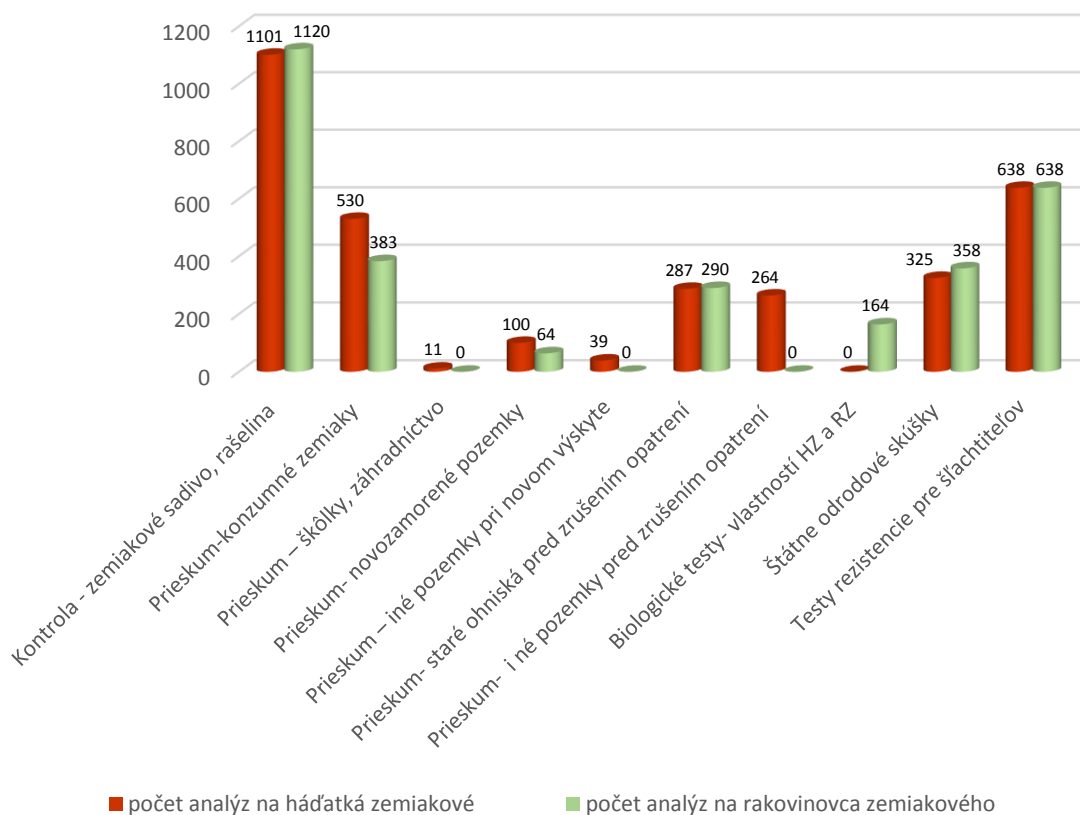
**Podiel vykonaných analýz v roku 2017 podľa objednávateľov
rozboru**

**Podiel počtu vzoriek podľa druhu vzoriek
v roku 2017**

Prehľad vykonaných analýz v roku 2017 podľa druhu odberu vzoriek

Pozitívne výskyty škodlivých organizmov HZ a RZ v pôdnych vzorkách analyzovaných v roku 2017

Druh odberu vzoriek	HZ počet pozitívnych vzoriek	RZ počet pozitívnych vzoriek	Poznámka
Kontrola pozemkov- zemiakové sadivo	5	-	Nový výskyt HZ - 2 katastre OOR nariadilo rozhodnutím rastlinolekárske opatrenia
Prieskum-konzumné zemiaky	6	-	Nový výskyt HZ -3 katastre OOR nariadilo rozhodnutím v 2 katastroch rastlinolekárske opatrenia, v tret'om katastri sa rozhodnutie pripravuje
Prieskum – ohniská pred zrušením rastlinolekárskeho opatrení	6	1	Starý výskyt HZ – 3 katastre Starý výskyt RZ – 1 kataster rastlinolekárske opatrenia naďalej platia

Legenda tabuľky: HZ – háďatka zemiakové *Globodera rostochiensis* a *Globodera pallida*
RZ – rakovinovec zemiakový *Synchytrium endobioticum*
OOR – Odbor ochrany rastlín

Zabezpečenie kvality

V roku 2017 sa laboratórium OVKD Vígľaš zapojilo do Medzilaboratórnych porovnávacích skúšok na detekciu a identifikáciu cýst hád'atka zemiakového *Globodera spp.* organizovaných ÚKZÚZ-om v Českej republike so 100% úspešnosťou.

V laboratóriu OVKD Vígľaš sa v roku 2017 vykonal rozbor **865 vzoriek pôdy** a zemiakov **na hád'atká zemiakové *Globodera spp.*** v 3497 analýzach a rozbor **667 vzoriek pôdy** a zemiakov na rakovinovca zemiakového *Synchytrium endobioticum* v 2842 analýzach .

2.9.2.8 Testovacie pracovisko životného prostredia

Testovacie pracovisko životného prostredia (ďalej len „TPŽP“) je držiteľom Osvedčenia o súlade so správnou laboratórnou praxou (dodržiavanie zásad SLP) č. G-040 od 17.05.2007, ktoré bolo vydané Slovenskou národnou akreditačnou službou (SNAS). Pracovisko je zaradené do Národného programu dodržiavania zásad SLP. Výsledky z analýz v štúdiách SLP sú akceptovateľné vo všetkých krajinách OECD.

Zabezpečuje laboratórne činnosti s celoslovenskou pôsobnosťou v oblasti úradnej kontroly prípravkov na ochranu rastlín, monitoringu kontaminácie pôd a krmív. Celkovo bolo v roku 2017 analyzovaných **586 vzoriek**, v ktorých bolo sledovaných 130 ukazovateľov a vykonaných **5861 analýz**. Analýzy boli vykonané paralelne. Vzorky boli analyzované na základe nasledujúcich požiadaviek:

1. Úradná kontrola autorizovaných POR v súlade so zákonom NR SR č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS.
2. Služby interné pre Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií (monitorovanie zmeny hladín výskytu kontaminantov poľnohospodárskeho a priemyselného pôvodu v pôdach SR)
3. Služby interné pre Odbor krmív a výživy zvierat (stanovenie melamínu a organochlórovaných pesticídov)
4. Služby interné pre Odbor ochrany rastlín (úradná kontrola prípravkov na ochranu rastlín, príprava konopy siatej)
5. Služby interné pre Odbor registrácie pesticídov (posudzovanie analytických metód k autorizácii prípravkov na ochranu rastlín)
6. Služby externé pre fyzické a právnické osoby, pre ktoré sú rozborov fakturované podľa cenníka ÚKSÚP

Laboratórna kontrola kvality chemických prípravkov na ochranu rastlín (POR)

V laboratóriách TPŽP bolo v roku 2017 celkovo vykonaných 876 analýz POR (Tab. č. 1). Celkový počet vzoriek POR bol 141, z toho 56 vzoriek od externých žiadateľov, ktoré boli fakturované celkovou sumou 7398 Eur. Na úradnú kontrolu bolo od fytoinšpektorov v roku 2017 dodaných 72 vzoriek POR a 1 vzorka na vykonanie štúdie v systéme Správnej laboratórnej praxe. Laboratórna kontrola POR v TPŽP pozostáva z dvoch častí:

- a) analýzy účinnej látky, safenerov, nečistôt a koformulantov - spolu bolo stanovených 71 rôznych ukazovateľov a vykonaných 382 analýz
- b) stanovenia fyzikálno-chemických parametrov (penivosť, pH, merná hmotnosť, emulgovateľné charakteristiky, jemnosť mletia, suspendovateľnosť, zmáčateľnosť,

dispergovateľnosť, acidita) – sledovaných 9 ukazovateľov, vykonaných bolo 490 analýz

Počet nevyhovujúcich vzoriek v roku 2017 bol 8, z toho 4 vzorky na úradnú kontrolu a 4 vzorky od externých žiadateľov.

- c) v dôsledku neustáleho nárastu v dovoze falšovaných POR narastajú aj požiadavky o analýzy relevantných nečistôt, nečistôt a koformulantov v POR. Stanovenie týchto parametrov je časovo a odborne náročné preto sú potrebné veľmi špecifické analýzy. Na našom pracovisku sme začali s vytváraním knižníc profilov POR na GC/FID a GC/MS. Boli vytvorené profily z 39 vzoriek POR a začalo sa s vývinom metód pre xylén a toluén.

Medzinárodné aktivity

- TPŽP sa zúčastnilo dvoch celosvetových validácií metód CIPAC (11 vzoriek) na stanovenie účinných látok Flupyradifurone (Bayer CropScience AG, Nemecko) a Acephate (RALLIS India), kde boli dosiahnuté veľmi presné výsledky a všetky boli akceptované pre validáciu metód.
- Účasť na medzinárodných skúškach spôsobilosti pre analýzu účinnej látky a stanovenia fyzikálno-chemických vlastností prípravku na ochranu rastlín, ktoré organizovala spoločnosť Agence Fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire (AFSCA) Belgicko. Skúšky sa zúčastnilo 24 významných svetových laboratórií. Bola analyzovaná identifikácia a kvantifikácia obsahu účinnej látky dimethoate, nečistôt isodimethoate, omethoate a fyzikálno-chemické parametre. Výsledky TPŽP sú veľmi presné, úspešnosť testu spôsobilosti 100 %.
- Účasť na zasadnutí pracovnej skupiny Európskej komisie pre analýzu prípravkov na ochranu rastlín, súčasťou ktorého bol aj workshop k spoločným metodikám k analytickej stratégii a k metodikám na interpretáciu analytických výsledkov. Zasadnutie sa konalo v Grange, Írsko.

V dňoch 11.-12. októbra 2017 bol v TPŽP vykonaný dohľad SNAS pre dodržiavanie zásad Správnej laboratórnej praxe, ktorý bol úspešne zvládnutý a obhájený dlhoročný zavedený systém kvality.

Prehľad všetkých analýz týkajúcich sa prípravkov na ochranu rastlín je uvedený v nasledujúcej tabuľke č.1 a grafické porovnanie počtu vykonaných analýz od roku 2005 je v grafe. č.1.

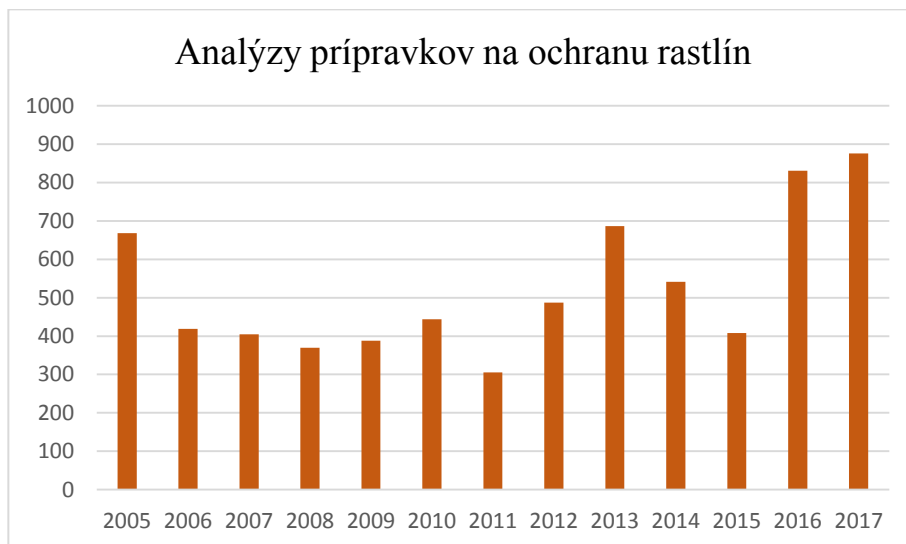
Analýzy POR v roku 2017

Typ vzorky POR	Poč. vz.	Fyz.chem. analýzy	ÚČINNÉ LÁTKY A SAFENERY		NEČISTOTY		Nevyhovujúce vzorky	Nevyhovujúce parametre
			identif.	kvantif.	identif.	kvantif.		
Externé (servis)	56	220	86	86	0	0	4	4
Úradná kontrola	72	259	85	89	0	0	4	4
Štúdia SLP	1	6	2	2	0	0	0	0
CIPAC	11	0	15	15	0	0	0	0
MPT AFSCA	1	5	1	1	2	2	0	0
POR spolu	141	490	189	193	2	2	8	8
		876						

V počte analýz nie sú zahrnuté interné kontroly, paralelne analýzy vzoriek a analýza referenčných materiálov.

Použité skratky: POR- prípravky na ochranu rastlín, SLP- Správna laboratórna prax, CIPAC - Collaborative International Pesticides Analytical Council, MPT AFSCA Medzinárodný porovnávaci test Agence fédérale pour la sécurité de la chaîne alimentaire

Graf č.1 Prehľad analýz POR

Monitorovanie kontaminácie pôdy v SR

Z vybraných dlhodobu sledovaných lokalít SR bolo v roku 2017 vybraných 394 vzoriek, v ktorých bolo stanovených 50 ukazovateľov a vykonaných 4623 analýz:

- na obsah ťažkých kovov (arzen, olovo, chróm, kadmium, nikel, meď, zinok) bolo analyzovaných metódou hmotnostnej spektrometrie s indukčne viazanou plazmou 365 pôdných vzoriek (2283 analýz). Z toho nadlimitných vzoriek bolo 59 a nevyhovujúcich parametrov 119.
- na obsah organických kontaminantov polychlórovaných bifenylov (PCB) bolo analyzovaných 6 kongenéroov a to: PCB 28, PCB 52, PCB 101, PCB 138, PCB 153, PCB 180 stanovované metódou plynovej chromatografie s detektorom elektrónového záchytu (GC ECD) po extrakcii zmesou acetón : hexán (1:1). Bolo analyzovaných 26 vzoriek a vykonaných 156 analýz, nadlimitných bolo 13 vzoriek a 17 parametrov.
- 23 vzoriek polyaromatických uhlíkov (PAU) bolo analyzovaných na stanovenie obsahu: Naphthalene, Acenaphthylene, Acenaphthene, Fluorene, Phenanthrene, Anthracene, Fluoranthene, Pyrene, Benz(a)anthracene, Chrysene, Benzo(b)fluoranthene, Benzo(k)fluoranthene, Benzo(a)pyrene, Benzo(g,h,i)perylene, Dibenz(a,h)anthracene, Indol (1,2,3-c,d)pyrene. Vykonaných bolo 368 analýz, neboli zistené nadlimitné hodnoty.
- 116 vzoriek bolo analyzovaných na obsah kontaminantov poľnohospodárskeho pôvodu, a to organické chlórované pesticídy (OCP) - DDT, DDE, DDD, α -HCH, β -HCH, γ -HCH, δ -HCH, Heptachlór, Heptachlór-epoxid, Endrin, Endrin aldehyde, Endrin ketone, Dieldrin, Aldrin, trans-chlórdane, cis-chlórdane, Endosulfán I, Endosulfán II, Endosulfán sulfát, Methoxychlór stanovované metódou plynovej chromatografie s detektorom elektrónového záchytu (GC ECD) po extrakcii n-hexánom. Nadlimitných bolo zistených 78 vzoriek a 176 parametrov.

Analýza krmív

V TPŽP bolo analyzovaných 14 vzoriek krmív na obsah melamínu metódou kvapalinovej chromatografie. Neboli zistené nadlimitné hodnoty.

V roku 2017 bola zavedená metóda plynovej chromatografie s detektorom elektrónového záchytu (GC ECD) na stanovenie obsahu organochlórovaných pesticídov (OCP) v krmivách a analyzovaných bolo 20 vzoriek krmív na obsah 17 ukazovateľov: DDT, DDE, DDD, α -HCH, β -HCH, γ -HCH, δ -HCH, Heptachlór, Heptachlór-epoxid, Endrin, Dieldrin, Aldrin, α -chlórdane, β -chlórdane, Endosulfán II, Endosulfán- sulfát, Σ OCP. Neboli zistené nadlimitné hodnoty.

Príprava konopy sietej

V laboratóriách TPŽP bolo 15 vzoriek konopy sietej vysušené a pripravené na analýzu obsahu Δ -9- tetrahydrokanabinolu. Vzorky boli doručené na ÚKZÚZ, kde boli analyzované v rámci vzájomnej spolupráce.

Sumár počtu pôdných vzoriek, krmív, konopy a analýz TPŽP za rok 2017

Typ vzorky	Druh analýzy	Počet vzoriek	Počet analýz	Nadlimitné vzorky	Nadlimitné analýzy	Fakturácia (Eur)
Monitoring pôd	Ťažké kovy (As, Cr, Cd, Pb, Ni, Zn, Cu)	365	2283	59	119	-
	PCB	26	156	13	17	-
	PAU	23	368	0	0	-
	OCP	116	1816	78	176	-
	Pôdy spolu	394	4623	153	312	-
Pôda - externé vzorky	Ťažké kovy (Cr, Cd, Pb, Zn)	2	8	2	3	122
Krmivá	OCP	20	340	0	0	-
	Melamín	14	14	0	0	-
Konopa siata	Sušenie a príprava vzoriek	15	-	-	-	-

V počte analýz nie sú zahrnuté interné kontroly, paralelne analýzy vzoriek a analýza referenčných materiálov.

Hodnotenie/posudzovanie analytických metód chemických prípravkov na ochranu rastlín za rok 2017

Za rok 2017 bolo v rámci zonálnych hodnotení pre nové autorizácie prípravkov a obnovenia autorizácií prípravkov vypracovaných hodnotení:

1. SR ako zRMS/izRMS (vypracovanie „draft Registration Report, dRR“ alebo „Registration Report, RR):

celkový počet: 5, v rámci ktorých bolo posúdených 10 štúdií.

2. SR ako cMS (vypracovanie „Evaluation Report - Final“ alebo pripomienkovanie dRR):

celkový počet: 68, v rámci ktorých bolo posúdených 106 štúdií.

Za rok 2017 bolo pre účely prehodnotenia autorizácií/re-registrácií prípravkov na ochranu rastlín vypracovaných 10 „Záverečných správ“, resp. „Evaluation Report - final“, v rámci ktorých bolo

posúdených 28 analytických metód pre analýzu technickej účinnej látky v prípravku, ich validácií, príp. doplnkov/dodatkov.

2.10 Technický a skúšobný ústav pôdohospodársky

Technický a skúšobný ústav pôdohospodársky (ďalej len „TSÚP“) vykonáva nasledovné činnosti v zmysle zriaďovacej listiny vydananej MPRV SR, autorizačných oprávnení udelených od Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR (ďalej len „ÚNMS SR“) a ďalších orgánov štátnej správy a štátneho odborného dozoru:

- posudzovanie zhody určených výrobkov v zmysle zákona č. 264/1999 Z.z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- vykonávanie skúšania, v oblasti posudzovania zhody určených výrobkov v zmysle zákona č. 264/1999 Z.z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zabezpečovanie činností poverenej organizácie v oblasti rastlinolekárskej starostlivosti podľa zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov:
 - evidencie typov aplikačných zariadení,
 - kontrol technického stavu aplikačných zariadení,
 - posudzovanie obalov prípravkov na ochranu rastlín,
 - skúšky sušiarň dreva pre tepelnú úpravu drevného obalového materiálu
- odborné posúdenia technologických častí liehovarníckych závodov podľa zákona č. 467/2002 Z.z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov,
- vykonávanie akreditovaných skúšok v oblasti bezpečnosti práce, dopravnej bezpečnosti, hluku, vibrácií, elektrických zariadení,
- vyjadrenia k projektom spracovaným v rámci podporných programov podľa požiadaviek Pôdohospodárskej platobnej agentúry,
- zúčastňovanie sa na tvorbe technickej politiky rezortu,
- zabezpečovanie fakultatívnych požiadaviek MPRV SR v oblasti mechanizácie poľnohospodárstva, energetiky, obnoviteľných zdrojov energie, ochrany a bezpečnosti pri práci, životného prostredia,
- výskum strojov a technologických liniek a ich aplikácia z hľadiska udržateľného rozvoja poľnohospodárskej výroby a dodržiavania environmentálnych požiadaviek,
- vypracovanie projektových štúdií vybavenosti podnikateľského subjektu technikou,
- štandardizácia fyzikálno-mechanických a chemických kritérií pre pevné palivo z poľnohospodárskej biomasy, zabezpečuje normalizačnú činnosť v oblasti tekutých biopalív a bioplynu,
- výskum strojov a technologických liniek vhodných na energetické a priemyselné využitie poľnohospodárskej biomasy,
- periodické vykonávanie inventarizácie používanej techniky v poľnohospodárskej prvovýrobe, vytváranie a udržiavanie databázy a technických požiadaviek na stroje, technologické linky v poľnohospodárskej, potravinárskej a lesníckej výrobe,
- účasť na tvorbe a činnosti integrovaného informačného systému vedecko-technických informácií rezortu pôdohospodárstva a spolupráca pri spracovávaní koncepčných

podkladov a dokumentov týkajúcich sa využívania poľnohospodárskej biomasy na energetické účely,

- vypracovanie komplexnej analýzy vplyvu biopalív vo vzťahu k trvalej udržateľnosti od pestovania surovín cez spracovanie až po ich výrobu,
- spolupráca v rámci stanovenia kritérií trvalej udržateľnosti pre biopalivá a stanovenie kvality biopalív,
- transfer poznatkov poľnohospodárskeho výskumu producentom a užívateľom poľnohospodárskej biomasy na energetické účely, špecializovaná poradenská činnosť, koncepčná, prognostická, expertízna a projektová činnosť,
- zabezpečenie činnosti „Centra pre poľnohospodársku biomasu“, ktorého hlavnými aktivitami sú:
 - realizácia cieľov a zámerov vyplývajúcich z Koncepcie rozvoja poľnohospodárstva na roky 2007-2013 pre odbor rastlinnej výroby sekcie poľnohospodárstva MPRV SR,
 - analyzovanie a vyhodnocovanie dôsledkov implementácie integrovaného klimaticko - energetického balíčka za SR, návrh možnosti účinnej podpory environmentálnych technológií a produktov balíčka,
 - dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja produkcie a využívania biomasy, ktoré vyplýva zo slovenského Akčného plánu využívania biomasy na roky 2008-2013, ako aj z Akčného plánu pre biomasu v EÚ z roku 2005,
 - zavádzanie technológií, prípravy a energetického využívania biomasy do praxe, ktoré vyplýva zo Stratégie vyššieho využitia OZE v SR z roku 2007,
- príprava podkladov pre spracovávanie noriem a legislatívy v oblasti predmetu činnosti,
- poradenské a vzdelávacie aktivity v predmete pôsobnosti ÚKSÚP.

Kontrakt medzi TSÚP a MPRV SR a jeho plnenie

Prehľad úloh:

Úloha č. 1: **Vypracovanie kritérií udržateľného využívania biomasy**

Úloha č. 2: **Plnenie činností v zmysle zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov**

Úloha č. 62: **Vypracovanie analýzy dostupnosti, potenciálu a využívania poľnohospodárskej biomasy v SR na roky 2017 – 2030**

Výsledky riešenia úloh:

Úloha č. 1: **Vypracovanie kritérií udržateľného využívania biomasy**

Riešiteľ: Ing. Štefan Pepich, PhD.

Gestor: Ing. Štefan Ryba, PhD.

Cieľ riešenia: cieľom a realizačným výstupom projektu je vypracovať kritériá udržateľnosti využívania poľnohospodárskej biomasy na energetické účely, ktoré budú slúžiť odbornej verejnosti a ústredným orgánom štátnej správy pri spracovávaní prognostických, legislatívnych a realizačných materiálov v oblasti energetického využívania biomasy.

Výsledky riešenia úlohy: Ako je zrejmé z riešenia projektu z energeticky využiteľnej rastlinnej biomasy na spaľovanie je možné na Slovensku vyrobiť 18 684 GWh alebo 67 265 TJ tepla. Z biomasy živočíšneho pôvodu je možné vyrobiť 2 120 GWh alebo 7635 TJ tepla. Celkovo možno kvantifikovať teoretický energetický potenciál poľnohospodárskej biomasy na Slovensku za rok 2015 na 29 042 GWh alebo 104 595 TJ tepla.

Kritériá udržateľného využívania poľnohospodárskej biomasy

1. Preukázanie pôvodu biomasy - kritérium č. 1 má zabrániť, aby sa poľnohospodárska biomasa získavala v rozpore s manažmentom obhospodarovania chránených území, resp. území Natura 2000. Jedná sa o územia s veľkou biodiverzitou, prírodné biotopy, chránené vtáčie územia a trávne porasty s vysokou biologickou rozmanitosťou, ktoré sú vymedzené v Nariadení komisie EÚ č. 1307/2014.
2. Kvantifikácia biomasy vhodnej na energetické účely - kritérium č. 2 vymedzuje množstvá jednotlivých druhov poľnohospodárskej biomasy, ktorá sa môže využívať na energetické účely, s cieľom zabezpečiť efektívne a udržateľné hospodárenie s biomasou. Predmetné kritérium má zabrániť výrobe tepla, elektriny alebo palív z tej časti poľnohospodárskej biomasy, ktorá je potrebná pri poľnohospodárskej výrobe (rastlinná a živočíšna produkcia), príp. jej využívanie je v rozpore s manažmentom obhospodarovania poľnohospodárskych plôch. Na základe týchto skutočností boli stanovené nasledovné množstvá jednotlivých druhov poľnohospodárskej biomasy, ktorá sa môže využívať na energetické účely:
 - 30% z ročnej produkcie slamy z hustosiatych obilnín (pšenica, raž, jačmeň, ovos, triticales)
 - 50% z ročnej produkcie slamy z kukurice, repky, slnečnice
 - 100% náletov z plôch trvalých trávnych porastov
 - 100% odpadovej dendromasy zo sádov a vinohradov
 - 100% z produkcie odpadu zo živočíšnej výroby
 - 50% z produkcie komunálnych odpadov
3. Distribúcia - kritérium č. 3 prispieva k zabezpečeniu udržateľnosti zdrojov poľnohospodárskej biomasy na energetické využitie v jednotlivých regiónoch, zníženiu emisií skleníkových plynov. Pre poľnohospodársku biomasu je možné definovať predmetné kritérium podobne, ako bolo vymedzené pre palivovú dendromasu, t. j. prepravná vzdialenosť (vzdialenosť z miesta pôvodu na miesto spotreby) je 50 km.
4. Účinnosť energetickej konverzie - kritérium č. 4 zvyšuje efektívnosť využívania poľnohospodárskej biomasy pri výrobe tepla, resp. výrobe tepla a elektriny za súčasného znižovania emisií skleníkových plynov a znečisťujúcich látok. Hodnoty účinnosti premeny energie sú stanovené v čl. 13, bod 6 Smernice 2009/28/ES o podpore využívania energie z OZE. Zariadenia na výrobu tepla z biomasy musia mať minimálnu účinnosť 80%. Toto kritérium bude podporovať výstavbu moderných a inovatívnych technológií na výrobu tepla z biomasy.
5. Produkcia emisií CO₂ - kritérium č. 5 si vyžaduje komplexné riešenie v samostatnej úlohe, ktorá bude špecifikovať produkciu CO₂ počas celého životného cyklu biomasy. Účinnosť kritéria bude však možná len za predpokladu, že podobná špecifikácia produkcie CO₂ bude stanovená aj v prípade celého životného cyklu fosílného paliva tj. od jeho ťažby, dopravy suroviny, spracovanie v petrochemickom priemysle až po transport a jeho energetické využitie.

Úloha č. 2: Plnenie činností v zmysle zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov

Riešiteľ: Ing. Marián Ježík

Gestor: Ing. Katarína Beňovská

Cieľ riešenia: cieľom riešenia úlohy je priebežná tvorba a vedenie databázy v elektronickej forme (software EPOS) z centrálneho archívu protokolov o výsledkoch kontrol AZ vykonávaných na území SR, inventarizácia AZ v SR Tvorba elektronickej databázy evidovaných typov AZ, elektronické spracovanie agendy odborných posudkov balení a etikiet prípravkov na ochranu rastlín a odborných posudkov sušiarň dreva v SR vo veci ich technologickej vhodnosti k tepelnému ošetreniu tranzitného dreveného obalového materiálu proti živočíšnym škodcom.

Výsledky riešenia úlohy podľa jednotlivých oblastí uvedených v metodike:

Evidencia typov aplikačných zariadení

V súlade s § 29 zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov“ a vyhláškou MPRV SR č. 489/2011 Z. z. o podmienkach a postupoch pri evidencii a kontrolách aplikačných zariadení, je vytvorená a permanentne aktualizovaná databáza evidencie typov aplikačných zariadení v dvoch súboroch:

- evidované typy aplikačných zariadení uvedené na trh výrobcami, dovozcami, alebo distribútormi,
- individuálne obstarané, vyrobené alebo technicky rekonštruované aplikačné zariadenia

Od 1.7.2017 boli do zoznamu evidovaných typov zapísané 2 typy aplikačných zariadení. Aktuálny zoznam evidovaných typov aplikačných zariadení bol zaslaný na MPRV SR k zverejneniu vo vestníku. Ku koncu roku 2017 bolo evidovaných celkom 299 všetkých typov aplikačných zariadení v nasledujúcich kategóriách:

Zoznam evidovaných typov aplikačných zariadení:

• ťahaný plošný postrekovač	95
• nesený plošný postrekovač	71
• ťahaný rosič	25
• nesený rosič	29
• nadstavbový plošný postrekovač a rosič	5
• samohybný plošný postrekovač a rosič	24
• malý motorový postrekovač a chrbtový, fúrikový a iný rosič	7
• zariadenie na leteckú aplikáciu	7
• morička osív a sadby	12
• aplikačné zariadenie pripevnené na vlak	0
• aplikačné zariadenie pripevnené na výsevný alebo sadiaci stroj	0
• iné aplikačné zariadenie	3
• používané aplikačné zariadenie technicky rekonštruované alebo	0
• prestavané a znovu uvedené na trh	

Zoznam evidovaných typov individuálne obstaraných, vyrobených alebo technicky rekonštruovaných aplikačných zariadení :

• ťahaný plošný postrekovač	4
• nesený plošný postrekovač	1
• ťahaný rosič	3
• nesený rosič	3
• nadstavbový plošný postrekovač a rosič	0
• samohybný plošný postrekovač a rosič	1
• malý motorový postrekovač a chrbtový, fúrikový a iný rosič	0
• zariadenie na leteckú aplikáciu	2
• morička osív a sadby	4
• aplikačné zariadenie pripevnené na vlak	0
• aplikačné zariadenie pripevnené na výsevný alebo sadiaci stroj	0
• iné aplikačné zariadenie	3
• používané aplikačné zariadenie technicky rekonštruované alebo prestavané a znovu uvedené na trh	0

Kontroly aplikačných zariadení

Databáza sa priebežne dopĺňa z protokolov v listovej forme, ktoré sú zasielané z jednotlivých kontrolných staníc k archivácií. ÚKSÚP-TSÚP od 1.7.2017 zabezpečil prostredníctvom 13 kontrolných staníc celkom 68 kontrol aplikačných zariadení. Z toho 51 postrekovačov, 17 rosičov. Do programového systému EPOS boli zapracované kompletne údaje zo všetkých dodaných protokolov o kontrole. Celkom ide o spracovanie údajov z 8 070 protokolov o kontrolách, doručených na ÚKSÚP-TSÚP kontrolnými stanicami od 1.1.2003, kedy bol začiatok zákonom stanovenej kontrolnej činnosti na území SR.

Posudzovanie technických vlastností obalov prípravkov na ochranu rastlín

V dôsledku potreby sofistikovanejšieho prístupu k písomne archivovaným dátam zaznamenaným v odborných posudkoch obalov, uzáverov obalov a etikiet prípravkov na ochranu rastlín, alebo iných prípravkov bol spracovaný súbor relevantných dát v elektronickej forme za obdobie aktívnych výkonov ÚKSÚP-TSÚP v tejto oblasti, t. j. od 1.11.2005 do 31.12.2017. Pre elektronické spracovanie bol vytvorený jednoduchý interný program NPPC-TSÚP, ktorý využíva dostupné technické možnosti komerčného užívateľského programu Exel. K 31.12.2017 je v elektronickej forme spracovaná databáza zo 401 odborných posudkov v písomnej forme archivovaných v NPPC-TSÚP. Elektronický záznam obsahuje tieto údaje: poradové číslo, žiadateľ, IČO, názov prípravku, výrobca, obal, číslo úlohy, číslo odbornej služby, dátum vystavenia.

Odborné posudzovanie sušiarň dreva

ÚKSÚP-TSÚP spracoval súbor relevantných dát v elektronickej forme za obdobie aktívnych výkonov v tejto oblasti, t. j. od 1.1.2004 do 31.12.2017. Pre elektronické spracovanie bol vytvorený jednoduchý interný program ÚKSÚP-TSÚP, ktorý využíva dostupné technické možnosti komerčného užívateľského programu Exel. K 31.12.2017 boli v elektronickej forme spracované databázy z 714 odborných posudkov v písomnej forme archivovaných v ÚKSÚP-TSÚP. Na základe oznámenia ÚKSÚP č. OOR/329/2007 z 12.03.2007 sú odborné posudky a osvedčenia vydávané s dvojročnou platnosťou. Od 1.4.2007 do 31.12.2017 bolo z vyššie uvedeného dôvodu vykonaných celkom 485 opakovaných posúdení technologických zariadení

sušiarňi dreva po uplynutí doby platnosti pôvodného osvedčenia vydaného na základe odborného posudku. Elektronický záznam obsahuje tieto údaje: poradové číslo, žiadateľ, IČO, názov a typ sušiarne, miesto objektu, výrobca, číslo osvedčenia, dátum vydania osvedčenia, platnosť osvedčenia, opakovaná kontrola (číslo osvedčenia a dátum).

Inventarizácia aplikačných zariadení

ÚKSÚP-TSÚP zabezpečuje inventarizáciu aplikačných zariadení na základe:

vlastných podkladov zistených z protokolov o kontrolách aplikačných zariadení v období od 1.1.2003 do 31.12.2017, podkladov získaných ÚKSÚP pri jeho kontrolnej činnosti v súlade s Národným plánom fytokontroly na rok 2012. K 31.12.2017 boli z fytoinšpekčnej činnosti doručené podklady k 715 aplikačným zariadeniam.

Celkom bolo z podkladov ÚKSÚP-TSÚP a ÚKSÚP do inventarizácie zaradených k 31.12.2017 – 3 874 aplikačných zariadení, z toho je:

- 3 107 plošných postrekovačov
- 573 rosičov
- 111 moričiek osív a sadby
- 43 zariadení na leteckú aplikáciu

Tabuľkový výstup (v elektronickej aj listovej forme) z inventarizácie aplikačných zariadení obsahuje:

- vlastníka (držiteľa) aplikačného zariadenia
- kategóriu aplikačného zariadenia
- typ aplikačného zariadenia
- rok výroby (rok obstarania) aplikačného zariadenia
- údaj, či je (nie je) predmetný typ aplikačného zariadenia v zozname evidovaných typov podľa § 29 zákona
- údaj, či bola (nebola) v období od 1.1.2003 vykonaná na aplikačnom zariadení kontrola v súlade s § 30 zákona.

Úloha č. 62: Vypracovanie analýzy dostupnosti, potenciálu a využívania poľnohospodárskej biomasy v SR na roky 2017 – 2030

Riešiteľ: Ing. Štefan Pepich, PhD.

Gestor: Ing. Štefan Ryba, PhD.

Cieľ riešenia: vypracovaním analýzy dostupnosti, potenciálu a využívania poľnohospodárskej biomasy v SR na roky 2018 – 2030 s ohľadom na schválený materiál Stratégia vyššieho využitia OZE v SR je naplniť ciele v oblasti využívania biomasy pre obdobie do roku 2030. Na dosiahnutie tohto cieľa tento materiál má rozpracované nasledujúce ciele:

- zhodnotenie fyzickej dostupnosti biomasy naznačuje investorom aj ekonomickú dostupnosť rôznych druhov biomasy. Zhodnotila sa dostupnosť poľnohospodárskej biomasy, živočíšnych exkrementov a drevnej biomasy
- Určenie priorít využívania biomasy týkajúcich sa poľnohospodárskej biomasy, ako i lesnej biomasy ako rovnocenných celkov, ku ktorým by mala v neskorších etapách pristúpiť i technológia spracovania triedených komunálnych odpadov včítane spracovania odpadov z kafilérií (FAME) obdobne ako sa dnes už spracovávajú použité jedlé oleje a tuky.

- Legislatívno - technické opatrenia - efektívna realizácia akčného plánu vyžaduje relevantné úpravy v legislatívnom rámci, ktorý prakticky ovplyvňuje produkciu a energetické využívanie biomasy. V súčasnosti existuje množstvo bariér, ktoré sú definované aj v mnohých materiáloch. Aby bolo možné tieto bariéry postupne odstraňovať, je nevyhnutné prijať legislatívne opatrenia, ktoré vyplynú z navrhnutého Akčného plánu.
- Podpora výskumu a vývoja - veľmi dôležitú úlohu pri rozvoji využívania biomasy na energetické účely zohráva koordinovaná a finančne nepoddimenzovaná vedecká výskumná a poradenská činnosť, ktorá hrá vo vyspelých krajinách EÚ kľúčovú rolu v zavádzaní nových inovatívnych biotechnológií.
- Informačná kampaň - cieľom kampane bude rozvoj a zvyšovanie efektívnosti produkcie biomasy a jej následného energetického využitia. Cieľovou skupinou v oblasti produkcie biomasy budú súčasní a perspektívni producenti v rezorte pôdohospodárstva, drevospracujúceho priemyslu a ostatných odvetví (vodné hospodárstvo, komunálna sféra) a pod.

TSÚP v minulosti vypracoval podklady pre Akčný plán na roky 2010-2014, ktorý je už neaktuálny. V súvislosti s aktuálnou situáciou v oblasti biopalív a legislatíve Európskej únie, je potrebné pripraviť aktualizáciu potenciálu poľnohospodárskej a lesníckej biomasy v SR, vrátane projekcií jej pestovania a využívania na roky 2017 - 2030. Úloha súvisí s legislatívnym návrhom EK pre úsporu emisií zo sektorov mimo obchodovania s emisiami ako aj zo sektora LULUCF (využívania pôdy, zmien vo využívaní pôdy a lesníctva), ktoré kladú na členské štáty povinnosti ďalej znižovať emisie skleníkových plynov. V súlade s Parížskou dohodou je potreba do 2030 znížiť emisie z týchto sektorov o 30 % v porovnaní s rokom 2005. Bude treba prijímať prísne opatrenia ako rozširovať možnosti na zachytávanie emisií. Zároveň úloha súvisí aj s pripravovaným balíkom legislatívy EK ohľadne obnoviteľných zdrojov energie (vrátane novely smernice 28/2009/EC o obnoviteľných zdrojoch energie), kde bude kľúčovou biomasa a jej využitie. Je preto potrebné poznať aktuálny stav v oblasti využívania biomasy v SR, jej súčasný potenciál, ako aj platnú (či potrebnú) legislatívu SR, ktorá bude potrebná na správne nastavenie systému využívania biomasy v podmienkach SR.

Skúšobné laboratórium TSÚP

SL TSÚP je súčasťou TSÚP Rovinka, ktorý je od 1.7.2017 Rozhodnutím MPRV SR začlenený do ÚKSÚP ako jeho organizačná zložka.

SL TSÚP je akreditovaným laboratóriom podľa normy ISO/IEC 17025:2005. Akreditáciu udelila Slovenská národná akreditačná služba (SNAS) ako výhradný dodávateľ akreditačných služieb v SR rozhodnutím č. 016/7144/2017/1 z 11.7.2017.

Oblasť akreditácie pokrýva skúšky technických, mechanických, ergonomických a elektrických vlastností poľnohospodárskych, potravinárskych a lesníckych strojov a zariadení, bezpečnosti elektrických zariadení a ich krytia, meraní hluku a vibrácií v životnom a pracovnom prostredí a meraní technických parametrov dopravnej bezpečnosti tzv. zvláštnych vozidiel (mobilné stroje pre poľnohospodárstvo, lesníctvo, prípadne stavebníctvo a komunálnu techniku).

Okrem vyššie uvedeného je SL TSÚP aj v podmienkach po začlenení do ÚKSÚP ako autorizovaná a notifikovaná osoba (NB 1300) v orgánoch ES, EÚ (autorizujúcou a notifikujúcou autoritou je Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR) disponibilné k vykonávaniu odborných činností pre posudzovanie zhody emisií hluku strojov a zariadení používaných vo

vonkajšom priestore podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2000/14 ES, 2005/88/ES a Nariadenia vlády SR č. 222/2002 Z. z.

Ťažiskovou oblasťou činnosti SL TSÚP aj v roku 2017 a od 1.7.2017 (po začlenení TSÚP do ÚKSÚP) bolo skúšobníctvo prezentované vo forme akreditovaných skúšok v rozsahu podľa osvedčenia o akreditácii č. S-097/2017, alebo aj neakreditovaných skúšok, resp. skúšok a výkonov činností delegovaných zriaďovateľom, resp. inými ústrednými orgánmi štátnej správy a relevantnými právnymi predpismi do kompetencie ÚKSÚP prioritne pre potreby agrosektora, resp. pre subjekty s aktivitami v tomto priestore.

Z pohľadu služieb poskytovaných SL TSÚP išlo v období 1.7.2017 až 31.12.2017 najmä o nasledujúce aktivity (uvádzame aj s počtami reálnych výstupov v jednotlivých oblastiach):

- **činnosti poverenej organizácie na úseku rastlinolekárskej starostlivosti** (Rozhodnutie MPRV SR č. 427/2017-100 zo 4.8.2017) podľa zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov;
Kontroly aplikačných zariadení v procese ich používania pri ochrane rastlín (§ 30 zákona č. 405/2011 Z. z.):
Počet vykonaných kontrol: 68
Evidencia typov aplikačných zariadení pred ich uvedením na trh, resp. do používania (§ 29 zákona č. 405/2011 Z. z.):
Počet evidencií: 2
Skúšky sušiarň dreva (FAO ISPM 15/rev. 2009) pre preverenie technologických predpokladov na ničenie škodlivých organizmov v obalovom materiáli a obaloch z dreva pre potreby registrácie podnikajúcich fyzických alebo právnických osôb na úseku rastlinolekárskej starostlivosti (§ 11 zákona č. 405/2011 Z. z.):
Počet skúšok (kontrol): 55, z toho 5 prvotných a 50 opakovaných
- **činnosti technickej služby kategórie A overovania vozidiel, systémov, komponentov a samostatných technických jednotiek a overovania ich zhodnosti, overovania typu spaľovacích motorov inštalovaných v necestných strojoch a overovania ich zhodnosti na účely schvaľovania, typového schvaľovania, typového schvaľovania ES a homologizácie typu** podľa zákona č. 725/2004 Z. z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako notifikovaná osoba e27/E27/K v orgánoch ES, EÚ, EHK na základe poverenia Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky (poverenie č. TSOV/5/2017 zo 16.8.2017);
Testy typov zvláštnych vozidiel (nariadenie EP a R 167/2013/ES):
Počet vykonaných komplexných testov: 66
- **odborné posudzovanie technológií liehovarníckych závodov a vydávanie vyjadrení autorizovanej osoby k technologickým častiam liehovarníckych závodov** v súlade so zákonom č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov;
Počet posúdených liehovarníckych závodov: 21
- **zisťovanie faktorov životného a pracovného prostredia v oblasti merania emisií a imisií hluku a vibrácií podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji**

verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na základe osvedčenia o odbornej spôsobilosti vydaného Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky;

Meranie hluku v životnom prostredí – emisie zo zdroja výrobnnej prevádzky:

Počet skúšok: 4

Tieto činnosti zabezpečovalo v období od 1.7.2017 až 31.12.2017 6 pracovníkov SL TSÚP (vrátane vedúceho) a 1 pracovníčka sekretariátu TSÚP.

Prakticky 100% týchto činností SL TSÚP bolo vykonaných v externých podmienkach u zákazníkov čo kladlo na personál SL TSÚP vysoké nároky na cestovanie a čas.

Kontroly aplikačných zariadení boli v rámci SR zabezpečené prostredníctvom 12 kontrolných staníc so samostatnou právnou a ekonomickou subjektivitou (nie sú súčasťou ÚKSÚP) a kontrolnou stanicou SL TSÚP.

Výsledky výskumu

Výsledky výskumu TSÚP reprezentujú práce Analytického laboratória tuhých palív a biomasy. Hlavnou činnosťou je práca spojená s riešením úloh kontraktu. V roku 2017 bol v rámci riešenia úlohy kontraktu vypracovaný návrh Kritérií udržateľného využívania poľnohospodárskej biomasy. Kritériá boli stanovené v súlade s platnými európskymi a národnými legislatívnymi predpismi v oblasti energetiky, poľnohospodárstva a životného prostredia. Analýzou súčasného stavu zdrojov poľnohospodárskej biomasy na území Slovenska a zohľadnením existujúcich dokumentov týkajúcich sa udržateľného využívania biomasy, boli identifikované kritériá pre posudzovanie udržateľného využívania poľnohospodárskej biomasy na energetické účely. Predmetné kritériá budú zohľadňované pri spracovávaní prognostických, legislatívnych a realizačných materiálov v oblasti energetického využívania biomasy ústrednými orgánmi štátnej správy a taktiež budú slúžiť širokej odbornej verejnosti.

Zhodnotenie riešenia zahraničného projektu a činnosti vytvorených laboratórií

Dňa 3.8.2015 bolo vydané Úradom vlády SR Rozhodnutie o schválení Projektu č. GIIPP001 „Výskumné centrum potenciálu biomasy“ v rámci programu „Zelené inovácie v priemysle“ spolufinancovaného z Nórskeho finančného mechanizmu a štátneho rozpočtu SR, ktorého prijímateľom bolo NPPC / ÚKSÚP TSÚP Rovinka. Celkový rozpočet projektu bol 2 500 000.- €. Projekt bol ukončený v roku 2017. Hlavným cieľom projektu bolo zvýšenie podielu inovačných technológií a osvetu prevádzkovateľov zariadení využívajúcich OZE. Na riešení projektu sa podieľali 5 partneri z toho traja z Nórska.

Analytické laboratórium tuhých palív a biomasy (ďalej len „ALTPB“) je súčasťou TSÚP Rovinka, ktorý je organizačnou zložkou ÚKSÚP, do ktorého bolo zaradené Rozhodnutím Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka ako zriaďovateľa rozpočtových a štátnych organizácií podľa §523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a na základe záverov 15. Porady vedenia ministerstva z 18.5.2017, v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi pod č. 2097/2017-250 zo dňa 19.5.2017. Dátum 1.7.2017 bol určený za termín, ku ktorému dochádza k začleneniu TSÚP ako organizačnej zložky ÚKSÚP.

Projekt „Výskumné centrum potenciálu biomasy“ č. GIIPP001 sa realizoval v období 3.8.2015 – 30.4.2017, pričom Záverečná správa o projekte bola schválená Správcom programu dňa 8.12.2017. Na základe Rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej

republiky č. 2097/2017-250 zo dňa 19.5.2017 a Delimitačného protokolu zo dňa 15.8.2017 prešli všetky práva, povinnosti a záväzky vyplývajúce z Projektovej zmluvy č. 996/2015 z prijímateľa Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum na ÚKSÚP.

Prijímateľ ÚKSÚP v súčinnosti s ALTPB plní svoju povinnosť a zabezpečuje, že cieľové hodnoty indikátorov sú a budú naplnené tak, ako stanovuje tabuľka, ktorá sa nachádza V Prílohe č. 1 Ponuka na poskytnutie grantu k Projektovej zmluve číslo 996/2015.

Relevantné indikátory	Súčasný stav/ Minimálne udržiavaná hodnota	Poznámky
Počet prevádzkovaných bioplynových laboratórií	1	Bioplynové laboratórium, ktoré je súčasťou ALTPB v TSÚP Rovinka, činnosť opísaná nižšie v texte.
Počet prevádzkovaných laboratórií na pevné palivá z biomasy	1	V TSÚP Rovinka – Analytické laboratórium tuhých palív a biomasy (ALTPB), činnosť opísaná nižšie v texte.
Počet prevádzkovaných biofilmových reaktorov	1	Biofilmový reaktor je v prevádzke v Koliňanoch u partnera SPU.
Počet prevádzkovaných granulátových reaktorov	1	Granulátový reaktor je v prevádzke v TSÚP Rovinka – Analytické laboratórium tuhých palív a biomasy (ALTPB).

Cieľom a poslaním ALTPB je poskytovať kvalitné a kompletne laboratórne služby súvisiace s činnosťou v pôdohospodárstve a tieto služby neustále zlepšovať.

ALTPB prioritne vykonáva analýzy tuhých biopalív vyrobených z lesnej alebo poľnohospodárskej biomasy alebo z recyklovateľných materiálov.

Pri meraniach postupuje podľa platných technických noriem a schválených postupov, k plnej spokojnosti svojich zákazníkov, regulačných orgánov i orgánov vykonávajúcich uznanie. Laboratórium svoju činnosť vykonáva v stálych priestoroch na Majerskej 326/47, 900 41 Rovinka.

Špecifikácia činností ALTPB

Položka	Objekt skúšky		Zavedená metóda	
	Predmet / Matrica / Prostredie	Vlastnosť / Parameter / Ukazovateľ / Analyt	Princíp / Druh / Typ	Označenie
1	Tuhé biopalivá a biomasa	vlhkosť	gravimetria	STN EN ISO 18134-1
2		popol		STN EN ISO 18134-2
3		jemné častice		STN EN ISO 18122
4		spalné teplo	kalorimetria	STN EN ISO 18846
				STN EN ISO 18125

Ďalšie činnosti laboratória sú:

- výskum z oblasti energetického využitia biomasy,
- spracovávanie projektov pre energetické využitie biomasy,
- riešenie úloh kontraktov pre MPRV SR,
- projekty energetického využívania biomasy pre konkrétne podmienky podnikateľského subjektu s návrhom technologických liniek, rozbor mechanických a fyzikálno-chemických vlastností tuhých palív z biomasy,
- komplexná analýza vplyvu výroby biopalív vo vzťahu k trvalej udržateľnosti poľnohospodárskej výroby,
- kritériá pre biopalivá, stanovenie kvality biopalív, transfer poznatkov poľnohospodárskeho výskumu producentom a užívateľom poľnohospodárskej biomasy na energetické účely, špecializovaná poradenská činnosť, koncepcná, prognostická, expertízna a projektová činnosť,
- poradenské a vzdelávacie aktivity k využitiu poľnohospodárskej biomasy na energetické účely.

ALTPB v súčasnosti zavádza systém kvality kvôli splneniu príslušných legislatívnych požiadaviek EÚ ako aj pre zvýšenie odborného kreditu a prestíže laboratória vzhľadom na požiadavky zákazníkov požadujúcich zabezpečovať laboratórne skúšanie.

Prioritným zámerom vedenia ALTPB pri riadení činnosti pracoviska je dosahovať trvale vysokú odbornú úroveň, zabezpečiť spoľahlivý, nestranný výkon a objektivitu vykonávanej práce.

Politika kvality, uplatňovaná prostredníctvom realizovaného systému manažérstva, umožňuje dosahovať zvyšovanie dôvery zákazníkov a možnosť širšieho presadenia sa ALTPB na vnútornom a tiež medzinárodnom trhu uznávaním výsledkov laboratórneho skúšania. Prijatá politika kvality zabezpečuje základné strategické východiská vysokej úrovne kvality vo vzťahu k akreditovanej činnosti v súlade s kritériami ustanovení ISO/IEC 17025: 2005 a nadväzujúcich metodických pokynov pre akreditáciu.

Za obdobie od ukončenia realizácie projektu č. GIIPP001 a vybudovania ALTPB boli vykonané nasledovné činnosti:

- špecifikácia a nákup absentujúceho laboratórneho skla, chemikálií, vybavenia a pracovných pomôcok,
- vytvorené 3 nové zelené pracovné miesta,
- vyčlenenie priestorov na akreditovanú činnosť, odberovú miestnosť, ich vyčistenie,
- prenášanie a osadenie potrebných prístrojov v správnej následnosti s vylúčením kontaminácie a ovplyvňovania jednotlivých skúšok
- zabezpečenie napojenia na elektroinštaláciu, vodu, odsávanie, odtoky
- oprava nefunkčných zariadení – analyzátora vlhkosti a zariadenia na prípravu demineralizovanej vody,
- štúdium a nákup potrebných technických noriem,
- príprava štandardných pracovných postupov, návodov na obsluhu prístrojov, interných predpisov, formulárov, príručky kvality, metrologického poriadku,
- zavádzanie systému kvality a metrologickej nadväznosti na jednotky SI,
- vyšpecifikovanie, zaradenie do tried presnosti, nákup, kalibrácia a overenie teplomerov, váh, závaží, sít, sušiarňí a muflovej pece,

- účasť na medzinárodnom medzilaboratórnym porovnaní s úspešným výsledkom (v prílohe Posudok o výsledkoch laboratória v medzilaboratórných analýzach),
- validácia a verifikácia analytických metód určených k akreditácii,
- zabezpečovanie prísunu vzoriek do laboratória,
- analýzy 9 vzoriek na 28 ukazovateľov pre spoločnosti, ktoré sa zaoberajú výrobou peliet (v prílohe Protokoly o skúškach),
- oslovenie potenciálnych zákazníkov s ponukou výkonu analýz tuhých biopalív zadarmo,
- audio-vizuálne školenia pod vedením nórskeho partnera NIBIO zamerané na činnosti v bioplynovom laboratóriu,
- výskumné aktivity zamerané na výťažnosť bioplynu a zvyšovanie produkcie metánu v bioplynovom laboratóriu,
- obsluha, manipulácia s bioplynovými reaktormi, kvantifikačné merania produkcie bioplynu,
- obsluha a merania na plynovom chromatografe,
- príprava Partnerskej dohody a dodatku k Partnerskej dohode, ich zaslanie nórsym partnerom k podpisu,
- komunikácia s NPPC vo veci prípravy Prílohy č. 10 k Delimitačnému protokolu,
- prevzatie a kontrola kópie kompletnej projektovej dokumentácie k projektu č. GIIPP001,
- odsúhlasenie obsahovej náplne jednotlivých zakladačov s kópiou dokumentácie s NPPC,
- dňa 8.12.2017 bola Správcom programu schválená Záverečná správa o projekte (od tohto dňa plyní 5 ročné obdobie udržateľnosti),
- zabezpečenie vrátenia odvodov výnosov z úrokov kumulovaných na bankových účtoch za rok 2017 od všetkých projektových partnerov v prospech účtu Správcu programu.

Činnosť v bioplynovom laboratóriu v TSÚP Rovinka od júna 2017

Manipulácia a obsluha reaktorov začala v mesiaci jún 2017. Pre zahájenie fermentácie v reaktoroch bolo použité inokulum od p. prof. Gaduša z Koliňan, ktoré bolo živočíšno-odpadového charakteru. Od toho momentu až dodnes sú reaktory kŕmené výhradne kuchynským odpadom rastlinného pôvodu.

Významný krok v septembri 2017 bolo zastabilizovanie – teda nepretržitá regulácia pH v 1 z 2 reaktorov, čo sa okamžite prejavilo aj na produkcii metánu, pričom na konci 09/2017 sa podarilo získať materiál pre zastabilizovanie ďalších 2 reaktorov. Na rozbehnutie 3. reaktora v poradí s označením „reaktor 2(3/3) sa použilo inokulum získane z reaktorov 3(1/3 predtým 1/2) a z reaktora 4(2/3 predtým 2/2). Počas tohto obdobia sa s každým čerstvým typovo odlišným substrátom, vykonalo aj meranie – stanovenie obsahu vlhkosti (vody) / resp. sušiny, postupne sa pridalo v nasledujúcom období aj stanovenie popola v digestáte a substráte. Stanovenie obsahu vody – resp. sušiny v substráte, je veľmi dôležitý faktor. Pretože pri stanovení výťažnosti bioplynu a potenciálu bioplynovej produkcie je základný faktor, ktorý sa zohľadňuje. Vzorky sa merali vždy pri kvalitatívnej zmene zloženia substrátu – nakoľko jednou z priorít je zachovať pri každom kmení približne rovnaký obsah sušiny.

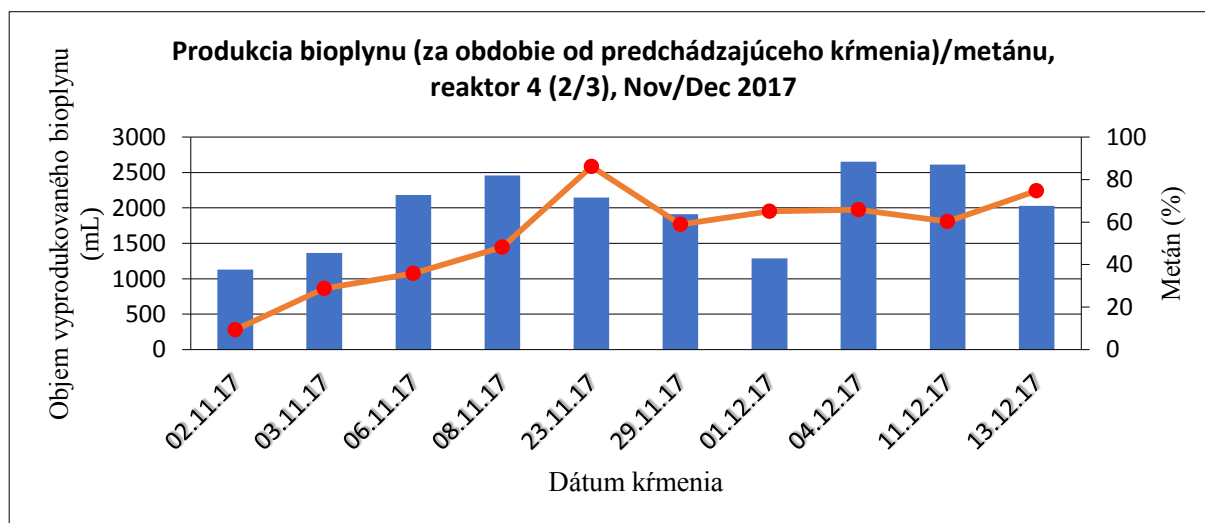
Stanovenie obsahu popola v substráte / digestáte má rovnaký informačný charakter ako predchádzajúce stanovenie, a využije sa pri experimente Stanovenia bioplynového potenciálu. Počas októbra 2017 bolo cieľom ALTPB sústrediť sa na konkrétny typ kuchynského odpadu a nemeniť ho, čo malo tiež priaznivý vplyv na produkciu. Počas tohto obdobia niekoľkokrát zlyhal prietokový merač kvantity bioplynu a praskla hadica zodpovedná na distribúciu luhu pre úpravu

pH, avšak všetky zlyhania boli promptne odstránené a bolo vynaložené úsilie zastabilizovať proces A.D.

Ukázalo sa, že pri pravidelnom kŕmení je produkcia bioplynu väčšia akú sme schopní kapacitne skladovať vo vakoch. Z toho dôvodu bol vytvorený 15 litrový bioplynový zásobník, ktorý taktiež po pár dňoch nebol postačujúci. Bioplyn sa začal skladovať len čiastočne za účelom stanovenia kvality.

November 2017 sa vyznačoval skúmaním, hľadaním a hlavne implementáciou a pretavením nadobudnutých skúseností a vedomostí zo školenia realizovaného nórskym partnerom NIBIO počas októbra 2017. Cieľom ALTPB pre toto a nasledujúce obdobie bolo zastabilizovať typ substrátov, pravidelnosť kŕmenia, produkciu bioplynu čo s najvyšším podielom metánu a čo s najnižším podielom H₂S aj po individuálnej stránke pre každý reaktor aj po komplexnej – teda pre všetky 3 bežiacie reaktory s cieľom dosiahnuť kvalitné paralelné merania s čo najmenšími odchýlkami. Začiatkom novembra sa pokazilo kľúčové zariadenie využívajúce sa počas prípravy krmiva, z tohto dôvodu mali reaktory „diétu“, čo sa aj napriek tomu ukázalo ako prospešné. Od tohto momentu sa aj takáto forma fermentácie – tzv. „hladovka“ začala využívať v nasledujúcich obdobiach pre získanie stability a vitality mikroflóry.

Koncom roka 2017 a začiatkom roka 2018 sa činnosť ALTPB okrem pravidelnej obsluhy a kŕmenia reaktorov zamerala na vytvorenie vhodných nástrojovo – laboratórnych podmienok pre budúci experiment Test potenciálu produkcie bioplynu. Ďalším cieľom pre toto obdobie bolo vyvinúť analytickú metódu s dobrou separáciou – metódu použiteľnú ako pre identifikáciu tak pre kvantifikáciu. Metódu sa podarilo vyvinúť.

Graf znázorňujúci produkciu bioplynu reaktora 4 od 2.11. – 13.12.2017

Personálne zabezpečenie ALTPB:

V septembri a októbri 2017 boli prijatí pracovníci: Ing. Šajgalík, Ing. Farkaš, Ing. Šramatá a p. Kukučková. Následne však vypovedali pracovnú zmluvu Ing. Dokupilová, Ing. Šramatá a Ing. Farkaš.

Personálne zabezpečenie laboratória k dnešnému dňu: PhDr. Andelová je administratívny pracovník, Ing. Sák, bol ustanovený za zástupcu ALTPB a dvaja absolventi, Ing. Šajgalík a laborantka Bianca Kukučková. Ing. Šimonová je poverená vedením laboratória a manažmentom kvality.

V súčasnosti je v procese riešenia zamestnanie ďalšej laborantky s termínom nástupu od 1.4.2018 a vysokoškolského vedecko-výskumného pracovníka.

2.11 Ciele a prehľad ich plnenia v rámci programu potravinová bezpečnosť, zdravie a ochrana zvierat a rastlín

Program/podprogram/prvok

08W - Potravinová bezpečnosť, zdravie a ochrana zvierat a rastlín

08W04 - Regulácia vstupov, zdravie a kvalita rastlín

08W0401 - Zabezpečenie kvalitných a bezpečných vstupov do poľnohospodárstva

Zdroj financovania:

Štátny rozpočet - Zdroj 111

Výška schváleného rozpočtu v €: 9 386 617,00

Výška upraveného rozpočtu v €: 12 542 343,17

Vykazovaná skutočnosť k 31.12.2017: 12 538 631,90

Cieľ 1: Výkonom fytosanitárnej kontroly na vonkajších hraniciach EÚ zabezpečiť účinnú ochranu štátneho územia SR pred zavlečením škodlivých organizmov rastlinného pôvodu

V roku 2017 bolo na HIS Čierna nad Tisou, Maťovce, Vyšné Nemecké a Bratislava letisko pri dovoze skontrolovaných celkom 34 924 zásielok. Rastlinolekárskej kontrole v zmysle NV SR č. 199/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov podliehalo 23 858 zásielok. K 11 066 zásielkam nepodliehajúcim rastlinolekárskej kontrole colníci žiadali stanovisko ÚKSÚP. Pri dovoze bolo na HIS skontrolovaných 467 zásielok krmív pôvodom z tretích krajín. Pri vývoze na HIS bolo vybavených celkom 36 zásielok, na ktoré boli vydané rastlinolekárske osvedčenia. Za rok 2017 bolo pri dovoze na HIS pozastavených celkom 136 zásielok nespĺňajúcich podmienky dovozu do EÚ, vydaných bolo 29 rozhodnutí ÚKSÚP „nariadené rastlinolekárske opatrenie – likvidácia“, ktorá bola vykonaná za prítomnosti príslušných oblastných fytoinšpektorov.

Na vyzvanie colníkmi bolo vo vnútrozemí a na vyclievacích poštách skontrolovaných 97 zásielok z tretích krajín podliehajúcich kontrole, z toho 9 zásielok alebo ich častí nespĺňalo podmienky vstupu do EÚ, zásielky boli vrátené späť do krajiny vývozu alebo boli zlikvidované.

Cieľ 2: V rámci kontroly bezpečnosti krmivárskeho reťazca zabezpečiť analýzy vzoriek zameraných na stanovenie kvality a ostatných ukazovateľov bezpečnosti a použiteľnosti krmív v zmysle dodržiavania príslušných nariadení vlády SR a EÚ legislatívy v tejto oblasti

V roku 2017 bolo plánované analyzovať 250 vzoriek. V skutočnosti bolo v rámci kontroly bezpečnosti krmivového reťazca zameranej na stanovenie zložiek živočíšneho pôvodu (zžp) analyzovaných 114 vzoriek. V rámci kontroly bezpečnosti krmivového reťazca sa sledovala ďalej prítomnosť ťažkých kovov (Pb, Cd) a vykonaných bolo 116 analýz, na sledovanie prítomnosti rezíduí kokcidostatík bolo vykonaných bolo 92 analýz, na sledovanie prítomnosti mykotoxínov bolo analyzovaných 188 vzoriek, na sledovanie prítomnosti melamínu bolo analyzovaných 14 vzoriek, na sledovanie prítomnosti GMO bolo vykonaných 69 analýz, na sledovanie prítomnosti rezíduí pesticídov bolo analyzovaných 20 vzoriek. Počet vzoriek a analýz stúpa, nakoľko sa rozširuje oblasť zamerania na rôzne kritériá súvisiace s bezpečnosťou krmív. Vykonanie analýz bolo v súlade s plánom. U mykotoxínov sa počítalo aj s vykonaním analýz pre iné odbory, tie však nakoniec tento typ analýz nepožadovali. S obdobnými kapacitami sa počíta aj v roku 2018.

Cieľ 3: V rámci monitoringu životného prostredia, ochrany spotrebiteľa a bezpečnosti potravín zrealizovať chemické rozborov prípravkov na ochranu rastlín.

Ako merateľný ukazovateľ bol stanovený počet chemických rozborov vykonaných vo vzorkách chemických prípravkov na ochranu rastlín, čo v širšom spektre vypovedá o kvalite prípravkov na ochranu rastlín a ochrane spotrebiteľa.

V roku 2017 bolo vykonaných 839 chemických rozborov v 129 vzorkách chemických prípravkov na ochranu rastlín. V počte chemických rozborov sú zahrnuté identifikácia a kvantifikácia obsahu účinnej látky, safenerov, nečistoty a fyzikálno-chemické analýzy, ktoré ovplyvňujú správnu aplikáciu prípravkov (penivosť, zmáčateľnosť, pH, dispergovateľnosť, suspendovateľnosť, emulzné charakteristiky, merná hmotnosť, jemnosť mletia) podľa požiadaviek FVO a Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009.

Z úradnej kontroly bolo analyzovaných 72 vzoriek v ktorých bolo vykonaných 433 chemických rozborov, 1vzorka bola analyzovaná v štúdií v systéme SLP, kde bolo sledovaných 10 parametrov a od externých žiadateľov bolo analyzovaných 56 vzoriek a vykonaných 390 chemických rozborov prípravkov na ochranu rastlín.

Požiadavky FAO nespĺňalo celkom 8 vzoriek v 8 stanovených parametroch.

Prekročenie plánovaných rozborov bolo navýšené z dôvodu požiadaviek auditu FVO DG(SANCO)/2014-7183 o navýšenie počtu vzoriek a sledovaných parametrov v jednotlivých prípravkoch na ochranu rastlín.

Program/podprogram/prvok

08W - Potravinová bezpečnosť, zdravie a ochrana zvierat a rastlín

08W04 - Regulácia vstupov, zdravie a kvalita rastlín

08W0402 - Monitorovanie organizmov škodlivých pre rastliny a rastlinné produkty

Na zasadnutí Stáleho výboru pre zdravie rastlín, konaného v dňoch 27.-28.02.2014 bola prerokovaná spolufinancovanie fytosanitárneho sektora krajín členských štátov EÚ na základe prijatého nariadenia prostredníctvom DG SANTE. V rámci MPRV SR bol schválený Národný monitorovací program prieskumu vybraných škodlivých organizmov v Slovenskej republike, ktorý vykonáva Národné lesnícke centrum a ÚKSÚP.

Zdroj financovania:	Štátny rozpočet - Zdroj 111
Výška schváleného rozpočtu v €:	108 000,00
Výška upraveného rozpočtu v €:	15 204,06
Vykazovaná skutočnosť k 31.12.2017:	14 124,48

Cieľ 1: Zhromažďovanie spoľahlivých údajov o prítomnosti alebo neprítomnosti škodcov vo všeobecnosti a pre určité rastliny a rastlinné produkty

Odbor ochrany rastlín ÚKSÚP v spolupráci s Národným lesníckym centrom vo Zvolene monitoroval v rámci tejto úlohy spolu 35 vybraných škodlivých organizmov rastlín, rastlinných produktov alebo iných predmetov. V rámci celého tohto monitoringu bolo zistených 22 vzoriek s pozitívnym výskytom škodlivých organizmov, na ktorých eradikáciu bolo vydaných 17 rozhodnutí. Všetky nariadené rastlinolekárske opatrenia boli vykonané, čím sa zabránilo rozširovaniu týchto škodlivých organizmov na území Slovenskej republiky.

Cieľ 2: Zhromažďovanie spoľahlivých údajov o prítomnosti alebo neprítomnosti škodcov na zozname upozornení EPPO a diagnostikovanie neobvyklých príznakov svedčiacich o nových škodcoch, ktoré sú nevyhnutné pre včasné odhalenie prítomnosti nových škodcov
Odbor ochrany rastlín ÚKSÚP vykonával kontrolu prieniku nových škodlivých organizmov na územie Slovenskej republiky. V rámci týchto pozorovaní a prieskumov neboli zistené žiadne výskyt ani príznaky poškodenia novými škodlivými organizmami.

Program/podprogram/prvok

0EK - - Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu

0EK0K - - Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu

0EK0K 03 - Podporná infraštruktúra

Zdroj financovania: Štátny rozpočet - Zdroj 111

Výška schváleného rozpočtu v €: 50 350,00

Výška upraveného rozpočtu v €: 453 513,20

Vykazovaná skutočnosť k 31.12.2017: 452 886,20

Cieľ 1: Efektívnejšie využívanie a riadenie prostriedkov na IT výdavky s maximálnou hospodárnosťou vynaloženia finančných prostriedkov

Oddelenie IT ÚKSÚP zabezpečilo v plnom rozsahu podpornú infraštruktúru na zabezpečenie plynulej činnosti organizácie. V rámci rutínnej prevádzky infraštruktúry boli uhradené poplatky za používanie komunikačnej infraštruktúry a telekomunikačných služieb v celkovej sume 93 656,07 EUR. Za 123 967,90 EUR bola nakúpená výpočtová technika a telekomunikačná technika určená pre inšpekčnú službu na prácu v teréne. K týmto prostriedkom bol zakúpený softvér v celkovej sume 30 838,91 EUR.

3. Oblasti výkonu kontroly

ÚKSÚP - Sekcia kontroly vykonáva úradné kontroly, štátne odborné kontroly a odber úradných vzoriek na kontrolno-analytickú činnosť v piatich oblastiach poľnohospodárstva, predovšetkým u výrobcov, veľkodistribútorov a predajcov rastlinných komodít, krmív, hnojív a pôdy.

3.1 Systém vykonávania kontrol

V roku 2017 sa výrazným spôsobom zmenil systém vykonávania kontrol zavedením nových kontrolných listov (inšpekčných správ), prostredníctvom ktorých je zabezpečený unifikovaný výkon kontrol na základe legislatívnych požiadaviek v rámci Slovenska. Tento systém umožňuje pravidelne sledovať a vykazovať pochybenia v jednotlivých oblastiach, ich štatistické vyhodnocovanie s cieľom stanovenia rizika pre danú oblasť.

V rámci manažérstva kvality sa vykonali činnosti, ktoré zlepšili systém vykonávania kontrol:

- bol spracovaný jednotný postup pri výkone kontroly pre oddelenia vykonávajúce úradnú, alebo štátnu odbornú kontrolu IP 4/2017,
- bol spracovaný postup na hodnotenie inšpektorov pri výkone kontroly,
- boli zavedené „Záznamy na výkon kontroly“ pre jednotlivé oddelenia, ktoré sa priebežne aktualizujú a dopĺňajú,
- začalo sa spracovanie a aktualizácia jednotlivých štandardných pracovných postupov na kontrolu jednotlivých činností vyplývajúcich z legislatívy,
- v decembri 2017 boli spracované plány kontrol na rok 2018 pre všetky oddelenia kontroly,
- boli uskutočnené nezdokumentované interné audity počas výkonu kontroly na oddeleniach kontroly pôdy a hnojív, kontroly ochrany rastlín – hraničné inšpekčné stanice a kontroly krmív a výživy zvierat.

Významnou oblasťou, ktorá prispieva ku kvalitnému a efektívnemu spôsobu výkonu kontrol bolo doplnenie materiálno-technického vybavenia (MTZ) pre inšpektorov v teréne, ako sú notebooky, mobilné tlačiarne, telefóny, služobné motorové vozidlá, pomôcky na odber vzoriek a ochranné a odevné pracovné pomôcky.

Prehľad MTZ vybavenia	Doplnenie v roku 2017 počet ks	Rok 2016	% obnovy za rok 2017	Vybavenie v súčasnosti na úrovni
Notebooky	55	35	65%	100%
Mobilné tlačiarne	65	0	100%	75%
Mobilné telefóny (výmena a doplnenie)	90	75	100%	100%
Vŕtačky na odber vzoriek dreva	23	4	85%	100%
Ďalekohľady (monitoring výskytu škodcov)	45	0	100%	100%
Pracovné kufriky	85	0	100%	100%
Dial'komery (zameranie hnojiska)	8	0	100%	100%

Vzorkovacie pomôcky	35	40	75%	88%
Služobné motorové vozidlá (nové)	8	65	12%	85%
Ochranné odevné a pracovné pomôcky	93	0	100%	100%

3.2 Oblasti výkonu kontroly

3.2.1 Oddelenie kontroly pôdy a hnojív

Oddelenie kontroly pôdy a hnojív (OKPH) vykonáva štátnu odbornú kontrolu certifikovaných hnojív, hnojív ES, vzájomne uznaných hnojív, kontrolu evidencie o používaní hnojív, skladovania hnojív, kontrolu zákonných postupov pri aplikácii čistiarenských kalov, dnových sedimentov a zhodnotiteľných odpadov ako aj vedľajších živočíšnych produktov.

Prehľad kontrol	Vykonaných kontrol	Plán	Plnenie plánu
subjektov v pôdohospodárstve	222	210	105,71%
výrobcov, dovozcov, predajcov a dodávateľov	103	350	29,43%
obhospodarovateľov v zraniteľných oblastiach	389	420	92,62%
riešenie podnetov a sťažností	35	50	70,00%
odber vzoriek	183	200	91,50%

Najčastejšie pochybenia:

Najvyššia miera potenciálneho ohrozenia životného prostredia vplyvom poľnohospodárskej činnosti pochádza z aplikácie digestátu – hlavne aplikáciou v zakázanom období a na zamrznutú pôdu. Hrozbou sú aj voľné skládky hospodárskych hnojív. Všetky kontrolované subjekty, ktoré mali nevyhovujúce skládky, po výzve inšpektora zabezpečili skládky proti vytekaniam. Pri kontrolách neboli zistené prekročenia dávok dusíka pri hnojení. Zisteným nedostatkom bolo nedôsledné vedenie evidencie (tzv. kniha honov).

3.2.2 Oddelenie kontroly ochrany rastlín

Oddelenie kontroly ochrany rastlín (OKOR) vykonáva rastlinolekárске kontroly rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov a vystavuje rastlinolekárске osvedčenia. V oblasti používania prípravkov na ochranu rastlín (POR) a pomocných prípravkov vykonáva kontrolu u konečných užívateľov, pri uvádzaní na trh, dovoze, evidencii spotreby, kontroluje ich pozemnú a leteckú aplikáciu. Vykonáva monitoring výskytu škodlivých organizmov vrátane vzorkovania rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov.

Prehľad kontrol	Vykonaných kontrol	Plán	Plnenie plánu
kontrola poľnohospodárskych subjektov	374	645	57,98%
kontrola subjektov zaoberajúcich sa službami v ochrane rastlín	20	30	66,67%
kontrola POR v malopredajniach	203	258	78,68%

kontrola POR vo veľkoobchodných sieťach	18	29	62,07%
kontrola POR vo veľkoskladoch	27	42	64,29%
kontrola dovozu POR z tretích krajín	62	45	137,78%
kontrola úletov POR pri pozemnej a leteckej aplikácii prípravkov	18	10	180,00%
kontrola leteckej aplikácie POR v teréne	15	100	15,00%
kontrola pozemnej aplikácie POR v teréne	14	43	32,56%
kontrola POR na verejných priestranstvách	10	43	23,26%
kontrola aplikačných zariadení na POR	137	645	21,24%
odber štátnych vzoriek POR	70	90	77,78%
kontrola oddelených platieb – časť Existencia oblasti ekologického záujmu (EFA)	757	900	84,11%
kontrola viazaných priamych platieb (6 predmetov kontrol)	102	50	204,00%
kontrola agroenvironmentálno-klimatického opatrenia (spolu 8 predmetov kontrol)	116	75	154,67%
krížové plnenie modul DPEP3, PH1 a PH10	192	220	87,27%
kontroly divého konope	41	40	102,50%
kontrola nariadených opatrení uvedených v rozhodnutiach	91	15	606,67%
mak a konope (zákon č. 139/1998 Z. z.)	136	120	113,33%
kontrola registrovaných subjektov a sušiarň podľa § 11 zákona č. 405/2011 Z. z.	3	75	4,00%
kontrola prevádzkových priestorov zaregistrovaných subjektov podľa § 9 ods. 2 NV SR č. 199/2005 Z. z.	518	1089	47,57%
kontrola rastlinných pasov a ich evidencie podľa § 9 ods. 4 NV SR č. 199/2005 Z. z.	71	317	22,40%
kontrola pri vývoze rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov podľa § 12 ods. 4 zákona č. 405/2011 Z. z.	2 245	7 480	30,01%
kontrola pri dovoze z tretích krajín podľa § 11 NV SR č. 199/2005 Z. z.	23 875	20 000	119,38%
kontrola množiteľských porastov	108	150	72,00%
kontrola kočovania včelstiev	6	10	60,00%
komisionálne prehliadky	51	10	510,00%
kontroly na požiadanie	67	50	134,00%
monitoring škodlivých organizmov a inváznych burín	9 127	5 000	182,54%
odber vzoriek rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov	3 256	1 000	325,60%
získovanie spotreby POR	2 381	1 000	238,10%

Najčastejšie pochybenia:

Z hľadiska výkonu poautorizačnej kontroly prípravkov na ochranu rastlín v zmysle zákona č. 405/2011 Z. z.

Aplikácia POR v teréne bez platného atestu pozemného aplikačného zariadenia. Aplikácia POR v teréne bez osvedčenia v zmysle § 32 zákona č. 405/2011 Z. z. Aplikácia POR v teréne pri vzniku úletu pesticídov v extraviláne (nedodržanie napr. sily vetra pri aplikácii, nedodržanie vzdialenosti od susedných pozemkov). Aplikácia POR v terénne pri vzniku úhynu včiel následkom slabej komunikácie medzi včelárom a farmárom. Nedodržanie dávky a koncentrácie pri aplikácii POR v terénne. Použitie takých POR, ktoré sa nesmú používať v pásmach OPVZ. Sklady pesticídov u väčšiny farmárov nemajú všetky povinnosti vyplývajúce z vyhlášky MPRV SR č. 491/2011 Z. z. (chýba teplomer, vlhkomer, nie sklad označený a pod.). Problematická evidencia spotreby POR u niektorých farmárov (malý farmári, SHR).

Z hľadiska rastlinolekárskej starostlivosti bolo celkovo v roku 2017 vydaných 17 rastlinolekárskeho opatrení vo forme Rozhodnutia. Vo väčšine prípadov sa jedná o prirodzený vývoj v prírode a nie o pochybenie na strane kontrolovaného subjektu. Z uvedených 17 Rozhodnutí bolo jedno Rozhodnutie na likvidáciu výpestkov jabloní s pôvodom v tretej krajine.

Na HIS Čierna nad Tisou, Maťovce, Vyšné Nemecké sú zaznamenávané najčastejšie pochybenia v nesúlade s normou ISPM15 - dovážané obalové drevo bez označenia, s výskytom živých škodcov. Prekročenie platnosti fytocertifikátu, neúplnosť, nesúlad s prepravnými dokladmi. Dovoz rastlinného tovaru, ktorý je zakázané dovážať.

Z hľadiska výkonu kontrol Krížového plnenia a Delegovaných kontrol pre PPA bola v roku 2017 nasledovná situácia:

Typ kontroly	Počet	Porušenia
Krížové plnenie	192	3
Oddelené platby	763	6
Viazané platby	86	1
Agroenvironmentálne opatrenia	97	12
Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat	21	0
Vyššia moc	3	-
SPOLU	1 162	22

3.2.3 Oddelenie kontroly osív a sadív

Oddelenie kontroly osív a sadív (OKOS) vykonáva kontrolu pestovateľov, pestovateľských plôch a zariadení. Kontroluje výskyt škodlivých činiteľov na pestovateľských plochách a vykonáva kontrolu množiteľského materiálu pestovaných rastlín v priebehu jeho výroby, spracúvania, balenia označovania a skladovania. Vykonáva kontrolu množiteľského materiálu pri dovoze z tretích krajín. V oblasti geneticky modifikovaných rastlín kontroluje ich bezpečné nakladanie v zmiešaných pestovateľských systémoch. Odoberá vzorky osív, sadív a množiteľského materiálu na kontrolno-analytické účely.

Prehľad kontrol	Vykonaných kontrol	Plán	Plnenie plánu
výkon kontroly pestovania GMR podľa zákona č. 184/2006 Z. z., t.j. prehliadky pri zakladaní porastov, pestovaní, zbere, nakladaní s produkciou a kontrola pestovateľskej plochy po rokoch pestovania	3	15	20,00%
náhodný odber vzoriek na zistenie prítomnosti GMO v uznanom osive kukurice	237	200	118,50%
poľné prehliadky porastov poľných plodín a zelenín, zemiakov a ovocných drevín a viniča	4 201	5 000	84,02%
odber vzoriek na laboratórny rozbor, na skleníkové skúšky, na testovanie a vegetačné skúšky pri uznávaní	6 496	7 000	92,80%
kontrola balenia, uzatvárania a vystavenie úradných návesiek	20	100	20,00%
kontrola skladov - automatické vzorkovače, vzorkovacie pomôcky, kontrola nakladania s neuznaným osivom, osivom uznaným na výnimku, kontrola baliarní zelenín, kontrola žiadateľov o zápis do evidencie dodávateľov množiteľského materiálu	243	70	347,14%
odber vzoriek z uznaného/certifikovaného osiva a MM na následnú úradnú kontrolu	296	950	31,16%
kontrola balenia/uzatvárania, návesiek na obaloch už uznaného zabaleného osiva	58	50	116,00%
kontrola výroby štandardného osiva zelenín, konformného materiálu ovocných drevín, sadeníc zelenín a okrasných rastlín, kontrola správnosti dokumentácie a odber vzoriek na laboratórny rozbor, testovanie a vegetačné skúšky	92	70	131,43%
kontrola poľných prehliadok po poverených inšpektoroch	14	60	23,33%
odber vzoriek po uznaní v poverených laboratóriách	197	100	197,00%
kontrola balenie po uznaní v poverených laboratóriách	4	100	4,00%
návesky vystavované na základe uznania v poverených laboratóriách	1	100	1,00%

Najčastejšie pochybenia:

V priebehu hospodárskeho roka 2017 inšpekcia zaznamenala pochybenia v oblasti kontrol konečne adjustovaného množiteľského materiálu, a to v označení úradnými náveskami, kedy na náveske nebolo správne číslo návesky, označenie generácie, rozmer návesky, plombovanie. Pri

výkone kontroly skladov a vzorkovacích priestorov boli zaznamenané porušenia ako čistota v sklade, označenie jednotlivých dielov dávok, označenie kontajnerov. V čase prehliadok porastov, pri poľných prehliadkach boli zaznamenané porušenia pri označovaní porastov, nehoda vo výmerách porastov s evidenciou v knihe honov, nesúlad predplodiny v prihláške s knihou honov, nedodržaním izolačných vzdialeností.

3.2.4 Oddelenie kontroly vinohradníctva a vinárstva

Oddelenie kontroly vinohradníctva a vinárstva (OKVV) vykonáva štátnu kontrolu v oblasti registra vinohradov, udeľovania povolení na opätovnú výsadbu. Osvedčuje hrozno na účely výroby vína, ktorému sa má prideliť štátne kontrolné číslo, vykonáva odber vzoriek vína vo vinárskom podniku, na vyžiadanie žiadateľa, ktoré bude predmetom certifikácie a v rámci delegovaných činností z PPA vykonáva kontrolu reštrukturalizácie vinohradov.

Prehľad kontrol	Vykonaných kontrol	Plán	Plnenie plánu
Pred schválením projektu na základe poverenia z PPA	48	30	160,00%
Po ukončení opatrenia na základe poverenia z PPA	49	30	163,33%
Kontrola vyklčovania	12	30	40,00%
Kontrola výsadby	40	20	200,00%
Odber vzoriek na certifikáciu vína	92	100	92,00%
Osvedčovanie hrozna (vo vinohrade, u výrobcu)	87	50	174,00%
Osvedčovanie hrozna na výrobu tokajských vín u výrobcu	17	10	170,00%
Osvedčovanie množstva cibéb	17	10	170,00%

Najčastejšie pochybenia:

Absencia označenia vinohradov registračným číslom podľa § 8 odsek 5 zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve: vinohradník je povinný označiť vinohradnícku plochu prideleným registračným číslom, ktoré mu spolu s osvedčením o registrácii vydá ÚKSÚP do 30 dní odo dňa doručenia žiadosti o pridelenie registračného čísla. Vinohradník je povinný kontrolnému úradu predložiť žiadosť o pridelenie registračného čísla do 30 dní odo dňa nadobudnutia vlastníctva, nájmu alebo výpožičky vinohradníckej plochy.

3.2.5 Oddelenie krmív a výživy zvierat

Oddelenie krmív a výživy zvierat (OKVZ) vykonáva úradnú kontrolu krmív na všetkých stupňoch výroby, spracúvania, uvádzania krmiva na trh a jeho používania v Slovenskej republike. Ďalej vykonáva kontroly v oblasti; registrácie krmivárskych podnikov, kontroluje osvedčenia o zápise krmivárskych podnikov do registra a osvedčenie o odbornej spôsobilosti osoby na činnosť krmivárskeho podniku. Vykonáva odber vzoriek krmív v rámci úradnej kontroly na analytické rozbory. Kontroluje dodržiavanie podmienok a zásad označovania geneticky modifikovaných krmív a obchodovanie s nimi.

Prehľad kontrol	Vykonaných kontrol	Plán	Plnenie plánu
plánované kontroly MANCP	1 451	1 111	130,60%
dovoz krmív z tretích krajín	12	5	240,00%
opakované kontroly podľa nar. 380/2009 Z. z.	1	1	100,00%
odber vzoriek krmív	1 158	1 520	76,18%
miestne šetrenie	7	5	140,00%
audity krmivárskych podnikov	7	8	87,50%
podnety a sťažnosti	13	10	130,00%
krížové plnenie modul PH4	220	260	84,62%
verejné sklady krmív z poverenia MPRV SR	33	30	110,00%

Najčastejšie pochybenia:

Pri vykonaných kontrolách sa zistilo 98 porušení pri povinnosti registrácie a schválení krmivárskych podnikov (platnosť registrácie, neregistrovanie všetkých činností a pod.). Ďalej bolo zistených 47 porušení ohľadom uvádzania povinných informácií o krmivách, ktoré boli vyrobené alebo uvedené na trh (označovanie krmív, nedodanie etikiet v úradnom jazyku, nesprávny preklad originálnych etikiet, nedostatočné označenie, chýbajúce legislatívou predpísané údaje). Ďalšie nedostatky boli zistené pri kontrole odbornej spôsobilosti fyzickej osoby (26), skladového poriadku (14) a v menšom rozsahu boli zistené nedostatky pri kontrole registrácie dodávateľov krmív (10), organizačného (3) a dokumentačného poriadku (3) a pri kontrole technologického postupu výroby krmiva (2).

4. Rozpočet organizácie

ÚKSÚP je štátna rozpočtová organizácia zapojená finančnými vzťahmi na rozpočet kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

Na rok 2017 bol schválený rozpočet príjmov pre ÚKSÚP rozpísaný v objeme 5 265 017 eur a rozpočet výdavkov v objeme 9 544 967 eur. Súčasne bol stanovený limit 550 zamestnancov. Rozpočtovými opatreniami bol v priebehu roka 2017 rozpočet výdavkov upravený na objem 12 852 365,05 eur. Limit zamestnancov bol stanovený na prepočítaný stav 556 zamestnancov.

4.1 Plnenie rozpočtu ÚKSÚP v roku 2017

Výdavky 2017

EK	Zdroj	Schválený rozp.	Upravený rozp.	Čerpanie	% čerpania
610 - mzdy	111, 11H	5 803 737,00	6 340 093,00	6 340 092,49	100,00%
620 - prís.p.do poisťovní	111, 11H	1 967 069,00	2 342 625,26	2 342 475,33	100,00%
630 - tovary a služby	111	1 670 361,00	2 563 413,95	2 558 146,54	99,80%
630 - tovary a služby	3AD1		16 000,00	16 000,00	100,00%
640 - bežné transfery	111, 11H	103 800,00	173 893,99	173 893,99	100,00%
600 - Bežné výdavky spolu		9 544 967,00	11 436 026,20	11 430 608,35	99,95%
700 - kapitálové výdavky	111		1 365 338,85	1 365 338,85	100,00%
700 - kap.výd.z prevodu	131G		51 000,00	51 000,00	100,00%
700 - Kapitálové výdav. spolu			1 416 338,85	1 416 338,85	100,00%
Rozpočtované výdavky celkom		9 544 967,00	12 852 365,05	12 846 947,20	99,96%

Mimorozpočtové prostriedky - stav k 31.12.2017

EK	Zdroj	Schválený rozp.	Upravený rozp.	Čerpanie	% čerpania
610 - mzdy	36	-	104 129,65	104 129,65	100,00%
630 - tovary a služby	36	-	54 565,73	54 565,73	100,00%
SPOLU MR		-	158 695,38	158 695,38	100,00%

Čerpanie výdavkov za rok 2017 - spolu výdavky (rozpočtové aj mimorozpočtové)

EK	Zdroj	Schválený rozp.	Upravený rozp.	Čerpanie	% čerpania
610 - mzdy		5 803 737,00	6 444 222,65	6 444 222,14	100,00%
620 - prís.p.do poisťovní		1 967 069,00	2 342 625,26	2 342 475,33	100,00%
630 - tovary a služby		1 670 361,00	2 633 979,68	2 628 712,27	99,80%
640 - bežné transfery		103 800,00	173 893,99	173 893,99	100,00%
600 - Bežné výdavky spolu		9 544 967,00	11 594 721,58	11 589 303,73	99,95%
700 - Kapitálové výdav. spolu			1 416 338,85	1 416 338,85	100,00%
Rozpočtované výdavky celkom		9 544 967,00	13 011 060,43	13 005 642,58	99,96%

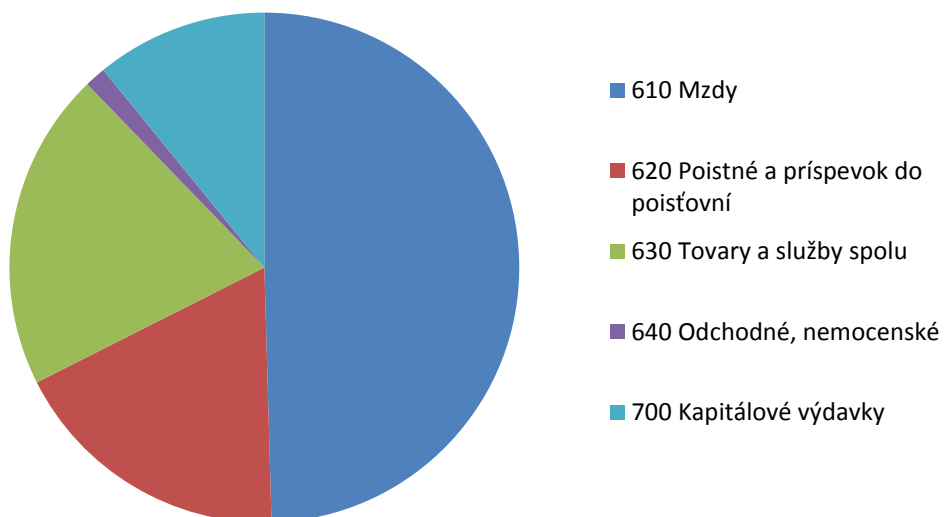
Rozpočtované nedaňové príjmy EK 210, 220, 230, 312 ÚKSÚP - rok 2017

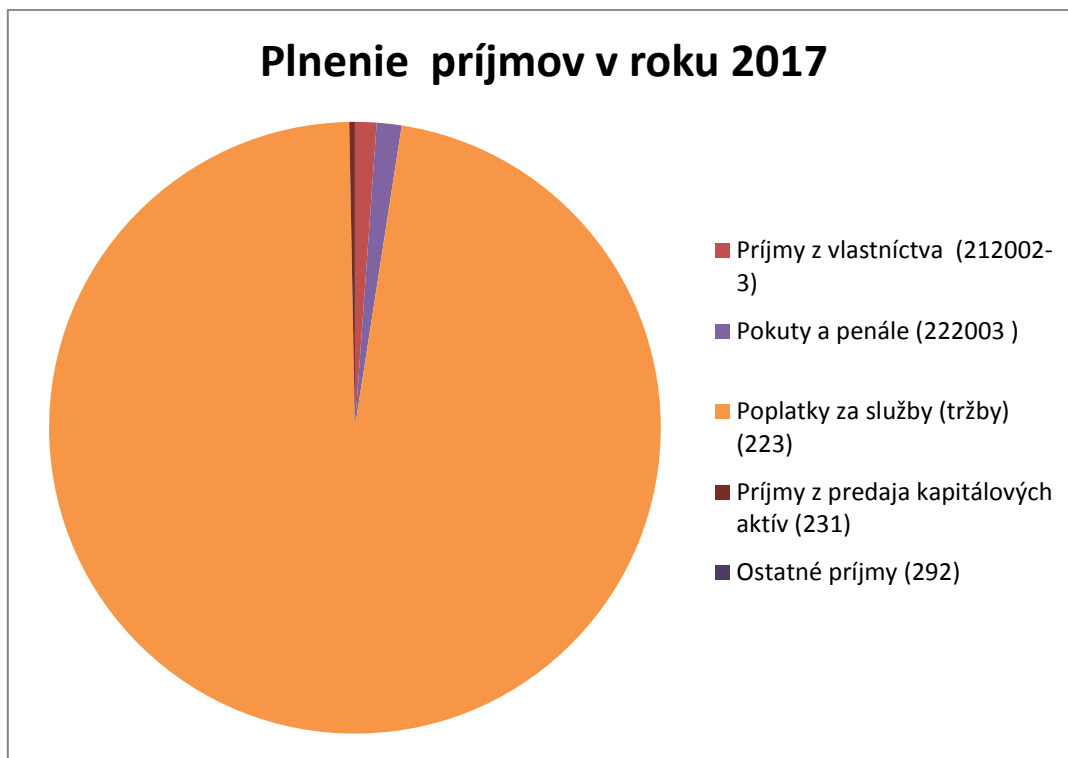
EK	Zdroj	Schválený rozp.	Upravený rozp.	Nedaň.príjmy	% plnenia
210 - z vlastníctva majetku	111	30 000,00	30 000,00	35 887,24	119,62%
222 - pokuty a penále	111	-	-	41 555,99	
223 - poplatky za služby	111	3 020 000,00	3 020 000,00	3 075 689,13	101,84%
231 -z predaja kap.aktív	111	-	-	9 465,00	
312 – transfery v rámci VS	11H	2 215 017,00	2 215 017,00	2 215 017,00	100,00
Spolu		5 265 017,00	5 265 017,00	5 377 614,36	102,14%

Mimorozpočtové nedaňové príjmy ÚKSÚP - rok 2017

291002 - od iných org.	36	-	158 695,38	158 695,38	100,00%
------------------------	----	---	------------	---------------	---------

Čerpanie výdavkov v roku 2017

4.2 Celkové zhodnotenie plnenia záväzných ukazovateľov rozpočtu v roku 2017

4.2.1 Plnenie príjmov v roku 2017

Schválený rozpočet príjmov bol stanovený v objeme 5 265 017 eur a nebol v priebehu roka 2017 upravený. Skutočné plnenie rozpočtovaných príjmov, ktoré sa stali príjmom štátneho rozpočtu bolo vo výške 5 377 614,36 eur, čo predstavuje 102,14 % upraveného rozpočtu. V rámci tohto plnenia boli dosiahnuté príjmy v objeme 35 887,24 eur v kategórii 212 príjmy z vlastníctva majetku, 41 555,99 eur boli príjmy v kategórii 222 pokuty a penále. Za predaj výrobkov, tovarov a služieb, t.j. v kategórii 223 boli dosiahnuté príjmy v objeme 3 075 689,13 eur. Príjmy za predaj majetku v kategórii 231 boli v objeme 9 465 eur.

Príjmy v kategórii 312 – transfery v rámci verejnej správy boli prijaté z MPRV SR v objeme 2 215 017 eur (transfer zo Slovenského pozemkového fondu).

Mimorozpočtové príjmy v roku 2017 boli naplnené v celkovom objeme 158 695,38 eur v zdroji 36 – prostriedky EÚ na osobitné fytosanitárne činnosti a iné zdroje zo zahraničia. Tieto príjmy boli v súlade s § 23 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v roku 2017 použité na činnosť organizácie.

4.2.2 Čerpanie výdavkov v roku 2017

Schválený rozpočet výdavkov bol v objeme 9 544 867 eur. Rozpočtovými opatreniami bol rozpočet výdavkov štátneho rozpočtu upravený na objem 12 852 365,05 eur. Skutočné čerpanie týchto výdavkov bolo vo výške 12 846 947,20 eur.

Mimorozpočtové výdavky boli k 31.12.2017 vyčerpané v objeme 158 695,38 eur.

4.2.2.1. Bežné výdavky

Upravený rozpočet bežných výdavkov štátneho rozpočtu bol v objeme 11 436 026,20 eur. Skutočné čerpanie bolo v objeme 11 430 608,35 eur, čo predstavuje 99,95 % upraveného rozpočtu. Členenie čerpania výdavkov podľa kategórií ekonomickej klasifikácie:

a) 610 – mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania

Schválený rozpočet bol vo výške 5 803 737 eur. Rozpočtovými opatreniami bol rozpočet upravený na objem 6 340 093 eur. Skutočné čerpanie mzdových prostriedkov bolo v celkovom objeme 6 340 092,49 eur. Ďalšie mimorozpočtové výdavky boli v objeme 104 129,65 eur čerpané zo zdroja 36 – prostriedky EÚ na osobitné fytosanitárne činnosti.

b) 620 – poistné a príspevok do poisťovní

Schválený rozpočet bol vo výške 1 967 069 eur, rozpočtovými opatreniami bol upravený na objem 2 342 625,26 eur. Skutočné čerpanie bolo v objeme 2 342 475,33 eur.

c) 630 – tovary a služby

Schválený rozpočet na rok 2017 bol v objeme 1 670 361 eur. Na základe rozpočtových opatrení bol rozpočet upravený na celkovú výšku 2 579 413,95 eur. Skutočné čerpanie k 31.12.2017 bolo v objeme 2 628 712,27 eur, z toho v zdroji 111 v objeme 2 558 146,54 eur, v zdroji 3AD1 v objeme 16 000 eur a z mimorozpočtových prostriedkov v objeme 54 565,73 eur.

Rozpočtovými opatreniami bol rozpočet a následne skutočné čerpanie upravené o prostriedky určené najmä na:

- rozvoj kontrolných činností ÚKSÚP
- zabezpečenie materiálového vybavenia zamestnancov vrátane osobných ochranných pracovných pomôcok
- rozvoj informačných technológií
- zabezpečenie údržby a opráv budov a hnuťelného majetku v správe ÚKSÚP
- činnosť TSÚP Rovinka – delimitácia z NPPC.

Prostriedky v kategórii 630 tovary a služby boli použité na zabezpečenie bežnej prevádzky pracovísk ÚKSÚP, materiálne zabezpečenie laboratórnych a kontrolných činností ako aj skúšobných staníc. Čerpanie prostriedkov rozpočtu (zdroj 111) bolo v rámci programov 08W 04 01 Zabezpečenie kvalitných a bezpečných vstupov do poľnohospodárstva – v objeme 2 142 135,86 eur, 08W 04 02 Monitorovanie organizmov škodlivých pre rastliny a rastlinné produkty - v objeme 14 124,48 eur a medzirezortného podprogramu 0EK 0K Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu - v objeme 401 886,20 eur.

V rámci programu 08W 04 01 boli čerpané aj prostriedky zo zdrojov EÚ, t.j. platby priamych podpôr (zdroj 3AD1) vo výške 16 000 eur. Ďalšie priame podpory vo výške 61 814,67 eur boli prevedené do roku 2018.

d) 640 – bežné transfery

Schválený rozpočet na rok 2017 bol v objeme 103 800 eur. Na základe rozpočtových opatrení bol rozpočet upravený na 173 893,99 eur. Skutočné čerpanie bolo v objeme 173 893,99 eur,

v tom zo zdroja 111 v objeme 148 893,99 eur a zo zdroja 11H v objeme 25 000 eur. Tieto prostriedky boli použité na vyplatenie odstupného vo výške 52 325,65 eur, odchodného vo výške 77 757 eur a nemocenské dávky v objeme 43 811,34 eur.

4.2.2.2. Kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky v roku 2017 boli pre ÚKSÚP pridelené rozpočtovými opatreniami vo výške 5 608 945,63 eur, z toho zo zdrojov 111 v objeme 5 557 945,63 eur a z prostriedkov z minulých rokov zo zdroja 131G v objeme 51 000 eur. V rámci prevodu prostriedkov do nasledujúcich rokov ÚKSÚP požiadal o prevod prostriedkov v objeme 4 192 606,78 eur. Upravený rozpočet kapitálových výdavkov v roku 2017 tak predstavoval objem 1 416 338,85 eur.

Skutočné čerpanie kapitálových výdavkov k 31.12.2017 bolo v objeme 1 416 338,85 eur, t.j. vo výške 100 %. Z kapitálových výdavkov boli v roku 2017 uskutočnené stavebné práce, a to rekonštrukcie objektov v rámci areálu Matúškova 21 Bratislava – pavilónov S, K, CH, rekonštrukcia podláh v sklade nebezpečných látok, rekonštrukcia – zateplenie, elektroinštalácia a vodoinštalácia pavilónu V. Ďalej bola vybudovaná plynová prípojka - vnútroareálový rozvod plynu a príprava na pripojenie na zemný plyn v objektoch na Matúškovej 21 v Bratislave. Na rekonštrukčné a stavebné práce na uvedených objektoch bolo v roku 2017 vynaložených 286 918,87 eur, na projekt investičnej akcie vybudovanie plynovej prípojky bolo vynaložených 3 000 eur.

V roku 2017 bolo zakúpených 9 osobných motorových vozidiel a 1 motorové vozidlo na prepravu 8 osôb v celkovom objeme 128 519,98 eur. Nákup poľnohospodárskej techniky – malotraktor bol realizovaný v objeme 15 900 eur.

Z dôvodu havarijného stavu kotolne v skúšobnej stanici Bodorová bol realizovaný nákup 2 ks vykurovacích plynových kotlov.

V rámci investičnej akcie akreditácia laboratórií ÚKSÚP boli vynaložené prostriedky v objeme 941 100 eur na nákup laboratórnej techniky – mikroskop, kvapalinový chromatograf a ďalšie prístroje a vybavenie laboratórií.

Na investičnú akciu „Komplexné IS s databázovým úložiskom“ bolo v roku 2017 vynaložených 51 000 eur z prostriedkov z prevodu z roku 2016 – zdroj 131G.

4.2.3 Mimorozpočtové prostriedky

V roku 2017 boli čerpané prostriedky z mimorozpočtových zdrojov v objeme 158 695,38 eur. Mimorozpočtové prostriedky boli použité v rámci grantu od CPVO v objeme 25 718,47 eur na refundáciu nákladov na zahraničné pracovné cesty. V rámci zdroja príjmy z EPZF (prostriedky na osobitné fytosanitárne činnosti) za vykonanie krížových kontrol boli použité prostriedky v objeme 132 976,91 eur, z toho na výplatu miezd boli použité prostriedky v objeme 104 129,65 eur a na materiálové vybavenie prostriedky v objeme 28 847,26 eur.

5. Ľudské zdroje

5.1 Politika zamestnanosti

Oblasť personálnej práce pre zamestnancov zabezpečuje osobný úrad ÚKSÚP. Pri svojej činnosti sa riadi zákonom NR SR č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákonom NR SR č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov, zákonom NR SR č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 311/2001 Zákonník práce v znení neskorších predpisov a s nimi súvisiacich predpisov.

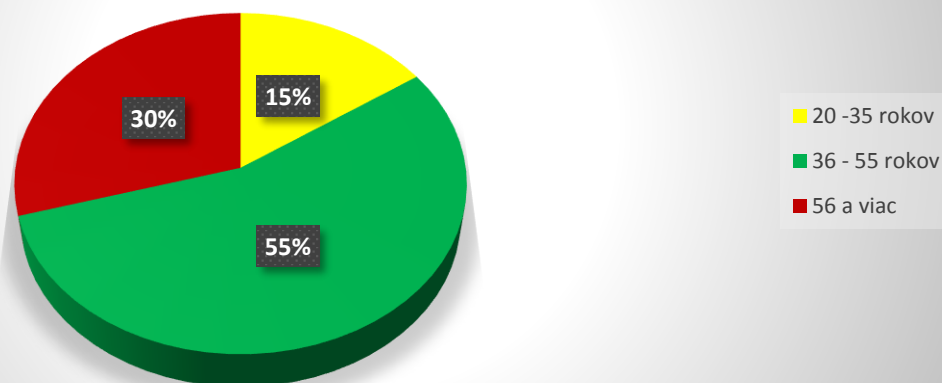
Činnosť ÚKSÚP bola v roku 2017 zabezpečovaná odbornými útvarmi podľa platnej organizačnej schémy, ktorá je prílohou Organizačného poriadku ÚKSÚP štátnymi zamestnancami a zamestnancami pri výkone práce vo verejnom záujme.

Priemerný počet všetkých zamestnancov ÚKSÚP v roku 2017 bol 552. V priebehu roka 2017 bolo na dobu určitú cca od apríla do októbra až novembra prijatých do pracovného pomeru 47 zamestnancov, z toho 34 sezónnych zamestnancov na skúšobné stanice na zakladanie, ošetrovanie a zber poľnohospodárskych plodín. Dvanásť zamestnancov bolo na ÚKSÚP delimitovaných na základe rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky.

V priebehu roka 2017 odišlo 65 zamestnancov, z toho dohodou so zamestnávateľom 21 zamestnancov, trvalým preložením do iného služobného úradu 3 zamestnanci, okamžitým skončením pracovného pomeru 1 zamestnanec, v skúšobnej dobe 9 zamestnanci, úmrtím 1 zamestnanec, výpoveďou zo strany zamestnanca 1 zamestnanec, výpoveďou zo strany zamestnávateľa 12 zamestnanci, ktorým bolo v zmysle kolektívnej zmluvy vyplatené odstupné. Do starobného dôchodku odišlo 8 zamestnancov, do predčasného starobného dôchodku odišlo 8 zamestnancov a do invalidného dôchodku 1 zamestnanec. Týmto zamestnancom bolo vyplatené odchodné v zmysle kolektívnej zmluvy.

K 31.12.2017 na ÚKSÚP pracovalo 15% zamestnancov vo veku od 20 – 35 rokov, 55% zamestnancov vo veku od 36 – 55 rokov a 30% zamestnancov vo veku nad 56 rokov.

Veková štruktúra zamestnancov ÚKSÚP v roku 2017

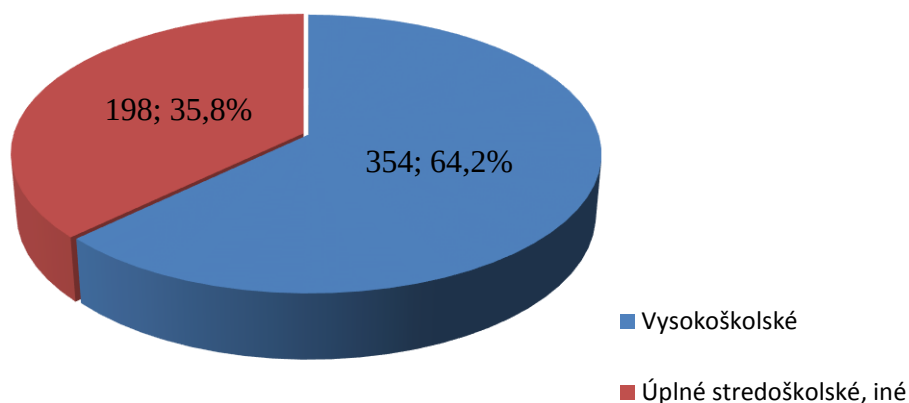

Jednou z hlavných priorít roku 2017 bola celková stabilizácia personálneho obsadenia ÚKSÚP hlavne na výkonných útvaroch, čo sa aj podarilo, aj napriek tomu, že koncom roka 2017 skončilo štátnozamestnanecký pomer viacero štátnych zamestnancov z dôvodu zavedenia vekového cenzu 65 rokov.

V priebehu roka 2017 bolo na ÚKSÚP vykonaných 6 organizačných zmien. Organizačné zmeny na ÚKSÚP sa odzrkadlili aj v zmene Organizačného poriadku, ktorý bolo potrebné 1 krát novelizovať.

ÚKSÚP v roku 2017 zamestnával 64,2 % zamestnancov s vysokoškolským vzdelaním, nakoľko vykonávajú odbornú prácu, ktorá je špecifická a na profesionálnej úrovni a preto si vyžaduje odborníkov požadovaného vzdelania.

Vzdelanostná štruktúra zamestnancov

5.2 Mzdová politika

Zamestnanci ÚKSÚP boli odmeňovaní podľa svojich profesijných zručností, schopností, kvalifikácie a na základe kvality dosiahnutých pracovných výsledkov.

Postup a zásady pri odmeňovaní zamestnancov boli vykonávané v zmysle zákona o štátnej službe v platnom znení, v zmysle zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone prác vo verejnom záujme a zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s Kolektívnou zmluvou pre štátnych zamestnancov a Kolektívnou zmluvou pre zamestnancov vo verejnej službe na rok 2017.

5.3 Výberové konanie a výber zamestnancov

V roku 2017 sa uskutočnilo celkovo 47 výberových konaní na voľné štátnozamestnanecké miesta. Z celkového počtu sa 12 výberových konaní uskutočnilo v súlade s novým zákonom o štátnej službe prostredníctvom internetového portálu [www.slovensko.sk/výberové konania](http://www.slovensko.sk/vyberove-konania).

5.4 Sociálna politika

Medzi priority vedenia ÚKSÚP patrí aj zabezpečenie spokojnosti zamestnancov. Prostredníctvom kolektívnych zmlúv uzatvorených medzi ÚKSÚP a odborovými organizáciami je zabezpečený prepracovaný systém sociálnych a zamestnaneckých výhod.

Pre rok 2017 tieto výhody zahŕňali: využívanie pružnej pracovnej doby, týždeň dovolenky nad zákonom stanovený rámec, príspevok zamestnávateľa na doplnkové dôchodkové sporenie, odmeny pri životných jubileách, príspevky na stravovanie, poskytovanie plateného pracovného voľna nad rámec Zákonníka práce a iné výhody.

V rámci regenerácie pracovných síl majú zamestnanci možnosť navštíviť rekreačné zariadenia v Spišskej Belej, Bodorovej a chatu na Podbanskom.

5.5 Vzdelávanie zamestnancov

Účasť zamestnancov na vzdelávacích aktivitách bola realizovaná v súlade so schváleným Národným plánom vzdelávania na rok 2017. Rešpektovali sa v ňom aktuálne požiadavky jednotlivých odborných činností, pričom sa brali do úvahy platné služobné predpisy týkajúce sa vzdelávania zamestnancov, v zhode so zákonom o štátnej službe a zároveň v súlade so zákonom č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov a súvisiacich predpisov.

Časť vzdelávacích aktivít bola uskutočnená v spolupráci s Úradom vlády Slovenskej republiky v rámci Operačného programu Efektívna verejná správa a časť v spolupráci s príslušnými externými inštitúciami.

Ďalšie školenia prebehli prostredníctvom vlastných expertov ÚKSÚP.

Prehľad jednotlivých školení v roku 2017:

Typ vzdelávania	Počet školení
Zvyšovanie odbornosti zamestnancov	160
IT	3
Cudzie jazyky	3
BOZP	38
BTSF školenia	17
Zabezpečenie systému kvality	9

6. Politika kvality, vnútorný kontrolný systém

Výkon kontrolnej činnosti je súčasťou systému riadenia a nakladania s prostriedkami rozpočtu. Spoľahlivé a efektívne fungovanie kontrolného systému v rámci ÚKSÚP môže plniť jeho základný cieľ: včas odhaľovať odchýlky od platných noriem, prijímať účinné opatrenia a tým chrániť hospodárnosť, účelnosť, efektívnosť, transparentnosť a dôveryhodnosť využívania verejných prostriedkov.

Celkový rámec činnosti Samostatného oddelenia kontroly a interného auditu (ďalej len „oddelenie“) bol určený Plánom vnútorných kontrol na rok 2017 a Programom interných auditov na rok 2017.

Kontrolná činnosť oddelenia v roku 2017 bola vykonávaná v súlade so zákonom č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe, v súlade so zákonom č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade s vnútornou smernicou č. 6/2012 o vnútornom kontrolnom systéme.

6.1 Politika kvality

V roku 2017 bol v rámci manažérstva kvality na ÚKSÚP:

- spracovaný jednotný postup pri výkone kontroly pre oddelenia vykonávajúce a zúčastňujúce sa úradnej, alebo štátnej odbornej kontroly
- na odbore registrácie pesticídov bol aktualizovaný celý systém manažérstva kvality pre certifikáciu GEP (Príručka kvality, Interné pokyny, Formuláre), systém bol zhodnotený prostredníctvom systému preskúmania manažmentom a súčasne boli stanovené ciele na rok 2018
- na odbore registrácie pesticídov bol aktualizovaný systém pre žiadateľov o certifikát spôsobilosti na vykonávanie skúšok biologickej účinnosti prípravkov na ochranu rastlín podľa zásad správnej experimentálnej praxe
- na odbore pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií vypracovaný postup certifikácie hnojív, pôdnych pomocných látok a pestovateľských substrátov a s tým súvisiacich dokumentov
- v spolupráci so sekciou odborných činností začali zamestnanci spracovávať jednotlivé štandardné pracovné postupy na kontrolu jednotlivých činností, vyplývajúcich z legislatívy, v spolupráci so sekciou odborných činností
- boli zavedené Záznamy na výkon kontroly pre jednotlivé oddelenia kontroly, ktoré podliehajú priebežnej aktualizácii a sú dopĺňané v spolupráci so sekciou odborných činností
- bol spracovaný postup na hodnotenie inšpektorov pri výkone kontroly (požiadavka normy ISO 17 020 bod 6.1.9)

6.2 Vnútorná kontrola

Výkon kontrolnej činnosti je súčasťou systému riadenia a nakladania s prostriedkami rozpočtu. Spoľahlivé a efektívne fungovanie kontrolného systému v rámci ÚKSÚP môže plniť jeho základný cieľ: včas odhaľovať odchýlky od platných noriem, prijímať účinné opatrenia a tým

chrániť hospodárnosť, účelovosť, efektívnosť, transparentnosť a dôveryhodnosť využívania verejných prostriedkov.

Kontrolná činnosť v roku 2017 bola vykonávaná v súlade so zákonom č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe, v súlade so zákonom č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade s vnútornou smernicou č. 6/2012 o vnútornom kontrolnom systéme. Pri výkone kontroly nefinančnej povahy sa postupovalo podľa zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe.

V zmysle § 7 ods. 3 zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe orgán kontroly v rámci vnútornej kontroly a v rozsahu svojej pôsobnosti kontroluje najmä:

- plnenie úloh štátnej správy
- efektívnosť štátnej správy
- prešetrovanie a vybavovanie petícií a prešetrovanie a vybavovanie sťažností
- dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov
- plnenie opatrení na nápravu zistených nedostatkov

V zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa finančnou kontrolou okrem iného rozumie súhrn činností, ktorými sa overuje:

- dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami
- na účely finančného riadenia dostupnosť, správnosť a úplnosť informácií o vykonávaných finančných operáciách a o hospodárení s verejnými prostriedkami
- splnenie opatrení prijatých na nápravu nedostatkov zistených finančnou kontrolou a na odstránenie príčin ich vzniku

Kontrolná činnosť sa riadila zásadami objektívnosti kontroly, včasnosti, účelnosti a efektívnosti kontroly, odbornosti, vecnej správnosti a hospodárnosti.

Na základe poverenia generálneho riaditeľa boli v roku 2017 vykonané 2 riadne kontroly. Kontrola bola venovaná dodržiavaniu všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov.

V rámci preventívnych opatrení oddelenie upozorňovalo zamestnancov kontrolovaných subjektov na prijímanie preventívnych opatrení, ktoré sa týkajú ich činnosti a tiež na prijatie nových interných predpisov, resp. ich novelizáciu.

6.3 Audítorská činnosť

Interné audity efektívnosti úradnej kontroly boli vykonávané v zmysle nariadenia EP a R (ES) č. 882/2004 (ďalej len „nariadenie“) a v súlade s rozhodnutím Komisie 2006/677/ES a legislatívy SR. Na zabezpečenie jednotného postupu pri vykonávaní interných auditov v roku 2017 mal ÚKSÚP vypracovanú Vnútnu smernicu č. 1/2017 Systém interných auditov efektívnosti úradnej kontroly ÚKSÚP a Metodický pokyn č. 1/2017 Návod na realizáciu a dokumentovanie jednotlivých procesov v rámci systému interných auditov efektívnosti úradnej

kontroly ÚKSÚP. Metodický pokyn je vypracovaný v súlade s vnútornou smernicou a legislatívou upravujúcou vykonávanie interných auditov.

Auditovanými subjektami boli odbory, ktoré sú v zmysle spomínaného nariadenia zodpovedné za výkon úradnej kontroly, štátnej kontroly a systému manažérstva, resp. certifikácie a to:

- Odbor ochrany rastlín
- Odbor osív a sadív
- Odbor krmív a výživy zvierat
- Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií
- Odbor registrácie pesticídov

V zmysle schváleného programu interných auditov úradnej kontroly v roku 2017, bolo na odboroch zodpovedných za systém výkonu úradných kontrol a oddeleniach zodpovedných za výkon úradných kontrol vykonaných samostatným oddelením kontroly a interného auditu doposiaľ 9 interných auditov doplnených svedeckým posúdením výkonu úradnej kontroly priamo v teréne.

Počas interných auditov bolo zistených 8 nezhôd, na základe ktorých boli prijaté opatrenia, ktorých plnenie bude predmetom budúcoročných auditov.

V procese auditov bolo vydaných 17 odporúčaní pre zlepšenie a zefektívnenie činností jednotlivých odborov a oddelení kontroly.

Zistené nezhody ale neovplyvňujú systém úradnej kontroly v zmysle nariadenia č. 882/2004 ani výkon kontrol v zmysle platnej legislatívy SR.

ÚKSÚP, Samostatné oddelenie kontroly a interného auditu vo svojej pôsobnosti vykonal v roku 2017 celkovo 9 interných auditov. Efektívnosti výkonu úradnej kontroly bolo venovaných 6 interných auditov, štátnej kontrole 1 interný audit a 1 interný audit systému manažérstva kvality. Interné audity identifikovali 43 zistení, z toho samostatné oddelenie navrhlo 33 odporúčaní na zlepšenie a zefektívnenie činnosti v danej oblasti a identifikovalo 10 nezhôd. Všetky zistenia z auditu, ako aj jednotlivé dôkazy, ale potvrdili plnenie požiadaviek na výkon úradnej kontroly uložené Nariadením č. 882/2004, MANCP na roky 2015 – 2017 a jednotlivými plánmi kontrolných činností jednotlivých odborov ako aj požiadavky súvisiacej národnej legislatívy.

Jednotlivé odbory a ich im podriadené zložky venujú úradnej kontrole dlhodobo veľkú pozornosť. Úradná kontrola je vykonávaná v rozsahu, ktorý dostatočne zabezpečuje jej efektívnosť a pokrýva riziká, ktoré môžu v rámci poľnohospodárskej prvovýroby vzniknúť.

Interné audity na odbore laboratórnych činností boli zamerané na dodržiavanie požiadaviek normy ISO/IEC 17025:2005.

Predmetom interných auditov bolo:

- posudzovanie výkonov skúšok,
- posudzovanie oznamovania výsledkov skúšok,
- zaobchádzanie s jednotlivými predmetmi skúšania,
- zabezpečenie kvality výsledkov skúšok,
- riadenie záznamov,
- služby zákazníkovi,
- sťažnosti.

Skúšobné laboratóriá vykonávajú svoju činnosť v súlade s požiadavkami normy ISO/IEC 17025:2005. Počas auditov neboli zistené žiadne nezhody s touto normou.

Uskutočnené interné audity a ich jednotlivé závery a odporúčania audítorského tímu jednoznačne potvrdili ich opodstatnenosť a prínos pre všetky oblasti činnosti ÚKSÚP a ich efektívnosť.

6.4 Činnosti na úseku petícií, sťažností a iných podaní

Činnosť v oblasti petícií a sťažností vychádzala v roku 2017 zo zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach a vnútornej smernice ÚKSÚP č. 2/2015 Prijem, evidencia a vybavovanie sťažností a petícií.

Na úseku petícií, sťažností a iných podaní spolupracovalo Samostatné oddelenie kontroly a interného auditu s jednotlivými odbornými organizačnými útvarmi ÚKSÚP.

V roku 2017 oddelenie evidovalo a vybavilo v zmysle platnej legislatívy celkovo 3 sťažnosti, 74 podnetov, 4 žiadosti o spoluprácu.

Z celkového počtu 3 sťažností boli 2 vyhodnotené ako neopodstatnené a 1 bola postúpená kompetentnému orgánu na prešetrenie.

6.5 Prijímanie a vybavovanie podnetov súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti

Činnosť oddelenia v tejto oblasti vychádza zo zákona č. 307/2014 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vnútornej smernice ÚKSÚP č. 3/2015 Prijímanie a vybavovanie podnetov súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti.

Oddelenie v roku 2017 neevidovalo žiadne oznámenie resp. podnet súvisiaci s oznamovaním protispoločenskej činnosti.

7. Vonkajšie vzťahy

Popri výkone všetkých odborných činností ÚKSÚP je každodennou súčasťou práce priama aj nepriama komunikácia so žiadateľmi, orgánmi štátnej a verejnej správy, médiami, odbornou i laickou verejnosťou a to na národnej i medzinárodnej úrovni.

7.1 Činnosť v odborných a profesných orgánoch

TSÚP sa zúčastňuje ako člen na práci v profesijne príslušných technických komisiách pre normalizáciu:

- TK č. 25 Poľnohospodárske a lesnícke stroje
- TK č. 28 Ochrana ovzdušia
- TK č. 63 Potravinárske stroje
- TK č. 107 Posudzovanie zhody

Zástupcovia TSÚP sú členmi odbornej pracovnej komisie pre problematiku biomasy zriadenej ako poradný orgán pre generálneho riaditeľa sekcie lesného hospodárstva a spracovania dreva MPRV SR a členmi odbornej pracovnej skupiny pre oblasť poľnohospodárskej biomasy a jej energetického využitia pod gesciou sekcie poľnohospodárstva MPRV SR.

V oblasti poradenstva uskutočnil TSÚP nasledovné aktivity:

- odborné poradenstvo pri aktualizácii a doplnení poznatkov z oblasti výskumu OZE v rámci nového vyučovacieho odboru na stredných odborných poľnohospodárskych školách „Bioenergetika“ a zabezpečenie praktického vyučovania v laboratóriách NPPC TSÚP pre poslucháčov maturitného ročníka SOŠ v Ivanke pri Dunaji a spracovávanie návrhu maturitných otázok.
- konzultácie so zástupcami praxe o možnostiach využívania biomasy na energetické účely, technologických linkách na pestovanie, spracovanie a energetické využitie biomasy
- vypracovanie osvedčení o inovatívnosti technologických a technických riešení predkladaných projektov v rámci Programu rozvoja vidieka 2014-2020

Pre MPRV SR TSÚP v roku 2017 spracovával koncepčné, legislatívne a hodnotiace materiály v oblasti bioenergetiky:

- pripomienky k Návrhu grantového programu pre návrat odborníkov zo zahraničia
- spolupráca pri vypracovávaní návrhu Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Bieloruskej republiky o vedeckej a technickej spolupráci
- vypracovanie bodov do Zmluvy o spolupráci medzi SR a Ruskou federáciou v oblasti Efektívnych spôsobov využitia biomasy pre energetické účely
- spracovanie návrhu na obnovu mechanizačných prostriedkov na základe inventarizácie poľnohospodárskej techniky
- Správa o plnení „Dlhodobej stratégie využitia poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych plodín na priemyselné účely“
- analýza systému podpory obnoviteľných zdrojov energie a návrh na jej prehodnotenie, ktorú predložilo MH SR, ktorá má byť zapracovaná do novely zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov

7.2 Medzinárodná spolupráca

ÚKSÚP v roku 2017 naďalej rozvíjal medzinárodnú spoluprácu vo všetkých oblastiach svojej odbornej činnosti a dôsledne plnil svoje záväzky vyplývajúce z členstva Slovenskej republiky v Európskej únii a v medzinárodných organizáciách, medzi ktoré patria najmä UPOV (Medzinárodná organizácia na ochranu nových odrôd rastlín), CPVO (Úrad Spoločenstva pre odrody rastlín), OECD (Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj), ISTA (Medzinárodná asociácia na skúšanie osív), OIV (Medzinárodná organizácia pre vinič a víno), EPPO (Európska a stredoziemská organizácia na ochranu rastlín), EURL GMFF (EU referenčné laboratórium pre geneticky modifikované potraviny a krmivá) ENGL JRC EC (Európska sieť GMO laboratórií spoločného výskumného centra), EC JRC IHCP (Inštitút pre zdravie a ochranu spotrebiteľov spoločného výskumného centra Európskeho spoločenstva), ERC-CWS JRC (Európske referenčné centrum pre kontrolu vinárskoho sektora), VDLUFA (Zväz nemeckých poľnohospodárskych analytických a výskumných ústavov), LGC Standards (Národný inštitút merania pre chemické a bioloanalytické skúšky).

Experti ÚKSÚP sú delegovanými zástupcami SR v orgánoch európskych inštitúcií a pravidelne sa zúčastňovali na rokovaníach v stálych výboroch Európskej komisie a v pracovných skupinách Rady EÚ, sú členmi expertných panelov a expertných pracovných skupín Európskej komisie.

ÚKSÚP v rozsahu svojich odborných činností udržiaval kontakty a aktívne spolupracoval so zahraničnými inštitúciami rovnakého charakteru – v rámci Európskej únie i mimo nej. Zamestnanci ÚKSÚP sa pravidelne zapájali do medzinárodných projektov, zúčastňovali sa na medzinárodných konferenciách, telekonferenciách a na kruhových testoch.

Medzinárodná spolupráca taktiež zahŕňala pravidelné poskytovanie vyžiadaných údajov, ktorými ÚKSÚP disponuje, pracovným skupinám pri Európskej komisii, Rade EÚ a medzinárodným inštitúciami.

ÚKSÚP v roku 2017 pokračoval v plnení ďalších úloh vyplývajúcich z medzinárodných bilaterálnych dohôd o spolupráci najmä v oblasti DUS skúšania odrôd rastlín.

V spolupráci s programom Ministerstva zahraničných vecí SR na odovzdávanie skúseností z integrácie a reforiem partnerským krajinám (CETIR) ÚKSÚP, ako príslušný orgán štátnej správy a odborný garant pre EPV na Slovensku poskytol informácie expertom z Ministerstva poľnohospodárstva, lesníctva a rozvoja vidieka Albánskej republiky o systéme EPV na Slovensku.

V rámci harmonizácie technických normalizačných komisií s technickými komisiami európskej normalizačnej inštitúcie CEN a medzinárodnej inštitúcie ISO je TSÚP povereným pracoviskom za SR – riešiteľom medzinárodnej spolupráce na základe zmlúv so SÚTN s týmito normalizačnými komisiami CEN a ISO:

- CEN/TC 153 Potravínarske stroje. Bezpečnosť a hygiena
- CEN/TC 334 Zavlažovacie zariadenia
- ISO TC 23/SC 19 Traktory a poľnohospodárske a lesnícke stroje.
Elektronizácia poľnohospodárstva

7.3 Podujatia na národnej úrovni, veľtrhy, výstavy

V roku 2017 ÚKSÚP organizoval odborné semináre a svoju činnosť prezentoval aj na svojich skúšobných staniciach formou „Dní otvorených dverí“ (ďalej len „DOD“), účasťou na veľtrhoch a výstavách.

• **odborné akcie a semináre:**

- „Dni otvorených dverí“ na skúšobných staniciach ÚKSÚP – uskutočnilo sa 10 DOD s celkovým počtom 789 účastníkov
- 15. Spišský zemiakarský jarmok, Spišská Belá, 23. september 2017; ÚKSÚP spoluorganizátor
- V rámci propagácie činnosti TSÚP vtedajší riaditeľ Ing. Pepich, PhD. vystúpil v odbornej besede v rámci Agrokomplexu 2017 v Regionálnej televízii na tému „Súčasný stav poľnohospodárskej mechanizácie“.

• **veľtrhy, výstavy:**

- Celoslovenské dni poľa, Dvory nad Žitavou, 6. - 7. júna 2017. ÚKSÚP sa na výstave pravidelne podieľa ako spoluorganizátor - maloparcelkovou sejačkou bolo vysiatych 354 políčok ozimín, 157 políčok jarín a 68 pokusov s ozimnou pšenicom, určených pre rôzne varianty pesticídnych ošetrení.
- Medzinárodná výstava Agrokomplex, Nitra, 17. - 20.8.2017; ÚKSÚP v spolupráci s MPRV SR. Na Veľkých výstavných políčkach ÚKSÚP odprezentoval 40 rôznych druhov zeleniny, liečivých rastlín, kukurice cukrovej a zemiakov;
- 8. ročník celoslovenskej výstavy ovocia, potrieb pre záhradkárov a včelárov a farmárskych produktov „Jahrada 2017“, 13.10. - 14.10.2017. Na výstave bola odprezentovaná kolekcia odrôd jablák a hrušiek zo skúšobnej stanice ÚKSÚP vo Veľkých Ripňanoch.

Celoslovenské dni poľa – Dvory nad Žitavou

Agrokomplex Nitra

Jahrada – Trenčín

8. Hlavní uživatelé výstupů ÚKSÚP a publikační činnost

8.1 Hlavní uživatelé výstupů

- právnické osoby a fyzické osoby v poľnohospodárskej prvovýrobe, v spracovateľskom poľnohospodárskom a potravinárskom sektore
- spoločnosti podnikajúce v službách pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo
- výskumné ústavy, šľachtiteľské a semenárske spoločnosti, vysoké školy, univerzity, odborné pracoviská
- Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
- Ministerstvo životného prostredia SR
- Ministerstvo zdravotníctva SR
- Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
- Pôdohospodárska platobná agentúra
- Štátna veterinárna a potravinová správa SR
- Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum
- Národné lesnícke centrum
- Ostatné rozpočtové a príspevkové organizácie patriace pod MPRV SR
- Štatistický úrad SR
- samosprávne organizácie v poľnohospodárstve, SPPK, asociácie, zväzy a združenia
- výrobcovia techniky, dovozcovia a distribútori techniky
- zahraničné partnerské organizácie
- spolupracujúce orgány EÚ (Európska komisia – generálne riaditeľstvá DG-Sante, DG-Agri, EC JRC IHCP a pod.)
- medzinárodné organizácie (OECD, UPOV, ISTA, OIV, EPPO, IFOAM a pod.)
- Stála misia SR pri EÚ v Bruseli
- široká poľnohospodárska prax

Informácie sú poskytované formou odborných výstupov – prehľadov, správ, tlačou v odborných publikáciách a periodikách, seminároch a školeniach a taktiež prostredníctvom webovej stránky www.uksup.sk.

8.2 Publikačná činnosť

Meno	Názov publikácie	Názov publikovaného článku
Ing. Michálek Samuel	Sady a Vinice 1/2017	Opis odrody slivky pod názvom 'Hanita'
Ing. Michálek Samuel	Sady a Vinice 2/2017	Opis odrody maliny pod názvom 'Miral'
Ing. Michálek Samuel	Sady a Vinice 2/2017	Štvrť storočie Ovocinárskej únie na Slovensku
Ing. Michálek Samuel	Sady a Vinice 3/2017	Opis marhule pod názvom 'Hargrand'
Ing. Michálek Samuel	Sady a Vinice 4/2017	Opis čiernej ríbezle pod názvom 'Tiben'
Ing. Michálek Samuel	Sady a Vinice 5/2017	Opis odrody slivky pod názvom 'Nitra'
Ing. Majdanová Janka	Roľnícke noviny	Sortiment odrôd jarných repiek registrovaných v SR
Ing. Majdanová Janka	Naše pole	Nové odrody repky olejky
Ing. Majdanová Janka	Naše pole	Nové odrody repky - tabuľková časť
Ing. Banič Vladimír	Roľnícke noviny	Registrované hybridy kukurice
Ing. Svorad Marián	Naše pole	Štátne odrodové skúšky s jarným jačmeňom
Ing. Svorad Marián	Naše pole	Štátne odrodové skúšky s cukrovou repou
Ing. Svorad Marián Ing. Psota	Kvasný priemysel	Sladovnícke odrody jarného jačmeňa registrované v SR roku 2017
Ing. Marián Svorad	Publikácia	Jačmenárska ročenka 2017
Ing. Puchříková Zuzana	Naše pole	Nové odrody sóje
Ing. Bučková Katarína	Naše pole	Vlastnosti novoregistrovaných odrôd ozimnej pšenice
Ing. Bučková Katarína	Roľnícke Noviny	Vlastnosti nových odrôd pšenice ozimnej
Ing. Tokár Marián, Ing. Mikula Jaroslav	Publikácia	Zemiaky – odrody zo spoločného katalógu preskúšané v SR (výsledky z r. 2016)
Ing. Tokár Marián	Naše pole	Zemiaky dnes a zajtra
Ing. Bašta Ľubomír	Naše pole	Nové odrody ďateliny lúčnej a tráv
Ing. Gáborík Štefan	Naše pole 2017	Vplyv obilnín na zmeny agrochemických parametrov pôd (3. časť – draslík)
Ing. Gáborík Štefan	Naše pole 2017	Uplatnenie sekundárnych zdrojov živín v poľnohospodárskej praxi
Ing. Barok Stanislav	Roľnícke noviny	Červce, štítničky a puklice na okrasných rastlinách
		Drevotoče na ovocných drevinách (drevotoč obyčajný a drevotoč hruškový)
		Zber a ošetrovanie vrúbľov proti chorobám
		Siatica oziminová
		Nádory na viniči
		Skočky na reďkovke
		Baktériová škvrnitosť orecha
		Roztoče na hruškách (roztoč hruškový a roztoč kučeraviaci)
		Choroby šalátu
		Kvetárka cibulová
		Obaľovač slivkový
		Hnednutie marhuľových listov
		Signalizácia pre ovocie, zeleninu a vinič (18 článkov)
		Vijačka krušpánová
Ing. Horváthová Ivana	Roľnícke noviny	Peronospóra viniča
		Puklica slivková
		Stolbur rajčiaka

		Odumieranie viniča
		Hrdza sliviek
		Cibuľovka zhubná
		Podkopáčik špirálový
		Piliarka slivková
		Piadvka jesenná a piadvka zimná
		Bodruška hrušková
		Pleseň maková
		Vlnačka krvavá
		Kučeravosť broskýň
		Červená spála viniča
		Stromárka orechová
		Antraknóza listov orecha
		Škodcovia skladovaných plodín
		Škodcovia skladovaných plodín II.
		Škodcovia skladovaných plodín III.
		Škodcovia skladovaných plodín IV.
OOR	Odborný leták	<i>Xyllela fastidiosa</i>
RNDr. Švancárová Laštincová Jarmila	Vinič a víno 1/2017	Certifikácia vína vo vinárskom roku 2015/2016
RNDr. Švancárová Laštincová Jarmila	OIV kongres 28.5.-2.6.2017	Accuracy of measurement and proficiency testing in wine
RNDr. Švancárová Laštincová Jarmila	Vinič a Víno 3/2017	Definícia vína s chráneným označením pôvodu
RNDr. Švancárová Laštincová Jarmila	Vinič a víno 4/2017	Štátna kontrola vín s CHOP v Rakúsku
RNDr. Švancárová Laštincová Jarmila	Vinič a víno 5/2017	Anatómia sklenených pohárov na víno
Ing. Alena Škuciová	Brožúra, publikácia 2017	Metodická príručka na ochranu rastlín - zelenina
Ing. Kristína Darnadyová	Prezentácia seminár 2017	Karanténne živočíšne škodlivé organizmy, ktoré sa môžu šíriť drevom a dreveným obalovým materiálom
Vladimír Janský, Ľubomír Vidlička, Rastislav Bartoš	Acta Rerum Naturalium Musei Nationalis Slovaci, Vol. LXII, 2016	Rozšírenie inváznej cikádky Scaphoideus titanus (Auchenorrhyncha, Cicadellidae) na Slovensku
Ing. František Lenče	Roľnícke noviny 40/2017	UKSUP Prezentácia odrôd zeleniny Agrokomplex 2017
Ing. Vladimír Banič	Roľnícke noviny (12/2017)	Hybridy kukurice registrované v roku 2017

9. Zoznam skratiek

Skratka	Plný názov
AEP	Agroenvironmentálne platby
ARM	Manažment výskumu v poľnohospodárstve (Agricultural Research Management)
ASP	Agrochemické skúšanie pôd
AWAI	Portál webových aplikácií v poľnohospodárstve (Agriculture Web Applications Interface) EÚ
BSE	Bovínná spongiformná encefalopatia (choroba šialených kráv)
BTSF	Lepším vzdelávaním k bezpečnejším potravinám (Better Training for Safer Food)
CA	Kontrolovaná atmosféra (Controlled Atmosphere) pri skladovaní
CaMV	Mozaikový vírus karfiolu (Cauliflower Mosaic Virus)
CEUREG	Medzinárodné fórum pre strednú a východnú Európu v oblasti autorizácie a kontroly prípravkov na ochranu rastlín International Forum for Central and Eastern Europe for Authorization and Control of Plant Protection Preparations)
CIPAC	Rada pre medzinárodnú spoluprácu pri analýze pesticídov (Collaborative International Pesticides Analytical Council)
COEX-NET	Skupina pre koexistenciu GM plodín s konvenčným a ekologickým poľnohospodárstvom (Coex-Net Group DG-SANCO)
COVCO	Certifikačný orgán vykonávajúci certifikáciu osôb
CPVO	Úrad Spoločenstva pre odrody rastlín (Community Plant Variety Office)
CRO	Centrálny register odrôd
CTGB	Výbor pre akreditáciu prostriedkov na ochranu rastlín a biocídov (Board for the Authorization of Plant Protection Products and Biocides) /Holandsko/
ČR	Česká republika
ČŠ	Členské štáty
DG SANTE	Úrad pre zdravie a ochranu spotrebiteľov EK – generálne riaditeľstvo (Directorate General – Health and Consumer Protection)
DOD	Dni otvorených dverí
dRR	Návrh registračnej správy (draft Registration Report)
DUS	Skúšky odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti (Distinctness, Uniformity and Stability Tests)
EA	Licenčná zmluva na software Microsoft (Enterprise Agreement)

EC JRC IHCP	Inštitút pre zdravie a ochranu spotrebiteľov spoločného výskumného centra Európskeho spoločenstva (EC Joint Research Centre – Institute for Health and Consumer Protection)
EFSA	Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (European Food Safety Authority)
ENGL JRC EC	Európska sieť GMO laboratórií spoločného výskumného centra (EC European Network of Genetic Laboratories – Joint Research Centre)
EP	Ekologické poľnohospodárstvo
EPPO	Európska a stredomorská organizácia na ochranu rastlín (European and Mediterranean Plant Protection Organization)
EPV	Ekologická poľnohospodárska výroba
ES	Európske spoločenstvo
ESFY	Žltnutie kôstkovín
EÚ	Európska únia
EURL GMFF	EÚ referenčné laboratórium pre geneticky modifikované potraviny a krmivá (EU Reference Laboratory for GM Food and Feed)
EUROSTAT	Európsky štatistický úrad
FAOISPM	Medzinárodné normy pre fytosanitárne opatrenia FAO (FAO – International Standards for Phytosanitary Measures)
FVO-DG SANCO	Úrad pre potraviny a veterinárnu správu – Generálne riaditeľstvo pre zdravie a ochranu spotrebiteľov (Food and Veterinary Office – Directorate General Health and Consumer Protection)
GEVES	Združenie pre výskum a kontrolu odrôd a osív (Francúzsko)
GMO	Geneticky modifikované organizmy
GMR	Geneticky modifikované rastliny
HACCP	Analýza rizík metódou kritických kontrolných bodov (Hazard Analysis and Critical Control Points)
HAK	Hodnotenie kvality krmív
HIS	Hraničná inšpekčná stanica
CHCL	Cholínchlorid
CHOP	Chránené označenie pôvodu
CHZO	Chránené zemepisné označenie
ICP-MS	Skúšobná metóda hmotnostnej spektrometrie (Inductively Coupled Plasma Mass Spectrometry)
IRMM	Inštitút pre referenčné materiály a merania (Institute for Reference Materials and Measurements)
ISAMM	Informačný systém pre monitorovanie poľnohospodárskych trhov (Information System for Agricultural Markets Monitoring)
ISTA	Medzinárodné združenie pre testovanie osív a sadív (International Seed Testing Association)
JRC	Spoločné výskumné centrum (Joint Research Center) ES

LPIS	Register parcel poľnohospodárskej pôdy (Land Parcel Identification System)
LRO	Listina registrovaných odrôd
MANCP	Viacročný národný plán úradných kontrol (Multi-annual National Control Plan)
MH SR	Ministerstvi hospodárstva Slovenskej republiky
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MP SR	Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NLI	Žiadosť o registráciu novej odrody (New Listing)
NMP	Národný monitorovací program
NPPC	Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum
NRL	Národné referenčné laboratórium
OECD	Európska organizácia pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj (Organization for Economic Cooperation and Development)
OFIS	Informačný systém pre ekologické poľnohospodárstvo (Organic Farming Information System) EÚ
OIK	Terénna inšpekcia krmív
OIV	Medzinárodná organizácia pre vinič a víno
OKaVZ	Odbor krmív a výživy zvierat
OLČ	Odbor laboratórnych činností
OOaS	Odbor osív a sadív
OOEPV	Odbor ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby
OOR	Odbor ochrany rastlín
OOS	Odbor odrodového skúšobníctva
OPHOZE	Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií
OUSA	Onkologický ústav Sv.Alžbety
OÚ SR	Ovocinárska únia SR
OVV	Odbor vinohradníctva a vinárstva
OVKD	Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky
OVKD HA	Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky, pracovisko Haniska
PAU	Polycyklické aromatické uhl'ovodíky
PCB	Polychrómované bifenyly
PHM	Pohonné hmoty
POR	Prípravky na ochranu rastlín
PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
PPKP	Plošný prieskum kontaminácie pôd
RASFF	Rýchly výstražný systém pre krmivá a potraviny (Rapid Alert System for Food and Feed)

RFLP	Dĺžkový polymorfizmus reštrikčných fragmentov (DNA - Restriction Fragment Length Polymorphism Analysis)
RIS	Registračný informačný systém (pre oblasť osív a sadív, ochrany rastlín a diagnostické laboratóriá)
RO	Rozpočtové opatrenie
RT-PCR	Polymerázová reťazová reakcia s použitím reverznej transkripcie (Reverse Transcription - Polymerase Chain Reaction)
RVPS	Regionálna veterinárna a potravinová správa
SAARC	Regionálne združenie krajín juhovýchodnej Ázie (South Asian Association for Regional Cooperation)
SAP	Informačný systém pre riadenie vnútropodnikových ekonomických procesov
SEP	Správna experimentálna prax (Sound Experimental Practice)
SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav
SIŽP	Slovenská inšpekcia životného prostredia
SLAK	Skúšobné laboratórium analýzy krmív
SLP	Správna laboratórna prax (Good Laboratory Practice)
SNAS	Slovenská národná akreditačná služba
SPPK	Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora
SPU	Slovenská poľnohospodárska univerzita
SPVTS	Slovenská poľnohospodárska vedecko-technická spoločnosť
SS	Skúšobná stanica
STN	Slovenská technická norma
ŠKČ	Štátne kontrolné číslo
ŠO	Škodlivý organizmus
ŠOS	Štátne odrodové skúšky
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
ŠVPS SR	Štátna veterinárna a potravinová správa SR
t	tona
TRACES	Portál kontroly a sledovania pohybu produktov pri dovoze a vývoze (Trade Control and Expert System)
ULO	Skladovanie v prostredí s nízkym obsahom kyslíka (Ultra Low Oxygen)
UNEP	Program OSN pre životné prostredie (United Nations Environment Programme)
UPOV	Únia na ochranu práv nových odrôd rastlín (Union for the Protection of New Varieties of Plants)
ÚNMS SR	Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR
ÚVZ SR	Úrad verejného zdravotníctva SR
VCU	Skúšky hospodárskej hodnoty
VKD	Všeobecná a karanténna diagnostika

VOIP	Protokol hlasovej komunikácie cez internet (Voice Over Internet Protocol)
VRO	Vnútorne rozpočtové opatrenie
VŠÚZ	Výskumný a šľachtiteľský ústav zemiakársky
VÚEPP	Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva
VÚPOP	Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy
VÚVH	Výskumný ústav vodného hospodárstva
WIPO	Svetová organizácia pre duševné vlastníctvo (World Intellectual Property Organization)
WOSR	Zimná repka olejná, referenčná zbierka
ZSVTS	Zväz slovenských vedeckotechnických spoločností